

SEVENTEEN
IRISH SERMONS,

IN AN EASY AND FAMILIAR

STILE,

ON USEFUL AND NECESSARY

SUBJECTS,

IN ENGLISH CHARACTERS;

As being the more Familiar to the Generality of our
IRISH CLERGY.

IN WHICH IS INCLUDED,

A SERMON ON THE JOYS OF HEAVEN.

By the REV. J. GALLAGHER, S.T.D.

DUBLIN:

Printed by P. WOGAN, N°. 23, on the Old Bridge.

1795.

P R E F A C E.

CHRIST JESUS, the great shepherd of our souls, when on earth, spared no pains to feed his flock with celestial doctrine, ascending into heaven, gave his disciples; and in their persons, to all bishops and priests, a most strict charge to preach the gospel to all nations. *Euntes ergo docete omnes Gentes*, Matth. 28. His spouse on earth, the holy Catholic Church, took care at all times to renew this charge; and by her councils, particularly by that of the 4th, of Carthage, by the councils of Rheims and Toledo; and lastly, by the council of Trent, *Sess. 5. Cap. 2* & *Sess. 24. Cap. 4. de Reform.* makes it the indispensable duty of as many as she entrusts with the care of souls to feed them with the word of God, and by breaking the bread of doctrine to her children, to avoid that bitter imputation of the prophet Jeremias against the Jewish teachers; *The little ones called for bread, and there was none that would break it for them*, Thren. 4.

The apostle of the Gentiles, St. Paul, thought preaching so far his province, that he counted himself liable to no less a penalty than a *Væ*, if he neglected to discharge so essential a duty, *Væ enim est, si non Evangelizavero*, . 1. Cor. 9. Nay, he thought it impossible for such as have not the word of God preached to them, to know the mysteries of faith, or to have either faith or true religion; *Aut quomodo credent ei, quem non audierunt, quomodo autem audient sine Prædicante*, Rom. 10. And for this reason, gave strict charge to his beloved disciple St. Timothy, incessantly to preach

P R E F A C E.

the word of ~~God~~. *Prædica Verbum, inſta opportune impertune*, &c. 2 Tim. 4.

In diſcharge then of this duty, ſo incumbent on me, and on all paſtors, and much more on ſuch as are overſeers of paſtors, I have compoſed the following diſcourſes for the uſe of my own fellow-labourers principally; and next for ſuch as pleaſe to make uſe of them; that they may preach them to their reſpective flocks, ſince my repeated troubles debar me of the comfort of delivering them in perſon.

I do not know whether to blame myſelf for the novelty of this attempt, or the reſt of my countrymen for publiſhing no ſermons in their own language, that I could hear of; contrary to the eſtabliſhed practice of all other Chriſtian countries who in their mother tongue compoſe and print ſermons for the benefit of beginners, who either copy or model their diſcourſes by ſuch precedents.

It may be objected, that the generality of our clergy have ſermon books in Latin or French, or other languages, I allow they have; but generally in a ſtyle not ſo well adapted to our country. But ſurely they are not the worſe to have ſome in their mother tongue, which may furniſh them with thoughts or proper expreſſions, very often wanting to ſuch as gather their diſcourſes from foreign languages?

And notwithstanding the great number of ſermon books amongſt us, we find by woeful experience, that many through indolence, not to call it culpable negligence, make but very little uſe of them. How many do we ſee through diffidence in their capacity, or the difficulty they meet in following a point cloſely, or to form a diſcourſe with any connection, choſe rather to be ſilent, than to attempt to go about it. We ſee others who have books, zeal and capacity, yet are
daily

P R E F A C E.

daily employed in attending the sick, and discharging the other functions of their ministry in an incommodious and ill situated parish, that they have scarce leisure to read their canonical office. For all such, I hope it will be allowed, that these my lucubrations may be of use to begin with 'till they gain a facility, assurance, and leisure to work for themselves.

I have made them in an easy and familiar style and on purpose, omitted cramp expressions, which might be obscure to both the preacher and hearer. Nay, instead of such, I have sometimes made use of words borrowed from the English, which practice, and daily conversation have intermixed with our language; choosing, with St. Augustine, rather to be censured by the critics, than not to be understood by the poor and illiterate, for whose use I have designed them. *Malo ut me reprehendant Grammatici, quam non intelligant populi.*

If my brethren will admire, why Irish sermons should come clothed in English dress, which seems not to suit so well the Irish language. One reason is, that our printers have no Irish types: and another, that our mother language, sharing so far the fate of her professors, is so far abandoned, and is so great a stranger in her native soil, that scarce one in ten is acquainted with her characters. Lest any, then, should be discouraged from making use of this little work, by being strangers to its very elements, I have made choice of letters, which are obvious to all; and in spelling, kept nearer to the present manner of speaking, than to the true and ancient orthography. This seeming difficulty being removed, I hope that as many as can speak, or tolerably pronounce the Irish, if furnished with any stock of zeal to discharge their duty, will with little pains soon read and understand the following discourses.

P R E F A C E.

Take then chearfully, beloved fellow-labourer, this small mess, of which I make you a gift; with which you may feed your flock once a month, through the year, and have some to spare. Nay, rather than they should fast, spare not to give them each Sunday a part of the loaf, by preaching a point, or even a paragraph; for there are some by their length, which can afford to be divided. And by the time your store is exhausted, you will acquire a facility both of expression and invention, to serve up fresh dishes of your own dressing.

And if this little piece meets with your generous reception, or the good success I wish it, I shall not be wanting to furnish you with others; especially with some short discourses on the sacraments, by the help of which, you may dispose the receiver, to obtain the benefit of these celestial medicines; and the auditors to reverence and frequent the sacred pledges of Christ's love to his people.

As to the critics and the censorious, to whose hands these papers may come; since I assure them that they came into the world with no other view, than to rescue Christ's sheep from the lion's jaws, by reclaiming them from vice, and exciting them to virtue, and that they challenge no place in either the city or learned pulpits, by their eloquence or oratory, if they can stand the test of sacred religion or Christian morals, they will, I hope, spare to censure, and give them their pass for the country; for whose meridian they were principally calculated.

James Mordaunt

S E R M O N

S E R M O N I.

ON THE ASSUMPTION OF OUR BLESSED LADY.

Ora pro nobis peccatoribus, nunc & in hora mortis
nostræ.

*Guidh orain na peacuidh a nois agus ar uair ar mbais,
Briathra an spiorad Naomb re beul na Heagluise Cato-
ilce, agus do ni ruinn don Ave Maria.*

AS an ghearr urnaigh fo do ni an Eaglais
Chatoilce, is iontuicse dhibh, cad è meud
an dochus a ta aice an eadarghuighe na Maigh-
dine Muire. Chomh fada agus bhios an duine
a ngleann na ndeor air an tshaoghal fo, bi an
chollan da thairring an na bpeacaidh, bi an shaoghal
da mheallamh, bi luigheachan laetheamhail ag *Lu-
cifer* agus ag floite Iffrinn na thimchioll; bi a
nuile riachtanas agus easbhuighe air thaobh Anama
agus Cuirp. *Tanquam Leo rugiens circum, querens
quem devoret*, 1 Pet. c. 5. Ni thig re duine ar
bith rena mhesnidh fein an claon agus an tangheall
bhios ag an geolluin daondha don tsaoghal a
mhaighistireacht: Nil comhachta ar talamh bhear-
fu buaidhe air chaithidhe an Diabhail gan grasa De.
Cad eile, a Chriostaidhe, cad è mur gheabhum na
grasa fo, a ta chomh riachtanach fo againn anna
air nanama do dheanamh? Ni fiu sinn fein an-
nach bhfuil ni ar bith o naduir acht ole agus an-
mhian, bhios go laetheamhail briseamh airtheama

De agus a dhlighe, a ta falaighthe o cheann go cois ré lubhra an pheacaidh, Dhul ag iarraidh na ngrasa fo air an te air a mbimid cuir feirge ge laetheamhail. Oh, cad cile, cia aira niarrfuim e, mur si? Cir an charoid no an duine muinntiortha ar dtuirfuim aighe, o rinnemur namhaid dar gcaraid ionmhuinn Criosd? A ta, a chairde, air an Maighdion Muire, as air a laimh ta an dioghaltus thuill ar bpeacaidh, thionto uain. As trid lamha Mhuire thig gach cobhair agus gach cumhnugh o Dhia chugainn. As si an tsroghan i as a dtig uisge thob ar na ngrasa na thulle chgainn. As da dhruim so ordaighios an Eaglais dhuin an urrnaigh ud a radh go minic. *Ora pro nobis, &c.*

Leighmid a Leabhar na Rioghtha go ndéachaidh an Bhainrioghan Betfabee diarraidh athchuinghe air a Mhac Solamh Mhac Dabhidh. Nuair a chuaidh an Righ i bheth a teacht, chuaidh na haracis go luathghaireach, rinidh umhlugh agus onoir dhi, agus chuir air a dheaslaime an a, chaithir Riogha i, dubhairt leith, gach ni thastoidh uaithe tarra go dāna, agus nach ndiultugh fein aon ni urthi, diarrthudh sie. *Pete, Mater mea, non enim fas est, ut avertam faciem tuam, 3. Reg. c. 2.* Muragceanna, tar eis Muire Bhaintighearna chathugh a tearma air an tsaoghal so, agus gur mhian re na haon Mhac a breth chuige fein go Parrthas; thanic na haracaois agus floite Phathruis neitheacht ris, dardaigh i edir Chorp agus Anam go Flaitheamhnus, chuir Chriosd air a dheaslaime na fuidh i, thug dhi a nuile chumhacht air Neamh agus air talamh foidh fein, gheal di nach bhfuil athchuinge ar bith diarrfadh, nach bhfuidheamh: *Pete Mater, &c.*

As air an ardamb ioghantach rinniugh air Mhuire go Parrthas, agus air na mor ghrafa dhortios a nuas orain, is mian liom tracht a niu, tar eis ma chomhra ruin an a dha bpointe. Hardaoihh Muire

go Parrthas air mhodh ioghantach eugfámhail, sin an cheud phointe. Bi si na Hadvochad agus na mnaoi impighe eidir sinne agus a haon Mhac, sin an darra pointe, iarramaoid, &c.

CHEUD PHOINTE. An uair a thig Bainrioghan ar bith go nuda haigh chum Rioghacht no chum Cathrach, bi speis agus duil ag a nuile dhuine a faicfin, theid an tuasal agus an tisioll, an lag agus an laidir, an bocht agus an saidhbhir na haracaois agus da faillteamh; ni bhian ni ar bith re faicfin, acht feástaídh dha gcathamh, fionta dha ndortamh, gunnaidh mora da scaoileamh, cruitt agus orgain dha sinnim, preasantaídh morluaidh dha bpronnaimh don bhainphrionsa fo; an a bhfocal, nuile shoirt solamainn agus subhailge nithar re linn Prionsa no Bainphrionsa theacht a glacamh feilbh air a gcoroin.

So an ni nithar, a derim, ris na Prionnsaídh talmhuidh; acht ni sin airiudh, no insin aon nidh dha mhead is feider ua dheanamh air talamh, a bharramh na solmuinne agus an tsubhailce taisbea-nugh a bparrthas re linn Brinrioghain Fhlaitheamh-nuis dhol a glacamh feilbh air Choroín na Gloire. Thanic na 9 noird Ainglidh na haracaois, agus iad sinnim abhráin bhinue, agus Cantice molta. Thanic mur a gceanna na haracaois na Faidhe, na Patriarca, agus na Heabail. Naoimh agus Ban-naoimb Parrthas go hiomlan; Bhi Parrthas go huile air aon chomhshinnim ceollta, failte, agus mollta, roimh an Bhainrioghain Muire.

Bo lor a mhead fo dar leat, a Chríofdaigh, do noir a dheanamh fo chomhair creatuir ar bith o Dhiá nuas; acht nír mhor re Críofd ní bo mho no so a dheanamh da Mhathair; chuaídh se fein na haracaois, Coroin na gloire air a cheann, gaethe agus nealamh na gloire rn a ghnuis; Ghlac a Mhathair go foilbher, subhailgeach; thug leis air laimh i a bfioghnuis an Athar Shiorraidh, agus a dubhairt ris; so, Athair, an bhean a thoibh tusa

on tſiraraigheacht an a beth na Mathair agamsa ;
 So an bhean rinnidh a riamh do thoil, agus nach ar
 chlaon a riamh do dhlighe a bhrifamh ; So an bhean
 bhi na sompla agus na Patrun ionraicuis agus
 cneastacht ag fearuibh agus mnaibh an domhain :
 Da bhrigh, ar an Tathar fíoraídh, a Mhuire, go
 ndearn tu mo thoilse air an tsaoghal, agus nach ar
 thruaillidh tu a riamh do chonſias re brudar ar
 bith peacaidh ; bherim dhuit mur phrontanus agus
 mur luachſaothair, a bheth ranphairteach an mo
 chomhrecht ; Maifeadh bheirimſe dhuit, ar an Mac
 a bheth, do mſaghiſtreas air mo throcaire. Bhei-
 rimſe dhuit mur an gceanna, ar an Spiroad Naomh,
 a bheth rainnphairteach an mo chríonnacht, agus
 an ma Mhaith os : Ordaighmid dhuit o níu a mach
 a bheth do Bhainríoghan os ceann na Nainghil
 agus na Narchainghil, os ceanh Naoimh agus
 Bannaoimh Phathruis go híomlan. *Exaltata eſt*
Sancta Dei Genetrix ſuper Chorus Angelorum ad
Caeleſtia Regna.

O Mhuire, a Bhainríoghain na cruine, as mor
 an ceim ſo agus an Onoir a fuair tu os cean Naoimh
 an domhain, acht ní bfuairis nach at bfiudh thu ;
 molaim thu o mo chroidhe. agus o mo thoil. Is
 dímhín gur fíor an nídh dubhairt *Elisabeth* Mathair
Eoin Baíſte leat, gur bheannuigh thu thair na Mna.
Benedicta tu in Mulieribus, Luc. i. 42.

Ní híoghnamh líom, a Chairde, go mbfeidir re
 anam glormhur Mnuire i fein dardamh an a
 moment on talamh go Neamh. Do brigh gur
 feider re gach Spíorad olc agus Maith, Dhul a
 ngéarr aimsir o reagan go reagan, agus o Chearn
 don domhain go ſuíge an cearnéile : Acht as íogh-
 namh líom cad e mur bfeidir ris an georpan cre
 bli timchioll an Anam ſo, Dhul ſuas an bealach
 cumbhang cruaidh ud thriallus go Parthás, gan
 cuideamh, gan gleis íomchair. As feaſach ſibh
 nach ardamh ní an ní bhíos trom, acht íſleamh
 agus

agus tuitim chum talamhain, cad eile, ead e an modh air a ndeachai an cholann daonna ud Mhuire on talamh go Parrthas? A ta, a Chrìofdaigh, humehra an Corp glormhur so a gcoiste orbhuidhe, ornaille re clocha uaisle, agus re pearlaidh mor chostasach. Acht cad e an tamud, mheasus sibh, da ndearnamh an coisle so? No cad iad na heachraidh bhi da thairring? A ta, a Chrìofdaigh, Deaoibreacha agus Deghniomhartha Mhuire. So fein an tamud da ndearnamh an coisle ud, so na pearlaidh, so na clocha uaisle chuir maife agus aille air an gcoiste ud; so an gleus uimchir, so na sgiathain ardaighas gach Naomh go gaitidh Parrthas. Air an taobh eile, gach duine mallaidh nach ndean lon no stor do na Deghniomhartha air an tfaoghal so, nait ardamh fuas, se thuitios fios re tromualach a Bpeacaih, go fìor iachtar Ifrinn. Ni bhian athramh do choiste aige, acht coiste tinnidh agus Diabhail Ifrinn da thairring. *Ignis & Sulphur & Spiritus procellarum pars Calicis eorum*, Psal. 10.

Tuigidh sibh a nois, a Chairde, cad e an foirt coisle an ar humehramh Corp Glormhar Mhuire, mur do bhi a Deaoibreacha agus a Deighniomhartha. Acht ni moide go dtuigionn sibh, cad iod na Heachraigh bhi dha thairihgn? Siad Eachraigh bhi tairrin an choiste ud, ne subhailce Neamhdha bhi ag Muire; agus ar fon go raibh na nuile shoirt subhailce innte, a bfeidir a bheth a gcreatur daonna ar bith, ar mhodh, go mbfeidir a radh leith, go raibh si na stoirchiste lan dionracais do gloine choinfisais, agus do chrabha; Gidheadh, bhi ceithre prìomh shubhailce aice a gceim doinnse, mur a bhi, umhlacht, geanamnaidheacht, cathranacht, agus foighid.

As urasa dar leat, a Chrìofdaige, Muire Bhaintighearna a mholamh, gidheadh, cia be dhearchamh air an geas go grinn, as ni e a ta dodheanta do-camhlach

camhlach. Ma dhearcamaoid air Mhuire thaobh a colla, is urasa, gan amhrus, a molamh, do bhrigh nach bhfuil sgeimh, aille, no deisse da mfeidir re collain daonna ar bith a bheth innte, nach bhfuair si on Athair Shiorraidh, an uair a chruthaidh i, agus do thogh i an a beth na Mathair ag ana a Mhac. *Tota pulchra es Amica mea*, Cant. 4. 7. Ma dhearcamaoid air Mhuire thaobh a hanama, is dimhin go bfuair si urad tiolaca agus grafa o na hoan Mhac, an san Moment do ghlac se colan daonna fo na broinn, as bfeidir re creatur ar bith a ghla-camh, no a bheth aige *Tanta gratia Virgini a Deo data est, quantum uni puræ creaturæ dari possibile esset*. S. Bern. Serm. 65. A ta mur sin, a Chroisdaigh, na grafa agus na tiolaca fuair Muire thaobh Anama agus Cuirp, chomh eugsamhail iomaduil sin, ar mhodh, nach feider re intleacht dhaonna ar bith a dtuicfin, no re teangha ar bith a bpeantail mur as coir. *Laudes Mariæ quis enarrabit?* Dha goirinn romham, a Chroisdaigh, Muire Baintighearna mholamh thaobh a humhlacht, ghoibhidh me a niomad Naoimh agus Bannaomh a bhi umhal; durislidh iad fein chomh morfin, ionnus go filfeadh, nach raibh meas daoine acamh orrtha fein ar cor ar bith. *Nos stulti propter Christum*, 1 Cor. 4. 10. Acht na dheigh so agus uile; nir bfeidir leo thiacht a ngiobhar umhlacht Mhuire. Lean an Mhathair sompla a Meic, Durislidh e fein chomh mor sin, gur ghlac se foirm sglabhuidh ar an tsaoghal, agus gur fhuiling se bas sgannalach no Croithche. *Factus est obediens usque ad mortem, mortem autem Crucis*. Phil. 2. 8. An uair a fuair si o bheul an Aingil gairm Bainrioghain air an domhan uile, se dubhairt si go hurisioll umhal, nach raibh inte acht sglabhuidh, no bernf heama an Tighearna. *Ecce Ancilla Domini*. Luc. 1. 38. Do lean Muire an priomh leigbion ud teagufgur a scoil Chroisd, mur a ta, an te re ar mian e fein dardamh a Parthas

a Parrthas, go gcaithfe e fein durisleamh air an tsaoghal fo *Qui se humiliat exaltabitur.* Mat. 23. 12. Durisliadh fire i fein chomh mór sin faoi chosa an tsaoghail, agus da dhruimso, hairdiob i an na haite asairde faoi an Trinoid a Bparrthas. *Exaltata est Sancta Dei Genetrix super Choros Angelorum.*

O Mhna uaibhreach brodamhla an tsaoghal fo, nach nglacan spid no tarcuifne o neach a mairionu; re air mian tus fuighe agus toiseach bealaidh an gach coisir agus an gach comhchroinneamh, as dir-each ghlacus sibh bealach contrartha do leighean Chríofd agus Mhuire; agus da bhrígh gur mian sibh sibh fein darcamh os cean an domhain; isleocháir sibh faoi chruba Diobhail a Nifríonn. *Qui se exaltat humiliabitur,* Mat. 23.

Cur a gceas, a Chríofdaigh, go molfain Muire tríd a geanamnaigheacht agus a gluine chonsiais, ghoibhidh me an fón am gceanna a niomad Maighdean, nar thruaillidh riamh a gcolan ré comlusg fir ar bith; Acht an bhfacus no an gcualus a riamh bean ar bith, bhi na Mathair agus na Maighdean an aonf heach'd, mur do bhi Muire: *Sancta Mater, & intacta Virgo.* Ma mholaim *Muire* tríd a cathranacht caithfe me a niomad eile do mholamh, ag ana raibh gradh anmhor air Dhia, Leighmid air a nimoad thug cul don tsaoghal; phronn a maoin agus a substainte air bhoichtaibh De, agus sin uile mar gheall air Dhia. O ní raibh acht fuar ghradh an aon ní dhe fo, a bharramh an gradh eugsamhail a bhi ag Muire air a Cruithigheoir. Bhi a croidh, mur fhurneis, ar lasamh re iomad gradh agus gean air Chríofd. *Quia amore langueo.* Cant. 2. 5. Ma dhearcain air an fhoighid a bhi ag Muire, chise me mur a gceana, niomad Mairtiridh, Mna agus fir, a ceasamh agus a crochamh; do losgugh air ghreidilbh, broitheadh a gcoiridh, a tairniudh edir eachraidh, a dfuling a
B. nulle

nuile shoirt pianta go foighideach fonnbar mar gheall air Dhia; Oh, a Chríofdaigh, sin agus a mhíle urad dha bfuíleonugh siad, ní raibh an uile acht fughramh, bharramh na cuig foighide Nimhe chuaidh tríd chroidhe Mhuire, na cuig dolais a dfuiling si, so na haon mhac Críofd. *Et tuam ipsius animam pertransibit Gladius.* Luc. 2. 25.

Oh, a Bainríoghan na nainghiol, da mbeth minntleachtsa laidir no tabacht an mó briathra, re mbfeidir liom do shubhailce meamhdha chuir síos mur as coir, ní bheinn choidhthe tuirseagh dod mholamh. Acht do bhrígh gur ní e fharuighios mo lag cheadsa, glacaim a nois ma chead leat, níos foide no solus beg toabhairt do Phoball air na mor ghrafa bheir tu gan chuimse do gach aon, chuírois a dhochus annad. Ní air ar gheall me tracht an sa dara Pointe doma chomhra.

DARA POINTE. An uair a thainic an Prionsa comhachtach Constantin an a beth Nimpire air na Romhanaigh, chuir síos gan mhoill air a Mhathair Helena, thug suos fo na comhachta gach saidhbhries agus gach ionnmhus bhi ana orchiste; thug ceaddith gach or agus gach airgiod bhi ann, a phronugh reir a tola. Nait a raibh Impire talmhuidh cho moirneach onorach so fo chomhair a Mhathara an meassan sibh go raibh Impire an Domhain Críofd níos diothamhla re na Mhathair Muire. O ní raibh, a Chríofdaigh, cho luath as chuir se Coroin na gloire air a ceann a Bflaithios, ridhne Maighistreas di air ionnmhus neamhdha na trocaire, ionnus gur mbfeidir leith grasa na haithridh thabhairt do na peacuidh, slainte do lucht an tinnis, solas do lucht an dubroin, coibhir du lucht an riachtanuis, agus meadamh grasa do na firein. *Sancta Maria succure Miseris, &c.*

A ta dha Thobar ag Muire as a sílean si na mor thiolaca bheir si don domhan, mur a ta, an da chích chorra gheala dhiubhal Críofd na leanamh.

Beatus

Beatus venter qui te portavit, & ubera quæ fuxisti.
 Luc. II. 27. As an chich dheis bheir si bainne na ngrasa na thulle do na firein, agus as an chich chlith rana si faidhbhríos na trocasre air na peacaidh. Si an chioch dheas fo dhiubhal na Hathreacha naomhtha do thainic romhain, mur bhi St. Jerom, St. Aug. St. Bern. St. Domn. St. Pronsiás, agus gach naomh eile do bhi ann o thus an tsaoghail. As do dhruim an devotien agus na honora do bhi aca fo comhair Mhuire, hairdiobh iad an a mberth na realtaidh foilfeach glormhura a Bparrrhas. As an chich eile filidh Muire an trocaire na tonne air na peacaidh, agus da bhrigh fo, nil peacach ar bith, da mheid agus da glonmhaire cortha, ma bheir aighe air Mhuire, nach bhfuadh furtacht agus trocaire. *Maria Mater Gratiae, Mater Misericordiae.*

Leighmid air a niomad, bhi reidh ligthe an ainidhid agus droch bhas thabhairt doibh fein, as eadochus agus drochmhifneach fo throime agus mead a bpeacaidh. Cho luath agus bheireamh siad aighe air Muire, gheibheamh siad dochus agus misneach. Leighmid, mur a gceana, air a niomad, thug scriobhtha re na gcuid fola iad fein suas don Diabhal. Ni luithe bheireamh aighe air Mhuire, agus mhuidheamh fise a haon Mhac, no gheibheamh siad an scribhinn air ais on droch spiorad, agus do shabhalugh iad air Isirionn. Mur sin, ni gan adhbhar ordaighios ar Naomh Mhathair an Eaglais dhuin aighe thabhairt air Muire go minic ris na breathra ud. *A naomh Muire Mathair De, &c.*

A ta dha ni agad re hreathnamh, a Chríofdaigh, an san urrnaigh fo do ni tu an Muire; an chead ni, go nagra tu i a bheth ag goidhe air do shon, a *nois* (glac grim air an bfocal fo) agus air uair do bhais. A *nois* a deirim, an uair a ta an tam agad, an uair a tatu an do chedfa agus an do shlaointe; ar a nadhbar, an te leigios an tam thairis a *nois*, agus naeh ndean urnaigh, trosgamh,

no deghniomh, chum De, no chum Muire, no go dtig tinnios guafachtach an bhais air, baoghalach dho nach bhfuadh se trocaire no grasa O Dhia, na O Mhuire, mur a deir an Doctuir Naomhtha St. Aug. Ag dearbhugh, go bhfuil an athridh mhall ro chontabhairteach: *Pœnitentia fera est raro vera.* An uair a ta an tam agaibh, deir Crioisd, deanaidh dithchioll agus duracht re leas bhur nanama a dhenamh. *Venit nox quando nemo potest operari.* Jo. 9. 4. Amhail as mur deurfadh se, *Nois*, an san bponc so na beatha deanaidh lon agus stor; Ar a nadhbhar, tuicidh oidche an bhais, agus sioraidheacht na bpian an nach mbeidh eisleacht no trocaire re faghail agaibh O. Mhuire, no oña haon Mhach Crioisd. *Venit nox, &c.*

An dara ni a ta re breathnam agad an sa *Nave Maria*, mur a ta, nagrau tu Muire a bheth ag guidh ar do shon, air uair do bhais. *Nunc & in hora mortis.* Agus ni ghan adhbhar, do bhrigh, ma ta cughnamh Muiire riachtanach a nam ar bith, a ta fe, gan amhrus, ro riachtanach an san bponc, chritheaglach ud an bhais. So an ponc, a Chriofdaigh, an a dtig an bas mur leoghan chraosach neamhthrocaireach ad haighe; loitidh agus tollaidh ad croidh agus na baill uile re na ghaethe agus re na shoighide nimhe; ni fhagan luth no mothug an sa teanghidh re Dia do mholamh, no an pardun diarraidh; faguidh on croidh fuar fiocaidh an a haithride, no an leas ar nanama do dheanamh. So an ponc an a dtig *Lucifer* agus a shloite mallaidh mur shluah beach ar dtimechioll. *Circumdedeunt me sicut apes*, Ps. 87. Scaoilidh gach Diabhal aca a ghath nimhe ris an anam; Nid fal agus mainir na timechioll, mur shull go dtiucugh leo gach grasa agus gach teagasg a gheibh an duine, do mhuchiamh. *Circumdedeunt me dolores mortis, & pericula inferni invenerunt me.* Psal. 17. 4. O a dhuine mhallaidh, bheir hanam agus do cholain mile uair don

Don Diabhal, tuicidh se an la ud, glacamh feilbh air an bprontanus so. Tuicidh neitheacht ris, Diabhal na druise agus na fainte, Diabhal an fhuatha agus na feirge, Diabhal an uabhair agus na leisge, agus gach annspiorad eile da raibh tu deacamh se rbhise riamh an do bhetha; aigeoraidh gach annspiorad aca a cheart air hanam. O a pheacaidh mhallaidh, chaith haimfir riamh re diomaill agus re dosgaidh, nach ar stop a riamh on bpeacamh, agus chuir suas do gach degnionmh. Sin thu nois an sa bponc dheaghnaidh ud an bhais, agus luigheachan marbhtach ag do naimhde uile do thimchioll. Chia an taobh a dtuirfidh tu haighe le cugnamh dhfaghail na naighe? Ar ndoith, ni air Chrìosd iarrfus tu cobhair, dandearna tu deargnamhuid riamh an do bheatha. Ma feadh dairfidh se leat, gur leig tu an tam thart, gur be aimfir na beathe, aimfir na trocaire; agus aimfir an bhais, aimfir, dioghaltuis, agus digheannigh. Ma shìlion tu cugnamh dhfaghail O Ainghiol do laimhe deise, as fada O threig se thu fo do dhroch bhetha. Chomh luath as ridhne tu an peacamh, ghlac Ainghiol na laimhe cleithe feilbh air a phosta. Gad eille, a dhuine dhona, cia an taobh a dturfaidh tu a nois haighe? Sin a nuile bhealach duinte romhad. O a ta a Chrìosdaidh, air Bhaintrioghain na trocaire Muire. O chuir Crìosd a throcaire air laimh na mna, nar dhiult trochaire riamh air aon neach, a dtagair i, nil adhbhar eadochuis no droch mhifnidh agad, gan deirce don trocaire diarraidh air Bhaintrioghain na trocaire *Maria Mater gratiæ, Mater misericordiæ.*

Criochnochaidh me ma chomhra re urfgeul hairistir air dhuine air ridh, bhi ro dhebhoideach craibhteach chum Muire, agus do niamh go minic Tròsgugh agus Urrnaidh na honoirr, acht thainic do chaithidh air fo dheireamh, go bfacas do nach ndearna Muire feirbhis ar bith airidh dho

dha chean fo. Bo dhé toil na Maighdine Muire
thiacht ar cuairt chuige la airidh, agus a dubhairt
ris. A ta tusa ag eagcaoin oramsa fo leighiod na
feirbhise rinnidh me dhait, nait gach guidh agus
gach Urrnaigh rinne tu chugam. Nach coimhneach
leat a leithid agus a leithid so eile do dhuine, fuair
bas oban, gan Sacramenta no fritheolamh na
Heagluise. Nach coimhneach leat a niomod fuair
bas do phlaigh, agus do aicideacha coimhithacha?
Nach coimhneach leat a niomod ehaill a gclann,
chaill a maoin, chaill a slainnte, agus go de shabhail
thusa air gach ni dhiobh so tharstusan? O a ta Dia
uile comhachtach tremimpighse. Mur sin, níl adh-
bhar eagcaoine agad; te ar haighe, agus bi nios dur-
achtaidh nois an mo fheirbhise no riamh a roimhe,
agus beidh mise air a shon agad. Au chomhairle
cheanna thug Muire don fhear ud, bherimise
dhibhse, a Chairde, teigidh air bhur naighe a
ferbhis Mhuire; cuiridh bhur ndochus agus bhur
misneach inte; abraidh an Urrnaid ud go minic.
A noamh Muire Mathair De guidh oraim, &c.
Ma ni sibh so, bhearfa Muire cobhir agus cogh-
namh dhibh an so tfaoghaí so, agus gheabhidh
dhibh re na himpigh an ghloir shiorraidh a
Bparrrhas, Amen.

SERMON

S E R M O N . II.

ON THE LAST JUDGMENT.

Tunc videbunt Filium hominis, venientem in nube, cum potestate magnâ. *Luc. 21. 27.*

Chífid an tan sin Mac an Duine ag teacht ann a neul, maille re comhacht ro mhor. Briathra Chríofd ag Lucas an fon. 21. 27.

CHuala sibh, gan amhrus, go de mur thanic an dile air an domhan a nallud. Go de mur deiridh an fhairge mhor os ceann gach fleibhe dha uirde, agus go de mur sgrios si an ciníoch, doanna, agus gach ainbhídh bhi air an tsaoghal, acht Naoi, agus gach aon a bhi a neitheacht ris, an son Aire. Cuiridh an Scrioptur Dhiadha so síos a Leabhar *Genesis*, agus gach Ughdar eile Scriobh, air an aimfir o shoin a nuas. Nil Contabhairt nachéan so ag duine ar bith gheillios do bhriathra de anfa Scrioptur. Acht bhfeidir go bhfuil sibh a nainbhíos, go de an fath so ndearna Dia an tromdhioghaltus so air an cineamh doanna. Maireadh, ionnus nach mbeabh sibh amhlaidh níos foide; Bheirimse dearbhugh sgeala dhibh, gur be badhbhar agus bo síocair don ar agus don serios rhainic an tsaoghal, an peacamh. So an fath, so an ocaid so ar baitheamh rioghachta, agus nasuin, baillte mora, agus cathreacha, agus lucht atruidhe an domhain. So an tadbhar for tharraing Dia cloidheamh an dioghaltuis an da fhao-bhar,

bhar, o nar imthidh fabhailte acht ochtar, fuarus cneasta deumchuir a bfioghnuise De.

Maseadh, mas adhbhar an peacamh fo dtig tromdhioghaltus De air na daone, an dtainic aimsir ar bith riamh dar baoghlaidh fearg agus dioghaltus De, no an uair fo? An dtanic aimsir ar bith a riamh, an a raibh na lochta nios iomadamlha, Na dubhailce nios coitchionna, agus na peacaidh nios madramhla, no air an uair fo? An feidir a radh roimhe an dile, go raibh na breaga nios iomadamlha, na mionna mora nios minicidh, druis agus adhaltranus nios madramhla, eagcoir agus leathrom na comharfan nios coitchionna, eidir a nuile shoirt drong dhaoine, no air an uair fo; dfuairaidh an cradhbha, dimthidh an devotion, diobrudh an chathranacht. Nil na nait againn acht easfhuidh creididh, briseamh saoire, dibheirge agus dantharacht naighe air gcomharfan. So na peacaidh dhibrios rioghtha, scriosus nasuin, fliagus tiorrtha na bfasach. So na peacaidh thug leirscrios air *Eirinn*, thug a nduithche agus a bhfearann do nasuin eile, agus oh, mo mhile truaidhe, nach bhfuil siad na mhuinin fo. Is measlaom go mor, iad a bheth cailleamhuin go laetheamhail a dtitiol chum duithche na Trinoide trid a ndroch bheatha.

Roimhe Dia chur an dile air an domhan, chuir Faighe agus seanmontaigh measg na bpoibleacha, an rabha thabhairt doibh air an dainseur an a raibh siad, acht mur dtiontobh siad air Dhia ris an aithridh. Bo lor fad na foighide, dar leat, rinidh se leo, ar feadh an cead bliaghain, bhi an Airc da deanamh; nil buille dord a buaileamh urrtha, nach ar lor a mhead doibh e mar sheanmontaidh an a muscailt as an tsuan mharbhthach an a raibh siad. Ni raibh maith an, chuaidh siad ar a naighe an fa mbealach fharfing thriallus go Hiffrionn. Threigi siad Dia do chruthaidh iad, agus chuaidh siad

siad faoi bhrataidh an Diabhail do mheall aid. Is direach an toraighheacht bheir peacaidh na haim-fire so don mhuinntir ud. An bealach ceanna ghaibh siadfan, a ta sibhse da leanmhuin. Acht an dtuicidh sibhse as nios fearr no iadfan, ag deireamh bhur scribe? Ni thuicidh gan amhrus. An id ceana fuair siadfan, gheabhuidh sibhse, acht mur leasaidh sibh bhur mbeatha.

Ni gnath re ceart De tromdhioghalltus a dheanamh air na poibleacha, gan rabha; agus da bhrigh sin, a taimse teacht chugaibhse a niu, mur theachtaire o Dhia, le fuagra thabhairt dibh: Acht mur leasaidh sibh bhur mbeatha, agus mur ndean fa sibh an aithridh, go bfuil sibh a gcontabhairt a bheth damanta. Agus do bhrigh, go bfaicim nach bfuil gradh De, do chruithidh agus do cheannaidh sibh, buain tionnto no mothugh ar bith as bhur geroithe; Is mian liom solus eigin thabhairt dibh a niu, air an modh uabhasach a dtiucaidh Criosd an la deighneach an dioghaltuis a dhenamh air na peacaidh; mur shuil go dtiurfugh criothnamh roimh an bhretheamh bhorb so oraibh tionnto air Dhia, agus bhur mbeatha leasugh: Ni do dheanfas me, tar eis ma chomhra ruinh an dha Phointe. Tiucaidh Criosd an la deighneach na Bhretheamh uafasach. Sin an chead Pt. Tiugfidh se na Bhretheamh cruadalaeh, agus sgarfuinn na firein o na peacaidh. Sin an dara Pt. *Ave.*

1. Pt. Mheas an Spiorad Naomh re beul *Ecclesiasticus*. Nach bhfuil duine ar bith smuaineochudh no dhearcamh go grinn air uafasaidh an Bhretheamhnais dheaghnuidh, ar bhfeidir dho a bheth cho mor sin ar mire, agus go dtuillfidh fearg an Bhretheamh dhloghbhaidh ud, thuefas an la deighneach. Is da dhruim so deir, Nach bhfuil duine ar bith ag an mbeth gnathchoimhne air a chriochea deighneach, ar bhfeidir dho peacamh go brath.

brath. *Memorare novissima tua & in æternum non peccabis.* Ecclef. 7. 40.

Is anfan cheill cheanna scriobhus an Doctuir Naomhtha St. Basil. Bhi na lochrann re foghlaim agus re naomh thacht an a aimsir. Ma thairgionn, a deir se, an Diabhal do mheallamh, an faoghal do chealgamh, no an cholan chlaon do tharring anna bpeacaidh, sinuain air uafasaigh an Bhretheamhnais, air chruadalaidh an Bretheamh, thiucas buaint cunduis asad an la deighnach, agus ni feidir dhuit gan buiadh do bhreth orrtha. *Cum velis ad peccandum progredi, cogita horrendum illud & non ferendum Christi Judicium.* Hom. 9. in Psal. 33.

Dubhairt an General Naomhtha, Croga ud an Phobuil Adhbhra Maoise, as iomad dolais agus innidh fo no Mhuintir, na bhriathra fo re cuid diobh, bhi tugtha do na peacaidh, rinne naimhbridh do Dhia, agus da dhlighe; ag an a raibh a geroidhthe duinnthe naighe gradh, agus eagla De. O Dhrong dhrochomhairleach, ar se, mo thruaidhe nac ndearcan, no nach smuainion sibh air an la ud na feirge, agus na nuasas; no nach ndein sibh lon ar bith fo na chomhair. *Gens absque consilio est, O utinam saperent & intelligerent, ac novissima providerent.* Deut. 33.

Is feidir liomsa an ni ceanna a radh re formhor mo Phobuil, gur drong iad gan innchinn; go bhfuilid air feilbh a bheth na gciosdaighe, agus gur measa iad no Turcaidhagus Paganagh; gur be as comport dhoibh mionna mora, breaga, agus garfúlacht; go ndeinid áthus, ma thig leo bontaiste a bhreth air an gcomharfainu, dha ma leur dhuit a geroidhthe, do chifeadh iad lan duabhar, dsuath, agus do dhrochrún. O a dhrong Mhallaidh mhístiurtha, mo thruaidhe nach ndearcann sibh air an la ud na feirge agus an dioghaltuis, agus nach ndean sibh lon eigin fo na chomhair. O

utinam

utinam saperent & intelligerent, ac novissima providerent.

Thug Dia ordamh don Fhaidh Jeremias dholre rabha an a Phobuil Abhra, go raibh se ar ti dioghaltus agus dicheanuugh chuir orra, as ficair a ndrochumchuir agus iomadulacht a bpeacaidh. Chrionthaidh agus chosgar an Faidh cho mor sin, ar mhodh, go ndubhairt se re Dia; Nil me fuileamhneach an a leithid sin do theachtaireacht; ar nadhbhar, nach bfuil ennim acht leanaban bocht; Nil urad agus na cainte fein agam. A a. a. *Puer ego sum nescio loqui*, Jer. 1. 6. Amhail agus mur dearfudh se, A Thiaghearna, glac mo leithsgeal air an ocaid so. Nil ni ar bith churfios tu mo cheann, nach bhfuil me ollmhuaidh fo na chomhair; Acht gan dhol re teachtaireacht cho trudhbhel dolasach so, fo dhein Nasuin ar bith. Ni shaghaim o ma chroidh a leithid a ghlacamb, os laimh, O a Chriosdaigh, ma bhi an urad so deagla air an Bhfaidh Naomhtha so, dhol re teachtaireacht ann aon Nasuin amhain, go raibh dioghaltus De triall chuca. Go de an tadbhar critheagla agus scanraidh dhamhsa, dhol a niu a gceann a mhineamh dhibhse, go de an scrios, agus an dicheanamh, an tar agus an dioghaltus thioctus air Nasuin na cruinne an la ud. Bosuras do Noe dhol re rabha an tsaoghail roimhe an dile, go mbaithsidh iad uile Bas focamblach focair do dhuine a phluchamh no a bhathudh. Gidhdheadh, duine a losgugh, Nil bas cho docamhlach ris. Maife so id an duine an la ud. Nil duine, no ainibhidh, duil, no creatuir talmhuidh, nach mbeidh uile fo aon bharr amhain teiniudh. Oh, a la chritheaglaidh chruadalaidh, Oh, a la dhioghaltaidh dholasaidh. Oh gan mo shuile na loch uisge, ionnus go nguilsin agus go silfinn tromcheatha deor, ag smuaineamh, go ndameointair mile anam, fo an duine slaineochar an la ud. *Multi sunt vocati, pauci vero electi.*
Matt.

Matt. 20. 16. No ag smuaineamh go de as id do manam bocht fein an la ud: Cia aca rachus fair dheasaimh, no air laimheileith an Bhreithidh mhordhalaidh ud; Cia aca rachus se go Parrthas no go Hiffrionn. *Quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum, & plorabo die ac nocte?* Jer. 9. 1.

Do bhrigh, a Chairde, nach bhfuil duine dha fholumtha no da thuicfidhte re ar feidir solus ceart thabhairt dibh, air an staid dholafuidh an a mbeidh an saoghal an la ud, no air mhor chomhacht an Bhreithidh thucas bhur gcean, nil re de-anamh againn ni as fearr, no ma chuirmid as an gcomhair uair dheighneach ud an bhretheamhnais. Uair ana mbeidh sibh fein agus an saoghal go leir comhchruinn os comhair ann Bhreithidh so. Uuir an a dtiucfaidh an Naduir uile an eisteacht ris an mbreth bhearfar orra. So a Chriosdaigh, an comhacht os ceann a nuile chomhacht, mhothochus, agus chifios Clann Adhamh go huile. *Tunc videbunt Filium Hominis, &c.*

Ionnus gur fearr thuicfemis morechomhacht Chriosd an la ud, trioallamaoid go glean *Japhat* re inntinn agus re Spiorad, os dimhin gur beigin duinn triall ann lo eigin eidir Chorp agus Anam. Taibhsidhmid dhuinn fein, go bfaicimid na comharrthaidh ioghantach ud, air a labhran an Scrioptuir an sa ghrein, agus ansa ngealaidh, ansa naedhir agus ann sna realtaibh, air muir, agus air tir, ann sna nasuin, agus an sa domhan uile. *Erunt signa in Sole & Luna, & Stellis, & in Terris pressura Genitum,* Luc. 21. 25. Go de an chuma, mheasus sibh, a bheis air an tsaoghal an uair thucfus na comharrthaidh ud? An uair a bheis an fhairge mhor air dearg lasugh, togbhail a tonna suas na morschleibhte an son aedhir, ag dea-namb torman agus fuama eugsamhla? An uair bheis na belemainte a gcomhbhuaireamh agus a gcogugh

geoguch re cheile? Nuair bheis Eclips air an ngrein, an Ghealach na fuil, na Reallta tuitim as na Speiridh, An talamh ar crith, na Palais agus na Caflain a tuitim, na Cathreacha mora da slugamh, Uaidhe agus tombaidh na Mairbh da bfoiscailt, agus ag tligin Cuirp agus Cnamha na Marbh asta; na daoine faghail bhais re eagla, agus ag Aiseridh gan mhoil ann a bhretheamhnuis. So an la nach bhfaicidh bhur suile, acht Teinte agus Lafrach; So an la nach gcluinfidh bhur geluasa, acht Tarnach agus Torman. So an La stopus agus thriomochus aibhneach agus frotha, chrionochus Crainn agus Luibhionno aluinn na talamhan, do reabus Cairgeach agus Clocha. So an la a mbeidh a nuile Creatuir armailte an cuideamh ris an mbretheamh comhachtach so ann dioghaltuis a deanamh air na peacach. *Et pugnabit cum illo orbis terrarum contra insensatos.* Sap. 5. 21. Nir bheg so a Chriondaigh, dar lear, an tabhairt air an geroidh as cruaidhe ar bith pleasgudh re eagla roimh an La uafasach ud; Gidheadh as beg e, re gloir agus comhacht an Bhrethidh ud dfoilseamh; Cuirfidh Chriond, deir an Scrioptuir, na Haingil mur theachtairidh, le gairm agus fuagra thabhairt don domhan uile thiacht ann a Bhretheamhnuis. *Mittet Angelos suos cum tuba.* Matt. 24. 31. Is lor do na teachtairidh uaisle so aon fhocal amhain a radh Nainm an Righ mhordhalaidh so, re croinniudh chur air bheo agus air mhairbh o cheithre hardaibh an Domhain; aon fhocal amhain on Mbretheamh so duisgfidh na Mairbh, a ta curtha ann uaidheaha doimhin na talamhan, an pudar agus an luathramhan a ta gan bhrigh, gan mhothlugh ris na millte bliaghain, moitheochaidh an La ud, an Buabhal binnghloraich ud thinnfios na Hainghil, ag radh, Eirigidh a Mhairbh, tigidh ann a bhretheamhnuis. *Surge qui dormis, & exurge a Mortuis,* Eph. 5. 14. Naimhdheoin fad gach Reaguin on

C

cheile

cheile, cho luath agus sionnfar an galtromp uafasach fo, cruinneochaidh clann Adhamh air aon ait a moment aimsire, re tionnto na boise. *In momento, in istu oculi.* 1 Cor. 15. 52.

Acht druidemid nois nios goire, a Chrìosdaigh, don Mbretheamh fo, agus feachamaoid air fein, agus air an domhan uile na thimchioll a ngleann Josaphat. O Anam mhif hortunaigh an pheacuidh, chaith haimsir riamh re dolgaidh, fosgail a nois do fhuile, agus smuainidh go de an modh air a dtaibheonaidh tu thu fein as comnair Bretheamh cho comhachtach, feargach fo? Ibhse lucht an uabhair bhios ag iarraidh tus suighe agus bealaidh, ni he amhain, ann gach cruinneamh agus an gach cuideacht, acht foi ag forsidin agus ag Sacrament na Halltora, Go de eircochus dibh an La ud? Cia an ranc ann a gcurfair sibh? O, ni bheidh gradum no ceim agaibh o fo suas; Is uime duisgfior sibh as an gcollamh fada bhi oraibh, an bretheamhnus thabhairt oraibh reir bhur ghnìomhartha; *Surgite Mortui, venite ad Judicium.*

Nuair a chonairc clann Jacob a ndearbhrathair Joseph, do dhiol siad roimhe sin, na Maighistir air an Egypt uile, agus a dubhairt se na briathra ud leo. *Ego sum Joseph, quem vos vendidistis in Egyptum.* Gen. 45. 4. Nir fhan aon fhocal aca re scanramh agus re eagla. O, a pheacaidh bhoicht, gad dheanfus tusa an uair a chitios tu an Joseph firinneach Iosa Chrìosd, na bhretheamh ort fein agus an tsaoghal go leir. Nuair a chionnfios tu e radh na briathra marbhtach ud leat? Ibhse, lucht na druise dhiol sibh mise air phleasur mòminte. Ibhse, lucht na misge, chuirios bhur maoin agus bhur substiant an bhur geraos, agus na dheidh sin, ni oinbhìidh dhìbh fein. Dhiol sibh mise air bhuidel uisge beatha. Ibhse, na ceanachuidh, chuirios cluain air lucht an ainbhos, bhoìnios luach an arraighe mhaith mach air an droch

díoch earramh, dhiol sibh mise air thuistiun, nó air she pighne. Ibhfe, na mna tighe, dhiolus an duisín gan chrois, gan chuntus, dhiol sibh Iosa Críofda air iartna beg snatha. A ta ní eigin re-radh aig a nuile shíort peacach, gur dhiol se Iosa Críofd a ngheall air a phleasur, nó air a thairbhe, Acht ag fear na Míonn-mor. Oh, so an peacach dhiolus Iosa Críofda. Gan pleasur gan tairbhe, gan urad agus sníofín tobaca. *Ego sum Joseph quem vos vendidistis, &c.*

A ta ceist eidir na Diadhairidh, go de an ní as-eritheaglaidh chíos an duine an lo deighneach ud an bhretheamhnús. Bfeidir go measa, a Chríofdaigh, gur be an claochlo ioghantach thucfas air an ngrein agus air a nghealaidh, nó cuid eigin eile do na comharthaidh air ar labhramar. Oh, ní aon chuid díobh so e, Acht is se amharc as pianamhla agus as dofhuilingta chíos an peacach gnús fheargach an Bhrethidh. So an La eimhíds an duine damanta re Job. O, Dhia, gan a chead agam me fein dfaíach a Nífríonn. *Quis mihi tribuat ut in inferno protegas me?* Joh. 14. 13. Ma bhi an duine Naomhtha so Job, nach ndearna peacamh ar bith a riamh, cho líonta so duathfas agus deagla roimhe an bhretheamhnús dheighnach, ionnús go mbfearr leis dhol go Hífríonn ar feadh gearr aim síre, go dteabh fearg agus faobhar an Bhrethidh thart, na e fein thairbheanamh as a ceomhair aon mhóment amhain. Gad dheanfas an peacach mífhortunach, thuill míle Hífríonn re na dhíoch ghníomhartha? *Quis mihi tribuat ut in Inferno protegas me, donec pertranseat furor tuus?* Cia bfuídh se scath nó lasgudh, ait didíon nó soluígthe? Oh, ma mhíle truaídhe. A ta míle ait duinníte roimhe: Ní feidir leis dhol go Fláithíós, do bbrígh nach dteid ní ar bith truaíldhthe leis an bpeacach, go Ríghéachta Nímhé. Agus ma theid se go Hífríonn fein, gheabhídh se an Bretheamh dochuímse so

roimhe ann. *Si descendero in Infernum, Ades.*
Pfal. 138. 8.

Is iomdha tromdhiaghastus rinnidh Dia air na daoine o thus an tsaoghal go di so; Bhaith fe an domhan go hiomlan les an dile, Acht an meid a bhi an sa Naire; Loisg re teinidh as na Flaithios *Sodom* agus *Gomorrtha*. As minic a scrios Plaigh agus Gorta, trean namhuid agus cogidh Righachtuigh agus Nasuin; Gidheà, a dtainic agus a dhuicidh o thoiseach an tsaoghail go deireamh, do chruas no do dhicheannamh, nil aacht fugrudh ionta, a gcomortus les an La ud. Iosa Crisda fein da dhearbhuadh fo ag *Mattha* anfan 24. cab. *Erit tunc tribulatio magna, qualis non fuit ab initio mundi usque modo, neque fiet.*

Go coile, a Chriosdaigh, an bhfuil ni ar bith re saghail mhuchuh roimhe re na boirb thinnte ud Iffrinn, a ta da bhfadodhe fo chomhair na bpeacach ag La ud? An bhfuil ni ar bith dfuarochudh na coiridhe fiuchach ud Iffrinn? No Mhaolochuh na hairm ud a ta da liomha ag Diabhail Iffrinn fo chomhair na druinge Damannta? A ta, a Chriosdaigh, Aon ni amhain, agus nil Acht aon ni, mur a ta, an aithridhe. Aon ndeor a mhain o chroidhe, ma siltear i mur ghradh air Dhia, agus re fuath air na peacaidh, Muchuidh na teinte, fuarochuidh na coiridhe, maolfaidh na hairm, tionntoidh gnais Chriosda ona bheth fruichbhar feargach, ann a bheth fuilbher subhailceach, agus toigendh dhuinn dhol air dheaslaim an ardrigh, anfa dealugh dhibheirgeach dheansus fe eidir na firein agus na peacuidh. Ni air ar gheallus tracht anfan dara pointe dom chomhra.

2. Pt. Ni gan adhbhar chuirios an Scrioptuir Crisda an La so, a gcomhchosamhlacht re Freandh; Oir amhail agus dhealuidhios an Treaidh, a ndeireamh ann lae, na caoiridh o na mennain, bhi a gcuideacht a cheile ar feadh an lae

lae agus chuirios a gcro ar leith iad. Mur a gceandha dheanfus Criofd, an Treaduigh fírhinneach, do thug Anam ar son a threade, a ndeireamh an tsaoghail so, dealochaidh se na firein, tuighthior les na caoire, on droing Damannta, agus cuirfidh se na firein air a dheaslaimh, agus iadsan air a laimh chli. *Seperabit eos ab invicem, & statuet oves, quidem a dextris suis, Hædæ autem a sinistris.* Matt. 25. 32.

An sa tsaoghal so, go formhor, eirighegach ni go fortunach sona ris an droing dhamanta, nait a dteagmhuinn a chontrargha dona firein. Onoraidh an saoghal an Mhuinntir bo choir a thaircuifniudh agus tarcuifnidh an Mhuinntir bo choir onorugh. Bi ceannus agus uach aranacht ag an bpeacach, bhi ar misge re pleasur agus re folas an tsaoghail so an tan bhios an drong craibhteach a mbochtaneacht agus a mimheas; Ar mhodh, gur bi an lamh dheas bhios ag na peacachuidh, agus an lamh chli ag na firein. Acht ni hi so buil bhias air na gnoithidh an La ud; Dheanfa an Bretheamh fíorchheart sa sgaramh, faguaidh na firein air dheaslaimh, agus na peacachuidh air a laimh chli. *Separabit eos ab invicem, &c.*

Oh, a Chríofdaighe, go de illiacht eimh agus sgread, uail agus osna cluinfiar on druing dhamanta an sa dealugh so, nuair a chifid iad fein sgarrtha, an La sin, o na ndaoine muintiortha, agus o Dhia, is measa dhoibh, ni La, no Mi, Bliaghain, no Raithe; Acht cho fada as bheis Dia na Dhia, re saoghal na saoghal. O La na Feirge, agus na Nuafas, O bhretheamhnais chritheagluidh, O bhretheamh chru-daluidh dheanfus an dealugh so. *Separabit eos, &c.*

Aon fhocal a mhain, a Chríofdaighe, air son aniomlain; taibhsidh dhuit fein a nois go bfuil tu faoi choisde bais, go bfuil an fesiun na fhuidhe, an

coisde da thobha, do choir agus do dhiotail da scriobha ad haighe: O go de an baspus agus an scanrudh bhias ort roimh an Bhretheamh? Go de an ditchchioll dheanfas an coisde bheth fabharach dhuit? An sparalfa or no airgiod, do mhaoin no do shubstaint air lucht dlighe an do chas a phledail? Ni dheanfa, gan amhrus maifeadh, nil an so acht teagmhuis is feidir theagbhail do dhuine, no gan a theagbhail. Acht a ta se cinnte lan dearbhta go dtiuchidhe gachaon agaibh, an La deighneach air a thraghail bhfioghnuis bharra na Trinoide: Nachbhfuil peacamh marbhta da ndearna sibh, nach beidh na dhiotail agus na choir bhais bhur naighe, agus mas troime re bhur gcoirthe, na re bhur ndeghniomhartha, nach bfuil imtheacht agaibh o bhoirb thinnte Iffrinn. Gad eile, a Chrifdaigh, an ditchioll ceanna dheanfa an do Chorpan shabhail air an mbas, agus air scanail shaoghalta, deane nois an Hanam do shabhail air sganail shiorraidh, agus air choiridh Iffrinn. An deor agus an osna dheanfa re eagla roimhe an Bhretheamh shaoghalta ud, dean iad a nois roimhe an Bhretheamh bhorb ud Chrifda. Ni iarrtha lucht Dlighe Pharrthas Or no Airgiod ort air son a Saothair: acht Deachroidhe, Dearun, agus ann aithridhe, os cean gach ni, phledalus air do shon an La ud. So an fhighis bhearsus air *Mhuire*, air na Heasboil, agus air na Naoimh, bheth na lucht dlighe pleadail air do shon. Dean lon agus stor do na Deghniomhartha nois, agus ardochuidh siad thu air dheastaimh Chrifd, an La ud. Ni a ta mise diarraidh dhibhse, agus dhamhfein, *A nainim an Athair, agus an Mhic, agus an Spiorad Naamh, Amen.*

S E R M O N III.

ON THE NECESSITY OF LOVING OUR ENEMIES.

Ego autem dico vobis, diligite Inimicos vestros.

Deirimse libhse, gradh bheth agaibh air bhur Naimhde.
 Briathra Chriosda ag Math. an fa, 5. cab. ver. 44.

MA ghlacaimse a nua as laimh mhineamh dhibhse, a Chairde, go bhfuil dobliagaid agus dualach oraibh, faoi phein bhur ndamnugh, gradh do bheth agaibh air bhur Naimhde, agus pardun do thabhairt dhoibh; dearfa sibh liom, gan amhrus, an ni ceanna dubhairt na Judaighe re Criost, a nuair a dhearbhuigh fe dhoibh, nach raibh nan flauugh dhoibh, no an ghloir shiorraidhe dfaghail, Acht mur nitheamh siad a chuid feola, agus mur nolahm siad a chuid sola, gur ni dodheanta e fo; gur ni e a ta naighe na nadura. *Durus est hic sermo.* Jo. 6. 6. Deirfidh sibh liom, gan amhrus, gur ni dodheanta gradh a bheth againn air an te, da bhfuilmid cinnte fuath a bheth aige orrainn; gradh a bheth againn air an te, bheir michlu agus scanail dhuinn; agus nach stopann o aon ni, dheanfadh diobhbhail no dolaidh dhuinn; Acht deirimse libhse, dha chruatanaidh da bhfuil fe, gur eigin a dheanamh; do bhrigh, go bhfuil Chriosda da ordamh dhibh; agus nach bhfuil eoin snas agaibh gan a thoil do dheanamh. *Ego autem dico vobis, &c.*

Ma dhearcamaoid air an naduir innte fein, do bhrigh go bhfuil nios mo do chlaon aice chum an uile,

uile, no chum na maithiofe, as ni dodhenta so aice. Acht ma dhearcamaoid orrtha faoi ftiurugh na ngias, an ni so a ta dodheanta aice, ghoibhidh si e, fodheanta focamhlach. Ni ordaighion Crisda ni ar bith dodheanta dhuian; Ni chuirion ualach orainn nach dtig linn iomchar. *Deus impossibilia non jubet, sed jubendo admonet, & facere quod possis, & petere quod non possis.* St. Aug.

Nil duine ar bith dhearcas air na reasuin ghluaisios e an gradh bheth aige air a naimhde, nach geurfidh cruatan air fein, ar ndoith an a dheannta, An chead reasun diobh; Gur ordaigh Crisda dhuin a dheanamh agus da bhrigh sin, go bhfuil dfiacha orainn a thoil do dheanamh. An dara reasun, gur ghraidhaidh Crisda fein a naimbde air an tsaoghal so, agus go bhfuil dfiacha orainne athrais do dheanamh air. An treas reasun, an te nach dtugan pardun da Naimhde, ni bhfuadh se pardun. So na 3 phointe dheanfus me do ma chomhra. Acht goidhamid Dia ar dtus teinidh Neamhda na cathranacht lasugh an ar geoidthe, ionnus go ngradhamaois Dia os ceann gach ni, agus ar gcomharfan mar inn fein, ag radh an *Ave*, &c.

i. Pt. Bo mhor an locht ris na Paganuidh air Chriosdaighne na seanaimfire, go mbiabh fiad ro chruaidh orrtha fein, agus focamhlach sogradhach ris an tsaoghal uile, Ni mhaitheamh fiad ni da laighiod doib pfein, do niamh fiad a naighe De, no na comharfain, gan diaghaltus a dheanamh air a gcolainn re trosgudh agus cruatan, re eadaigh roin agus sciursaidh: Acht nil ni da mhead dheanfudh an comharfa orra, nach dtugamh pardun ann gann mhoill. As mo ghoillfiudh orra an fhearg currthaidh air Dhia, no an dioghbhail nithidh dhoibh pfein. Oh, ma mhile truidhe, nach dtig linn an locht ceanna dfaghail air Chriosdaighne na haimfire so. As beg a ta nois re faghail

hail leanus beafa na muintire ud. Bealach contrartha leanus siad; Ni leur leo eagcoir da mhead ni siad fein; Acht as leur leo an ni as lugh nither orra fein. Bheirid pardun dhoibh pfein gan mhoill; Acht pardun thabhairt don chomharsain, ni ar leith sin; nil maith iarradh orra, rachamh siad tri troithche steach air dhorus Iffrinn, air chuntar dioghaltus a dheanamh. Acht go de as ciall don differ a ta eidir an da fhoirt Criofdaighne so? As cosamhail nach e an Dia ceanna a ta againne, bhi acasan, no mas fe, as cosamhail nach dtugan dhuine an luach foathair ceanna bheireamh dhoibsin, cheann gradh bheth aca air a Naimhde; no nach bhfuil eagla orrainne roimhe na dhioghaltuis mur do bhi acasan? O, a fe an Dia ceanna thug ordamh dhoibhsion gradh do bheth aca air a Naimhde, agus pardun thabhairt go heafga an gach eagcoir nithir orra, a ta ag ordamh dhuine an ni ceanna do dheanamh. *Ego autem dico vobis, &c.* Agus uir loighididh a throcaire an luach foathair na glorie thabhairt don Mhuintir, ghlacus a chumhairle, agus ni mo no sin, loighididh a chomhachta piannta doairidh doinsin, thabhairt don Mhuintir, bhrifios Aithne. Acht fe as adhbhar don differ a ta eidir Chrisofdaighne na haimfire so, agus an Mhuintir bhi a dtus na Heagluise; Gur fhuaraidh a nois an crabhudh, gur imthidh an Devotion, gur dibreamh an chathranacht; Nach bdfuil na nait againn acht easbhuid creididh, ainbfios agus arrain, uabhar agus arnihlaithios, suath agus fearg, dibheirg agus dannarracht naighe ar gcomharsain. So na peacaidh fhagus Flaitheamhnus De nfasach, agus lionus Iffrionn. So na peacaidh seriosus Nasuin, loisgios Cathreacha, thug an Dile air an domhan, agus loisgios sa dheireamhan Cheathar chruinne, Acht mur dtionntaidhmid air Dhia, agus mur raibhmid umhal da Aithne

Aithne gradh a bheth againn air ar Naimhde, agus pardun thabhairt doibh, ann gach nìdh dhenfaid orainn. *Ego autem dico vobis, &c.*

Thug Dia anfa rfeanraicht Aithne agus ordamh don chiniudh daonna gradh do bheth aca air an gcomharfainn. *Diliges proximum tuum.* Domheas na Judaighe tre ainbhios, nach nordobh ann aithne fo dhoibh acht gradh a bheth aca air a gcairde, agus gur bhfeidir doibh fuath a bheth aca air a Naimhde. *Audistis quia dictum est: Diliges proximum tuum, & odio habebis inimicum tuum.* Mat. 5. 43. Acht ionnus go deinradh Iosa Criosda eolus dhoibh a nait an ainbhios fo, agus solus na Ngrasa a nait an dorchadais an a raibh siad. Eabhraidh go soilleur a niu ris an tfaoghal. Bheir ordugh generallta dhoibh, nach lor dhoibh gradh bheth aca air a gcairde, acht fos gur eigin doibh gradh bheth aca air a Naimhde, maith a dheanamh naige an uile, agus a bheth guidhe ar fon na Muinntire as mo ni dioghbhail dhoibh. *Ego autem dico vobis, diligite inimicos vestros, benefacite ijs qui oderunt vos, & orate pro persequentibus, & calumniantibus vos.* Mat. v. 44. Agus mur seanfaidh tu, a Chrifdaigh, nach e Criosda do Dhia, do Rìgh, no do Thiaghearna, nach e Criosda Hathaìr, nil cur suas agad gan a thoil a dheanmh, an gach ni ordaihios dhuit, air a nadhbhar, nil cailiacht dhiobh fò anna bhfuil Criosda hos do cheann, nach nordaighion adhragh agus onoir thabhairt da phearsuin, agus umhlacht da thoil. Agus an feidir a radh go ndiuitfaidh tusa, a Chrifdaigh, gradh bheth agad air do Naimhde, agus Criosda da ordamh dhuit, agus gan duine no Creachtur anfa gcruinne (achd mur bhfuil tusa amhain a dhuine) nach ndeanfudh gan mhoill gach ni ordaihios Criosd dhoibh? Ma ordaighionn don talamh Poibleach agus Nasuin a shlugugh, foisgeolaidh

Se gan mhoil, agus fluighfidh se iad daon ghreim, amhail agus mur rinneamh re formhor an Phobaill Abhra air an bhfasach, fa dhol a dtreas air an Ardshagart *Aaron*. Ma iarran air ann uisge dioghaltus a dheanumh air na peacaidh, chise tu an fhairge, ag eiridh na mor shleibhte, deanamh scrios agus dicheannaigh reir a ordaidh, amhail agus mur chuala sibh, re linn na dile theacht air an domhan; Ma ordaighhionn don tinidh gan dioghbhail a dheanamh do na firein, a nait a ndoth, no a losgudh, bheir si cobhair agus fionnfhuacht dhoibh, amhail agus mur deiridh don triur leanaba tligedh a Bfuirneis chraoifidh *Bhabilon*, agus nadh ar losgudh urad agus ribe da ngruaig. Maiteadh, a nait a bhfuil na creachtuir so, ag nach buhfil ciall no ceadfa, deanamh gach ni go humhal ordaighios an Tardrigh dhoibh, an racha tusa amhain a dhuine, da dtug Dia ciall agus ceadfa, agus mile bunntaisle eile nach bhfuair siadsan, a dtreas air Dhia, ag diultamh pardun thabhairt don te, ne coir no eageoir ort, agus Criosda, ni he mhain, da ordamh dhuit, acht fos ag tabhairt copidh agus sompla dhuit ann a phearsuinn fein, agus a bpearsum gach Naomh bhi ansan Eaglais, o thus an tsaoghail go dti so, reir mur thairgfios me a chruthugh an fa dara Pt.

2. Pt. Mheasfadh, a Chriosdaigh, go Ndeanfudh an Patriarch *Joseph* dioghaltus, agus dicheannugh air a dhearbhrathaireach, a nuair a fuair se e fein na Mhaighisdir air an *Egypt*, agus iadsan faoi na chomhachta. An bhfuil duine ar bith, reir an tsaoghail a ta nois ann, cuirfid nochtaidh ann a bpoll, mur rinniudh re *Joseph*, ionnus go bhfuidheamh se bas don fhuacht agus don ghorta, agus dialfuidh mur sclabhuidh re strainfeiridh, mur rinniudh leision, nach dtuirfadh, ar a leighiod, ioamardamh don Mhuinntir dheanfudh a leithid so dfeil air; Da ma ortsa dheanfaidh a fhithideamh

fhithideamh cuid, a dhuine bhoicht, eiridhios mur dhruithleoig a nairde, ma deirthior focal da laighad leat; Ag a mbiann do bhata agus do dhorn, an scian, agus an chloch, ullmha fa chomhair an te ni eagcoir da laighad ort, agus ni he sin a mhain, Acht as fe deir tu, go mbethea fasda dhol go Hiffrionn, ar chunntar, do mhian dfaghail air am te, ni eagcoir ort.

O, ni he so rinnidh an duine Naomtha *Joseph*, cho luath is thuig se, go dtugh Athair ordugh dho, ann a thiomna dheighnaidh siothchain a dheanamh re na dherbhraithaireacha. Thug pardun dhoibh, Mhaith dhoibh gan mhoill, gach a ndearnadar air, mheas se nach ar mhac cheart, agus fos, nach ar mhac umhal e, dha nduirtugh an ni dordaigh Athair dho do dheanamh. Ma deir du, a Chrifdaigh, go bhfuair tu athias agus mafla gan adhbhar, go dtug do chomharfa miochlu agus scanail dhuit cuirim a gcas go ndearnaidh, Acht as eign duit maitheamhnus thabhairt ann: Nir bhfeidir eagcoir no feall niosa mo dheanamh ort, no rinnuidh air *Joseph*, gidheadh, thug pardun doibh gan mhoill, air impighe Athair talmhuidh; agus a ndialta tusa impighe an Athair Shiorraidh, ta ag ordugh dhuit, pardun thabhairt do gach aon, ni eagcoir ort. *Ego autem dico vobis, &c.* Creididh tu, ar ndoith, a Chrifdaigh, go mbfeidir re Crifda tinidh chuir as na Flaithios, agus *Herod* agus a Mhuinntir a losgudh, pughdar agus luathramhan a dheanamh dhioibh, a nuair a chuir siad na Leanaba chum bais, agus gur mhian leo Chrifda, agus e na Leanamh, chuir chum bais leo. Creididh tu, ar ndoith, go mbfeidir ris na milte daingluibh chuir a narm, choifeonfudh e air na gardaigh mailaidh ud, thainic da ghabhail an a ghairdin; Creididh tu, ar ndoith, go mbfeidir leis, an cineamh Iudaighe uile do serios, agus do dhicheannamh; An fhairge

fhairge mhor thabhairt timchioll orra, an uair chuidh siad da cheafugh. Nil contabhairt ar bith na cheann, nach dtiucudh re Crìofd gach ni dhiobh so a dheanamh; Da ma agadfa, a pheacaidh bhoicht, aga mbiann an ceann ar fiuchudh, an croidhe da reabudh, agus da bhriseamh re ain igiacht, agus run diaghaltuis, chaillios do fhuaimhnios agus do cholludh, ag stuideur go de an modh air a ndeanta dioghbhail no dolaidh don te, ni eagcoir da laighiod ort. As cinnte da mbeth comhachta Chrìofda agad, go nimeortha e gan fuidhioll; Maifeadh, a nait dioghbhail no dolaidh a dheanamh do na Judaighe, dfulaing se Bas go fonbhar air a son, ionnus go bhfaiceamh an Domhan mead an ghraidh do bhi aige air a Naimhde. *Cum potuit ulcisci, maluit pati.* St. Ambros.

O, a Chathranacht gan choimse! O ghradh eugfahail Mhic De air an domhan, as meanradh dtiucfudh do bhuidheachus a thuilleamh no athrais a dhenamh ort; as mairg nach dtairgfudh buaidh a bhreth air a droch naduir, ag gradhugh a Naimhde, agus tusa a niu, dortadh do chuid Fola fìor uaisle air son do Naimhde. *Cum potuit ulcisci, maluit pati.*

O, a Dhrung mhalluidh, bhios feargach dioghalltach; aga mbiann an croidhe cruidd neamh-throcaireach, dearcaidh a niu air Chrìofda a Gerann na Croithche, (*Sumat Prædicator Crucem, & ostendat singulas plagas.*) Feachaidh a cheann na chriathar tollta ris an gcoroin spiona, feachaidh a thaobh tollta ris an tisleigh, feachaidh a Chorp strocaidh re Sciurfaidh, feachaidh a Lamha agus a Chosa tollta re Tairnidh; Acht eist ris a Gerann na Croithche, ag guidhe an Athair Shiorraidh ar son a Naimhde, Maith dhoibh, Athair ghradhaidh, Maith dhoibh a Bpeacaidh. *Pater dimitte illis.* Luc. 23. 34. Feachaidh, a Phobail, feachaidh an raibh urrlach sabhaidhe dhe, o

mhullaidh a cheinn, go bonn a chos, nach raibh faoi chneadh agus faoi loit. *A planta pedis usque ad verticem, non est in eo sanitas.* Isa. 1. 6. Ni fhacaimfe sabhailte aige acht a theangaidh, agus ni fhacaim scith dol urrthe, Acht ag guidhe Athair gan a Bhas daifirt air a Naimhde. *Pater dimitte illis.* O mhinaduracht an duine! O a bharbaracht na Judaighe! An sa nam ceanna an raibh siadfan, fgairtidh agus a garrtha, ag iarraidh Criosda do cheasamh. *Crucifigatur, Crucifigatur.* Mat. 27. 23. Bhi seifion ag urnaigh ag iarraidh iadfan do fhlanugha. *Dimitte, Dimitte,* Luc. 23. 34. Nil da mhead bhi an bunugh mallaidh so lasamh re ciocrus, ann a chuid Fola do dhorthagh, nach moide bhi Criosda ar lasamh chum maith a dheanamh dhoibhsion. *Sitio.* O a pheacaidh, Acht mur maoithaidh an fhuil uafail, fo Chriosda, do chroidh, dhoirt se ar son a Naimhde. Acht mur maothaidh sompla Chriosda, agus gach Naomh bhi air an tsaoghal; do dhroch naduir, ann pardun thabhairt go heascaidh dod chomharfan, criothnochuidh tu, ar ndoith, ag clos an dioghaltus do ni Dia air an Mhuinntir, bhios dannarrath cruaidh-chrioidheach ris an gcomharfan, ni air ar gheall me tracht anfa treas Pt.

3. *Pt.* Bheir Criosda solus go lor dhuinn ag Matha, anfan. 18. cab. Go de an modh, air a ruinnfidh Dia ris an Mhuinntir, nach dtugan pardun go heascaidh da Naimhde, a bpearfuinn Righ airidh, thug fo dear ceangal Cos agus Lamh thabeairt air fhear da sheirbhifidh, a thligion a bpriosun dhuimsidh dhortha, a choinnibheal ann faoi fhuacht agus faoi ghortha, ar feadh a shaoghail, agus a nuile shoirt pionus thabhairt go laitheamhail dho, agus sin uile, fo gur chuir se a choimh fhirbhiseah a bpriosun fo dheith sgilinne, tar eis an Righ mhathugh deigh mile ponnta dhio fein, anfa mhomint roimhe sin. Da maitheamh an duine

duine mithrocaireach fo na deith sgilinne. Mhaithiudh an Righ na deith mile ponnta dho. Acht mur nar mhaith feision an tsuim bheg, ni mhaithreamh an Righ an tsuim mhor dhofan, agus mur fin, an bhreth thug se, tugudh air fein a ris i, chuir, feision a comradaigh a bpriosun fo dheith sgilinne agus da dhruim fo, togudh a mhuoin agus a shubstaint, dioladh a bhean agus a chlann, agus cuiriudh e fein, air feadh a shaoghail a bpriosun faoi nuile shoirt bochtaineacht agus anro. *Et iratus Dominus ejus tradidit eum tortoribus, quoadusque redderet universon debitum.* Mat. 18. 34.

An ni ceanna deiridh don fhear so, eireochaidh do gach aon dheanfus aithris air. Acht mur ndeina sibhse trocaire air bhur gcomhchreatur, deir Críofda son ait cheanna, ni dheana mise trocaire ar bith oraibhse. A nuair nach maithfidh sibhse na deith sgilinne, se fin an choir bheg, nithar bhur naighe, ni mhaithse mise na deith mile ponnta, se fin an chuir mhor, nithar maighese. Acht a ta so do dhiffer edir mise agus sibhse, ni thig libhse dioghbhail a dheanamh acht don gcoluin, agus go dtiurfaidh mise a nuile shoirt piannata don Chorp agus don Anam, ar feadh na siorraidheacht. *Sic faciet Pater meus Cœlestis vobis si non remisieritis unusquisque fratri suo de cordibus vestris.* Mat. 18. 35.

Achd, mur fin, a Chríofdaiph, agus an conrudh a ta eidir Dia agus an duine. Ma maithiontu, maithfior dhut. *Si remisieritis, remittetur vobis.* Agus cuiridh tusa seala air an margudh so, cho minic as deir tu do Phaidir, cho minic agus deir tu, maith dhuin ar bhfiacha, reir mur mhaithemid gach fiacha, agus gach cuirthe nithar ar Naidhe; ma bhríon tusa an mhargail so, ma bhian tu danarrtha, cruadalach, neamhthrocaireach re do chomharsain, beidh Dia dibheirgeach, dioghab

tach neamhthrocaireach leat. *Judicium sine misericordia, ei qui non fecit misericordiam.* Jac. 2. 13.

Deirfidh se leat, re linn do chruatain agus do chruadhchais; re linn do Bhais agus an bhre-theamhnais, nach tusa an duine mallaidh bhi neamhthrocaireach ré do chomhasruin; Nach e sfuideur bhi agad, go de an modh a ndeanfadh diaghaltus agus dolaidh dhoibh? Ne nach ar mhaith mise go minic dhuit do mhor chuirthe, agus an maithfeasa ni da leighiod dod chomhcreatur, mur gheall oramsa? Gheobhuidh tu a nois flat dod miosur agus dod thomhas fein; imthidh romhad annsna boirb thinnte ud, a ta da nullmbugh don Diabhal, agus do gach aon dinne aithris air, *Judicium sine misericordia.* &c.

O! a Chríofdaigh, nar leigidh Dia go duillfeadh an tumardugh so thabhairt duit. Ma bhi tu Daothamhail dannarrtha go dti so, bi feasta cathranach trocaireach; dean so, mur umhlacht do Chríofd; dean e mur ghradh air Dhia; dean e re heagla roimh na mor phiannta ud Iffrinn, no ar a leighiod, mur gheall air an luach soathair a ta re faghail agad, ansa tsaoghal so, agus ansa tsaoghal eile. Ni a ta mise diarraidh, &c.

S E R M O N IV.

ON CONFESSION, AND ITS CONDITIONS.

In his jacebat multitudo magna languentium, cæcorum, claudorum, & aridorum, expectantium aquæ motum.

Do bhi timchioll an Tobair so, uimhir mhor do Dhaoine tinne, do dhaill do bhacaidh, agus do Dhaoine bochta, ag a raibh a m uill uile seargthuidh, tirim re paralis, ag suil re corrugh an uisge. Briathra leightior ag Eoin, ansa 5. Cab. 3. ver.

AS miorbhuileach an Tobar e so, bhi re taobh Chathair *Jerusalem*; as mor an buaidh agus an bhrigh so bhi an a chuid Uisge. Thigeamh Aingheal as na Flaithios a nam airidh don Lo, agus chorraoibh an Tobar so, agus cia be duine as luaithche tumthaidh ansa Tobar, tar eis a chorruidh, leighiosuidhe e gan mhuill, O nuile shoir Galar agus Easlainte. *Sanus fiebat a quacunque detinebatur infirmitate.* Jo. 5. 4.

Ni neamhchosamhail, a Chairde, an Tobar, so re Sacrament Naomhtha na foisidin; ar nadhbar, reir mur nach raibh maith ann uisge an Tobair ud, acht mur dtigeamh Aingheal da chorruigh, mur an gceanna, nil maith ansan Fhoisidin, Acht mur dtigidh Aingheal De, se fin na Grafa neamhdha, corrugh agus spreagugh Confias an pheacaidh; agus reir mur leighosamh Uisge an Tobair ud gach Easlainte bhioibh air an Geollain

leighiosaidh Tobair miorbhuileach na Foisidin an Tanam, o gach lubhriudh, o gach Loit, agus o gach Easlaime mharbhtach bhios orra. *Confite-mini alterutrum peccata vestra, ut salvemini.* Ja. 5. 16.

Measg a niomad daoine tinne do bhi fo bhruch an Tobair ud *Jerusalem*, ni fhaicim Criosd-a leighios aon nduine aca, acht aon nduine amhain, do bhi a bparaluis mharbhtach air feadh 38. bliaghain, agus chidhim an ni ceanna tuitim a mach, ag Tobair glormhur na Foisidin; Chidhim na milte duine teacht go laitheamhail ann a Sacramente so, ag fuil re leighios dfaghail air easlaime a Nanama, Acht se chidhim iad ag filleamh air a nais, agus a geneadha nios dainsauraidh, no mur do bhi siad roimhe. *Et sunt novissima hominis illius pejora prioribus.* Mat. 12. 45. Go de as ciall do so, a Chairde? Ne sin re radh, nach bhfuil urad luaidheacht ag an Fhoisidin a nois, agus do bhi innte a dtus na Heagluise? No gur chaill si a brigh a nois, a nuair as mo a riachtanus? Ar bhfeidir Foisidin no aithridh a bheth a riamh nios riachtanafuidh no air an uair fo? No ar bhfeidir lubhriudh an pheacaidh a bheth a riamh nios-leithiodaidh no air an uair fo? An raibh a nam ar bith a riamh na breaga nios iomadamhla, na mionnai mora nios minicidh, druis agus adhaltranus nios madramhla, craos agus misge a bhfaismun, Gadaighiacht, Eageoir, agus Leathtrom na comh, arsan, nios coitchionna edir a nuille shoirt drong dhaoine nios mo no air an uair fo? O, ni raibh, a Chairde. Acht measg an aois ghalar ud bhi ag bruch Thobair *Jerusalem*, chidhim cuid diobh bacach, cuid dall, agus cuid eile ag a raibh a mbaill crion tirim on easlaime; agus se mheasum ugr floghar agus sompla iad air an Muinntir, thig go laitheamhail chum Foisidin, mur dhaill, se sin, nach leur dhoibh a bpeacaidh; do bhrigh, nach

nach gcuairtíod agus nach scrúidid a gconfas. *Cacorum.* Mur bhfacaidh, do brigh, go ndéinid Foisidín cham bhacach, ag folach agus ag ceilt cneadh a Nanama. *Claudorum.* Agus do chidhim iad ag teacht gan dolas, gan tuirse re croidhe tirim feargthe, mur an Mhuintir úd na paraluis. *Aridorum.* So an tabhar, a Chairde, fhagus Foisidín a niomad gan toramh, gan tairbhe. So an ní bheiríos air Thobar mhiorbhuilteach na haitrídí gan cneadh ar Nanama do leighíos; agus so an ní, air ar mhian liomsa tracht a níu, tar eis mo chomhra ruinn an 3 Pt. Bí an Fhoisidín gan tairbhe, a nuair do nithíor í, gan scrúdagh coinfas. Sin an 1 Pt. Bí sí gan tairbhe, nuair nach airstíor na peacaidh go humlan. Sin ann dara Pt. Bí sí gan tairbhe, an uair nach ndéantar í re dolas agus re tuirse chroidhe. Sin an 3 Pt. *Ave.*

1. Pt. Amhail agus mur a ta na mílte gne aicídí brath air an Gcolainn, thairingíos í inná huaighe; A ta, mur an gceanna, míle gne peacúidh braith air an Anam, thairingíos í go Hiffríonn *Multiplicatæ sunt infirmitates eorum.* Pf. 15. Acht a ta so do dhíffer edir aicídeacha an Chuirp agus Nanama, nach lia aicíd corpordha ann, nó leighíos ar leith urrtha; Acht naighe gach loit, agus gach aicídí thig air an Anam, dordaigh Críofd Sacrament na Foisidín amhain mur leighíos agus mur iocshlainte. *Confitemini alterutrum peccata vestra, ut salvemini.* Iocshlainte í so, déirim, air nach faraighíonn Easlaínte ar bith, dha dhainserídí; Marbh, Goid, Robail, Loisga Maínistreacha, agus Teampuill; Dean gach gníomh ar olcus, dean an Fhoisidín, acht dean í mur as coir, agus gheoibhe tu pardun agus maitheamhnus ó Dhia ionta. Na glac mfhocalsa air so, a Chríofdaigh. acht glac Focal Chríofd ag *Eoin* anfa 20. Cab. Mur an ngeallonn don Eaglais a Bpearfuin
na

na Neasbol, nach bhfuil peacamh ar bith mhaitheamh siadsan air talamh, nach maitheamh seisíon an sna Flaithios. *Quorum remisieritis, peccata, remittentur eis.* Jo. 20. 23.

Maíse, a reir mur as leighios eiftheachtach an Fhoisidín naighe nimhe an pheacaidh, as leighios i á ta cho riachtanach sin ag an Anam, air mhodh, dha ruinníudh an peaeach a shubstainte uile air na bochda; dha filíudh deora Fola re athracus; dha Dtroisgíudh se ar feadh a shaoghail; dha mbeth se ag Urrnaidh no go gcaitheamh a theangaidh; fo, agus a mhíle urad dha ndeanamh se, ní bhfuil maith no thairbhe dho an, gan an Fhoisidín, ma ta ana chumhacht a deanamh. Agus mur gcreididh tu mise an fo, Creid an Doctúir Naomhtha, St. Aug. Ag dearbhugh, nach bhfuil gar a ndolas an chroidhe, Acht mur raibh aidmhail an bheil naice. *Nihil tibi proderit contritio cordis, nisi sequatur confessio oris, si possis.*

Da mbethmis saor uile o pheacamh, ní bhiabh Sacrament na haithridh riachtanach againn; Acht mur nach lia duine air an tsaoghal fo, no peacash, ní thig re aoí nduine a radh, go bhfuil se saor o obligaid, agus o ualach na haithridh. As dimhín go dteid a níomad chum Foisidín, Acht faraor, as beg aca gheibh a torugh; Bi siad mar na daill ad an tfoisgeil, fuil re leighios air bhrúach an uisge, Acht ní fear doibh an Tobar. *Cæcorum.* Theid siad air feilbh Foisidín a dheanamh; Acht ní dhean siad i, acht go hanbhann easbhuidheach; ní bhíon aca acht taibhse, agus sgaile na Foisidín; O, na mealltur thu, a pheacaidh, ní scríosan Foisidín mur fo an peacamh, acht a mheadamh, Ní thairníon gradh De orraínn, acht a fhuath, ní dhenann ar fíothchan ris, acht fhearg do mheadamh; air a nadhbhar, reir mur nach nglacann fear na bhfiacha airgíod falsa uainn mur dhioluidheacht, mur an gceanna, ní ghlacan Dia, Faoisidín fhuar

fhuar, fhalsa, bhreagach, uainn, mur éiric an ar bpeacaidh. *Maledictus qui facit opus Domini negligenter.* Jer. 48. 10.

Maíse, nach Faoisfidin bhreige do ní ante, a ta tuca dol, agus do mhíse, do bhreaga, agus do mbhionna morra; do ní míle smuaineamh druiseamhail salach, agus nach stopan a gcuir a ngníomh; nach stopan a lámh o ghlacaireacht thruagilídh, no a bheul o phoga mailídhfeach; nach dtig smuaineamhan in ntín, Acht air an tsaoghal; a ta díoríse, feargach, díoghaltach, tar eis beatha míríaghalta don tsoirt so, tar eis a bheth bliaghain, bfeidir, agus tuilleamh gan Faoisfidin: An feidir ris an fhear so an a moment no dho do scríudubh Consfais, na mor pheacaidh so chuimsídh, no a gcur a nordugh, íonnus go mbfeidir ris a gcur síos da oide Faoisfidin? O ní feidir; acht mur nglaca se aimíir a thaire so, an a Chonfsias do chuartugh; ní dhean se Faoisfidin, acht Faoisfidin lochtach, bhíos gan bhrígh, gan torudh, gan tairbhe. *Maledictus qui facit, &c.*

An te ní Faoisfidin mhínic, choínnídhíos garda air a cheadfa, sgriudas a Choinfsias gach oidhche, íonnus go ndéanfudh aithrídh an gach Ole do rinne an la sín; bí, na dheidh so agus uile, críth coso agus lámha air, ag dol air a Chonfsias, ar cheaíste nach nglanfudh e a gceart.

Maíse, go de eíreochus don te, leígíós frían re nainmhíanta, nach stopann o gach Ole, nach smuainíon air an bpeacambh, no go dtig an moment ud theid se an Faoisfidin? O, a ta, go gcuiríon se síos, go mínic, an ní nach ndéan se, agus nach gcoimhnídhíonn se air leath a ndéan se; Ní ler do na mor shleibhte ud a ta air a Chonfsias. Bí se mar na daíll ud an tsoisgeíl, ag suíl re coibhíir re lín corrugh an uísge, acht as se gheibh se, go mínic, a Dtoíbar na ngras, a dhamnugh go síorraidh. *Facebat multitudo cæcorum, expectantium aquæ motum.*

Cuir

Cuir coisde na shuidhe air do Chonfias, deir an Doctuir Naomhtha, St. *Aug.* Na fag cluid no coirneul dhe gan chuartugh, ni go fuar no go falsa, ni go spadanta no go hamaol. *Ascende tribunal mentis tue.* Dearc air gach droch smuaineamh rinne do chroidhe, air gach droch fhocal a dubhairt do theanga, air gach droch ghniomh rinne tu a naighe De, no do chomharfan. Tar eis a naireamh, agus a geur a nordugh, fgeth iad ag barra na Faoisidin; Na ceil aon pheacamh aca trid nairc no mhalis; No ma nir; ni bheidh brigh an Tfaoisidin, Acht se mheadochus tu do pheacaidh, reir mur thairgfios me a chruthugh anfa 2 P.

2. *Pt.* Se as Faoisidin an, a Chriosdaigh, casaid ni an peacach air fein re Dia, a bpearfuinn Sagairt, ag a mbiann comhacht absoloid no pardun thabhairt do an a chorrtha. Maife, mas casaid i, as coir a dheanamh re Sagart, ag a mbeidh cumhachta Faoisidin deisteacht, go de bheir sinn dha deanamh go minic re ruagaire ratha, re seanbhualachidh, agus re strainseiridh? Da mbeth loit no tinnios mharbhtach air do Chlainn, ni he an Liaigh as measa thoighfea chum do leighios, agus tobha tu an Liaigh is faire, agus as measa chum cneadha dioghbalach Hanama de leighios, agus nach moide go mbion ughdaras no chomhachta o Neaglais aca Absoloid thabhairt duit: Bheir tu re tuicfin ris so, gur ab anfa leat do Cholann, no an Pearla uasal Hanam, agus go bfuil tu neamhsuimeamhail ann do shlanugh.

Mas gearan an Fhaoisidin do nimid orrain fein, go de bheir sinn, a nait casaoide, gabhail ar leithsceif? Go de bheir sinn, cuir cloca agus atharamh dath air ar bpeacaidh? Cad as nach nochtamaoid creechta ar gcroidhe do Liaigh ar Nanama, ma ta suill againn leighios dfaghail uadh. Chidhfe tu a Niomad, bhios miriaghalta lochtach, nach mbionn re adbhail aca, a nuair a thig siad chum Faoisidin,

Acht

Acht neithe eadtroma suaracha; agus ma chreidi-
on tu a sgeal fein, ni hiad as cionntach an son
Olc do rinneamh acht fagaid, go formhor, a throm
air dhuine eigin eile: Ma bheir siad mionna mora,
ni raibh an acht re linn lasain, no feirge, agus siad
an chlann no an chomharfa bhuain astamh iad.
Ma bhi siad a bhfad a dtig an oil, ni do gheall air
an digh, acht a ngeall air an gcuideacht deiridh sin
doibh. Ma chuir siad breis air an gcomharfuinn,
an a gelu no an a maoin, ni raibh se acht eadtrom.
An ni ceana deiridh do na bacadh ud, bhi ar fuil
re leighios re taobh Thobair *Jerusalem*, agus nach
bhfuair e, eireochaidh don droing so, thig re Faoi-
fidin bhacaidh go barra na Trinoide. Ma thig
leo ris na leithsceil chama so clocha chuir air shuile
an tsgairt a ta a ndulan a chur air shuile an Ard-
brethaidh, chidh, ni he mhain an droch ghniomh,
acht fos an smuaineamh as uaignidh agus as secrei-
didh bhios an a gcroidhthe. *Facebat multitudo mag-
na Claudarum, expectantium Aquæ motum.*

As ni gnath don maistire a nuair a theid se so
an tread, breth ar scornaidh air an gcaoire, agus
an teanga a ghearramh aiste gan mhoill ar cheaiste
go ndeanamh si meileach no torman, mhuscólugh
an Treudaigh, bhearfudh cobhair dhi: Mur an
gceanna do ni an maistire gan trocaire, an dia-
bhal ris a niomad; agus go speisialta re daoine oga
claonnaireach, ag dol chum Faoifidin: Ar cheastea
go muscoludh siad Treadaigh a Nanama Criosda,
re na ndeora, no re na nosnaidh, bheir se ar scor-
naigh orrtha, cuiridh glas air a dteangtha, ar
mhodh nach nochtaid a gcroidhthe, ceilid locht a
Nanama; do ni siad breag re Dia, agus ni re du-
ine; agus ma ta nach ndean Dia sompla follus di-
obh air an spot, ag faghail bas obann, mur fuair
Ananias agus *Saphira*, cheann gur cheil siad cuid
do luach an fhearainn phronn siad air na Heasboil,
ghaibh siad, air a shon sin bas is measa mile uair,
mur a ta a ndamnugh go fiorraidh. Ni

Ni aon bhuntaisfe a mhain ghlacus a mac-tire mallaidh fo air an duine, acht a-niomad: An naire, bo choir dho a bheth air, fo ghníomh ghlunmhur salach, mur an bpeacamh, do dheanamh; goididh se uadh i; Acht cho luath is do ní ce an peacamh, agus gur mian ris innfion don Tfagart, bheir se ar ais an naire dho go duballta. Armhodh, an peacach fo, rinne an droch ghníomh gan Naire, gan chotugh; an uair as eigion aidhbail, ní leigíonn an Naire dho innfion don liaigh, agus gán nan leighios do gan infion. *Quod ignorat Medicina, non sanat.* St. Jerom.

O, a pheacaidh bhoichd foscail do shuile, agus feachain líonnta an spiorad mhallaidh fo; fgeth nímh an pheacaidh as do chroidhe gan mhoill, no bhearia se bas dod Anam; Nocht go foscailte gan faoighíoll gan leithsceal cneadhá Hanama; Acht nócht iad re croidhbhrudh, agus tuirse, no beidh siad gan leighios; reir mur thairgfios me, chru-thugh ansa 3. Pt.

3. Pt. An te re ar mhian iodhbairt a dheanamh don Tiaghearna, ansa tseanracht, reir mur leighmid a Leabhar *Leviticus*, bhaineamh an craicíonn domhart no do bhulan, nio ghudh an fheoil go glan ag uisge, agus tar eis a gearramh na mion spollaidh chuireamh air an Altoir i, chuireamh an Sagart a Lamh os a Ceann, chuiríudh Teine faoithe, agus loisgfíudh i; do niamh iodhbairt don tfoirt fo fíothcham an Phobaill re Dia, mhaolaibh fhearg, agus thíontobh gach sciurfa uabhtha. *Ponetque manus super caput bestiae, & acceptabilis erit, atque in expiationem ejus proficiens.* Levit. 1. 4.

Mar an gceanna, gach peacach re ar mian a fhíothchain a dheanamh re Dia, deanamh se iodhbairt da Anam, air Altoir na Faoisidin; acht seríofugh se dhi ar dtus, an scamal salach, agus sean chraicíonn seargthe an pheacaidh, níoghamh se i go glan re trom-dheora na haithridh, deanamh se mion-

mionspolaidh dhi re croidhe bherugha agus dolasinn tinne, fo fheirg chur air Dhia, agus ag eurge a laimhe don Tfdgart os a cheann, ag radh na mbriathra ud *Ego te absolvo*. Dheanfa an Tathar siorraidh siothchan ris; saorfa e on mhor dhioghaltus a bhi na cheann; Muchaith na boirb thinnte ud Iffrinn bhi ar lasamh fo na chomhair; deargfa teine na ngrasa an a chroidhe, dheana se a Anam, bhi cho dubh glonnmhur ris an Diabhal, cho lonrach dealrach re Aingeal. *Acceptabilis erit, atque in expiationem ejus proficiens*. As feidir ris an dolas fo, a ta riachtanach ag an Fhaoifidin, bheth ag an duine air 2 mhodh. An chead mhodh dhiobh, a nuair a thaisbeonus se a thuirse agus a dhubhron an taobh a muigh, re na dheora, agus re nosnaigh. An dara modh, a nuair a ghuillios air o chroide an peacamh do dheanamh, ar son nach dtaisbeonan e an taobh muigh.

A ta an chead dolas dhoibh so in mholta, agus ro thairbheach, acht nil se riachtanach; do bhrigh nach e gach aon re dtig a dheor do fhileamh, a nuair bo mhian ris; Acht a ta an dara modh se sin dolas an chroidhe, cho riachtanach sin an Sacrament na Faoifidin, air mhodh, mur raibh tuirse agus dolas an chroidhe na haice, nach Faoifidin i, acht Faoifidin mhaguidh. Faoifidin gan brigh, gan torugh. *Doleat & ingemescat peccator, necesse est*. Tertul. de Penit.

Uch, a Chairde, go de a Leighiod agaibh, thig air an uair so an Faoifidine re dolas ceart? Go de mhead agaibh, do ni athrachis air lucht pharaluis an Tobair, thig air bhur geunntus re croidhe crion tirim? *Aridorum?* Go de mhead agaibh theid chum Faoifidin gan amhalltus, gan criothnugh amhail agus mur bhethsibh dol a gcann gnoithidh faoghalta? Meafaidh sibh gur lor dhibh bhur bpeacaidh chur sios; ar sgath dolas no tuirse chroidhe, ni bhion a leithid do chuis an; ni as furas

aithniudh, air Oileas do ní sibh bhuir mbeatha do leasugh, tar eis Faoisidin; agus ar eascaidheacht as thuitios sibh an sna cuortha ceana, an a raibh sibh cionntach roimhe.

Nach bhfaicemid go laitheamhail lucht na Mionna mora, cho liéthe an a pheacaidh so tar eis Faoisidin, as bhi siad a riamh roimhe? Nach bhfaicemid lucht na Druise, cho claon an a pheacaidh so a niadh Faoisidin, as bhi siad a riamh roimhe? Nach bhfaicemid lucht na Mealltoracht, agus na Gadaignheacht, cho liéthe chum cuid na comharfan tar eis Faoisidin, as bhi siad a riamh roimhe? Go de as ciall do so, a Chairde? O! a ta easbhuidh dolas do bheth orrtha o chroidhe. Da mbeth fuath direach aca air an bpeacamh, reir mur ordaighios an Athrigh fhirinneach, nior bheagal doibh tuitim an cho luath so.

Acht go de eireochus don Mhuinntir so, bheir easfionoir don Fhaoisidin, ag dol ar feilbh a deanamh gan ollmhugh, gan dolas? No go de eireochus don Mhuinntir, gheallus go minic do Dhia re linn Fhaoisidin, oul-do thabhairt don bpeacamh, agus a mbeatha do leasamh? O! A ta, an Tfacrament so, dordaigh Criosd, an a beth na hiocfhlaire ag an Anam, go dtionntoidhionn si an a beth na nimh Mharbhtach aice. Do ní Dia foighid leo, mur deir an Faigh Riogheamhail, ar feadh tamaill Acht bheir se iad chum conntus so dheireamh. *Inimici Domini mentiti sunt ei, & erit tempus eorum in sæcula.* Psal. 88. 16. Amhail-as mur dearfudh se, an Mhuinntir so, do ní breag liomsa a nois, agus gheallus a mbeatha do leasamh, agus nach ndean e; eistfidh mise leo ar feadh tamaill; leigse me ar a naighe iad anfa nolic; Acht tuicfidh an tam, an a gcuirfidh me iad an a bpriosun duimhsidh dorcha, mur nach mbeidh do choideachta aca acht Diabhail agus deamhain; Nach geluinfidh a gelausa acht mallachta agus blaspheme; Nach mbeidh

mbeidh do bhia aca, Acht teine, ruibh, agus athreacha nimhe; Nach mbeidh do dhigh aca, Acht domlus, gaifinn, agus gach ni dha sheirbhe; mur a mbeidh teinnite da losgudh, teanachra da stre-cugh, Diabhail da fuistriudh, athreacha nimhe da nithe, agus sin uile, gan foirein no furtacht, cho fada as bheis Dia cathugh na Gloire. *In ignem eternum.* Mat. 25. 41.

O, a Chrìosdaigh, air a raibh do Mhìfhortuirtim. a lubhriudh an phecaidh, na codail air chneadh Hanama; imthidh gan mhoill go Tobar na ngrasa an Fhaoisidin, mur a bhfuighe tu ioc-shlaint a naighe gach lubhra, agus gach loit; na habair, mur an duine bhoichd ud an tsoisgeil, nach bhfuil duine agad chuirfios anfa Tobar thu. *Hominem non habeo.* Jo. 5. 7. So Iosa Crìosd a Gerann na Croitheche, agus a Lamha sinnte fa do chomhair chum do ghlaca, cho luath as thiont-chus tu air. (*Sumat Crucem.*) So Aingeal De an Eagluis reidh chum an Uisge do chorrugh fa do chomhair, tarra mur sin, re dochus agus re mesnidh, acht tarra re dolas agus-tuirse chroidhe, Aidmhidh do pheacaidh, gan leithsceul, gan fuidhioll, agus gheoibhe tu o Dhia leighios na ngrasa anfa tsaoghal so, agus an ghloir shiorriadh anfa tsaoghal eile. *Amen.*

S E R M O N V.

ON THE NECESSITY AND EFFICACY OF
PENANCE.

Nisi pœnitentiam habueritis, omnes similiter
peribitis.

*Acht mur ndeanaidh sibh an Aithridh, beidh sibh uile
caillte, Briathra Chriofda ag Lucas anfa 13. Cap. 3. ver.*

AN Uair bo mian re Athreacha Naomhtha an
tfeanreacht a lucht eisteacht do ghluasacht an
Aithridhe, Nait seanmoire no braithra, do niamh
siad usaid do ni egin uafasach, chum croidhte
an Phobail do consgrudh. Cheanghlaiomh cuid
aca iad fein re slabhruid, agus chuireamh cuid
eile aca saic gharbha air a geneis, luathramhan
air a gceann, agus leigiudh siad na huile ghartha
gola asta a bhfioghnuis an Phobaill, ionnus go nglu-
aiseamh iad an truaidhe agus tuirse. So an tslighe
ghlac an Faidh Naomhtha *Jeremias* an a Phobaill
Abhra ghluasacht an aithridhe a nallud.

Do mheas, gan amhrus, na daoine Naomhtha
so, nach ar mhor dhoibh usaid do dheanamh do
ni eigin eile, bheith ni bo bhrioghmhuire, agus ni
bo eisteachtuidh, na briathra an croidhe cru-
aidh an pheacaidh do chonsgrudh. Maife, air a
shon so, dheansa mise usaid a niu do mo chaint,
mur shuil go dtiucsiudh liom sibhse, a Chairde, a
ghluasacht an Aithridh. Acht do bhrigh, go
dtuigim, gur lag an baranta ma bhriathra fein a
mhain an so do dheanamh, glaca me mur chuh
deamh

deamh na Briathra bagruach ud Chriofd, ag tabhairt fuagra don domhain, Acht mur ndeana siad an Aithridh, go raibh siad uile caillte. *Nisi pœnitentiam habueritis, omnes similiter peribitis.* Luc. 13. 3. Agus ar ndoith, as duine gan mhothugh, nach ngluaifeamh na Briathra ud an dolais agus Aithridh.

Thug Dia 2 chlar don duine, an a thabhairt sabhailte go cuan Pharrthuis, trid fhairge dhainseiridh an tsaoghal so, mur a ta clar an bhaifde, agus clar na haithridhe. An te nach ar thruaillidhe agus nach ar shaluidh a Chonsias re peacamh ar bith o baistiudh e, bheirfidh an chead chlar sa: bhailte e go longphoirt no Gloire. Acht duine ar bith shaluidh ris an bpeacamh aibid na ngrasa fuair se re linn baifde: Nil flioh ar bith no meodhan aige, re e fein do shabhail air bhathugh agus air dhamnugh fionraidh, acht an Aithridh; As air an obligaid so, is mian liomsa tracht a niu, tar eis ma chomhra ruinn an 2 Pt. A ta an Aithridhe riachtanach aga nuile dhuine, thaitios a bpeacamh mharbhtha, tar eis Baifde. Sin 1 Pt. A ta an Aithridh brioghmhur tairbheach. Sin an dara Pt. Ave.

1. Pt. An uair bhios an Cholainn, a Chairde, a neaslainte no a dtinios, ni theid oilemahain na beatha ar bith an fochair dhi. Mara gceanna, an uair bhios an Tanam a neaslainte mharbhthach an pheacaidh ni theid degnionmh no subhailce ar bith a fochair dhi, thaobh na beatha fionruidh, gan an Aithridhe.

As iomdha cluain ag an Aibhirseoir, as iomdha cealg ag an tsaoghal, as iomdha ainmhian ta, foraor, ag an Gollain re ar dtarraing ana pneacaidh, Acht nil flioh ar bith againn re nfhagail, acht an Aithridhe.

Cia be rachus go Doire no go Baile athaeliah; as iomdha bealich as feidir dho a dheanamh,

acht an peacach airiallus go Cathair na Naomh, go Parrthus neamdha, nil acht aon rod, aon tfligh, aon bhelach a mhain aige re bualugh, se sin, borthar garbh na Haithride.

Maife, ma chreidid na peacaidh an fhirinne so, as uabhasach go leigionn an eagla dhoibh an peacamh do dheanamh, agus as ioghanntuidh no sin, a niagh a dheannta, go ndeinid fad-comhna ann, As eaguil liom gur easbha creididh bheir orrtha a bhethe cho dana so ag deanamh an peacaidh, agus cho spadannta so ag deanamh na Haithridh, agus da bhrigh sin, as mian liom an fhirinne Dhiadha so chruthugh a nois, ar nabhar, as daoine cailte sibh, mur gcreididh sibh i, agus as daoine cailte sibh, mur gcuiridh sibh a ngniomh i.

An Dia ceanna deir linn, nach slaineochar sinn gan creideamh. *Sine fide autem, impossibile est placere Deo.* Heb. 11. 6. Deir linn go bhfuilmid cailte gan an Aithridh. *Nisi pœnitentiam habueritis, omnes similiter peribitis.* Ni abair se, ach mur ndeana sibh an Aithridh, beidh sibh misfortunach an tsaoghal so, racha sibh go Purgadoir, ni bheidh urad don Ghloir shiorraidh agaibh a Bhaithreamhnus, as bheis ag daoine eile; acht se deir se, mur ndeana sibh an Aithridh, deanaidh maith don tsaoghal so, ar son an tsaoghal a ta re teacht, a ta sibh reidh re na shonus; ni siu sibh a dhal go Purgadoir fein. Iffrionn bhias nionad comhnuidh agaibh, Dameontar sibh uile, Pianta shiorraidh lither dhibh ar son bhuir Neamhaithridhe. *Si pœnitentiam non habueritis, &c.*

Thug Dia Aithne speisialta Deoin Baifde, ag teacht as a bhfasach, an Aithridh do Sheanmoir do na daoine, ni do rinne se go durachtach. Thanic Mac De fein na dheidh, agus is air an Aithridh rinne se a chead Sheanmoir. *Pœnitentiam agite, appropinquat enim Regnum Cœlorum.* Mat. 4. 17.

Ni raibh eagla air, go ndearfadh an Poball ithiomratach ris, si an Tseanmoir cehapna bhi ag *Eoin Baisde*, a ta ag an fhear so. Cad as nach nabair se ni nuadh linn; a tamaoid tuirfeach don Tseanmoir so. Nir chuir an Seanmonnta Dhiadha so aird air a leitheid so do chaint. As mo do dhearc se air an riachtanus, no air an mian egcrionna bhi aca. Si an Tseanmoir cheanna dordaigh se do na Heafboil a dheanamh agus as ris an Tseanmoir so do thionto siad an credidh an domhan uile. Go de dheanfum, a deir an Pobal re *Pedar Domhnach Cincise? Pœnitentiam agite*, Aët. 2. Deanaidh an Aithridh. Sin conclude agus deireamh chur se air a Sheanmoir.

Si an chríoch cheanna chuir Pol air a dhiospóir-eacht re falsunaigh Phaganta na Harthens. Ionnus go gcuirfeadh a namhail doibh, gur dímhaoin a raibh do thuiese agus daird-eolus aca, mur raibh fíos aca an Aithridh do dheanamh. Ta Dia, a deir se, tabhairt sceala do nuile dhuine, agus an gach ait, an Aithridh a dheanamh. *Nunc annunciat Deus hominibus, ut omnes ubique pœnitentiam agant.* Aët. 17. 30.

Amhail agus mur dearfa se, ni slaineochar sibh, an Paganach, no an Criosdaigh, an Falsunach, no an naimheolach, an Rígh, no an Timpire, an Maighistir, no anfeirbheonta, an tuata, no an Teagluiseach, gan an Aithridh. Duine ar bith chuir a chul re Dia ag deanamh an pheacaidh, Nil atharach so do fhlig aige re silleamh air Dhia agus ma ghlacan se atharacha bhealuidh, beidh se ar seachran siorraidh o Fhlaitios, agus a se Ifrionn deireamh a chursa.

Fiafraidh do na Hathreacha Naomtha thainic romhain, agus leigh gach mor obair do scriobhadar, ni bhfuadh tu taobh no diollog ionnta, nach dtrachtann air riachtanus na Haithridh, agus da bhrigh sin, do bhidis ag Seanmoir na Haithridh ar feadh a mbeatha re briathra agus re gníomh.

Deir

Deir na Diadhairidh an ni ceanna. Dearbuidh St. Thomas, nach feidir an peacamh marbhta a scrios gan an Aithridh. *Impossibile est peccatum mortale actuale sine pœnitentia remitti.* P. 3. A. 38. in Corp.

Mas lag leat an Ughdaras so, a Criosdaigh, eist ric comhairle Thrionnta, bhi air na stuircamh ris an Spiorad Naomh. an a raibh corramh agus 300 Easbog as gach uile ran don domhan Chatoilice; bhi na fhuidhe 19 bliaghain re ordamh an Phapa. Bhi an Aithridh, deir siad, riachtanach ag a nuile dhuine o thus an domhain, thruaillidh Anam ris an bpeacamh marbhta, na Ngrafa, agus an fhirenteacht dfaghail air ais. *Fuit autem pœnitentia universis hominibus, qui se peccato mortali inquinassent, quovis tempore necessaria, ad gratiam & justitiam obtinendam.* Sess. 14.

As feidir peacamh marbhta a mhathugh gan Sacrament Chuirp Chriofd. As feidir a scrios gan absoloid. As feidir a dhibert gan Sacrament ar bith a nuair nach mbeidh faill ag duine nglaca. Acht nir maitheamh a riamh, agus ni maithfair go brath peacamh marbhta ar bith, gan an Aithridh. Cuir a gcas go bhfuil tu a leabuidh an bhais, Nil Sagart re faghail, a bhearfa an absoloid dhuit, a bhearfa do Thiagearna dhuit, a chuirsiu an Ola ort. Sgairt air Dhia, agus sgairt air o chroidh, dean an Aithridh, Acht dean i mur as coir, dean i ar ghradh De, biamh dolas ort fo do pheacaidh, an meid go bhfuilid a naighe mhaithios. agus Naomhtacht De, biamh fonn ort Sagart a bheth agad, da mbeth air do chomhachta: Maithfidh Dia do pheacaidh dhuit, rinnè tu an Aithridh, ni raibh atharach do bhealach agad an pardun dfaghail, agus da brigh sin, beidh tu sona feunamhail air feadh na fionraidheacht.

Do bhi duine Naomhta air an bhfasach dar bhainim *Macharius*, do gheall do na diothraibhibh eile bhi air an bhfasach, go ndeanfa Seanmoir dhoibh La airidh;

airidh; thainic se an na haite an La do gheall, agus se tus do chuir se air a Sheanmoir, na frotha deora dhortamh go liomhur farsuing; agus an uair do chonairc se go raibh ioghantus orra fo e bheth leanmhuin don ghoil sin, agus gan aon fhocal a mhain do labhairt, dubhairt se fo dheireamh na briathra fo, Deanamaois Aithreachus, a dhearbhairaithreach, bimis ag siorghol go geur a nois, degla go mbeidhmuid ag caoidh agus ag gol air feadh na siorraid heacht. *Ploremus fratres mei, ploremus amare in tempore, ne in æternum ploremus.*

Na biadh amhrus agaibh, a Chairde, gur thuit ceatha deora o shuilibh na ndaoine Naomhtha so, ag clos na mbriathra so. Bigi cinnte gur mo doibridh deora *Mhaicharius* orrtha, no dha mbriseamh se a chliamh agus ucht re Seanmoir dhoibh.

Dha dtiginnse chugaibse niu, a Chairde, re na leithid so do Sheanmoir, is eagal liom gur beg oibriudh dheanfa si air bhur gcraidhthe cruaidh clochachfa. Is dimhin gur beg agaibh shilfiudh a dheor, agus gadt huige sin? A ta, mur nach bhfuil an creideamh beo ladair agaibhse, bhi ag an Mhuinntir ud. Creideamh lag fann a ta agaibh. Ar nadhbhar, dha mbeth creideamh na Naoimh agaibh an feidir go mbeith sibh cho neamh-churumach so bhur Nanam, agus a ta sibh? Dha gcreidfadh sibh mur iadsan, nach dteid aon nduine go Parrthas, bhrioseas na bhaitheanta, mur ndeanaidh se Aithridh, ni feidir a radh, go mbeith sibh cho falluidheach an a deanamh agus a ta sibh. Ni thainic a riamh daoine bo lugh ciall no na Naoimh so, no a ta sibhse ar mire.

Leighmid a Leabhar *Jonas*, go dtug Dia ordamh don Phaidh so dhol go Cathair *Ninive*, agus Seanmoir do dheanamh innte. *Vade in Niniven Civitatem grandem, & prædica in ea*, Jonas 3. 4. Acht go de an Tseanmoir, mheafus sibh, rinne se do na Paganaidh so? A ta Seanmoir ghearr athchuir.

Dha

Dha ndeaninnse a leithid dhibhse, a ta gabhail re na bheth mur Gcriofdaighe, as beg, gan amhrus, aithridh dheanfudh sibh leithe:

Tar eis fiubhal lae a dheanamh anfa Gcathruidh so, mur a deir an Scrioptuir, thoifidh se a Sheanmoir, agus dubhairt na Briathra so. *Adhuc quadraginta dies & Ninive subvertetur.* Jonæ, 3. 4. Fo chean 40 La o niu, scriosfar an Chathair *Ninive*. Sin a ndubhairt se do Sheanmoir.

Oh! a mhordhacht agus uile chomhachta De, cia re ar feidir a bheth saor o ioghanntus aig smuaineamh ort, os tu fein do ni instrument do na neithe is taire agus is urisle, re neithe mora uabhasach do dhenamh os ceunn nadura; ni is foiler as an eisiomlar a ta laithair againn.

Thanic *Jonas* an na Cathreacha more so, duine strainseurtha air nach raibh eolus, duine bochd diblidh, air nach raibh meas foghlume no crionnacht, duine nach ndearna miorbhuilt ar bith na measg, thoibheochudh meas dho. Thanic se, deirim, dheanamh Seanmora do Phaganuidh, ag nach raibh eolus no binn air an Dia fhirineach. Mheasfu duine gur be freagra do bhearfadh siad air, nach raibh eolus aca air a Dhia, agus nach mo no sin do bhi binn aca air a bhagairt. *Nescio Dominum, & minas ejus nihil curo.* Exod. 5.

O! Ni he so freagra thug na *Ninivites* air *Jonas*, chq luath as chuala siad na Briathra ud. *Adhuc quadraginta dies, &c.* Ghlac critheagla iad roimh an Dia so, air nach gcuala siad tracht go dti sin, cho luath is thainic an Tseanmoir go cluasa an Righ, thuirling se nuas gan mhuill, as a Chaithir Riogh-dha; theilg a chuid eaduigh dhe. Sguairt go hard air Dhia, mur deir an Scrioptuir. Thugh ordamh do lucht na Cathreacha Aithridh a dheanamh. Troisgeamh siad, ar se, eidir dhaoine agus eallach, cuireamh na daoine Eadach-roinnidh orrtha fein; agus nar bo lor leo so do dheanamh; sgartadaois air an Dia comhachtach, a to bagairt orainn, ca-fios

fios nach Dia Trocaireach e. Chafios dha gclaoch-
lodhuth sinne ar mbeatha, nach glaochlodhudh
feisíon fhearg linn, agus nach dtiurfudh pardun
dhuinn fein agus dar Gcathruidh?

Cia re ar feidir a léithid fo daithridh a chlos,
gan mor-ioghantus a bheth air? Go de an chu-
ma, mheafus sibh, bhi air an Gcathraidh fo an
nair ud? Go de an buaireamh do bhi ar feadh an
bhaile go hiomlan re garrtha daoine agus easluidh?
Leanaba a gol agus a caoidh, giarraidh bidh nach
sibh re faghail aca, Daoine mora cra a gcuirp re
eaduigh garbha agus Trosgudh. Sin agaibh Aith-
ridh na *Ninivites*, do bhi cho taitheamhach sin,
a bhfioghnuise De, air mhodh, gur stop Dia a
Lamh, agus gur thiontoidh uatha gach dioghall-
tus a bhi se thriall chuca. *Misertus est Deus super
malitiam, quam locutus fuerat, & non fecit.* Jonæ, 3.

O! Aithridh, a shubhailce Neamhdha cia nach
ngradhochudh thu? Cia nach ndeanfadh thu?
As fortunacht sibh a lucht Cathruidh *Ninive*, do
rinne Aithridhe cho eascuidh eifeachtach so, Nar
dhearc air urisle an Tseanmonta, Ach air mhor-
dhachta agus air mhorchumhachta an te, chuir da
deanamh e.

Cuirim a gcas, a Chairde, go dtiucamh Sean-
monta chugaibhse a nainim De, agus go ndeurfa
sibh, go scriosfa Dia don talamh sibh fo cheann
40 La, mar ndeana sibh aithreachus. Cuir a
gcas go ndeurfu sibh, go raibh sibh ar feachran, go
raibh sibh mainneachtach a feirbhis De; siafraigh-
im didh a ndeanfu sibh Aithridh? Bhearfa me fein
freagra air bhur son, agus deirim, Cia gur minic
a Dubhairt an confessuir re fear na mion mor,
agus re gach áon eile do bhi tuchtha do leannan
ar bith peacuidh, acht mur dtugamh siad cuol
dhoibh, agus a mbeatha do leafugh, go raibh siad
caillte, go raibh siad damannta, agus gur be do
ni

ni siad, niad gach rabha, agus gach bagar, a bpeacaidh dhublugh, agus peacamh chuir ar muin peacaidh.

Acht ma ta amhrus agaibh, nach o Dhia thig an Toide Faoisidin, agus nach o Dhia thig an Seanmontaidh: Deirim libh gur mor a ta sibh meallta. Agas dearbhuim dhibh, gur re Ughdaras agus teachtaireacht Chríofd a taim fein teacht chugaibh a nÍu. Briathra Chríofd ag *Lucas*, 13. A ta me ag innsin dhibh: *Pœnitentiam agite*. Deanuidh an Aithridh: Sin ma Sheanmoir, Sin ma theachtaireacht. An Dia ceanna thug ordamh do *Jonas* a dhol go *Ninive*: Is re nordamh agus re nughdaras a taimse teacht chugaibhse a níu. Chuala sibh an Aithridh do rinne na *Ninivits* re teachtaireacht *Jonas*. Acht ca bhfuil bhur Naithridhse? Ca bhfuil bhur Ndeora? Ca bhfuil bhur dtuirse.

Thug Dia 40 La do na *Ninivits* re haighe Aithridh a dheanamh. *Adhuc quadraginta dies*. Acht, mo thruaidhe, ni thig liomsa leath na haimfire a thabhairt dibhse. Ni thig liom a dhearhudh nach mbeidh me fein, ni airim sibhse, faoi cheann 10 La ma bhia piastra agus cnudhog. Agus da brigh sin, as coir dhibhse agus dhamfa an Aithridh a dheanamh. As coir dhuinn tionnto air Dhia re umhlacht, agus tuirse chroidhe, agus ni bheidh fughíoll air an tairbhe gheabhuim uadh, réir mur thairgfios me chruthugh ansa dara *Pt*.

2. *Pt*. Is mor an ní ghlacus as Laimh, an uair a gheallus brigh agus eistheacht na Haithridh a mhineamh dhibh. Ni e a ta dodheannta ag ma lag intleachtfa, acht mur bhfuadh me cuideamh on mhuinntir do bhlaís millseacht agus tairbhe na subhailce morluaigh so. Siad sin an Mhuinntir a bhi ar bhruach a bheth caillte, bhi ar bhruach a bheth damanta, no go drugadar aighe aire Dhia ag deanamh na haithridh.

Ma

Ma fhiafraighim don Aithriach Rioghambhail *Dobhi*, go de tairbhe na Haithridh? Deirfidh liom gur bi shabhait e air Ifrionn: Gur biad a dheora agus osnaidh a leighios an chneadh mharbhthach d'fag peacamh an adhalltranuis air Anam, agus rinne i deas, lonrach, glormhur, o na beth dubh, granna, glonnmhur. *Cer contritum & humiliatum Deus non despicies.* Psal. 50.

Ma fhiafraighim do *Mhuire Mhagdalen*, go de dhiber na seacht Diabhail, bhi a feibh a Hana-ma; no a dardaigh i go Parrthas tar eis a beatha fganaluidh? *Mulier quæ erat in civitate peccatrix*, Luc. 7. Dearfuidh si liom, gan amhrus, gur ab iad tromdheora na Haithridh, re ar nigh si cosa Chriofd, do nigh, ansa nam gcenna a Hana-m o nuile shalchar peacaidh. *Lacrymis cepit rigare pedes ejus*, Luc. 7. Nach e an naire, agus an tuirse, an Taithreachuis agus an dolas bhi ar *Pheadar* rinne a shiohchan re Chriofd, tar eis a sheanamh tri huair? Siad gan amhrus. Agus gheoibheamh pardun do *Judas*, dha ndeanfadh an ni ceanna. *Et egressus Petrus foras, flevit amare*, Luc. 22.

O Shubhailce Neamdha na Haithridh, a dhru-dus Ifrionn, agus fhosglus Parrthus; chuirios so-las air na Haingle, agus Dolas agus dibirt air na Diabhail, bheiris buaidh a modh eigin air an te nach feidir buaidh a bhreth, mur a ta Dia uile chumhachtach.

Oh! nach bhfaghuim o Dhia mur ghrafa, Aithris a dheannamh air *Mhagdalen*, agus air *Dhabhi*, agus a reir mur leanus iad ansa bpeacamh. a leanmhuinn mur a gceann ansa Naithridh. *Qui secutus es errantem, sequere pœnitentem*, St. Ambr.

Thug Dia ordamh do Nfhaid *Ezechiel* brice thabhairt chuige, agus Catheir *Jerusalem* a tharraing air; agus tar eis a tharraingthe siege a chur leithe, agus a balluidh a reabugh agus a bhrisfeamh

anna talamhan. *Sume tibi laterem, & pones eam conam te, & describes in eo Civitatem Jerusalem.* Ezech. 4. Se chialluidhios, a Chairde, an Cathair so *Jerusalem*, go rundhiamhrach, Anam an duine; agus se chialluidhios an Siege so, dordaigh Dia a chur leithe, an dioghalltus agus an serios churios an ceart Neamhdha ris an bpeacach. Acht as feasach sibh gur feidir gach ni tarringtheair air bhrice ghlas gan triomugh, a mhilleamh gan mhuill, agus a nighe re began uisge. Maife, mas mian leatfa, a pheacuidh, an siege ladair ud, taag ceart De re Danam, a thogbhail; mas mian leat na saighide Nimhe, a ta a Laimh De an do thollta, do sheachnadh; mas mian leat imtheacht o chloidheamh dhioghaltach an da fhaobhar, a ta os do cheann, nigh brice Hanama re thromdheona na Haithridh: Aon ndeor a mhain o chroidhe re gradh air Dhia, agus re fuath air an bpeacach, maolfuidh se na hairm mhillteach ud, dheanfa se do fiothchan re Dia, gheabha ar ais an bhreth dhamanta tugamh ort, ansa moment ceanna rinne tu an peacach, agus ceangolfa, amhail is mur deurfuinn, Lamha De, o dhioghbail ar bith a dheanamh dhuit. *Convertimini ad me, & salvi eritis, omnes fines terræ,* Isa. 45. Oh, a dhuine shaidhbhir an tsoisgeil, dha silfea a nam acht aon ndeor a mhian Aithridh, chosgiudh si an tart madramhail sin a bheir ort, braon beg Uisge diarruidh air *Lazarus*, an fuarugh thabhairt dod theanga; sgaoilfiudh si na slabhruidh teintidh sin a ta do thimchioll: Mhuchamh na boirb theinnte an a bhfuil tu do loscudh. *Crucior in hac flama.* Luc. 16.

Bheir Dia le tuicfin dhuinn, a naitreile, go der mur bheir an Aithridh buaigh air an cheart Neamhdha, agus go de mur gheibh si ar ais gach breth bheir Dia naighe an pheacuidh, a bpearfuinn an Righ *Ezechias*: Chur Dia tinnios marbhtach air an Righ so,

fo, mur dhioghaltus ar fon a pheacaidh; thug ordamh don Fhaidh re *Isaias* dhol re rabha fo na dhein agus a radh ris, fuidheamh a chur air a ghnóthuigh faoghalta, agus nach raibh imtheacht air an mbas aige. *Dispone domui tuæ: nam morieris tu.* 4. Reg. 20. 2. Go de rinne *Ezechias* an fo, a Chairde, an measan sibh go raibh imtheacht ar an mbas aige, tar eis Dia thabhairt breth bhais nighe? O, do rinne, cho luath as fuair se na sgeala fo, ghlac se gan mhuill armus na haithridh: Bhuaile ucht, shíl a dheor, dagair agus ghuidh Dia pardun thabhairt dho an pheacaidh. *Fleuit itaque Ezechias fletu magno.* Ar mhodh, nach maith bhí cul an Fhaidh ris, no fuair ordamh nuadh dhol re sgeal an a Rígh fo, go ndearna an Aithridh, a rinne se, a shiochan re Dia; agus a nait an bhais a hagramh air, go bhfuidheam ha ris a shlainte; agus os a cheann fo, 15. bliaghain mar fhadamh faoghail. *Vidi Lachrymas tuas, & ecce sanavi te.* 4. Reg. 20. 5.

O Dheora mhiorbhuilleach na Haithridh, nár fíleamh riamh o chroidhe, nach gclaochlodhudh sibh fearg De. O phearluidh uaisle, a ta cho geanamhail sin ag Dia, ar mhodh, go dtugan mar luach oraibh an ghloir shiorraidh. As neamhiongantach liom na Haithreacha Naomhtha ghairim iocshlainte na Nanman dibh, do bhrídh, nach bhfuil cneadh no loit da dhainseirídh bhíos air an Anam, nach leighofan sibh, is sibh teachtairídh as fear chuaidh a riamh on bpeacach chum Desgeala thabhairt air ais. As sibh lucht dhlighe as eagnuidh an cas an pheacuidh do phleadail, As sibh advocaíd as tabhachtaídh chuaidh a riamh a bhfioghnúis na Trinoide, an trocaire De do ghlua-facht, an pardun thabhairt don bpeacach. *Delent in omne facinus latam Divina promulgatione sententiam* Pet. Chryf. As sibh an iodhbairt as tathnuidhe, o Mhac De a mach, dar hofralamh

riamh don Ardrigh. *Sacrificium Deo Spiritu contribulatus.* Psal. 50.

A ta Deora na Haithridh cho moirneach meafamhail sin a bhfioghnuise De, ar mhodh, nach aill leis a fileamh fo ocaid ar bith eile, Acht fo fheing a chuir air fein, agus re fuath air an bpeacamh. Nì feidir don geriosdaigh diombhaochus De a thilleamh nios mo, no gol a dhenamh fo Athair no fo Mhathair, fo mhac, na fo Inghion; fo bhreis no fo leathtrom, no fo nì ar bith talmhuidh, acht fo na phhacaidh a mhain. *Flendum solummodo est aut pro amisso Paradiso, aut pro commisso peccato.* Pet. Cellensis.

Mheasfa, a Chrìosdaigh, nach raibh adhbhar ar bith as mo bheth duine an leithsgeil fo ghol a dheanamh, no fo bhas Chrìosd: maise nait Maich De thabhairt buidheachchus do na mna, a bhi a gol, an uair do chonacadar e ag iomchar tromuasach na croithche, agus da cheasamh ar Sliabh Cal'ver, se dubhairt se leo, lan do mhiofstaigh, gan e fein do chaoineamh, acht goluidh agus caoinidh bhur bpeacaidh, chuir mise ag iomchar na croithche fo, *Filiæ Jerusalem, nolite flere super me, sed super vos ipsas flete.* Luc. 23. 28.

Nait a ndearna Chrìosd eagcaoin cho mor fo air na mna ud, fo ghol a dheanamh fo gach masla agus mìnmodh, fo gach trombhuille do scriurfa buaileamh air a Chorp Naomhtha, go de mhead na hegcaoidhne dheanfus se air an Mhuinntir, ghoilios fo a nuile nì. acht fo a bpeacaidh a mhain? Go de mhead na feirge bheis aige ris an Mhuinntir, air a ngoillion breis dha leighiod fhaoghalta, nios mo no sgaramhain re saidhbrios na Ngrasa, agus re na gceart ar Parrthus? Go de eireochus don Mhuinntir chuirios fearg air Dhia gach uair agus gach moment, agus nach fileann utad agus aon ndeor a mhain Aithridh an a fìothchain a dheanamh? O a ta, an te nach
ngoilfidh

ngoilfidh a nois ar son a pheacaidh, an uair a ta an tam aige, goilfe agus caoinfe se a Niffrion a Nanam. *Ibi erit fletus & stridor dentium.* Matt. 22. 13.

Chidh sibh a nois a Chairde, nach bhfuil atha-
reach flighe na bealuidh ag an bpeacach, thrial-
lus go Parrthus, acht bothar garbh na Haith-
ridh; chidh sibh gur bi an Aithridh a mhain do
ni ar siothchan re Dia, an uair a themid a dtreas
air. Chidh mur a goeanna, ma dhearcán sibh
air bhur Gconsias, nach bhfuil aon nduine agaibh,
nach ar ol cupa agus a niomarca do nimh mharbh-
thach an pheacaidh. Glacaidh mur sin iocshlainta
te na Haithridh, mas mian libh cneadhá bhur
Nanam a leighios. Buailidh bhur nucht, filidh
bhur ndeor; biabh Dolas orraibh fo Fheirg a chur
air an Ardridh. Ma ní sibh sin o chroidh, re run
bhur mbeatha leasamh, gheoibhidh sibh coibhir
na Ngrafa o Dhia ansa tsaoghal fo, agus an ghloir
shiorruidh an sa tsaoghal eile. *Amen.*

S E R M O N VI.

ON THE MISERABLE STATE OF A SINNER.

Videns Civitatem flevit super illam.

Ag feachaint do Chríofd air Chathair Jerusaleam, do ghail se. Briathra leightior ag Lucas anfa 19. Cap. 41. ver.

NIR Labhair Chríofda focal, agus ní dhearna gníomh, nach an sinne threorugh air chasan ar slanuigh, dubhairt agus rinne iad. Is air bhur sonsa, a Chairde, agus air mo shonsa thanic Chríofda an a tsaoghail fo, dfuiling se buairt agus bochtaineachd, maíla agus míomhodh. Is air bhur sonsa agus air mo shonsa rinne se urnaigh mhí-nic, ghuidhe se an Tathair síorruidhe, chuir se Allús Fola dha bhaill, dhoirt se an deor as lugha da chuid Fola a Grann na Croithche.

Ag feachain a níu do Chríofd air Chathair Jerusaleam, ghlae túirse agus tocht anaoibh agus dubron e, ar mhodh, gur reub an Gul air. *Videns Civitatem, flevit super illam.* Agus go tuige, a Chairde, go de an tadhbar dolais a ta ag Chríofda? As ní eugfámhail, ar ndoith, bheir air Chríofd a bheth a Gul. O? A shuile glormhura an Tílanaitheoir, bheir solas do lucht an dubroin, ag feachain go trocaireach orrtha! Go de rinne Toibric Fíoruisge dhibh a níu, ag síleamh tromcheatha deora? Tugaidh eisteacht do Chríofd, agus bhearfase féin síos an adhbhair dhibh. Ní thig liom, a deir se, gan a bheth túirseach, dubronach, an uair a sinuamun,

a smuaimin, go de an tar agus an scrios a ta triall an a bhaile fo, ar son nach dtuigion se e a nois ? tuicidh an namhuid na Romhanuigh gan moran moille, cuirfidh siege leithe ; Loisgidh siad a Teampull, an obair as breadh anfa domhan : Leagfaid a balluidh, brisfid a Palais, agus a Caiflain, ni fhacfaidh siad cloch ar muin cloiche dhi, ni goirfar baile fo choithe o fo mach : *Et non relinquent in te lapidem super lapidem.* Luc. 19. 44.

An ni ceanna deiridh don mbaile fo, eiridh go laitheamhail don bpeacach, an uair as lugh do shlios cuirfidh an namhuid, se sin an Diabhail Ifrinn, siege re nanam, brisfid balluigha, agus daighneach na ngras, reabfa Caiflain na fubhaile, ni siad priosunach agus selabhuidh don apam fo, chosain do Chríofd an mead Fola bhi an a Chuiflionna, re a shabhail orrtha. *Non relinquent in te lapidem, &c.*

Cia gur ghoil air Chríofd oscrios na Cathrach fo, an a raibh an Teampull bo breadha agus bo costafuidh bhi anfa domhan, an a ndeantuidh Onoir agus Adhrugh dho fein ; Cia gur ghoill air scrios Corportha an chine Judaighe, o dtainic se fein reir a dhaonnachta ; acht as mo ghoill air mile uair, an scrios Spioradalta thainic air a Nanmana, do bhrigh, nach ar umhlaidh siad dho fein, gur sheun siad a Dhiadhacht, nach ar aidmhidh siad a Mhíorbhuillte, gur dhruid siad a gcroidthe naighe a Ghrafa. agus a gclusa naighe a theagaisg, nach ndearna siad usaid do na Meodhain thug se dhoibh re haighe a slanuidh ; So an tadhbar fo a dtainic an tar fo, agus an scrios air an Chine Judaighe ; agus fo an tabhar dfag fuile Chríofda a niu na loch Fola. *Eo quod non cognoverit tempus visitationis sue.* Ibid.

Chidh sibh a nois, a Chairde, gur biad peacadh an Chine daonna ba lhbhar Gola do Chríofd, agus

agus bo choir go bhfaiceamh sibh, gur corta dhíbh fein, nó do Chríost, na peacaidh ceanna do chaoineamh. Dha ma leir díbh an dioghbhail thig don duine, as an bpeacamh, ar ndoith ní rachudh sgith oraibh choidheche, acht caoineamh bhur bpeacaidh. Tairgfe mise a chuir a namhail díbh a nio, tar eis ma chomhra ruinn an 2. Pt. Níl tubaiste nan don duine as mo nó an peacamh a dheanamh. Sin an 1 Pt. Acht as míle measa nó sin, colladh air an bpeacamh, agus gan an Aithridh a dheanamh. Sin an 2 Pt.

O! Cia bhearfus oshuidhe go lor do ma chroidhe, no Uisge go lor do ma shuile, no briathra brioghmhura go lor do mo theanga, ionnus go dtiucfudh liom corrugh no mofgludh bhuan as bhur gcroidhe cruaidhe cloachachsa, ionnus go nguilsindh agus go gcaoinfudh sibh na peacaidh fo, chosain Gul agus Caoineamh do Chríost. Iar-ramaoid na Grasa fo air Dhia, re Impighe na Maighdine Muire, ag radh an *Ave Maria*, &c.

1. Pt. Bheir an Doctuir Naomhtha S. Bernard fo deara, Cia gur iomdha ní bhoinios Gul as an duine, nach bhfuil acht aon ní a mhain fo ar choir dhuin Gul do dheanamh, mur a ta ar bpeacaidh fein, agus peacaidh ar gcomharfan. *Religiosa trullitia aut alienum peccatum luget, aut proprium.* An bhean ghuilios fo bhas a fir luighe, ní he a mhian go bhfuil a deora neamhthairbheach, acht a ta siad peacaidheach; an te ghuilios fo sgaramhain ris an ní fuair se go hólé, a ta a dheora naimhbhrioghbhura lochtacha. An te ghuilios fo bhas an lenibh; bheth bhfad o na Chairde; fo míchomhgar na bochtaineacht, níl an a dheora acht deora gan tairbhe. Acht an te ghuleas fo na pheacaidh, fo sgaramh re Dia, fo easbhuidh didion agus caraduis De. So na deora tairbheacha! So na deora beannaidhte. So na deora mbuchus boirb thinte Ifrinn, chlaidhus an Diabhal bhoineas

neas cloidheamh an dioghaltuis as Laimh De. So an tadhbhar fo ar shil Faidhe agus Naoimh an tseanracht niomad deora; agus fo an tadhbhar fo ar ghul, agus fo ar chaoin na Heasboil, agus Naoimh an racht nuadh agus fo an tadhbhar fo bhfuil Criosd a Gull a niu. *Religiosa tristitia &c.*

An Faidh *Amos* ag smuaineamh go de mhead as pheacaobh an Phoball a naighe De, agus air an dioghalltus bhi Dia triall chuca air son na bpeacaidh ceanna, dubhairt se ris an Bpoball, go de mheafus sibh bhios air mairese, oidhche agus la; Ni theid seith oram, ar se, acht, ag smuaineamh air iomadulacht agus air ghraineamhla bhur bpeacaidhse; an uair a mhufgluim san oidhche, screadaim air Dhia, agus siafruim dhe, ar pheaca duine ar bith ansa Bpoball fo ad haighe nocht? Agus marinne, go de as maith dhamfa a dheanamh an pardun dfaghail doibh, no sosamh thabhairt ann a bpeacaidh? Se freagra gheibhim on Tslanaitheoir, na huile ghartha ghola leigion asam air na bealuidh mora. *Hæc dicit Dominus Exercituum, in omnibus plateis planctus.* Amos. Chap. 5. 16.

Na sag Teach, no Ait, Cluid no Cearn, nach geuairteocha tu, agus nach dtiurfuidh tu-rabha, go bhfuil mallamh agus dioghalltus de triall chuca fo na bpeacaidh. *Et cunctis quæ foris sunt dices, VÆ, VÆ.* Ibid. Ni lor dhuit sin, iarr cughnamh gola air a nuile dhuine, ag a bhfuil suile ann a cheann re gul a dheanamh, agus na dheidh sin agus uile, ni thuca leatsa, no leosan urad gola a dheanamh agus nithfios an Tanam, do ni peacamh-marbhtha. *Et ad planctum eos, qui sciunt plangere,* Ibid. Tugaidh eisteacht don Fhaidh Joel, agus bhear fa se fios dibh, go de an modh ar coir don duine a pheacaidh fein, no peacaidh na comharfan do chaoineamh. Dean fgreach, eimhtheach, agus ofnaigh, mur dfeanfudh oigbhean chaillsiudh a fear *Plange quasi Virgo accincta*

accincta sacco; super virtutem pubertatis suæ. Joel. Cap. 1. 8.

An uair a chaillios oigbhean a fear, bi de sgeimhach, dechailiaachtach, nach ndeanamh ni ar bith, acht gach ni is mo bhearfudh safamh dhi; an a raibh a Hanam baite, re mead an ghradh agus an ghean do bhi aice air, is ionntuicse dibh, nach mbian tilleamh aice o mhif hoighid, nach mbian miosur air a dolas, nach dteid sgi urrtha, acht ag fíorghul, nach driomion a foile, agus nach gcluintir naidh acht osnaidh. So an tfligh, so an modh, so an bealach, as coir dhuitse, a Chríofdaidh, leanmhain, ma ta do mhifhorton ort a bheth a staid pheacaidh, is mo an tadhbar dolais a ta agad mile uair no ag an oigmhnaoi ud; Ni ni is lugh no do Dhia chaill tu, faidhbhrios neamhdha no ngras a chaill tu; eadach uasal na subhailce chaill tu; Solas agus ibhnios Fhlaitheamhnus chaill tu; Agus ni dod naimhdheoin, acht dod thoil deona fein. Cad dheanfus tu? A ta, Guil go cruaidh craite, dean Athris air an oigmhnaoi ud, dha mbeth mile bliaghain agad do shaoghal, go mo beg leat e an do pheacaidh do chaoineamh. *Plange quasi Virgo, &c.*

Ni leighmid ansa Scrioptuir Dhiadha gur ghuil Críofd acht tri huair an a shaoghal, acht leighmid ansa nam goeanna, gur biad na peacaidh badhbhar gola dho gach uair aca. Ag feuchain do Chríofd air *Lazarus*, tar eis e bheth a ta marbh, curtha, agus rotuigh ansa nuaigh chaoín agus ghuil se. *Lacrymatus est Jesus.* Joan. Cap. 11. 35.

Acht Cad as ar ghuil se air an ocaid so? A ta, go bhfaca a bpearsuin *Lazarus* an staid thuipiuisteach an a mbion an peacach, do ni fadbhomhuigh ansa bpeacamh; bi se marbh, morgthuidh ceanghailte mar *Lazarus*, gon mhothugh gan beian air a shlanugh. An fear ud ar nach dteid sgi

fei o thig caint an a cheann, acht ag mallugh De re mionna mora, agus blaispheme; An fear ud agus an bhean ud, a ta luighe ris na bliaghanta a leaba an adhaltranuis, theid an Faoisidine, agus glacamh Corp an Tiaghearna fo na mbroinn anfa staid fo. An fear ud eile, theid a glachamh Cuirp Chríofd, agus a chroidhe, anfa nam gceana, lan dólé agus dainigiacht da chomharfain. An peacach ud eile, theid, mur a gceanna deanamh comuighneach, agus cuid na comharfan ar a laimh. So an tsiocair, fo an tadhbhar fo ar ghuil Críofd. *Domine jam fetet, quatrianatus est enim.* Joan. Cap. II.

Ghuil Críofd an dara huair a Gerann na Croithche, agus ar ndoith, tuigidh sibh creud e an tadhbhar? Bhur bpeacaidhfe, a Phobaill, bhi se chaoinéamh, agus ar son bhur bpeacaidhfe bhi se fulang morphiannta. Uadhar, agus Saint, Druis, agus Fearg, Blaspheme, agus Miona Mora an Phobaill tharaing uisge ona shuille. Osna ona chroidhe, tharaing gach Deor Fhola bhi ana Bhaill agus an a Chuiflionna. *Cum clamore Valido & Lacrimis.* Heb. 5. 7.

Chuala sibh cad e mur Ghuil Críofd ag feachain air Chathair *Jerusalem*; agus chuala sibh, mur an gceana, gur biad peacaidh na Carhreach so badhbhar Gola dho; Nir Ghuil Críofd, deir St. *Chrysostom*, an Uair, a gabhugh e, nir Ghuil se a Nuair a ceanghlugh e; nir Ghuil se an Uair a buaileamh 5000 buille do Scriursa air; Nir Ghuil se an Uair a gabhudh do dhornuidh air; Nir Ghuil se an Uair a gabhudh do smugaibh air; Nir Ghuil se an Uair a cuireamh Coroin Spiona air a Cheann, Tairnidh an a Lamha, agus an a Chosa; Acht Ghuil se, agus chaoin se air son peacaidh an chine daondha; agus nir Ghuil se riamh son Athrugh dachbhar. O! A Chairde, naeh truaht an oas, agus naeh tuirseach, Iosa Críofd caoineamh na peacaidh

caidh nach ndearna fe, agus sinne rinne na peacaidh, gan Deor Aithridh teacht air ar suile? Iosa Crìosd agioc pianta air son na gcuirthe nach ndearna fe, agus sinne ta cuirtheach, nach mian linn ni dha leighiod dfuiling ar son ar gcuirthe fein. O Mhire gan sompla! Creud e an diogbhail a ta do Chrìosd ma damanter thusa, a pheacaidh? Acht an bhfuil fuighioll dioghbhala agadfa, ma gheibh tu bas gan Aithridh? Ghuil Crìosd fo Chathair *Jerusalem*, agus as uime Ghuil fe, chean nac ndearna siad Deadhufaid da ghrafa, nach ndearna siad a mbeatha leasamh, nach ndearna siad Athreachus an a bpeacaidh, ni is tuibistidh deiridh riamh don bpeacach, reir mur thairgfios me chruthugh ansa dara Pt.

2. Pt. Nil ni ar bith as mo chuirios folas air Chrìosd, no Athreachus an pheacaidh; agus nil ni ar bith is mo chuirios dolas air, no neamhaithridh an pheacaidh. Ag dearcamh ar laige agus ar neamhbhrigh an duine, as gnìomh daondha an peacamh, mur deir St. Bern. Acht as gnìomh diabhalta damanta fadchomhnuidh dheanamh an. Bi cuideamh an Diabhail ag an duine, an Uair a ni fe an peacamh, Acht as on Diabhal a mhain thig an neamhaithridh. *Perseverare in malo Diaboli cum est, & digni sunt perire cum illo, quicumque in similitudinem ejus permanent in peccato.* Serm. 1. De Advent.

Pheacaidh tu, deir Crìosd, *Jerusalem*, Acht ar a shon sin agus uile, tiontaidh oramsa, agus ni chuimhneaocha me niosa mo air do pheacaidh, dheansa me dearmod diobh. *Jerusalem convertere ad Dominum Deum tuum:* Acht a nait Aithridh a dheanamh, fe ni tu cruadhugh an do pheacaidh, cranrugh ansa nolc, agus gad eile, go de thig liomsa dheanamh dhuit nios mo? O, nil nios mo re deanamh agam, acht a mhain, mur chruthugh air mheud mo ghean ortsa, agus meud

meud mfuath air do pheacaidh. Nuair nach Nguil fe tusa, Guilfe mise agus caoinfod do chruas croidhe, agus do Neamaithridh. *Videns civitatem fleuit super illam.*

A ta laethe Airidh ag Dia, deir St. Aug. agus laethe Airidh ag an Duine; thig laethe De, an Uair a chrìochnaidhios an Duine a churfa, re linn Bais; agus isle laethe an Duine, an Uair a thoisios fe a bheatha. Laethe iad so bheir Dia dho, re leas Anama dheanamh; laethe na Trocaire, laethe na Ngrafa, momente oir iad. Cia be chuirfios fiol na subhailce ansna laethe so, boinfe se fomhbhar na Gloire an san tìorraigheacht; Acht Cia be nach ndèinidh an usaid cheart do na leathe so; Cia be nach ndeanfa an Aithridh, agus nach niarrfa Trocair an san laethe so, tiucfa laethe De; tiucfa an Uair, tiucfa an Tam, an ad tiurtha Dia an cuntuis e; an a lasuidh fhearg, agus an a diurfa se cead imiortuis da dhioghaltus; Acht ni thainic na laethe so go foil; tiucfa an La an a gcuirfidh Dia tuadh an 2 fhaobhar re freimheach do chruinn, acht ni thainic se go foil; tiucfa an La a driurfuidh Aingheal an scrìosta rabha dhuit, gur leig tu an tam tharad an leas Hanama do dheanamh, nach bhfuaidh tu Moment do spas feasta. *Quia tempus non erit amplius.* Apoc. 10. 7. Cad eile, creud leis a bhfuil tu fuireach, a Chrìosdaigh, ann Aithridhe a dheanamh? An leis an Uair nach mbeidh tairbhe an Hurrnaigh, no an Haithridh? O, dha mbeth fios agad cad iad na huile a ta featheamh ort, ni bhethea cho amaoil so, ar ndèidh; Fiasraidh don Duine shaidhbhir ud an Tìosgeil, cad iad na boirb thinte a ta niu da losgugh, na comidhe a ta da bhruidh, na Rafuir a ta da gheanamh, na Suidhidh a ta da bhualugh, gach Teanachair a ta da tharring? Dearfa se leat go bhfuil sin agus a mhuile urrad da Phianamh, da chradh, agus da losgugh, *Quia crucior in hac flamma.* Luc. 16. 24. Dear a

G

fe

fe leat, dha mbeth am no cead Aithridh aige, mur a ta agadfa, nach rachugh stad air a shuile, acht ag fileamh tromcheatha Deora; nach rachudh sgith air a theanga, acht ag Urrnaighe agus ag guidhe, sgairtidh agus a garrtha air Dhia, no go bhfadhamh Pardun an sna huile do rinne fe. *Crucior in hac flamma.* Acht ma thruaighe me, deir fe, leig me an tam tharam; Nir fhreagair me an Uair? mo Ghuilim a nois no go leighidh ma shuile, nil maith an; nil eisteacht agam; nil gairm ar ais air mo dhonus, no Furtacht choidhte re faghail agam. *Crucior in hac flamma.* O, a pheacuidh, an Aithridh ceanna dheanfudh an fear ud a nois, dha mbeth a chead aige, deana thusa i, os agad a ta a chead, acht mur mian leat a bheth rannphairteach ris an sna Pianta doairidh an a bhfuil fe. *Crucior in hac flamma.*

Thainic Tinnis Marbhtach doleighiofta air an Righ anchomhachtach *Antiochus*; bhi a Chroidhe da reubugh, a chuid Feola tuitim as a cheile na mhion spoluigh, bhi bolamh cho bren morgthuidh sin air, nach ar bhfeidir re Duine dha fhuifge dho a rigaol no a bpairt, theacht da choir: Thug neart na bpian air an Duine Malluidh fo, tionto air fein fo dheireamh, agus an aidbheal fo bhuain as. *Cognovi ergo, quia propterea invenerunt me mala ista.* 1. Mac. 6. 13. Tuigim a nois nach bhfuil imtheacht agam on Mbas, agus gur biad na peacaidh is adhbhar do mo mhor phianta. Ni raibh atharamh ar Maire go dti fo, Acht Pleasur agus Compoirt; ni raibh smuaineamh agam air atharamh ni, Acht Righ he agus Nasuin do scrios, Rioghachtaidh agus Cuigidh chur foi ma smacht; Acht creud e an tairbhe a ta dhamh a nois an aon ni dhe fo, no an a bhfuil dor agus dolmhaithios agam? Sin me dol an Bais, agus romualach do nuile shoirt peacaidh air Manam. Oh, cad e dheanfus me nois? Nir thuig me riamh go dti fo, meud

meud ma Mhishortun, no meud mo dhaille. *Nunc
reminiscor malorum quæ feci in Jerusalem.* 1. Mac.
6. 12.

O a Phrionfa Mhalluidh, nir leur dhuit go dtí
so meud na nuile do rinne tu? Nir leur leat gur
pheacamh na milke Duine naimhchiontach a
mharbhugh? Nir leur leat gur pheacamh Riogh-
achta agus Nasuin a losgamh? Acht is leur leat a
nois iad a Nannam. Chuaidh do laethase thart,
an Uair a bhi Eisteacht agus Trocaire re faghail
agad; acht a nois; thainic laethe an Tiaghearna.
Rinne tusa go di so gach ni bo mian leat. Nait
gach Siege chuir tu go hegcorach re Baillte, cuirfe
na Diabhail Siege re Tanam, agus ceangholuidh
siad thu re slabhruidh dosgaoilte a Bpriosun dor-
cha Ifirinn. *Et descendunt in infernum viventes.*
Psal. 54. 16. Acht mar gcuiridh an id thubui-
each so fuair *Antiochus*, mothugh no criothnugh
oraibh, a Chairde, ni fios dhamhsa go de an ni
re ar feidir criothnugh chuir oraibh: An id cean-
na fuair *Antiochus* a gheoibhe gach aon agaibhse ni
an peacamh, agus chuirios an Aithridh ar Cairde;
ni leur libh bhur Leas acht urad leision, no na
huile do ni sibh, no go dtig gunc deighneach an
Bhais. An sin, Nuair a bhios na Suile da mbrise-
amh, an Tucht da reabugh, an Anail ag ard-
amh, as mian libh fios a chuir air Shagart, absoloid
dfhaghail, agus gan annaibh *Jesus Maria*. Radh,
no Pardun diarra, no ollamha ar bith a deanamh
air bhur Gconsias. Tairgfe sibh, mur *Antiochus*,
Plastar a chuir air an geneadh an taobh muith agus
an Tolc agus an Tangudh an taobh stuith; leige
sibh bhur laethe fein, laethe na Trocair tharaibh.
Agus a Nuair thig laethe De, laethe an dioghal-
tuis, is an sin is mian libh Trocair diarra. Acht ni
he so an tam, a Chairde, chuaidh *Antiochus* ar
sheilbh Aithridh a dheanamh anfa bpunc so, acht
ni bfuair eisteacht. Nar leigidh Dia gur be so

Cas aon Nduine agaibhse. Se gan amhrus, ma leighionn sibh bhur leas air Cairde, mur rinne feisíon. Acht mur níarra sibh Trocaire, an Uair a ta Trocaire re faghail agaibh. Ní leir duit a nois a Dhuine bhoicht, a liacht Uair chuaidh tu a dtreis air Dhia re Uabhar, agus Saint, re Druis, agus searg, re Breaga, agus re Miona Mora, re Craos, agus Misge, re Bríseamh Saoire agus Troisge, acht as leir duit iad an Uair nach mbeidh leighios re faghail orrtha. *Nunc reminiscar malorum quæ feci.*

Oí A Chairde, acht mur mian libh a bheth rannphairteach re *Antiochus* an sna Daor Phianta an a bfuil se, na deanuidh Aithris air níos fuide. Deanuidh an Aithridh, acht deanuidh i o Chroidh. Na deanuidh i go Fuar Falsa, mur rinne feisíon. Buailidh bhur Nucht, Guilidh agus caonidh bhur bpeacuidh; as minic a Ghuil sibh roimhe so fo neithe nach as choir dhibh: Acht Guilidh a nois so an taon adhbhar as mo ar bith. Silidh bhur Ndeora o Chroidh agus Nighidh sibh bhur bpeacuidh, muchfuidh sibh na boirb thinnte ud a ta ar lasamh so bhur geomhair, maoithidh sibh, agus claonfuidh sibh an Tardbhretheamh ann Trocaire dheanamh oraibh bhus, agus an Ghloir shiorthuidh thabhairt díbh ansa Tshaoghal thall. Ní a ta mise dhiarruidh dhibhse agus dham fein. *An Ainm an Athair, &c.*

SERMON

S E R M O N VII.

ON THE DANGER OF DELAYING OF PENANCE.

Ego vado & quæretis me, & in peccato vestro moriemini. *Jo. 8. ver. 21.*

Imeachuidh Míse, agus beidh sibh dom iarruidh, agus gheabuidh sibh bas an bhur bpeacuidh. Briathra Chríofd ag Eoin anfa 8. Cab. v. 21.

ATA Críofd ag bagairt a niu go nimeochuidh se uain; go dturfaidh se cul a chinn duinn: Agus ní hé sin a mhain, acht go dturfaidh se cead sgartuidh agus garrtha dhuinn, ag iarruidh ar fil-leamh, agus nach dtugann se binn no aird orainn. *Quæretis me, & non inuenietis. Jo. 7.* Agus mur bharf druighill air ar Míshhortun, go leigfe se dhuinn Bas dfaghail an ar bpeacuidh. *Et in peccato vestro moriemini. Jo. 8. 21.*

Oh, a Chairde, nach é so an sgeul dona? Nach é so an sgeul tubuisteach ag bpeacah? Ca bhfuil breis no dioghbhail mur an mbreis so? Iosa Críofd imtheacht uainn; Fear chosanta agus chothuigh ar Nanama thabhairt cul dhuinn. Agus ní hé sin a mhain, acht an Uair imeochus se, ma iarramaoid é ris, nach bhfuidhmíd é. *Quæretis me, & non inuenietis. Ibid.*

Níl fíos agamsa, a Chairde, un sganraighion sibhse ag clos na mbriathra marbhtach ud Chríofd: Acht dearbhuim dhíbh go neirighionn baspus agus crítheagla oram fein, gach Uair a leighiom iad an sa Scriptuir. Ar a nadhbhar an bhfuil ní is míshor-

tunaidh don Duine, no gan Crìosd diaaruidh ? Acht an bhfuil ni anfa domhan as tubaistaidh no iarruidh agus gan fhaghail. *Quæretis, &c.*

Acht a Chrìosd, a bheul na fìrinne, nach ar gheall tu fein don Tshaothal, Cia be diarrfudh go bhfuidheamh, agus gach neach bhuaileamh an Dorus, go bhfuaidh fosgailt : Agus nach bhfuil duine ar bith thiontochudh ort re Aithridh. nach dtiurta Pardun dho. *Derelinquat impius viam suam, & vir iniquus cogitationes suas, & miserebitur ejus.* Isa. 55.

Is fìor gur gheall Dia gach ni dhiobh fo : Agus a ta se cinnte go ndeanfa se maith dhe, gidheadh air chuntar, agus se cunntur sin, deir St. Bern. go niarrfuim e a nam, agus go niarrfuim e mur as coir. *Quid est quod non invenitur quæsitus ? Cum aut non tempore debito quærent, aut sicut non oportet.*

Siad ar bpeacaidh mar sin, a Chairde, bheir air Chrìosd cul thabhairt dhuinn ; siad ar bpeacaidh dhibris na grafa uainn ; agus as si ar Neamhathridh an fha peacuidh fo, agus an fhadchomhnuidh nim idannta, bheir orrainn gan Crìosd dfaghail an uair iarramaoid e ; agus do bheir Bas dhuinn an ar bpeacuidh. *Cum aut non tempore debito quærent, &c.*

Is air an fhaillidh fo do ni formhor an Tshaothail don Aithridh, no go dteid se Hair am, as mian liom tracht a niu, tar eis ma chomhra ruinn an 2 Pt. An te nach smuanion air Dhia, no air leas Anama, go Huair an Bhais, ni se go formhor dearmod an Uair sin de, sin an 1. Pt. Ma smuainion an peacach an Uair sin air Dhia, a ta se a gcontabhairt nach mbian tairbhe dho ann, sin an 2 Pt. *Ave, &c.*

1. Pt. A ta drung Airdh an, dar ab eol a nuile shoirt pedcaidh a dheanamh, acht nach eol diobh choidithe an Aithridh. Nil ni ar bith is eusguid-

eusguidheacha ní siad nó fearg a chuir ar Dhia,
 acht ní ní anfa domhan as dodheanta aca, nó a
 siothchan a dheanamh leis an Aithridh. Níl Uair
 anfa Lo nach dtruailid a Gconfas ris na lochta,
 acht ní thainic an Uair, agus ní thucaidh choidhthe
 an a nighfidh siad a Nanam re Deora brioghbhura
 na Haithridh. Acht cad é as ciall don Tshuan
 Mharbhbhach fí an a mbion an peacach? Cad é
 as ciall don dearmod fí do ní fé da shlanamh?
 Oh, a ta, cluain a chuirios an Tanspiorad air,
 deir St. Aug. Gealluidh dho faoghal fada, agus
 am go lor an na Haithridh, nó go dtairnion é air
 dhuibhegan da Nolc. *Immittit diabolus securi-*
tatem, ut inferat perditionem. Deir fé re fear
 na Druise gur feidir leis a Phleasur a ghlacamh
 go foil, go bhfuil am go lor aige cul thabhairt
 don Mnaoi luighe, an Uair thucas fé an Aoise.
 Deir fé ris an Fhear, ag a bhfuil cuid na comhar-
 fan air Laimh, go bhfuil am go lor aige Aisic
 a dheanamh, an Uair thucas fé an Saidhbhries.
 Deir fé re Fear na Mbreug agus na Mionn mor,
 nach bhfuil suim Annta; agus ma ta, go bhfuil am
 go lor aige Aithridh a dheanamh annta re linn
 Bais. Acht a Nuair a thig an punc sin, ní bhion
 do smuaineamh ag an bpeacach an sin air leas
 Anama, acht urad as bhi riamh a roimhe. Thig
 dioghaltus fíor cheart De air an Muinntir fí, deir
 St. Aug. go ndean siad dearmod da Nanam re
 linn Bais. Cho maith as dhearmodar Dia re linn
 a mbeatha. *Hac animadversione punitur impius, ut*
moriens obliviscatur sui, qui dum viverit oblitus est Dei.

Do ní an Diabhal an ní ceanna ris an Muinntir
 fí, bo mhian re Naas a dheanamh ris na Jabanits,
 reir mur hairistir anfa Scrioptuir. Ní ghlacamh
 Naas na Jabanits chum síthe, No an tshochana,
 ní thuramh cadhgus nó cuideamh dhoibh, acht ar
 chuntur go leigfeamh siad dho an tshuil dheas
 do

do bhuain asta. *Ut eruam omnium vestrum oculos dextros.* 1. Reg. 11. So an iacht so an cun-
rugh do ni an Diabhal ris an Mhuinntir chuirios a
leas ar cairde, chuirios an Aithridh ar athla, bòi-
nidh se an tshuil dheas asta, se sin, dalluidh se a
ninntleacht, cuiridh ceo an ainbhfhios air a dtuicse
ar mhodh nach leur dhoibh an poll duibhegan
ud Iffrinn a ta futha, agus iad na gcollamh air
a bhruach, agus gan da gcoinbheal as, acht snaithe
beg caol na beatha, agus nach bhfuil teagmhuis da
leighiod nach mbriseamh an snaithe sin. Ni sinuai-
nion siad air an gcontabhait mharbhtach an a
bhfuil siad ar bhruach an phuill so, no go dtig an
Bas gan mhothugh orra, theid siad an sin an a
gcundus gan Ollamha, gan Aithridhe, agus on
gcundus go fíor iachtar an phuill so. *In puteum in-
teritus.* Psal. 54.

Oh, a pheacuidh, dha dtuigfeá go de Olcus an
loistín a ta fa do chomhair annsa bpoll ud, dhean-
fa, ar ndotih, do dhithchioll an a sheachnaidh? Poll
e an a bhfuil a nuile shoirt eas bhuighe agus anro,
agus gan Pleasur ar bith no Compoirt; poll e an a
bhfuil a nuile shoirt Pianta; agus sin gan chrith,
gan deireamh. Poll e as nach dtig neach ar bith
ar ais thuitios ann. *Ab infernis nulla redemptio.*

O, Maife a pheacuidh, so an Scrioptuir Dia-
dha, so na Hathreacha Naomtha, so Seanmon-
tuidh an domhain ag tabhairt rabha dhuit, ma
rinne tu an peacamh, agus gan Aithridh a dhean-
namh an, gur be an poll ud as loistín agus as ionad
comhnuidh dhuit. So Crioisd ag tabhairt rabha
dhuit, aché mur dtreige tu na lochta, mur leas-
uidh tu do bheatha a nam, go dtiurfa se cul duit,
go dtairneochaidh a Ghrafa uait, go leigfe se
dhuit collamh air do pheacaidh re linn do Bhais,
amhail agus mur chollus tu orra a nois, agus go
bhfuidh tu Bas anta. *Et in peccato vestro moriemini.*
Jo. 8. 21.

As Criotheaglach an eisiomlair bheir an Spiorad N. dhuinn anfa Scrioptuir, air an dearmond do ni an peacach air Dhia a naimfir a Bhas, an Uair a dhearmuid se e ar feadh a bheatha, a bpearfuinn *Saul*, an cheud Righ bhi air an Phoball Adhbhra. An Uair a chualuidh an Prionsa Mifhortunach fo on Fhaidh *Samuel*, go raibh Dia ar ti gach dioghaltus do chuir air, a bhi se bagairt air romhe sin: Mur a ta, go dtiurfadh a Rioghacht do *Dhabhi*, go dtiurfadh se e fein suas da naimhde, agus go muirfidh e Fein agus a Chlann anfa Gcatha an a raibh se Triall. Acht go de rinidh *Saul* ag clos na sgeala dubronach so? Mheasfadh nach raibh acht aon ni a mhain re deanamh aige, se sin cobhair diaruadh air Dhia, a dhiuthchioll a dheanamh re nfeirg do mhaolamh, Aithridh mhor do dheanamh, a bheatha mhirighalta do chlaoclo, mur shuil go gclaochlochadh Dia a runn dioghaltuis ar. Duine ar bith ag a mbeth ciall, as mur so dheanfudh se; Acht *Saul*, mur nach raibh coimhne aige air Dhia ar feadh abheatha, dhearmuid se e an Uair sin. Na smuaintidh dolasach bhi aige, air an Mifhortun bhi na cheann fein, agus a gceann a chloinne, bhuar siad inntinn, dhall siad inntleacht cho mor sin, ionnus nach bhfacus dho meodhan ar bith do glacamh, re e fein, no iadfan do shabhail. Thainic an Lo, thainic an Uair dordaigh Dia re na dhioghaltus do choimhli-nugh. Chuaidh *Saul* a natracaiois a Naimhde bhi teacht naighe, lan do mheateacht agus do luige; do briseamh air fein, agus air a Mhuinntir, agus Marbhuddh a chlann. Bhi se fein fuil gach Moment ris an Mbas. Buailearnh saighiod air a loit e, agus mur do mheas se gur bi sin an saighiod chuir Dia re crìoch a chuir air a bheatha diarr se air fhear da Mhuinntir bhi naice, a chur as pein, agus mar do dhuilt se a chomhairle do ghlacamh, rug se fein air a chloidheamh, agus do shaithe e steach
an

an a chroidh fein, ar mhodh, gur thuit se marbh chum na talamhain. *Arripuit itaque Saul gladium & irruit super eum.* 1. Reg. 31. an Sin agaibh *Saul* Mifhortunach, rinne dearmod do Dhia an a bheatha, faghail Bhas an eadochus, ana staid Dhamanta, Sin agaibh e deifreamh le e fein a chur as Pein themporalto, go Pianta fiorruidh Iffrinn.

O *Shaul* Mhifhortunaidh, as Tuibisteach an id so deiridh dhuit; as ioghantach an claochlo so thainic air do staid. Thusa bhi do Righ Comhachtach Ceanasach, agus duachtaran os cean sloigh a ta tu nois diachtaran, agus do sclabhuidh faoi chruba Diabhal a Niffrionn. Nait na Corona costaidh bhi air do Cheann, a ta Athreacha Nimhe mur choroin casda so do Chlaigion agus iad da ithe agus da chrinn. Nait gach Bia blasda bhi air do Bhoird, ni bhfuidh tu re Nithe feasda acht ribh mormonta agus Brimston: Nait gach Deoch bhlasda bhi na do Choirinn, ni bhfuidh tu re Nol feasda acht domlus ioghe agus gafunn. Nait amharc solasuidh an Greine agus na Gealuidh, agus Realta lunracha an Aedhir, ni fhaicfe do shuile choidhthe feasta acht Ceo dorchas agus Piafa uaibhfealta Iffrinn. Nait gach Bolugh churtha bhi do thimchioll, ni mhothochaidh do shroin feasta, acht Breuntas agus morgthuidhe heacht an phuill iachtaruidh ud. Nait na Gceolta agus na nabhrain bhinne, ni chloinfidh do chluasa, acht Mairgnidh agus eugnach-dholasach na Nanam damanta. Nait do chuirte, agus do Chaislain, ni bheidh agad feasta, acht Uaibh dhoimhsidh dhorcha, agus Priosun cruaidh cumhang. Nait do Leabacha Saimhe, is eigion duit luighe feasta air Ghreidilibh dearga, agus air Rostainidh ar Lasamh. Oh, a Dhuine dhona a ta nois Teinnta dod Losgugh, coiroidh dod bhruidh, Suistidh dod bhualamh, agus Uird dod bhrughugh; nil Ball no Urrlach dhiot, nach bhfuil faoi
Phein

Phein doinsine doaridhe, agus beidh tu amhluidh, ni Seachtmhuin, no Mi; Blaighain, no Raithe, acht cho fada is bheis Dia na Dhia, na mharfios Iffrionn. *Discedite a me maledicti in ignem æternum,* Matt. 5. 41.

O *Shaul*, a *Shaul*, is iomdha eimh, agus Scread, Uaill, agus Osna agad a niu, fo Olchus is chaith tu Haimsir air an Tsaoghal so agus gan a gat dhuit ann; Dha mbeatha cho durachtach an fearbhis a dheanamh do Dhia, agus bhi tu umhal don Tsaoghal, don Diabhal, agus don Choloinn, nait na daorbhruide an bhfuil tu, gheabhtha jobhnus Pharthais. Nait cathranacht na Trocaire a dheanamh air do chomharfain, ni raibh do stuideur cinnte agad. Acht go de mur dheanfa feall air an Bprionnfa naimhchiontach *Dabhi*. Naite Troisge no Cruatan chur air do Chollain, se leig ta frian red hanmhiannata, thug tu ligion dod antoil, chuir tu do leas ar cairde, ni dhearna tu an Aithrid. Oh, dha silfea achit aon ndeor amhain a nam, mur Ghradh air Dhia, agus re fuath air do pheacaidh, mhuchta na Teinnta ud, a ta niu dod losgugh; mhaolfa na Hairm ud, a ta niu dod ghearramh. Gheabhtha iobhnus Pharthais, nait na mor phianta an a bhfuil tu. Oh, dha mbeth acht aon Uair amhain neis agad air an Tsaoghal so go de mur Ghoilfea agus mur chaoinfea do pheacaidh. Oh, go de liacht Scread agus eimh leigfea air Dhia, ag iara Trocaire. Dheanfa gan amhrus; Acht nil maith an, leig tu an tam tharud, nir smoanidh tu air Dhia re linn do bheatha, agus ni mo no sin smuainidh tu air re linn do Bhais; agus da bhrigh sin, leig se dhuit Bas d'faghail an do pheacaidh. *Et in peccato vestro, &c.*

Eiridh an ni ceanna do gach aon eile, a Chairde, chuirios a leas er cairde mar *Shaul*. Agus ni beug dhibh mur chruthugh air so, go bhfaicinn sibh fein go laitheamhail an Mhuintir bhios Mriaghalta

riaghalta, drochbheathach an a slainte, dul chum Bais cho claon da nanmhainta, cho ceanghailte da faidhbhrios, cho deacrach an aisioc a dheanamh, cho cadranta an a ndroch bheufa, as bhi siad riamh roimhe. Agus go tuige? A ta, deir *Solamh*, an Uair a chranraidhios an peacach anfa Nole, go neiridhion neamhshuim aige fo dheireamh a Ndia, no an leas Anam, *Impius cum in profundum venerit peccatorum, contemnit.* Prov. 18.

Oh, mo thruaidhe, go de liacht duine druiseamhail chonaircios agus chitior, faghail Bhais nucht na meirdridh air a raibh se gimtheacht re linn a fhlainnte? Go de liacht Duine feargach chimid dol an Bais, agus a gcriodhthe lan do run dioghaltuis, ag duiltamh Pardun thabhairt uatha, a nam nach bhfuil pardun re faghail aca fein, acht mur drugaidh siad mathamnus don Tsaoghal. Go de liacht duine bhios tuca dasgcaoin agus de Mionna Mora chimid dul chum bais, agus go minic is droch ite no Mionna mora focal deighneach thig as a mbeul, bfeidir, a nait Ainim De no Mhuire, gur diabhal na deamhan do luaidhfudh siad; Go de mheud a chitior don druing Uaibhreach dol an Bais, cho lionnta do Ghloir Dhiomhaoin, is bhi siad a riamh an a mbeatha.

O, dhrung mhallaidh, bheir sibh fein suas don Olc ar feadh bhur mbeatha is neamhioghantach liom nach dtig libh, buaidh do bhreth air an droch ghnathas, leanus sibh an bhur Slainte, re lin bhur Mbas. Is neamhioghantach liom sibh dhenamh dearmuid do Dia anfa bpunch sin, cho maith is dhermuidh sibh e ar feadh bhur Saoghail Acht cuir a gcas go nguighfidh an peacach Dia anfa bpunc dheighnach ud, a ta se a lan chontabhairt nach mbion tairbhe dho an reir mur thairgfios me chruthugh anfa dara Pt.

2. Pt. A ta dha ni riachtanach ag an Duine ionnus go mfeidir leis Aithridh no Degniomh

ar bith a dheanamh, mur a ta, Grafa De, agus toil shaor, an comhoidriu dhris na Grafa. A ta se cinnte nach bhfuil peacach ar bith dha Olcus, no dha ghraineamhla beatha, nach feidir leis re coghnugh na Ngrafa a bheatha leasamh, agus a shlanugh. *Omnia possum in eo, qui me confortat.* Phil. 4. 18.

Se Morchomhachta na Ngrafa so do tharaing agus do thionto Pol, ona bheth na leon mhillteach agus na scriosadoir air Eagluis Chríofd, ona bheth nfeair cosanta comhachtach, agus na Plantoir air an Eagluis ceanna. Se Grafa an Tiaghearna rinne Deisciobal do Chríofd do Mhatha, ona bheth na Phublicanach scanalach. Nach re oibriudh na Ngrafa thainic St. *Augustine* ona bheth na lochrann soilf-each re Naomhthacht agus re Foghlaim an Eagluis De, ona bheth na charig ericidheacht, agus na Dhuine Miriaghalta drochbheathach? Nach e Mior bhuile na Ngrafa rinne Bannaomh Oirdheirc, agus Scathan do gach Aithridheach do *Mhuire Mhagdalen*, tar eis i bheth na camra ag gach Olc, agus na loistin falach ag Diabhail Iffrionn? Se gan amhrus. Nil ni ar bith dodheannta ag Grafa De, *Omnia possum, &c.*

Acht an raibh dfiacha air Dhia na Grafa so thabhairt don druing ud? Ní raibh gan amhrus. Ara nádghar, gur do reir a thola fein gan Ualach, gan Obligaid ruinnios Dia a thiolaca; agus ní gach am, acht a Nuair a thugras a mhain. *Spiritus ubi vult, spirat.* Jo. 3. Agus mar sin, gur gníomh Míre don Muinntir chuirios an Aithridh air athla, amhail is mur bheth se dfiacha air Dhia, Grafa na Haithridh thabhairt dhoibh gach am, agus gach uair thogoradaois.

Acht Cia Uair rinne Dia an Trocaire so air an Muinntir ud? Cia Uair a rinne siad an Aithridh laidir ud, dardaidh iad ann a mbeth na Reallta Soilfacha a Gcuirt Chríofd? O! A ta re linn a

Neirt agus a Slainte. Cho luath is dfoiscail Solus na ngrasa a Suile, ionnus gur leur doibh an chuma ghlonmhur bhi air a Nanam, agus an staid Damanta an a raibh siad; nir chur siad a leas air Cairde, Acht thug siad aighe air Dhia leis an Aithridh. Diarr siad Trocaire a Nuair a bhi se re faghail aca, agus da brigh sin, fuaradar i. *Querite Dominum, dum inveniri potest. Isa. 55. 6.*

Maife, cur a Gcas, a Chríofdaigh, go leanfudh St. Aug. don ericidheacht go crioth a bheatha, go leanfudh se don Mhnaoi, bhi greamthuidh dhe go pone an Bhais, nach dtiurfudh se Cul dona Peacaidh, no go dtugamh na peacaidh Cul dhofan, nach ndiarrfudh se Pardun, no go dtugamh Plan an Finnis, agus Eagla an Bhais air iarraidh: An measan tu go bhfuidheamh se Trocaire no Eisdheacht an Uair sin? Acht cia re-dtig an cheist so dhuascaillt nios fearr no St. Aug. fein; Nil gan amhrus. Maife, se deir an Doctuir N. an Aithridh do ni ap peacach an a Thinnios agus Luige, go mbian si co lag, agus go bfeadhan si Bas go formhor a neinfheacht leis; agus da bhrigh sin gur coir do gach aon Aithridh a dheanamh ann a Shlainte, ionnus go mbeth an Tanam Slan iona siorruidheacht. Deir se linn a nait eile, gur annugh bhios an Aithridh mhall tairbheach no sona. *Pœnitentia sera est raro vera.* Acht deir se, ofa cheann so, ni, dar coir critheagla agus uamhann chuir air pheacaidh an Tsaoghail, se sin, measg na millte agus na millte Duine do ni Aithridh mhall, gur a reigin saorfar aon Nduine ambain aca. *Ex centum millibus hominum, quorum mala fuerit vita, in morte divinam indulgentiam vix obtinebit unus.*

Ma deir tu, a Chríofdaigh, go ndearna Dia Trocaire air Ghadaigh na Laimhe deise a bpunc an Bhais, tar eis a bheth riamh re Holc; agus go mfeidir go ndeanfudh an Trocaire cheanna ortsa.

Oh,

Oh, a pheacaidh bhoichd, nil agad air sin, acht *bfeidir*, agus ma chuirionn tu an t-fiorruidheacht a gcontaobhairt re *bfeidir*, bheir tu le-tuicfin don Tsaoghal, nach bhfuil meas agad air an ghloir shiorruidh, nach bhfuil binn agad air do-shlanugh, no acarra ar bith re Pianta Iffrinn. Fuair an Gadugh so, deir St. *Aug.* Trocaire a bpunc an Bhais, tar eis a bheth riamh na pheacach, ionnus nach mbeth eudochus air aon Nduine. Acht o thus an Tsaoghail go dti an Uair so, ni leightior air aon Nduine chuir an Aithridh go punc an Bhais, fuair Trocaire, acht an taon Ghadaigh so, agus mur sin, nil adhbhar andhochus eg aon Nduine. *Unus est, ut non desperes, sed unicus est, ut non præsumas.* St. *Aug.*

Leightear anfa Scrioptuir go dtug an dis General croga, *Abner*, agus *Joab* catha mor da cheile. Agus mur a bhi dol air *Abner* a ndeireamh an Lae, gur ghlac se comaire ag *Joab*, agus gur iarr se osamh comhruc. Is mall labhair tu, ar *Joab*, tar eis mo dhioghbhail a dheanamh; dha ndiarrfa Siochain ar Maidin; gheabhtha i. *Si locutus fuisset mane, recessisset populus persequens.* 2. Reg. 2.

Oh, a Chairde, is direach do ni peacaidh na haimfire so Aithris air *Abner*, tar eis iad a bheth a Troid faoi bhratacha an Diabhail naighe De, O Mhaidin a faoghail, go dti Trathnona a mbeatha; iarruidh an sin comaire air Dia. Acht is baoghalach dhoibh go ndearfar leo, dha ndiarrfudh siad Trocaire ar Maidin, se sin, an Uair a bhi siad ann a Neart agus ann a Slainnte, go bhfuideamh i. *Si locutus fuisset mane, &c.* Acht air scath bheth a giarra Pardun Trathnona a mbeatha, tar eis a bheth a dtreus air Dhia, agus a briseamh a dhlighe o Mhaidin a mbeatha go dri an punc sin, dearbhuidh an Spiorad Naomh nach bhfuil Eifeacht re faghail aca. *Tunc invocabunt me,*

Et ego non exaudium. Prov. i. A ta siad a lanchontabhairt go neireochuidh dhoibh mur deiridh don Righ uaibhreach *Antiochus*.

Do rinne an Prionsa Mallaidh so moran uile do Pobail De, mar a bhi na Judaighe an Uair sin. Nir lor leis sin, bhi se teacht an dara Huair go deifreach, agus a Niomad Sloite na chuideacht, an nios mo dolo a dheanamh dhoibh, gidhdheadh, thuit air an mbealach as a choiste, ar mhodh, gur brughugh a chnamha go hiomlan. Sin mur leug Lamh De, ar talamhain an Timpire so, bhi cho Uaibhreach sin, ionnus gur mheas se smacht chur air thunna na Mara ; agus do shial se e fein a bheth cho Ard ris na Realtaidh. Acht se deiridh dho, gur loibh a chuid Feola, go raibh se tuitim as a cheile na Spollaidh. Do bhoin an chuma glomhur ana bhfacaidh se e fein, anna dmhail uirisioll fo as Rinne me ar se, aniomad Eagcora, agus nil me a giarra air Dhia d'fadamh saoghail, acht ionnus go dturfainn fasamh ionnta. Thug me Mionna go scriosfuinn an Poball Adhbhra, agus a ta run agam a nois, nait a scrios, urad saorfa agus privileid thabhairt doibh, is a ta ag mo Mhuinntir fein. Gheall me aon teilaidh amhain a dheanamh do Chathair *Jerusalem*, ris an Scrios, agus ris an Marbhugh do bhearfainn orrtha ; Acht geallaim a nois, go ndeanfa me an Chathair is faibhreansa domhan dhi, bhearfai me air ais gach ni do thug me as Teampull na Cathreach so. Ni lor liom so ; Beidh me air aon chreideamh ris an Bpoball Adhbhra : Imeachuidh me ar feadh a Tsaoghail, ni le arnail mhor, mar bo ghnathach liom, Acht mur Sheanamonta ag innfin Gloir agus mor chomhachta De.

Go de deir sibh a Chairde, re, Aithridh don Tsoirt so ? Da bhfeicfuidh sibh Duin ear bith faghail Bhais re ollmhugh don Tsoirt so, nach mbeth meas naomhthacht agaibh air ? Nach nguighfuidh sibh
Dia,

Dia, re na leithid do Bhas thabhairt dibh fein? Acht eistidh, ar a shon sin, Go de deir an Spiorad Naomhtha ris an bpeacach so, chuir a leas ar Cairde go Huair an Bhais. Oh, a deir se, Neamhdheion a dheora, neamdheoin Ofnaidh, neamdheoin Aithridh, neamdheoin gach Aisic do gheall se da comharfainn, nach raibh eisteacht no Trocaire re faghail aige. *Orabat hic scelestus Dominum, a quo non est misericordiam consecutus.* 2. Macab. 9.

Mar beth gur abe an Spiorad Naomhtha deir na Briathra so; mar beth gur ansa Scrioptuir Dhia-dha a taid graveulta, ni chreidfinn iad. Acht a taid ann Scriobhtha re Peann an Spiorad Naomh; agus beidh go deireamh an domhain, chum criothnamh agus Eagla chuir air gach peacach do ni Aithridh mhall, mar rinne *Antiochus*. *Orabat hic scelestus, &c.*

Oh, a pheacaidh a ni Aithris air *Antiochus*, nach niarrann Trocaire a nam, tiuca an La bo Aithreach leat; tiuca an La ana mbeidh tu do luighe a leabuidh an Bhais, agus gan luth an do bhaill, no brigh an do Chuislionna. Tiuca an La ann nach dtig re Leigh ar bith talmhuidh cobhair do thabhairt dhuit. Cad dheanfus tu an sin? Sin tu millte, sin tu caillte. A ta tu an sin a meodhain bealuidh ejdir Parrthas agus Ifrionn, agus Cia aca taobh a dtiurfa tu haighe? Mas fuas bo mian leat triall, gheabha tu thu fein meallta; ar nadhbhar, go bhfuil Doirse Pharrthas duinnthe romhad. Ni dheachaidh riamh, agus ni racha choidhthe ni ur bith com truaillthidhe ris an bpeacamh go Righeacht Nimhe. Cia racha tu mar sin? Ni go Purgadoir rachus tu, ni fu thu dhol ann. Oh, a se is loistin duit an Poll dorcha duimfidh ud Ifrinn; Sin e beulf hoscailte fo do chomhair. Sin na coiridh ar fuchugh, na Teinnta ar lasugh; a ta Mor-phianta Ifrinn ollmhuidh fo do chomhair. A ta na Spioraid Dheamhnaidh, mur leoghain, lan don chrocrus

an do strocugh. *Tanquam leo rugiens circuit, querens quem devoret.* 1. Pet. 5. Nil Fear do chosainte agad air an Armail mhallaidh ud, a ta timchioll do Leabtha, reidh ligthe an dfuadach leo; air nadhbhar, go dtug Ainghil agus Naoimh Pharrthas cul duit: Ni thig leo dombholugh do pheacaidh dfùling. Chuir Muire Bhantighearna suas duit; nir iarr tu cughnamh a nam urra. A ta nuille bhealach duinnle romhad, acht Iffrionn amhain. *Pericula inferni invenerunt me.* Ps. 17. Ca diursa tu, mar sin, Haighe? Mas air Dhia iarrfus tu Cobhair; dearfa leat, gur ghoir se ort go minic an do shlaointe, re beul an Tseanmonta, re beul an Oide Faofidin, an do bheatha leasamh, agus an Aithridh a dheanamh, agus nach dtug tu toramh air, go raibha Lamh a finte chugad re na Ghrafa ar feadh laithe do bheatha, agus se thug tu cul do cheinn do *Vocavi & renuistis.* Prov. 1. 24. Gòirfidh tusa airfion a nois a leabuidh an Bhais, iarrfa tu Trocaire a ndeireamh an Lae, mur *Antiochus*, agus beidh tu lan chontabhairt gan Eisteacht dfaghail, acht urad leifion. *Tunc invocabunt me, & non exaudiam; mane confurgent, & non invenient me.* Prov. 1. 28.

Nois, a Chairde, a ta an tam ceart re fomhùr bhur Nanama do dheanamh, agus ni e gimhriudh fealltach an Bhais; dheanaidh siolchur na ubhailoidh nois, re linn earraidh bhur Slainnte, mas mian libh fomhar na Gloire bhuain a Bgarrthas, tagaidh bhut geroidhthe nois ann De, a nuair a ta a Lamha siante chugaibh re na Grafa. Iarraidh deirce don Trocaire air Mhac na Trocaire, filidh bhur Ndeora, Buailidh bhur nuicht, biadh Dolas oraibh fò bhur bpeacaidh an mhead go bhfuilidh naighe mhordhacht agus mhaithios De. Ma ni sibh sin o chroidh, gheabhuidh sibh pardun o Dhia anfa Tsaoghal fo, agus an Ghloir Shiorruidh anfa Tsaoghal eile. *Amen.*

S E R M O N

S E R M O N V I I I .

ON THE DANGER OF MAKING AN UNWORTHY COMMUNION.

*Dicite Filiæ Sion, Ecce Rex tuus venit tibi man-
fuetus.*

*Innifidh Dinghin Shion, Fauch, a ta do Righ triall
chuad go ciuin. Briathra an Spiorad Naomh ag Matha
ansa 21. Cab. v. 5.*

AN Uair a bhios Prionsa talmhuidh teacht go
nuadh chum Tire ar bith, no ag Atharamh
O Chathair go Cathair, is gnathaach teachtairidh
chur roimhe, ann rabha thabhairt dona Daoine, na
bealuidh a dheasamh, na fraidionna ghlanamh, agus
gan ni ar bith bheth ansa Rod chuirfuidh miosfaidh
air an Bprionsa so, no chuirfuidh stopugh air astair.

Mur a gceanna, roimh Mac De theacht ana
Tsaoghail so, chuir na Faidhe mur theachtairidh
roimhe, go raibh a thriall chuca, go dtiurfudh
Sulus na ngrafa dhqbh, nait an dorchadais agus
an ainbhfios an a raibh siad, go scaolfudh iad as
coibhtreacha an pheacaidh, agus go saorfudh iad o
sclabhuidheacht an Diabhail. *Dicite Filiæ Sion,
Ecce Rex tuus venit, &c.* Tar eis Criosd a
theacht ana Tsaoghail so, agus Colann daonna do
ghlaca, chuir Eoin B. mur theachtair roimhe
anna Sgeala solasach so thabhairt don domhain:
Ni dheacha fci air an teachtaire Ainghlidh so, acht
ag tabhairt rabha do na Poibleacha, bealuidh mora
a Gconfas a dheasamh, fridionna a Nanama a
fciuramh

sciuramh agus a ghlanamh o nuile shal peacaidh, agus an Aithridh a dheanamh. *Párare viam Domini, rectas facite semitas ejus.* Matt. 3. 3.

Thanic Criosd a niu go Cathair *Jerusalem*, agus thainic moran don Phoball anna aracaais, craoibhe acha Pailme agus Udhar ana Lamha, mur chomhartha luthghaire; agus ionnus go dtaisbeonamh siad meud na Honora, bhi aca fo chomhair Chriosd, scaradar a gcuid Euduidhe air na Bealuidh faoi na Chosa. *Straverunt vestimenta sua in via,* Matt. 21. 8. Ni raibh Beg, no Mor. Og, no Sean aca, nach raibh air aon ghair a mhain, ag tabhairt moludh agus buidheachas do Chriosd, fo an Onoir rinne dhoibh, theacht ar Cuairt chuca. *Benedictus qui venit in nomine Domini.* Ibid. O, a Chathair *Jerusalem*, is ibhinn dhuit, agus Righ Nimhe agus talamhan teacht a niu faoi do Bhaluidh. Is ibhinn dhuit, Iosa Criosd flenaitheoir an Cipe Daonna teacht a niu deanamh Teugasg Seanmoire dhuit. Nil ioghantus oram, fo mheud na luthghaire agus an ulghardus a ta ort. Nil ioghantus oram fo a gcluimim do Cheollta agus Daibhrain mholta ar feadh do shraidionna roimh Iosa. *Hosanna Filio David.* Matt. 21. 9.

An Onoir ceanna rinne Criosd do Chathair *Jerusalem* a nin, dheanfa dhibhse, a Chairde, a naimsir Naomhtha na casg fo, tiuca se ar cuairt chugaibh air an Altoir so, agus ni do Lamha falamha; bhearfa leis saidhbhríos na Ngrasa, agus gach maithios; dheanfa arus agus ionad comhnaigh do bhur Nanmana. A ta mise teacht chugaibh mur theachttaire, an rabha thabhairt dibh, sibh len ollmugh fo na chomhair, nuile aimhreiteach thogbhair as a shlighe, bealuidh mora bhur Geonfas a ghleus agus a leasamh, Cathair bhur Nanmana chuir a nordamh ana ghlachta. *Ecce Rex tuus venit tibi mansuetus,* Matt. 21. 5.

Matt.

Maife ar cheiste, a Chairde, go mbeth cuairt Chríofd a naifce chugaibhfe, agus a nait bhur flannugh, reir mur is mian ris, gur be ní dheanfudh bhur ndamnugh, a ta fe riachtanach agamsa chuir as bhur gcomhair an modh air ar coir dhibh a ghlacamh. Se mheafuim nach dtig liom fo a dheanamh níos fearr, no ag tabhairt Solus dibh air mheud na dioghbhala a ta comaoineacha neamhghlana a dheanamh. Ní thairgfios me, tar eis mo chomhra ruinn ann 2. Pt. Níl peacamh ar bith nach comor Corp Chríofd ghlacamh air dhroch staid, sin an cheud Phointe. A ta conghialla airidh riachtanach ana ghlacamh air Dhestaíd, sin an 2. Pt. *Ave, &c.*

1. Pt. Is iomdha sciursa agus trom-dhioghaltus chár Dia air na daoine o am go ham fo na bpeacuidh. Bhaith fe an domhan ris an dile, Acht Ochtar; loisg re Teine as na Flaithios na Cathreacha Mora *Sodom* agus *Gomorrah*, chuir Plaigh agus Gorta go minic air na Judaighe; Acht ní Leighmid air ghne pheacuidh ar bith, fo a ndean Dia dioghaltus níos minice, agus níos dibheirge, no fo an ghne pheacuidh, da ngoirionn na Diadhaidh Naomhathus, fe sin tarcuifne no droch mheas thabhairt air Dhia; no drochusaíd a dheanamh do ní ar bith beannuighthe, no ainmnióthar as Dia. Ní cain is lug a ta na dhiadh, deir an Teasbol *Pol*, no eug, anbhas, agus díslainte air an Tsaoghalsa, agus damnugh síorraidh ansa Tsaoghal eile. *Qui enim manducat & bibit indignè, iudicium sibi manducat & bibit.* 1 Cor. II. 29.

A ta fo follus as an mbreth dhibheirgidh thug Dia air *Bhaltazar* Rígh Uaibhreach na *Babylon*, mur a ta, a Chathair a Scrios agus a Losgamh, a Rioghacht thuitim chum Achtranuidh, agus Anbhas dfhaghail dho fein, cheann go drug Eásonoir dona Cailiseacha, agus dona Soithidh beanaighthe Robail Athair as Teampal *Jerusalem*. Rinne Dia

Dia foighid re *Baltazar* an gach Uabhar, agus an gach Anfhlaithios, an gach Craos, agus an gach Adhaltranus, an gach Tiarantus, agus Eagcoir dha ndearna se go dtí sin. Acht cho luath is thug drochmheas air na Soithidh beanaighthe ud, ag deanamh olla afa, e fein agus a chuirteiridh mal-luidhe. Chonairc se Lamh Scriobha a bhreth breithe dhamanta air an Mballa. *Appensus es in statera, & inventus es minus habens.* Dan. 5. 27.

Ni fearr an id deiridh do *Oza*, cheann gur chuir a Lamh neamhghlan air Airc an Chunarrrtha, agus e na thuata, thuit se na Chorpan Mharbh an talamhain re taobh na Hairce ceanna. *Qui mortuus est ibi, juxta Arcam.* 2 Reg. 6. 7.

Ni airim an tanbhas fuair cuig-míle dona *Beth-samits*, cheann amharc tarcuisneach mimhodhuil thabhairt air an Airc ceanna. No go de mur loisg Teine as na Flaithios dha cheud agus deith agus da fhithid don Phoball Adhbhra, cheann gur Lamhadar gan ordamh gan ollmugh, dhol a dheanamh iobairt a bhfioghnuise De. *Sed ignis egressus a Domino interfecit 250. Viros, qui offerrebant incensum.* Num. 16. 35.

-Uch! A Chríofdaigh, feach re uabhas air an trom dhioghaltus so rinne Dia air an Muinntir so, fo dhroch úsáid nó Easanoir thabhairt donaneithe beanuighthe so, agus deare anfa nam gceanna air ghlunmhúire an pheacaibh do ní tú fein, an Uair a ghlaeus tú do Thiaghearna re Consias salach agus chise tú dha meafhaistidh do pheacaidh a sealuidh cheirt De, gur mo an tadbhar a ta an a radh leat nó re *Baltazar*, gur troime do choirthe nó do Dheghniomhartha. *Appensus es in statera, & inventus es minus habens.*

Oir, cuirim a gcas go dtug *Baltazar* Easanoir do Shoitidh na Haltora, do bhi fuileamhnach a mhaín an Fola aonmhidh bruideamhla ghlacamh dha ndéantuidh tobairt don Tiaghearna. Agus go de

de ni tusa, ag deanamh Comaoineacha neamhghlana? Bheir tu Easonoir agus Maíla, ni do Shoidthidh na Haltora, acht dod Shláraitheoir, hofraltar air an Altoir. Ni do Chreatur talmhuidh, begluaidh, acht don Phearrla Neamhdha Mor luaidh, Mac De.

Do thug *Baltazar* dimeas air Shothuidh na Haltora, do bhrigh, go raibh se na Phaganach, nach raibh geilleamh aige don fhior Dhia. Acht thusa, a pheacuidh, a ta ar feilbh a bheth do Chríofdaigh, acht sin, foraor, o bheul, agus ni o-ghníomh dha ndéanán Críofd Guailidh agus companach, dha dtugan, as meud a ghean ort, a Chorp Naomhtha mur oileamhian tholafuidh dod Anam. *Qui dulces mecum capiebas cibos.* Psal. 54. 15. Onoir nach dtug se riamh dona Haingle. Dha dtug se urad tiolaca agus Ghrafa, is bhi ana chomhachta. *Quid est quod debui ultra facere vine meæ, & non feci ei?* Isa. 5. 4. Go lamhaidhior, niadh gach Seirbhis do ni dhuir, dhol da mhaslamh, agus da Fasonorugh nios mo, mile uair, no *Baltazar*, bhi na Phaganach, nuair a ghlaicair e re Confias truailidh salach. *Appensus es in stratera, & inventus es minus habens.*

Chuir *Oza* a Lamh go dirisce ris an Aire, do bhi ar bhruach tuitim. Agus mheasfach, a Chríofdaigh, go raibh dualach air a sabhail air thuitim, acht chean gur ghlac re Lamha tuaiteamhail ni beanaidhte, agus gan e na Shagart, fuair Bas obann air an spot. Acht nach diorruiſge go mór an ni do ni tusa, a pheacuidh, thig ana nfeasta mherluaidh, fo, gan Devotion, gan Chrabha, re ceathruidh inntinne, agus re smuaintidh saoghalta, gan feuchain romad air mhordhacht Chríofd, a ta tu ghlacamh, no dearchamh do dhiadh air mheud do pheacaidh, agus sin air feilbh dfiacha bheth ort, an Tſacrament Dhiadha fo ghlacamh. Oh, is mor a ta tu meallta. Cia gur orda Dia don duine, an oileamhain

eamhain neamhdha fo ghlacamh, air a loighiod, aon Uair a mhian san mbliagain, Gidheadh, dor-daigh dho, anfa nam gcenna, a ghlacamh re Cra-bha agus gloine chroidhe, no go mbiadh an Taran fo na bheatha, Naran Bais aige. Agus an chailaois fo na flainte, neaslaime mharbhtach aige. *Qui enim manducat & bibit indigne, Judicium sibi manducat & bibit, 1 Cor. II.*

Cia nach bhfuil peacamh marbtha ar bith do nimid, nach dtreigimid Dia ris, nach aghlacamaoid mur Mhaighistir ris an Diabhal; nach ndialamaoid ar gceart air Pharrthais, agus nach ndéantar oidhrighthe air Iffrionn dion. Gidheadh, is dainseurrtha an peacamh fo, na Naomhathuis no sin uile. Do ni Dia fíorghid linn ann ar gcoirtheibh eile, Cia go mbionn a bhfeirg linn, ni bhoinion duil dion, Cia go scuirean sinn, ni scriosan sinn. Acht an Uair do nimid Comaoineacha neamhghlana, cuirimid feula air ar Mifhortun. An Uair a ghlacamid Corp Chríost fo ar mbroinn, agus nach mian linn ar mbeatha leasugha; Cuid na comharfa air ar Laimh, agus nach mian linn Aifíoc a dheanamh ann; fuath no fearg ris an gcomharsainn, agus nach mian linn fíochan do dheanamh; bheth tuca do Stríopachus, no do Mhíse, do Breaga no do Mhíonna Mora, no bheth tuca do leannan peacuidh ar bith eile, agus nach mian linn a dtreagbhail. Cia be, a deirim do ni Comaoineach air an staid fo, tréidh Dia a gan mhuill, boinidh duille o sin a mach, taraidh a Ghrafa uadh, leigse dho fíocham ansna lochta, leigidh sírian re nanmhianta, ar mhodh, mur a deir St. *Grígeoir*, go mbionn se ruileacan o locht go locht. *De vitio rotant in vitium.* Ollmhuidh Naomhathuis iad ann Naomhathuis eile, agus as sin tuitid a neadeochuis, bheir iad fo dheireamh go síor iachtar Iffrinn.

A ta so follus as ann ud fuair an treaturach *Judas* Do rinne Criosd foighid re na lochtuibh eile, re na Shaint, re na Mhurmur, re Neagecorach, Acht cho luath is ghlac se Corp Chriosd air droch staid, threig Dia e gan mhoill, agus dfag e faoi imeartus an Diabhail. *Et post buccellam intravit in eum Satanas.* Jo. 13. 27.

Ceist agam oraibh, a Chairde, an feidir gníomh ar bith bheth ní bo graineamhla, nó dha ngeabh-amb Duine do chloídeamh, nó do scia tríd chroidhe a Rígh nó a Phríonsa, rachamh ansa nam gceanna, tobha na feoide buaile agus bo tairbhídh, do bhi ann orschíde, ann a dtabhairt a bprontanus don Murdereoir so? Níl gan amhrus, gníomh cho malluidh ris. Maíse so cas an te do ní Comaoineach air droch-staid. Do ní se feall agus Murdar air Mac De, Rígh is tiolaca agus is Trocairídh dha dtainic, nó dha dtiúca; thig chuige, ansa nam gceanna, ris an tfeoid is uaisle, agus ris an bprontanus is tairbhídh, dha bhfuil ansa nóchiste Dhiadha, agus comhartha Comuinn is mo do bfeidir re Dia chomugh, nó smuaineamh, an meíd a Ghradh air an Duine thaisbeonamh, mur a ta, a Chorp ro Naomhtha, eidir Dhiadhacht agus Dhaonnacht, mur ta se Bhfáitheamhus.

Ceist fos agam oraibh, a Chairde, an Bhfuil Bas da olcus, nó sciúrfa da mhead, nach nordochudh sibh do ra Judaighe, chuir Criosd an Bais? Do bhrígh, gur be Mac De e, gur be a Slanaitheoir, agus a Gcruthaidheoir e; Gur uime thuirrling as na Flaithios, ann fuascuillt doibh as bruid an pheacuidh, agus o sclabhuidheacht an Diabhail, Mur a gceanna, an bhfuil críoch da Olcus nach nordochudh sibh do *Judas*, cheann gur dhiol a Mhaighistir Criosd? Deirfidh sibh liom, gan amhrus, nach bhfuil; agus ma deir, deirimse libhse, mur a dubhairt Criosd ris an Tfeirbhíseach neamhfhoiteach, go dteilgionn bhur mbriathra fein sibh. *De*

ore tuo te judico, serve nequam. Luc. 19. 22. Agus dearbhuim dhibh, an Uair a ghlacus sibh Corp Chríofd air droch staid, go mbian sibh rannphairteach ris no Judaighe a gceasamh Chríofd, agus cho cionntach ana Bhas re *Judas* a bhraith e. An Teasball *Pol* ma bharanta ris an fhirinne so, an fan. 11. Cab. Da liter chum na *Corinthians*, mur a ndeir. Cia be ithios an Taran so, no olus Cailis an Tiaghearna air droch-staid, beidh se cionntach a bhfuil, agus a bfeoil an Tiaghearna. *Quicumque manducaverit panem hunc, vel biberit calicem Domini indignè reus erit corporis & sanguinis Domini.* 1 Cor. 11.

Uch! A pheacuidh mhallaidhthe na Naomhathuis, go de liacht doluidh agus dioghbail thig asad? Go de liacht Duine thairingios tu go Hiffrionn, nai ta nardamh ana Bflaithios? Nar leigi Dia, a Chairde, go bhfuil Judaigh Salach, no Judas Mallaidh bhur measgfa, rachamh brath no ceasamh Chríofd anfa naimfir bheannuidh na casg so? Oh, is mor meagla go-bhfuil, agus gur lia Duine agaibh do ni Comaoineacha Salacha, no do ni Comaoineacha ghlana deasbhuidh ollmhuidh agus na congialla a ta riachtanach agaibh ann Corp Chríofd do ghlacamh, ni air ar gheall me tracht anfa dara Pt. dom Chomhra.

2. Pt. Chum go ndeanfamuis Aiseirdh a ndeinfheacht re Críofd a naimfir naomhtha na Casg so, o Bhas an pheacuidh; Is coir dhuinn, a Chairde, Corp ar Tiaghearna a ghlacamh so ar mbroinn. An Mhuintir nach nglacann reir mur dhearbhuidhios Críofd ag *Eoin* anfa 6. Cab. Ni bhfuadh siad beatha na ngras; nil imtheacht aca o Bhas an pheacaidh. *Nisi manducaveritis carnem Filii hominis, non habebitis vitam in vobis.* Jo. 6. Amhail is mur dhearfudh se, go bhfuil an oileamhain Spioradalta so cho riachtanach ag an Anam, is a ta an oileamhain chorpordha riachtanach ag an gcodhlúinn; agus

agus reir mur nach feidir ris an Duine bheth beo, no siubhal no Aistir a dheanamh, gan an Taran Chorpordha, mura gceanna, nach feidir ris an Anam bheth beo, no siubhal no Aistir a dheanamh a flighe a slainaidhte, gan a Taran Dhiadha so. *Non habebitis vitam in vobis.* Jo. 9.

A ta dualach, mur sin, air gach Duine, reir Aithne Chriofd, an Tsacrament so ghlacamh. Acht chuala sibh, a Chairde, go de mhead an dioghaltus do ni Dia air an te, ghlacus i air drochstaic. Glacamuid i, mur sin, reir na Haithne, acht glacamuid i re ollmhugh cheart, ar cheasta na caineach. Se ollmhugh sin, gloine Chonfias, thair gach ni, agus duil agus mian a bheth againn, anfa noileamhain Neamhdha so. *Probet autem se ipsum homo.* I Cor. II. 28.

Cia be rachus re Confias glan, agus re croidhe faor o pheacaibh ghlacamh na Sacrament so, gheabhuidh se innte iocshlainte naighe gach loir, leighios air gach Galar, neart naighe gach luige, cobhair naighe gach cathuidh, solas re linn gach leathtrom. O, gheabhuidh se innte tuile na Ngras a Dtohar na Ngrasa Criofd. *Qui manducat hunc panem, vivet in eternum.* Jo. 6. Acht is feasach sibh, a Chairde, nach nglacan cunnugh glas lan duisge Teine; mura gceadna, ni lasaidh an Teine Dhiadha so croidh glas, lan duisge na bpeacaidh. An Uair bhios cunnugh tirim olmhuidthe, is luaithide, agus is moide lasus, agus ghlacus Teine; Mura gceanna, nil da mhead is bhios an croidhe glan o pheacaibh, nach moide, agus nach luaithide lasus re Teine na Ngrasa, agus gheibh se luaidheacht agus toramh na Sacramente reir ollmhuidh. Maife, os ni a fa crosta orrainn an Tsacrament so ghlacamh gan ollmhudh, feachamaoid a Chriofd-aigh, go de mur thairgios tusa tu fein dolmhugh? Go de mur thairgios tu loistin Hanama chur a nordamh so chomhair Righ nimhe agus talamhan?

Go de mur ni tu an scriudamh Consfias ud, ordaigh-
iós an Teasbol Pol. *Probet autem scriptum homo.*

Ma deir tu gur ghlan tu do Chonfias, ag dea-
namh Faoifidin. Is lor sin. Níl sligh is fearr ana
Chonfias a ghlanamh, no an Fhaoifidin, ma rinne
tu i go ceart; ma rinne tu i ré dolas chroidhe, agus
Aithreachuis an do pheacaidh. Acht cia ris a
ndearna tu an Fhaoifidin fo? A ta, re Ruagaire
ratha, no re Sagart Og Ainbhiosach; nach ar
chuaitidh do Chonfias, agus nach moide go raibh
cead aige on Eaglais Faoifidin deisteacht. Acht
mur raibh, dfag se thusa ansa muileoig cheanna,
ana bhfuair thu.

Acht cuir a gcas, go ndearna an Sagart a Dhiuty;
Go de ni tusa roimhe dhol an Faoifidin? Ar
chuaitidh tu cluidionna dorch do Chonfias?
Ar dhearc tu air gach slighe, agus air gach ocaid,
re mfeidir leat dlighéamh De do bhríseamh, ion-
nus go mfeidir leat do pheacaidh chur síos ana
sine, agus ana nimhir? Oh, ní dheinir. Tar eis
a bhéith bliaghain, agus tilléamh gan do ghluin a
leagamh aig Sagart. thig tu ar do seiorramh o do
ghnóthuigh saoghalta, re croidh lan do choirhtuigh,
gan croidh-bhrughudh, gan Crabha. Dheanfa
níos mó do stuideur míle Uair, dha mbetha dol
air do chuntus re do Thiaghearna Saoghalta, no
ní tu dol a lathair bharr na Trineidé.

Acht cuir a gcas gur scriud tu do Chonfias,
gur aidmhidh tu do pheacaibh, Acht ar aidmhidh
tu iad re tuis iomlan gan fileamh orrtha níos mó?
Acht mur raibh an run so agad, ma ta claon no
fuil ar bith agad niadh do pheacaid; Acht mur
diroididh tu naighe na gcaithid, agus na hocai-
deacha sheachna, ní raibh an run ceart agad. Níl
raibhe an Fhaoifidin; Ní fuid hbroth heabsoloid;
a ta do Chonfias go foill gan ghlanamh, agus ma
lamhaighionn tu dhul a glacamh Chríost air an
staid so, Nait an oileamhain neamhdha so tha-
bhairt

bhairt slainte dod Anam, se gheabhas tu innte do dhamnugh go fiorraidh. *Judicium sibi manducat & bibit*, Ibid.

O, ma mhile, truaidhe? Go de mheud do ni Faoisidin gan toramh? Agus go de loighiod ag ana mbian run na peacaid sheachna? Ni is furus aithne air eascaidheacht is thuitid a ris ionnta. Go de liacht Duine do ni Aithris air na Muca, theid gan mhuill da nudghnfairt fein ansa lathaidh, tar eis a nighe? Ni luaithe bheir fear na Mionn mor cul don Tsfagart, no theid se dha unfairt fein a ris ansa muileoig cheanna. Ni luaithe bheir an drunceir cul don Tsfagart, no thuitios a ris a muileoig an Oil. Ni luaithe bheir, an Striopach cul don Tsfagart, no chuirios si i fein an ocaid an pheacaidh; Naimhdheoin gach run falsa, agus gach geallamhain breugach bheirid uatha, cul a thabhairt don bpeacamh; tuitid ann gann mhuill: agus nait a mbeatha do leasamh, se mheudaighios siad a nualach, no go dtreigionn Dia iad fo dheireamh, agus go bhfagan iad faoi iomartus an Diabhail.

Tar eis an Coufias a scriudamh agus a nighe re trom-dheora na Haithridh, Se an dara conghial a ta riachtanach agad, a Chriosdaigh, ciocrus agus mian a bheth ort, Corp do Thiaghearn a ghlacamh. Agus an bhfuil duine ar bith, re ar mian bheth beo, no beatha na Ngrasa dfaghail, nach ar choir go mbeth duil agus mian aige a Naran na beatha? An bhfuil Duine ar bith a ta tartmhur, nach ar choir go mbeth deithfir air a thart a chosgudh re Uisge na Ngras: An bhfuil Duine ar bith a ta loitidh, nach ar mhaith ris leighios dfaghail? An bhfuil Duine ar bith a ta lag, nach ar choir go mbeth deithfir air ana bheth laidir? Maife glac do Thiaghearna, a Chriosdaigh, agus glac e mur is coir, agus gheabhuidh tu neart ann gach luige, leighios air gach loit, iocshlaint naighe Bhais an pheacaidh, gheabhuidh tu nuile iobhnus, a nuile sholas, aneuil mhaithios.

Qui manducat hunc panem, vivet in æternum. Jo. 6. 56.

Oh, a Thiaghearna, go de mheud na daille a ta air Chríofdaighthe na haimfire so? Naimhdheoin gach tairbhe, agus maithios a ta re faghail, aca ansa Tsacrament so, fo an Duine theid da glacamh, bheir triur cul a geinn dith, Chi tu a niomad chuirios a leas ar cairde, bhios o bhliaghain go bliaghain gan theacht choir na Sacrament so. Nait a bheth reabugh ionn Aran na beatha; se bheirid Bas don ghorta da Nanam; is eigin don Tsagart bheth da gcealagadh agus da meallamh, is eigion do fo dheircamh a ndibert o Aiffrionn, ful fo bhfuidh uatha Comaoineacha casg do dheanamh.

Acht go de is adhbhar, a Chairde, don daille so? A ta gan amhrus, easbhuidh crabhuidh agus creididh, reur mur thaisbeonus a ndroch bheatha, Drung iad a ta baite a ngradh an Tsaoghail so, agus nach gcuirionn speis a dtalamh na geallamhna. Drung iad a ta tuca do phleasur cealagach na tolla, agus nach mian leo blas do phleasur firinneach a Nanama. *Pro nihilo habuerunt terram desiderabilem. Ps. 105. 24.* Drung easumhal iad mur a gceud Athair *Adhamh*, re ar fearr ubhall na Harthie ithe, bhearfus Bas dhoibh, no blas do rhoramh chrann na beatha, chuideochudh o Bhas iad.

O, a Chríofdaigh, foscail do thuile, agus na breagamh an Saoghal tha nios faide. Ma ta duil agad a bpleaser, agus a millseacht, blais don Aran so, agus glicabhair ann pleasur agus millseacht Spioradail. Glac an Taran laitheamhail so, mur leighios air gach breoiteacht laitheamhail, bhios a brath air Hanam. *Panis quotidianus pro remedio quotidiane infirmitatis. S. Ambros.* Glac e go minic mur chotugh dod Anam, reir mur ghlachus na go minic oileamhain Chorpordha, mur chothugh

thugh dod cholainn. Acht glac e re gloine chroidhe, agus re ollmhugh ceart ; Glac e re funn agus duil anfa noileamhain Neamhdha so, dean Aithris air na Judaighe cothrum an Lae niu, ardaigh do ghuth, agus abair.

Faillte dhuit a Thiagherna fo mo Bhroinn ; Maithios agus Slainte go neinir dom Anam. *Hosanna Filio David.* Te Naracaois Chriosd re Pailm na Ndeghniomharrtha, agus re Craoibheacha glasa na subhailce, agus gheabhuidh tu o Dhia, ag glacamh aon Mheic ris an ollmhugh so, innughus na Ngrasa anfa Tsaoghal so, agus an Ghloir Shiorruidh anfa Tsaoghal eile, *Amen.*

S E R M O N IX.

ON THE ADVANTAGES OF RECEIVING WOR-
THILY.

Homo quidam fecit cœnam magnam, & vocavit multos.

Do ghleus Duine Airidh feusta mor, agus thug cuireamh do Niomad iheacht da chathugh. Briathra Chriofd ag Lucas, anfa 14. Cap. v. 16.

ATA cuid do na Haithreacha Naomhtha thui-
gios ris an fheasta mor-choistfach so, air
a dtrachtan an Soisgeul, an Ghloir Shiorruidh,
ghleus Dia fo chomhair na Muinntire, fhuig-
lionus buairt agus bochtaineacht, breis agus leath-
trom, air son a gcredidh. Agus mur a gceanna,
fo comhair na Muinntire throidios naighe na
gcaithidh, Smactus a ndroch chlaonta, sheachus
an peachamh; agus ma bhian fe do Mhifhortun
orrtha tuitim ann, eirighios as gan mhuill, ag dea-
namh na Haithridh. Gheibh an Mhuintir so dei-
rim, feusta na Glorie, mur a mbeidh an chuideach-
ta is saimhe, iobhnus gan chuimse, solas gach mai-
thios gan chrith, gan chuimse. *Homo quidam fecit
cœnam magnam, & vocavit multos.*

Acht se thuigios formhor na Heagluise ris an
fheusta ud, Sacrament Naomhtha na Haltora, mur
a dtugann Dia don duine an feusta is costafuidh, an
biadh is uaisle agus is onoraidh, agus an oileamh-
ain is tairbhidh agus is fallaine, da mfeidir re Dia
chumugh, no re Duine smuaineamh, mura ta a
Chorp-Naomtha eidir Dhiadhacht agus dhaonacht,
mura

mura ta a Bflaitheamhrus. *Homo quidam fecit eanam magnam, &c.*

A ta Cuireamh ag an Tsaoghal uile ana Nfeusta fo. A ta Doirse na Heagluise foscaillte fo chomhair gach Críofdaigh. Ní thig leo pleasur is mo a dheanamh do Mhaighistir an Fheusta Críofd, no theacht do chatamh an bhídh Neamhdha fo. *Et vocavit multos.* Acht ma mhíle truaidhe! Go de ilacht Duine, nait theacht air an Gcuireamh fo, bheir cul a Gceinn do? Go de liacht Duine re ar fearr Bas don ghorta thabhairt da Nanam, no theacht a cathamh na Hoileamhna Neamhdha fo? Agus go de liacht Duine thig a glacamh an bhídh fo, agus nait buidheachuis no Onoir a dheanamh dfeair an Fheusta, gur be bheirid Eafonoir agus Malla dho, ag teacht re Lamha salacha, agus gan Aibid an Phosta orrtha. O! A Chríofdaigh thig re Lamha glana, se sin, re Confiás saor o pheacamh glacamh na Sacramente fo. Go de meud Tfortun? Ní forius is lugh a ta re faghail agad, no Críofd a deanamh agus ionad comhnaigh dod Anam, reir mur thairgfios me chruthugh, ann má chomhra, tar eis a ruinn ana 2. Pt. Nil ní ar bith is tairbhídh, agus is solasuidh don Anam, no Corp Chríofd a ghlacamh air Dheftaid. Sin 1. Pt. A ta Conghialla airídh riachtanach le Críofd a ghlacamh air Dheftaid. Sin an dara Pt. *Ave.*

2. Pt. Chruithídh Dia *Adhamh* agus *Eibhe* a staid an ionracuis, se sin, saor o nuile shóirt peacaid; rinne Maighistir díobhtha air an domhan, oir gach duil agus air gach Creatur da raibh ann. Chuir iad a Ngardin lan díobhnús agus do phleasur, mur a raibh a nuile shóirt Tortha bo millse blas, agus bo breadhachta re faicsin. Bhí Crann na beatha lar an Ghairdín fo, bheireamh 12 shóirt Measa, agus sin gacha Mí. Nil Uair da Níofudh *Adhamh* do Mheas an Crainn fo, dha mbeth se Sean, nach ndeanamh óg e, dha mbeth Tinn nach ndeanamh

ndeanamh Slane. Chuideochadh an Crann so *Adhamh* o Aois, agus o Thinnios, no go Natharamh-udh Dia e on Bparrthas Talmhuidh so, go Parrthas Nimhe. *Lignum vite afferens fructus 12, per singulos menses reddens fructum suum.* Apoc. 22. 2.

Ni Neamchofamhail, a Chairde, an Crann so na beatha ris an Tsacrament Naomhtha, air a bhfuil me tracht; air a nadhbhar, a reir mur bhi an Crann ud na beatha lar Pharrthais, A ta an Tsacrament so lar na Heagluise. Agus reir mur thigcamh 12 shoirt Measa air Chrann na beatha, mur a gceanna, thig a niomad soirt Measa agus Torrtha air an Tsacrament so. Bheireamh Crann na beatha torugh gacha Mi, agus ni lugh ris an Tsacrament so. Chuidiobh Measa Chrann na beatha an te ditheamh iad, o Aois agus o Thinnios; agus mura gceanna, sabhaluidh an Tsacrament Naomhtha fo o nuile Ghalar agus Easlaire an Tanam, no go dtugan i go cuan sabhalta na Gloire. *Per singulos menses reddens fructum suum.*

A ta, deirim, a Chairde, an Crann Dhiadha so Uan De, lar Parrthais Chrifd, an Eagluis, air an Altoir, Niodhbairt agus na Shacramente. A ta an Tuan neamhdha so niodhbairt, hofraltar don Athair Shiorruidh, air son ar bpeacaidh; do ni an iodbairt so ar siochan re Dia, agus tobhuidh dhuinn Toramh Bais, agus Pais Chrifd. A ta, mura gceanna, na Shacrament, agus do chum Dia e, ana bheth noileamhain sholasach ag Anmona na bhfireir. A ta an Crann so lar na Heagluise; mur an chroidh lar an Chuirp, ag cur beodhus agus laidereacht an gach ball di. *Ego sum vita.* Jo. 14. 6. A ta se lar na Heagluise, mur Ghrein lonrach, agus mur Lochran shoillseach, tabhairt folus agus eolus di. *Lucerna ejus est Agnus.* A ta an Tuan Neamhdha so lar na Heagluise, mur Chloigh Choirneil, a Shnaomas agus cheanglus Crifdigthe an Tsaoghail

Tsaoghail a gcomhthacht, agus a geathranacht.
Hic factus est in caput anguli. Matt. 21. 24.

Do bhi do bhuaidh air Crann na beatha, thair Chrainn an Ghairdin uile, go dtigeanh dha shoirte deug Measa air. *Lignum vite afferens fructus* 12. Agus ni lugh, a Chairde, ris an Gcrann Dhia-dha, Sacrament Chuirp ar Dtiaghearna, bheir a niomad Measa agus tortha. Oir ni hanan i agus na Sacramentidh eile, nach dtugann dhuinn, acht aon Ghrafa amha in, agus sin air ocaideacha airidh, Mur a ta, go nglanan Sacrament an Bhaifde sinn o pheacamh na sinfer. Neartaightheair sinn an ar gcreideamh re linn dhol faoi Lamh Easbuig, agus gheibhmid misneach o Dhia le fulaing go foighideach gach michomhgar thig orainn o Naimhde ar gcreididh. Re muchan Sacrament ena Faoisidine, gheibhmid Pardun o Dhia an gach peacamh do nimid, tar eis Baifde. Cuiridh Sacrament na Hola Deadhnuidh misneach agus neart ansa Duine, naighe Pianta an Bhais. Bheir na Huird Naomhtha Grafa airidh, agus comhachta Spioradalta don Duine anna Sacramente mhinistrealacht. Agus bo hi Sacrament an Phosda as Grafa speisialta dhuinn an fulang go foighideach michomhgar chuirghe an Phosda. Ni thobhan, a deirim, na Sacrament so dhuinn, acht aon Ghrafa mhain airidh, Acht an Tsacrament so Chuirp Chríofd, ni hi mhain, gobfaimoid a nuile Ghrafa, mur deir St. Bern. Acht gheibhmid agus glacamuid ughdar, agus Maighistir gach Grafa, mur a ta Mac De uile chomhachtuidh. *In hoc enim Sacramento, non quaelibet gratia, sed ille a quo omnis gratia, sumitur.* Tionscnuidh agus ollmhuidh na Sacramente eile sinn ann na Ngrafa, acht eriochnaighionn agus coimhliona nan Taran Neamdha so, na Grafa ionnain. Blaisemid ansa Sacramente eile cuid Duifge Thobar na Ngrafa, acht ag glacamh Corp ar Dtiaghearna olamuidh an Tobar
 an

an uilmeid. Amhail is mur bhi an Manna, do gach blas, reir mian an te ditheamh e, a ta an Taran Neamhdha so lan do mhillseacht, agus do gach Grasa, reir mian agus riachtanus gach aon a chaithios e. *In hoc enim Sacramento non quælibet gratia, &c.*

Do bhi buaidh eile air Chrann na beatha, go dtugamh Meas gacha Mi. *Per singulos menses reddens fructum suum.* Agus ni lugh ris an Tfacrament so, Crann na beatha dha riribh, bheir dhuinn an bheatha mharranach, bheir se Meas gacha Mi, se sin re radh, go dtugan dhuinn a nuile shoirt furtachd agus cobhra, an gach am, ann gach staid, agus air gach ocaid. Bheir toramh a naimsir na Hoige, ag freimheamh na subhailcidh, ag smachtugh na ndroch chlaonnta, agus ag muchudh teas na eolla; bheir an Tfacrament so toramh a meoghain aoise, ag breth buaihh air chaithidh an Tsaghail so, ag muchudh gach Feirge; agus, mur a deir an Faidh Righeamhail. Is arm cofanta an Taran Neamdha so, naighe Naimde ar Nanama. *Parasti in conspectu meo mensam, adversus eos qui tribulant me. Ps. 22. 5.*

Bheir se toramh a naimsir na barsuidheacht, ag cothudh foighide na druinge aosda; Athnuaidhidh an Taran Diadha so a neart, agus cuiridh beodhus an chrabhuidh ann a geroidhthe. *Panis cor hominis confirmat. Ps. 103. 15.*

Bheir, mur a geanna, an Tfacrament so toramh an gach staid. Air nadhbhar, is meadhan eifeachtach i ag an druing Phosda an eudach a gcuinge, ag an druing dhioghmhaoin ag claoth a gcolla; Is Arm furailte i do na Maighdinibh naighe na Druise; Is sciath-dhidion an chruineacht so na bhrein don Chleir chum eudach a naomhrachais, agus trid a mhillseacht Dhiadha, do ni dearmud agus naimhbhrigh do phleasur chealgach an Tsaoghal so.

so. *Frumentum electorum, & vinum germinans virgines.* Zacar. 9. 17.

Bheir fos an Tfsacrament so torugh agus didion don Duine an gach ocaid. Ar nadhbhar, coithidh a numhlacht a lucht an tsaibhris, neartuidh an fhoighid a lucht an daibhris, cuiridh solas air lucht an dolais, bheir eobhair do lucht an Tinnis, bi na lon aig an Muintir bhios faghail Bhais, cuiridh laidereacht agus beodhus ionnta, bheir iad, mur *Elias*, go slaibh Horeb, se sin, go Cathair De. *Et ambulabit in fortitudine cibi illius, usque ad montem Dei.* Horeb. 3. Reg. 19. 8.

Nil, a Chairde, Arm is furaille, agus is eifeachtuidh no an Tfsacrament Naomhtha so, an diobairt agus briseamh chuir air an Leoghan chraosach ud an Diabhal, bhios go cinnte, mur deir St. *Peadar*, ag cur lionnta agus luidheachan romhainn an ar fluighthe. *Tanquam Leo rugiens circuit querens quem devoret.* 1. Pet. 5. Air a nadhbhar, reir mur reasunus St. *Thomas*, do bhrigh, gur comhaartha agus coimhne air Phais Chríost an Tfsacrament so, agus go rug Críost, re ceusamh a Chorp Naomhtha, buaidh air Iffrionn, agus air a lucht atuihh. Cho luath is chi na Diabhail Corp Chríost so ar mbroinn, bheirid cul dhuinn, agus bheirid air do na Haingle, thig dar gudach.

Do bhi fos mur bhuaidh air Crann na beatha, go geuidiobh a Measa an te ditheamh iad, o Bhas chorportha, acht is mo no sin go mor an buaidh a ta air an Gcran Dhiadha so, toramh broinn na Maighdine *Muire*, chudaighios o Bhas, ni he a Corp, acht an Tanam, ball is uaisle, reiar mur dhearbhuidhios Críost an Slanatheoir ag *Eoin* Eastbol, anfa 6. Cab. Mura deir, An te ithios don Aran so, ni bhfuaidh Bas go brach. *Si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in æternum.* Amhail is mur dearludh se. Cia be ghlacus an Tfsacrament so re ciocrus naomhtha, agus gloine

Chonstas, cuirfidh an Oileamhain spioradalta fo misneach agus laidireacht ann Anam, reir mur chuirfios an Oileamhain chorportha beodhas anfa Geolainn air mhodh, naice na Ngrasa mheadaighios agus phronnus air, go mbeir re buaidh air gach peacamh sola, leonus i, air chlaonta na colla mheallus i. Ardaighion an Tfacrament fo an Duine o staid na Ngrasa, go staid na Gloire, o staid neamhbhuanaidh an Tsaoglail fo, go staid dochaille Pharrthais. *Si quis manducaverit, &c.*

O, a Chrìosdaigh, ni Comaoihneacha, glana, Go de mheud Fhortun, agus do luaidheacht? Ni he mhain go bhfadhan tu a nuile Ghrafa, nuile Chobhair, agus a nuile Mhaithios, acht fos, do gheibh tu ughdar gach Grafa, agus gach maithios Iosa Crìosd Mac De, thuirrlionus as na Flaithios an aruis agus ionud comhruidh dheanamh don Anam. Acht don taobh eile, go de mheud do Mhifhortun agus do dhonuis, acht mur dtairghidh tu loistin Hanama bheth a nordamh; se sin, a bheth faor glan o gach brudar, agus o gach falchar peacuidh; Acht mur dtairgid tu na coinghialla bheth agad, a ta riachtanach ann Comaoihneacha glana dhearnamh. Reir mur thairgfios me chruthugh anfa dara Pt.

2. Pt. An Teasbol *Pol*, ag Scriobhugh chum na *Gcorinthians*, bheir achasan geur, agus iomardamh ro mhor dhoibh, fo Olcus is nidis iad fein dollmhugh ann Comaoineacha a dhenamh. Agus dearbhuidh, gur uime chur Dia gach Plaigh, agus gach Gorta, gach Eug, Anbhas, agus gach Galar, bhi na measg, cur scuirsa orrtha, fo gach Eafonoir agus masla bheireamh siad do Chrìosd, ag glacamh a Chuirp Naomhtha air droch staid. *Ideo inter vos multi infirmi, imbecilles, & dormiunt multi.* I Cor. II.

O, Easbuil Uafail. ma ta tu ag eageaoin chomor fo air na *Corinthians*, bhi a dtus na Heagluise,

ghuise, nam a raibh foilse an chredidh mur Lochran measg na Bpoibleacha. Nam a raibh an Chathranacht ar lasamh a gcroidh gach Duine. Nam a raibh crabha agus Devotion ar bun, ag an Og, mur an arfuidh. Go de dearfa ris an aimsir so, ann ar dibreamh an creideamh, ann ar fhuraidh an chathranacht, an ar imidh an Devotion? A nam nach bhfuil a nait an chreididh, acht ainbfios, agus ericeacht; nach bhfuil a nait na Cathranacht, acht fuath, dioghaltus, agus droch rheacht eidir a nuile shoirt druing dhaoine; nam nach bhfuil nait crabhuidh, acht briseamh faoire, briseamh troisge, agus briseamh na Naitheannta? gann binn air Aiffrionn, gan binn air Urrnaigh, gan binn air Sheanmoir, gan binn air Dheghniomhartha. *Et quoniam abundavit iniquitas, frigescit charitas multorum.* Matt. 24. 12.

O, a Chairde, mas peacamh cho mor so, Corp Chriosd a ghlacamh gan ollmhugh ceart, ionnus gur tharaing Eug, Anbhas, agus dioghslainte air na *Corinthians*, Go de an tabhar uabhfás, go de an tabhar eagla a ta ag Criosdaighthe na haimfire so, theid a cathugh an fheusta morluaidh so, gan ollmhugh, gan Aithridh, gan dearcamh rompa air mhordacht De a ta siad a ghlacamh, no feachain na niadh air mheud a bpeacuidh? Go de an sciurfa go de an diogaltus thútios air an Muinntir, theid glacamh an Aran Neamhdha so, re ceathruidh inntinne agus smuainntidh saoghalta; tar eis Faoisidin gan ratha a dheanamh; tar eis fuimliudh insion thabhairt air a bpeacuidh, as comhair Sagart gan scriududh Confias ar bith roimhe, no run leasuidh?

O, Easbuil *Pol*, dha mairfeadh a nìu, go de mur ghuil feadh, mur scread fadh, agus mur chaoinefeadh, dha bsaicfeadh Corp glormhur do Mhaighistir Criosd, dha chur a Bpriosun falach, a geamra na Nòlc, ana gcroidh, lochtach, mur do ni

lucht Comaoidhneacha na haimfire fo? O a *Phoil* Ma bhi joghantus ort fein, agus air na Haithreacha Naomhtha, fona radh, go nglacamh Mac De, colann daonna fo bhroinn na Maighdine *Muire*, bhi gan spot gan fal peacaidh, go de an tuabhfás a bheth ort, dha bfaicfeadh e niu dol faoi bhroinn na Muinntire, a ta lan do shalchar, agus do mhuilleoig an pheacaidh? *Non horruisti virginis uterum.* O, Easbail Chraibhthidh, nach air an Mhuinntir fo thrachtus tu, an Uair a deir tu, go naithcheusan a niomad Críofd, agus go gcuirionn a chneadha ris ar síleamh? *Rursum crucifigentes sibi metipsos Filium Dei.* Heb. 6. 6. Is orrtha, gan amhrus, ar nabhar, ca bhfuil croich ag Dia na humhlacht is mo, no croidhuaibhreach easumhal? Ca bhfuil croich ag Dia na foighide is mo, no croidh feargach dioghaltach? Ca bhfuil croich ag seathan na geanamnuidheacht is mo, no lucht na Druife, bhíos a luighe go laitheamhail a leabuidh an Adhaltranuis, agus nach mian leo cul thabhairt dhith? Ca bhfuil croich ag Mac De is mo, no lucht na Mionn mor, bhíos a tabhairt Ainm Naomhtha mur mhionna, gach Uair, agus gach Moment? Nil gan amhrus, croich ar bith ag Críofd is mo, no dhol faoi bhroinn na Muinntire, bhíos tuatha dona pecuidh fo, agus nach mian leo eiridh asta. Cad fo gceanglar me, deir St. *Aug.* ag labhairt ris an bpeacach a bpearfuinn Chríofd, ar chroich dholasuidh do pheacaidh? Croich is pianamhla liom míle Uair, no an croich ud air ar ceasamh me air Sliabh *Calvair*. *Cur me graviore, tuorum criminum cruci, quam illa in qua quondam pependeram, affixisti.*

O, a Chríofdaigh, go de mheud do dhaille, nach leir dhuit mor-throcaire Mheic De, no a thiolaca dhuit, a Nuair uilíós se é fein cho mor sin, agus théacht as na Flaithíos, as fochair an Athair shíorruidh, re na bhfuil se a gcoghloir, agus a gcoch-

a gcochomhachta, chum ionad comhnuidh dheanamh do Chreatur cho neamhbhrighbhur leatfa. *Vermis & non homo.* Ps. 21. 7. Dha ndeanamh Righ saoghalta donoir dhuit, theacht ar cuairt an do Thighe, go de an dithchioll, go de an duracht chaithfeadh ana blieth glán ordamhail fo na chomh air? Agus ní ghlaca tu faothar da loighiod teach Hanama choir a nórdamh fo chomhair Righ na Ríthe. Ní sparalla Or no Airgíod, ann Solmuinn agus Feusta dheanamh fo chomhair an Righ ialmhuídh ud; agus nach dtairgíonn tu Feusta na subhailce bheth agad fo chomhair Chríost agus nach gcoisnífudh siad Or no Airgíod dhuit.

Maíse, a Chairde, an te re ar mian Mac De thabhairt go loistín Anama, a ta trí ní riachta nach aige, mur a ta, gloine Chonstias, umhlacht, agus Cathranacht; an te aga mbeidh na subhailce fo, is feidir ris dhol ar aighe re dochus anna Nfeusta fo. Agus gheabhuidh se ionnmhus na Ngrafa, a Dtobar na Ngrafa Chríost. Acht an te nach mbeidh na conghiaill fo aige, na lamhaidheamh se theacht choir na Sacramente fo, no beidh an Taran fo na beatha, Naran Bais aige, agus an Chailis fo na Slainte; na Heaslainte mharbhtach aige. *Qui enim manducat & bibit indigne, iudicium sibi manducat & bibit.* 1. Cor. 11.

Chuala sibh cheana, as an Scrioptuir Dhiadha, go leigheosudh toramh Chrann na beatha *Adhamh*, o Aois agus o Thinnios, cho minic agus diosfudh iad. Acht leighemid ansa nait cheanna, nach raibh se ceadbhach ag *Adhamh* blas do thorrtá an Chrann fo, acht cho fada is bhí se a staid an ionracais, se sin, saor o peacamh. Cho luaith is rinne se an peacamh ag ithe Ubhal na Haithne, ní bhfeidir ris dhol choir an Chrann fo níos mó; dibreamh e as Parrthas; chuir Dia Aingeal mur gharda air Chrann na beatha, agus cloidheamh asarrtha ana Laimh. Mur an gcearúna, ní se ceadbhach

bhach ag Duine ar bith blas don Tfacrament Naomhtha fo, acht an tè aga mbeidh Consfias glan, faor o pheacamh; Acht an tè chudaigh ionnracuis ona Bhàisteamh, no ma chaill se e ris an bpeacamh, nigh agus sciur a chonfias re tromdheora na Haithridh.

A ta, mar an gceanna, an umhlacht riachta-nach ag an tè, re ar mian Corp Chrìosd a ghla-camh; a ta an tsubhailce fo cho taitneamhach, tairbheach sin a bñoghnuise De, ar mhodh go naidmhidhionn an Mhaighdion *Muire*, gur a ngeall air a humhlacht, thair gach subhailce eile, fuair si do Ghrafa o Dhia, Mac De theacht fo na Broinn. *Respexit humilitatem ancillæ suæ.* Luc. 1. 48. Da bhrìgh sin. a Chrìosdaigh, re ar mian Crìosd a ghlacamh fo do Bhroinn, urrìidh thu fein, mur an Oighe *Muire*, Cham gur bhfuadh tu an Onoir fo dfaghail.

Naice na humhlachta agus gloine Chonfias, a ta an tsubhailce Neamhdha na Cathranacht riach-tanach aig an tè, re ar mian Comaoidhneach; a dheanamh. So mathair gach Deghniomh; So Banrioghan gach subhailce; So an tsubhailce, nach fuadh brobh Urrnaigh, no Trosgudh, no aon ni eile dha ndeanamuid, acht mur raibh si againn. Agus mur nach dteid an oileamhain chorportha a dtairbhe don Chorp, gan teas nadurrtha a bheth aige chum dileadhamh a dheanamh; Mur a gceanna, ni theid an olleamhain spioradailta fo ar fochair don Anam gan teasghradh na Cathranacht bheth Naice. *Si autem non habuero charitatem, nihil sum.* 1 Cor. 13. 2.

Chidh sibh, a Nois, a Chairde, go de mheud na luaidheacht, agus na tairbhe, a ta re faghail aig an tè, ghlacus an Tfacrament fo; gur bi is oileamhain, agus is beatha don Anam; go mendaigh-ionn na Ghrafa innte; agus go nearruidhionn i naighe gach caithid. Agus-chidh sibh don taobh eile nach

nach ni is lugh no damnugh fíorruidh a ta re faghail aig an te, ghlacus an Tfacrament so air dhroch-staid. Ollmhuidheamh, mur sin gach aon e fein, re ar mian a glacamh ; sciuramh agus glanamh se a Chonstias re trom dheora na Haithridh. Glacamh se an Taran Neamdha so re ciocrus agus fonn, glacamh se e re Cathranacht agus re umhlacht, agus gheabhuidh se o Dhia iomadulacht na Ngrasa ansa Tsaoghal so, agus an Ghloir shíorruidh ansa Tsaoghal eile. Ni ta mise diarruidh dhibhse, &c.

S E R M O N X.

ON THE ADVANTAGES AND CONDITIONS OF
PRAYER.

Bona est Oratio magis quam thesaurós auri recondere.

*Nil Oirchisde ar bith is tairbhídh, no an Urrnaigh.
Briathra an Spiorad Naomh, ag Tobais, anfa 12. Cap.
2. 8.*

S Criobhuidh an File eagnuidh *Cicero* air na Subhailce, go bhfuilid cho sciomhach sin ionnta fein, ar mhodh, dha mfeidir re Duine a bhfaicfin re na shuile corpordha, go lionfadh se lan da Ngradh, agus nach bhfuil ní ar bith nach ndeanfadh mur gheall ar a mbeth aige. Is feidir liomsa a niu an ni ceanna a radh leis an Urrnaigh, go bhfuil si cho aluinn maifeach sin innte fein, ar mhodh, nach bhfuil Duine ar bith thuigfadh a tairbhe agus a millseacht, nach lionfadh da Gradh, agus nach rachadh feith air choighthe, acht ag Urrnaigh.

Do bhi an Naomh Oirdheire St. *Antone*, a Ngradh cho mor sin ris an Urnaigh; do thuig se a millseacht agus a tairbhe cho maith sin, ar mhodh, gur ghear leis an Oidheche bhfuide, ag molamh agus ag guidhe De. Nait luathghaibheth air fo eiridh na Greine, bhíbh se doilfach tuirseach fo sgaramh re uaignios na hoidheche; agus, cia gur lonrach, foillseach an ní an Ghrian, agus go faraidhionn gach Creatuir eile, a fgeimh agus a ndeise, mheas St. *Antone*, gur mho an Solus,

an Aille, agus an mhaife bhi anfa Nurnaigh, no innte fein, agus a Gcreatuir an Tsaoghail uile. *Quid me impedis, o sol, qui ad hoc jam oriris, ut me ab hujus luminis abstrahas claritate?* Agus ni he St. Am. a mhain, a bhi don inntinn fo, Acht fos gach Naomh agus gach Bannaomh thainic romhainn, do bhi siad tuctha cho mor sin don Urrnaigh; do gheabhudh siad an urad sin millseacht agus fasta innte, ar mhodh, mura deir St. Bern. nar mheafa leo geatuidh Pharrthais a dhunamh orrtha, no sgaramh ris an Urrnaigh. *Haud secus acceperunt, quam si de paradiso, & ab ipso introitu Gloriæ, se conspicerent deturbari.* Serm. 25. *Sup. Cantic.* Is ni ioghantach fo, a Chairde, is ait ioabhnus agus Pleasur Pharrthais, ni fhacuidh suil, ni chula Cluas, ni feidir re innleacht Dhaonna ar bith a smuaineamh, no a thaibhsuidh, go de liacht solas agus maithios a ta re faghail a Bparrthas. Maife na dhiadh fo agus uile, is breugach an Naomh Glormur St. Bernard, No is mo an millseacht agus an satham gheabhudh na Naomh anfa Nurnaigh, no a Bparrthas fein.

Oh, mo thruaidhe, go de loighiod is thuigios millseacht agus luaidheacht na Hurnaigh ar an Uair fo! Go de loighiod is leanus lorg na Naoimh ud, re ar ghearr an La agus an Oidheche dha fuide, ag guidhe, agus ag molamh De? Bealach contrartha leanus formhor an Tsaoghail fo, Nait molamh no buidheachus thabhairt do Dhia, se Mhallaid agus mhallaid e, re Mionna Mora, graostacht, agus ithiomra. Easbhuidh eoluis agus creididh bheir orrtha, ar ndoith, neamhsuim cho mor fo a dheanamh do thiolaca cho mor-luaich ris ann Urrnaigh, agus da bhrigh sin, tairgfe mise a nlu Solus thabhairt doibh air luaidheacht, agus air eiseacht na Hurnaigh. Tar eis ma chomhra tuinn an dha Pt. A ta an Urrnaigh tairbheach le slanugh

stanugh an Duine, sin an chead Pt. A ta cuingh-
ialla airidh riachtanach ag an Urrnaigh, chum go
mbeth si tairbheach, sin an dara Pt. *Ave, &c.*

1. Pt. Is uime Ghradhaighios no shantuighios
an Duine ni ar bith, mur gheall air an mhaith mhea-
sas se a bheth ain. Maife, mas adhbhar dhuinn
Gradh do bheth againn ar ni trid a mhaithios, ca
bhfuil ni o Dhia a nuas is cora dhuinn a ghradhamh
no an Urrnaigh? Do brigh, go bhfamuid innte
ionnmhus gach maithios, agus gur bi Mathair agus
freamh gacha maithios; ar mhodh, mura deir St.
Aug. An te chleactus an Urrnaigh, go nglacan se
an rod direach go Parthas. *Verè enim novit rectè
vivere, qui novit rectè orare.* Agus mur a deir
Solamh ris an Gèrionnacht, go dtig a nuile mhaith
a neinfheacht ris an Urrnaigh chugainn. *Venerunt
autem omnia bona pariter cum illa.* Sap. 7. 11.

Is feidir re ni a bheth maith ar thri mhodh,
mur a ta, an Uair a bhios cneasta ann fein no tair-
bheach ag an duine, no an uair a bhios safamhail no
pleasurrtha. Maife nil cailiacht dhiobh so, nach
bhfuil ansa Nurrnaigh. A ta si cneasta innte fein;
a ta si tairbheach ag an Duine; agus an te chle-
actus i, gheibh se millfeacht agus pleasur dochuim-
se innte. *Bona est oratio, magis quam thesauros auri
recondere.*

Go bhfuil an Urrnaigh cneasta innte fein, is furus
a chruthugh, bo bhrigh, nach bhfuil ni ar bith is
mo thaobhuighios Dia ris an Duine ansa tsean-
tomna, agus ansa tiomna nuadh, no an Urrnaigh
a dheanamh. Is eigin dibh, deir Crisod ag *Lucas,*
cap. 18. A bheth choidhte ag Urrnaigh. *Opor-
tet semper orare & non deficere.* Deir linn a
nait eile, gan seith dhul orrainn, acht ag guidh
agus ag molamh De. *Sine intermissione orate.* 1.
Theff. 5. 16. Deir linn, nach bhfuil meodhan no
sligh re buaidh do bhreth air na caithidh, is fearr

no an Urrnaigh. *Vigilate & orate, ut non intretis in tentationem.* Matt. 26. 41.

Ni feidir Duine ar bith do shlanamh, acht mur naidmhidh agus mur gcreididh go bhfuil Dia ann; gur be an Dia so Ardrigh agus Ardstuirtheoir an domhan; gur be an Dia so ar Nathair; gur be an Dia so ar Gcruthaidheoir agus ar Slanaitheoir. *Credere enim oportet accedentem ad Deum, qui est, & inquirentibus se remunerator sit.* Heb. 11. Maife, a Chairde, nil sligh no meadhain ag an Duine an so choimhliionugh, is fearr no an Urrnaigh. Ara nadhbhar, gur iobairt an Urrnaigh ofralamuid do Dhia, re naidbhimid a Mhordhacht agus a Mhathios; gur dualgus agus tribut i, bheirmid do Dhia, mur ardrigh na Cruinne; Reverence agus Onoir i bheirmid do Dhia, mura chlainn, mar is fe ar Nathair e. Comharrtha comainn i bheirmid do Dhia, neiric gach Maithios ni orainn. *Quid retribuam Domino pro omnibus quæ retribuit mihi.*—*Nomen Domini invocabo.* Ps. 115. 13. Agus a Chriosdaigh, dha mbeth gan atharamh do Reasun agad, an Urrnaigh a dheanamh, acht go bhfuil an urad sin do dhuil agus do speis ag Dia innte, an bhfuil ni ansa domhan, is mo a ta ionn dheanta agad, no iobairt molta agus buidheachuis thabhairt do, gach Uair agus gach Am? *Sacrificium laudis honorificabit me.* Ps. 49.

Ma chreidemid, a Chairde. Briathra De ansa Scrioptur, no raite na Naithreacha Naomhtha, thainic romhainn, Nil seath oram a dhearbhudh, nach bhfuil ni ar bith is tairbhídh ag an Duine, no an Urrnaigh. Chuala sibh cheana, go ndearbhuidhionn an Spiorad Naomh, gur fearr agus gur tairbhídh an Urrnaigh don Duine. Na Or agus Saibhrios na Cruinne. *Bona est oratio, magis quam thesauros auri recondere.* Agus ni gan adhbhar do brigh, nach bhfuil Tiolaca no Grasa a Bhflaithios, nach bhfuil comorugh no cuideamh, Saibhrios no
Fortun,

Fortun, ar Talamh, nach bhfuil re faghail ag an te ghuidhios Dhia o Chroidh. A ta Focal Chriofd mur bharanta againn ris an fhirinne so ag Marcus anfa 6 Cab. Mur a ndeir, nach bhfuil ni ar bith iarrfuidm air Dhia, ann Urrnaigh, nach bhfuidhiom. *Omnia quaecunque orantes petitis, credite quia accipietis.* Mar. 11. 24.

Go de an ni, an Urrnaigh a deir St. Aug. ? A ta Ochair Pharrthais ; Ni luaithe arduighios guth an fhirein anna Bflaithios, no fhosgolus Geatuidh Pharrthais, agus thuir lionus nuas orainn, Morthocaire agus Grafa De na thuile. *Oratio iusti clavis est Caeli, oratio ascendit & miseratione descendit.*

Oh, a Pheacuidh, bhios go laitheambail briseamh dlighe agus Aitheanta De, re Fuah agus re Feirg, re briseamh Saoire agus Troisge, re Mionna Mora agus Misge, Go de mhinicidheacht is dhruiddios tu Doirse Parrthais ad haighe, agus, Oh mo thruaighe, Go de cho Annamh is Fhosclus tu iad a ris, ag guidhe De no *Muire* ? Go de liacht Anam bocht a niu, ar Slabhrugh ag an Diabhal, agus nach ndean usaid don Ochair so, anna slabhruidh do scaoileamh ? Go de liacht Duine ar bhruch an Phuill dhuimsidh dhorchu ud Iffrin, reidh, liethe an tuitim ann, agus nach niarrann cughnamh, no cobhair air Dhia, anna geuinnbheal as ?

Nil ni ar bith, re ar cosamhla an te nach ndean Urrnaigh, deir St. *Chriofst.* No re Corp Marbh. Is feafach sibh, a Chairde, an Uair a sgarus an Tanam ris an Gcoluinn, go mbion si fuar, fiocuidh, gan luth, gan aistir. Maife mura geeanna, bhios an Tanam, nach ndean an Urrnaigh, Deir St. *Chriofst.* anfa nait ceanna ; Bifi fuathmhur, glunmhur a bhfioghnuise De ; bi si fuair fiocuidh gan teas-ghradh De ; Ni thig leith siubhal no aistir a dheanamh a flighe a slanaigh. Bi si mur Luing, gan Stuir, dha tofail eidir thonna gach cathu dh, no

no go mbristior i fo dheireamh air Chairgeacha If-frinn. Bi fi mur Chathair gan baliuidh, reidh foscuillte, fo chomhair iomartus an Diabhail, agus Anmhiannta na Colla.

Air an taobh eile, deir an Doctuir ceanna St. *Chrisost.* gur iocshlainte an Urrnaigh naighe nimh an pheacaidh; gur driucht i mhuchus antoil na Colla; gur Arm siutallta i naighe cathuidh an Diabhail. *Aptissima Arma Oratio est.* Gur Saibrios siorruidh i naighe gach bochtaineacht. *Oratio Divitiæ inexhaustæ.* Gur Cuan sabhallta i don Duine, an gach breis, an gach buairt, an gach guais, agus an gach dainseur. Ana bhfocal, nil eagla air an Doctuir neamhda a dhearbugh, gur bi an Urrnaigh Tobar na Ngrasa, Caineul gach Maithios, agus freamh agus Mathair gach tiolaca Neamhdha, bheir Dia don Duine. *Fons & radix honorum omnium innumerablem, oratio est.* Orat. 4. *De Incompreh. Dei natura.*

Cia nach bhfuil ait, no am, flaid no gairm, saor air obligaid na Hurrnaighthe, agus go Nordaigh-ion Criosd don bhfirein, agus don bpeacach, don mboch dagus don tsaibhir, don Og agus don Tsean, don Maighistir agus don Seirbheonta, a gceoidhthe thogbhail an De o am go ham, molugh thabhairt dho anna tiolaca. *Oportet semper orare.* Luc. 18. Gidheadh a ta obligaid chinnte air gach aon Urrnaigh a dheanamh Maidin agus Trathnona.

Ar Maidin, a deirim, an Uair fhosglus fuinneoguidh an Lae, is coir dhuinn fuinneoguidh ar Nanama dfoscuillt, fo chomhair Grafa an Tiaghearna, agus a ndruid naighe gach droch run, agus gach cathuidh.

Bi dfiacha air gach aon ansa tseanracht, an cheud ghin thabhair, don Tiaghearna. Maife, ni iarran Dia orain a nois an cheadghin dar gcluinni, no dar Maoin, Acht taobhaighion linn, ar gceud

smuaineamh thabhairt dho fein ar Maidin. Taobh-uidh linn, a dtus an Lae ordamh chur air Obair ar Slanaigh; ar gcroidthe, ar smunaintidh, agus ar ngniomharrtha dofrail dho fein; run laidir do ghlacamh gan ni ar bith a dheanamh a naighe a dhlighe an La sin.

Cia be dheanfus fo, agus oileamhain Anama, mur a ta, na Grasa diarruidh roimh ni ar bith eile, a ta Focal De aige, go bhfuidh gach ni eile reir a riachtanuis. *Querite ergo primum Regnum Dei, & iustitiam ejus, & omnia hæc adjicientur vobis.* Matt. 6. 33.

Oh, a Chriosdaigh, dha ma leur leat gach Eug, gach Galar, agus gach Easlaime, a ta brath ort o eiridh go luighe. Dha ma leur leat gach Lion, agus gach Luigheachan a ta ag Lucifer agus ag ana Shloite. an do mharbhtha, ni rachamh seith ort choidthe, acht ag guidhe De, do shabhail ortha. An te nach ndean, bheir se re tuicfin, nach bhfuil binn aige air Anam; go bhfuil a chroidh cruaidh, craintiofta ris an olc. *Impius cum in profundum venerit peccatorum, contemnit.* Prov. 18. 3.

Ni mo an riachtanuis a ta orainn an La thionscaint go maith, ho a chriocnugh mura gceanna. Toguidh bhur Latha an De, gach Oidhche, deir an Righ naomhda *Dabhid*, agus alltuidh ris a Thiolaca. *In noctibus extollite manus vestras in sancta; & benedicite Dominum.* Psal. 133. Amhail is mur dearfud fe, A ta na Tiolaca, bheir Dia dhuit, a Dhuine, doairidh, doinnse. Nil Moment chaithios tu dod thaoghal, nach ndean Dia Trocaire nuadh ort. Spreaguidh ar Uairibh do Chonstias re na Ghrafa, Musclaidh Desmuainidh an do Chroidh; cudaighthe thu o gach dainseur, bheir fad faoghail, agus rae na Haithridh dhuit, re du bheatha mhirioghalta leasamh. Ca bhfuil, a Chairde, adhbhair buidheachuis mar iad fo?

so? Ca bhfuil ní anfa domhan, is minadurrtha no dearmud a dheanamh diobhtha? *In nobilibus extollite manus vestras, &c.*

Neamhdheoin curam Righeachta agus Nasuin a bheth air *Dabhidh*, Neamhdheoin gach tribleoid, agus gach gnothuiddh saoghalta bhi na cheann, ní leigeamh Oidhche thairis, ar a shon sin, gan Urrnaigh a dheanamh chum de; gan cuntus a bhuain de fein, go de mur caith se an La? Cia aca rinne Seirbhis do Dhia, no don Diabhal? Ar pheacaidh se re na theangaidh, ag deanamh Breaga ithiomra, no Mionna Mora? Ar pheacaidh se re na shuile, re amharc mailiseach; ar shin se a Lamha ann ní ar bith toirmeasca? Ar pheacaidh se re na Chroidh, re Feirg, no re Fuath, re Saint, no re Druis? An Uair a gheabhugh *Dabhidh* fal peacaidh ar bith air Anam, bheireamh aighe gan mhuill air Dhia ris an Urrnaigh; chuireamh scuab na Haithridh air a Chonstias; dhibreamh as gach Oidhche, gach brughdar, agus gach falchar do chruinnidh se an La sin. *Meditatus sum in nocte cum corde meo, & scopebam spiritum meum.* Psal. 76. 7. Acht an raibh cuing no ualach ar leithar *Dabhidh*, an cuntus so bhuain dhe fein gach oidhche, acht urad linne, a Chairde? Ní raibh gan amhrus; a ta an luach saothair ceanna re faghail againne, mur a ta an Ghloir Shiorruiddh, ma nimid Urrnaigh agus Aithrid mur rinne seifion; agus nil imtheacht againn air Phiannta Iffrinn; ma nimidh faillidh ionnta, Ní lia peacamh Marbtha bhios air ar Nanam, doll an Leabtha dhuinn, no Diabhail a Luighios a neinfheacht linn; agus dearcamh gach aon, go de olcus an ceile Leabtha thobhas do fein. Acht ar cheiste nach bhfuil fios agad, a Chríofdaigh, go de mur is coir Dia a ghuidhe, ionnus go mbeth Hurrnaigh tairbheach, bhearfa mise Solus duit air, reir mur gheallus anfa dara Pt.

2. *Pt.* Se is Urrnaigh ann, a Chrìosdaigh, Ard-
damh na hintinne chum De: Molamh bhermid dho
ana Thiolaca, agus gearan nimid ris air gach ni
bhios deasbhuidh orainn. *Oratio est elevatio men-
tis in Deum.* Is feidir an Urrnaigh fo a dhean-
namh air dha mhodh; mura ta, go fuar, spadanta,
ceathraidheach, no go durachatch, craibhteach.
An te ni Urrnaigh fuar falsa, nach e slanamh Ana-
ma, is mo bhios air aire, acht ag iarruid tairbhe
shaoghalta; Ag a mbian an Croidh do thaobh,
agus an beul do thaobh eile; a ninntinn a dtaobh,
agus an tfuil a dtaobh eile, nach smuainionn air
mhordacht De, bhionn se ghuidhe, no gur re
Dia bhionn se Caint; ni Urrnaigh ni se, acht
magamh air Dhia; Ma deir carnn briathair gan
Aire, gan Devotion, ni bhfuidh se toramh no eiste-
acht o Dhia orrtha, agus ma gheibh, is air Olc
ris; Ma bheir Dia dho an buntaiste, no an Sai-
brios shaoghalta, a ta se dhiarruidh, is ionnus go
gcuinmheochud huadh Saibrios na Nghrafa, noch
fiu e dfaghail. *St. Aug.* Is ughdar damh ris an
fhirinne fo. Bheir Dia dhuinn, deir se, ar uairibh
an ni iarramuid, ar Olc linn, agus diultaid sinu ar
uairibh eile, ar Matha linn. *Multa Deus concedit
iratus, quæ negaret propitius.* Serm. 53. De verbis
Domini.

An Mhuinntir ni Urrnaigh go craibhteach du-
rachtach, aga mbian a gcroidhthe agus a dteangtha
neinfheacht molamh De, nach niarrann, acht na
neithe rachamh a dtairbhe da Nanam: agus ma
iarraid neithe saoghalta, go bhfagaid e fo thoil De;
bhios cho buidheach fo gan fhaghail is mur gheib-
eamh e. *Da si vis dare, & in hac vita quod quæro.*
Sò an Mhuinntir ni an Urrnaigh mur is coir; So
an Mhuinntir gheabhus Toramh, agus Eisteacht air
a nguidhe; gheabhus cobhair a nam a Leathruim
agus fuascailt o Dhia an gaeh Gabh. *Da si vis
dare,*

dare, & in hac vita quod quero, si autem non vis, tu esto vita mea quam semper quero.

Ni headh, a mhain, go bhfhil dfiacha air gach duine dhul a gceann Urrnaigh go riaghalla craibhtheach acht fos is eigin do creideamh beol aidir a bheth aige ; Se sin, crideamh ag a mbeidh Gradh De, agus Deoire Naice. Dha mbeth creideamh an Tsaoghail agad, deir an Teasbol St. *Semus*, acht mur raibh Deghniomhartha Naice, nil acht creideamh marbh an. *Fides sine operibus mortua est.* Nil acht creideamh gan tairbhe, gan tabhacht ann ; Ni mor dhuit ni eigin a bheth agad os ceann na Ndiabhal, chreidios agus chriothnuidhios roimhe Laimh dhioghaltuidh De. *Demonēs credunt & contremescunt.* Jac. 2. 19.

Ni he sin re radh, go bhfuil dfiacha ort a bheth chroidhthe air staid na Ngrafa, Nuair a theid tu a gceann Urrnaigh ; acht se thuigim ris, gur coir duit ar a loighiod, ma ta tu a staid pheacaidh, Aithreachus bheth ort, agus run do bheth agad do bheatha leasamh. Mur raibh tu don inntin so dul a gceann Urrnaigh, go de mur shilios tu Eisteacht dfaghail o Dhia ? Go de mur shilios tu go ndeanfa Dia ni ar bith reir do tholasa, agus gan tusa deanamh ni ar bith reir tola De ? Thusa a ta do threachturach agus do dhearg namhuid ag Dia, cur impigh air, fuascailt duit an do Leathtrom, agus gan impigh ar bith ag Dia ortsa ; Thusa dul a giarraidh Seirbhise no fobhar air Dhia, agus tu fein ansa nam gceanna diultugh do Sheirbhis De, agus a deanamh Seirbhis an Diabhail. Na mealltar thu, a Chriosdaigh, dea mbeatha a geimhidh, agus ag Scairtidh air Dhia air feadh do shaoghail, agus tu a bpeacaml marbhtha, agus gan run agad fhaghbail, no Aithridh a dheanamh ann, nil acht anghlor an Urrnaigh ; Nil tu acht ag tabhthann ; Ni a guidh De ta tu, acht a magamh air. *Populus hic labiis me hono-*

norat, cor autem eorum longe est a me, Matt. 15. 8.

Bheir Críofd Solus go lór dhuinn ag *Lucas* anfa 18. Cab. Go de an modh ar coir Urrnaigh a dheanamh, a bpearfuinn an Pharisinidh agus an Phublicanidh. Chuaidh an Pharisinach go dochufach ceanndana anna Haltora, agus dubhairt, bheirim buidheachus dhuit a Thiagherna, nach bhfuilim ma Striopuidh, ma Ghadaigh, no ma Rogaire, mur an Bpublicanach so; Troisgim fa dho anfa tseachtmhuin, agus diolaim deachmhuidh ris an Eaglais. Air an taobh eile, leig an Publicanach e fein go huirisioll, umhal air a Ghluinibh, ar chul an Doruis, chrum a Chean, bhuail Ucht, Nir leig scanramh agus Naire dho, fona pheacaidh, a shuile thogbhail, no Amharc suas ar na Flaithios; Gidheadh Dtagair agus ghuidh Dia Trocaire dheanamh air. *Propitius esto mihi peccatori. Luc. 18.* Seadh, a Chairde, cia aca don dis so, mheasus sibh, is taoisge fuair Eisteacht o Dhia, no is fearr do rinne Urrnaigh? Creidim go ndeurfa sibh, gur luaithche fuair an Pharisinach Eisteacht, do bhrigh, (ma creidemid a sgeula fein) go raibh se Riaghalta, cneasda; go ndeineamh Urrnaigh agus Trosgamh, *Jejuno bis in sabbato.* O ni he sin Bretheamhnus Chríofd air an dis so, Acht dearbhuionn, gur *an* Publicanach ana bhaile Naomhtha, agus nach bhfuair an Pharisinach urad agus Eisteacht o Dhia. *Descendit hic justificatus ab illo, in domum suam. Luc. 18.* O, go de is ciall do so, a Chairde, an peacach Puiblidh faghail Eisteach, agus gan binn, no Eisteacht re faghail an Duine Riaghalta? An peacach Puiblidh da Naomhugh, agus an Duine cneasda da Dhamnugh? Go de is ciall do so? A ta, a Chairde, Reasun mor is. Do bhrigh go raibh an Pharisinach uaibhreach, agus an Publicanach umhal; is anfa te Dia mile uair Urrnaigh umhal an pheacaidh, no Urrnaigh uaibhreach

naibhreach na Muinntire shilios fein a bheth cneasda. *Qui se humiliat exaltabitur.* Nait an Pharisinach dhol a molamh De, se chuaidh se molamh a Dheghniomhartha fein, agus tabhait dimeas do gach aon eile; agus da bhrigh sin, an Uair a shill e fein dardamh os ceann an Tsaoghail, se hifliobh e cho iachtarach re Iffrionn. *Qui se exaltat, humiliabitur.* Luc. 18. 14.

Nois, a Chairde, thig libh Breathnugh bhreth, Nuair a ni sibh Urrnaigh, cia aca is fiu sibh eisteacht dfaghail o Dhia, no gan fhaghail; Cia aca ni sibh i go fuar, falsa, no go craibhtheach, durachtach; Cia aca bhios agaibh creideamh marbh, gan Dheghniomhartha, no creideamh bhios beo ris an gcathranacht; Cia aca ni sibh Aithris air an Pharisinach, no air an Bpublicanach. Ma theid sibh go huirisioll umhal a gceann Urrnaigh, agus Slanugh bhur Nanama diarrudh os ceann gach ni, bhearfa Dia Eisteacht agus toramh air bhur nguidhe. Bhearfa se dhibh gach ni bheis riachtanach agaibh anfa Tsaoghal so, agus an Ghloir shiorruid anfa Tsaoghal eile. Ni a ta mise diarruidh dhibhfe agus dhamh fein. *A Nainman Athair, agus an Mhic, agus an Spiorad Naomhtha.* Amen.

S E R M O N XI.

ON THE NECESSITY AND EFFICACY OF
PRAYER.Oportet semper orare. *Lucæ. 18. 1.**Is eigin dibh Urrnaigh a dheanamh do ghnath. Bri-
athra Chríofd ag Lucas anfa 18. Cab. 1. ver.*

ATa ceist eidir na ughdair, cad fo dtug an Naduir Arm no flioh chosanta do nuile shoirt Ainimhidh. Acht don Duine amhain. Chimid ingne agus fiacra ag an gcoin, ag an geat agus a gan iolar, adharcaidhe a gan Taramh, gath ag an mbeich, lanna ag an iasc, acht se chimid an Duine teacht ana Tsaoghail tarnochtraidh, gan ni ar bith aige choiseonfudh e, no dheanfudh diogh-bhail da namhuid. *Nudus egressus sum de utero matris mee. Job. c. 1. v. 21.* Measga niomad reasuin bheir na Haithreacha Niomhtha fo an dearmod so rinne an Naduir air an Duine, thair gach ainimhidh eile, deir St. *Chrisostom*, gur feidir ris an Duine nuile shoirt Airm a dheanamh re na Lamha, fuair se on Naduir; Acht se deir St. *Grigheoir Nifs*. Go dtug Dia Caint, no Glor don Duine, mur Arm naighe a Naimhde. Is lag an Tarm e so, dar leat, a Chríofdaigh: Go de an ni e Glor an Duine, acht Aidher, no fiodan guithe? Cia dheanfudh usaid da leithid so darm acht bean, no meathanach? O, a Chríofdaigh, Nil Arm is siuralta, nil Arm is buntaistaidh, no do ghlór, ma ni tu usaid cheart de, se sin, ag molamh agus ag guidhe De. Guiph Dia, agus guidh e mur is coir,

agus

agus ní buidhioll duit anmhuid ar bith Chorport-dha nó Spioradalta, Armas an Urrnaigh nithior go maith, chlaodhus an Diabhal, mhuchus Iffrionn, smachtus na droch chláonnta, leighiosus gach Galar, fhosclus Parrthas, agus thobhas dhuinn ionnmhus na Ngrafa. *Oratio iusti clavis est Cæli, oratio ascendit & miseratio descendit.* Is re meadhain na Hurrnaigh rinn na Heasboil gach mor-mhiorbhuilt hairistior orrtha; Is ris an Armas Neamhdha so rug na mairtiridh buaidh ar a Naimhde. So an Tarm re gcudaighionn gach Maighdion a geanamnaidheacht. Si an Urrnaigh dardaigh gach Naomh a ta niu a Bparrthas, agus rinne Realltuidh lonracha diobh ansna Flaithios.

Maife, a Phobaill Chriofdaighthe, Os Arm an Urrnaigh fuaramur o Dhia naighe ar Naimhde, meafuim nach dtig liom Seirbhis nios fearr a dheanamh dhibh a niu, no ma thairgiom bhrigh agus eiftheacht an Armus Neamhdha so mhineamh dhibh. Ní do dheanfus me, tar eis ma Chomhra ruinn ana dha Pt. A ta an Urrnaigh riachtanach ag a nuile dhuine sin an cead Pt. a ta an Urrnaigh tairbheach, eifeachtach, sin an dara Pt. Acht do brigh nach dtig linn Urrnaigh no Deghniomh eile a dheanamh gan cughnamh an Spiorad Naomhta, tugamuid aighe air Dhia Grafa na Hurrnaigh thabhairt dhuinn, re impighe na Maighdine *Muire* ag radh an. *Ave, &c.*

1. *Pt.* Is uime chruithidh Dia an Duine, chum go mbeth se rannphairteach ansa Ghloir shiornidh, agus noidhre air Pharrthas. Acht tar eis an cine daonna cailleadhain a gceart anna hoidriacht so, trid pheachamh *Adhamh*; tar eis iad bheth na Naimhde ag Dia na millte Bliaghain, agus na sclabhuidhthe ag an Diabhal; Geatuidh Pharrthais bheth duinte na Naighe, agus Iffrionn a bheth Bealfhoscaillte fona Gcomhair; An faoghal a bheth treugbhail an Dia fíor, a chruthaidh iad, agus ag deanamh

deanamh adhrann agus iobairt dona Deebreige;
 Thuirling fo dheireamh Mac De as na Flaithios;
 ghlac Colan Daonna fo Bhruinn na Maighdine
Muire. Tar eis e bheth trí Bliaghna deng air
 fhichid air an Tsaoghal fo a mboichtineacht, agus
 a nanro, faoi bhuaire agus faoi thrubloid ag stiur-
 amh agus ag teagasg na Bpoibleacha re Briathra
 agus re Sompla, dfuilling fo dheireamh Bas scana-
 lach na Croithche; dofrail se e fein mur iobairt
 don Athair fhiorruidh, ionus go ndeanfudh se ar
 siochan ris; go bhfuideamh ar ais an bhreth da-
 manta tugamh ar Naighe a bpearfuin *Adhamh*.
Delens quod adversus nos erat chirographum de-
creti, & affigens illud cruci. Coloss. 2. 14.
 Measg gach leighionn agus gach teagasg thug
 Criofd dhuinn air an Tsaoghal fo, thug ordamh
 speciallta don Duine, beth choidhte ag Urr-
 naigh. *Oportet semper orare & non deficere.* Agus
 ma ta dhiacha orainn gach ni ordaighios Criofd
 dhuinn a dheanamh, Is lur mur chruthugh air ri-
 achtanus na Hurnaigh, Iosa Criofd tabhairt ordamh
 agus aithne dhuinn, bheth choidhte guidhe De,
 agus ag deanamh Urrnaigh. *Oportet semper orare*
& non deficere.

A ta fos dha ni chruthuidhios riachtanus na
 Hurnaigh, mura ta mordhacht agus maithios
 De do thaobh, agus bochtaineacht agus easbhuidh
 an Duine don taobh eile; Gan an Urrnaigh, ni thig
 linn Onoir thabhairt do Dhia mur is coir. *Sacri-*
ficiu laudis honorificabit me. Psal. 49. 23. Agus
 gan an Urrnaigh, ni thig linn eiridh as ar mboch-
 taineacht. Murfin, a Chriofdaigh, cia be re ar mi-
 an mordhacht De do mholamh, no Onoir thabhairt
 don Trinoid, is eigin do Urrnaigh do dheanamh,
 agus cia be re ar mian cobhair no furtacht dfaghail
 o Dhia anna riachtanuis, is eigin do Urrnaigh do
 dheanamh. *Oportet semper orare & non deficere.*

Dha

Dha bhfosclugh Dia nois do shuile, a Chríofd-aigh, ionus gur leir dhuit gach piriacal agus gach dainseur anna bhfuil tu, ní feidir a radh, go rachamh feith ort choidhthe, acht ag Urrnaigh; dha ma leir dhuit gach Bas obann, gach Eug, Galar, agus Easlaínte, a ta brath air do Cholainn; dha ma leir dhuit gach Líon, agus gach Trap, a ta ag *Lucifer*, agus ag ana shloite, an do shlighe, an do thairring go Hífríon, *Tanquam Leo rugiens circuit querens quem devoret.* 1. Pet. 5. 8. Dha ma leir dhuit an peacamh, no graneamhlacht an pheacaidh; dha ma leir dhuit na Teinnte a ta ar lasamh, na Coiridh a ta ar fíuchugh na Huird agus na Suistidh a ta a Laimh gach Diabhal a Nífríonn fo do chomhair; ma rinne tu an peacamh ní feidir a radh nach niarrfa cobhair air Dhia; Nach screadfa, agus nach screuchfa air an Tílnaigheoir do shabhail air gach ní dhiobh so. *Cum invocarem, exaudivit me Deus justitiæ meæ, in tribulatione dilatasti mihi.* Psal. 4. An bhfuil duine ar bith bheth os ceann Poll duibhegan, agus gan imtheacht aige gan tuitim ann; No chífíudh fluath Meictire chuige, agus a Geraois foscaillte anna shluigthe; nach léigíudh na huile gharrtha air an Tísaoghal, a gearra cobhra? Níl gan amhrus. Maíse, sin thusa, a pheacaidh, os ceann Poll duibhegan Ifrínn; ní imtheacht agad gan tuitimann, acht mur dtuga Dia a Lamh cughanta dhuit re do chuinnbheal as; sin fluath Meictire, mura ta Diabhail Ifrínn, agus a Geraois, foscaillte, reidh chum do shluigthe: Ne nach scartuidh tu, agus nach screacha tu air Dhia le do shabhail orrtha? *Levavi oculos meos.* Mur ndeinir, a pheacaidh, ní re radh leat; Acht nach bhfuil acarrtha agad re Dia, no ris an Diabhal; go ndean tu faillidh ansa Narm thug Dia dhuit re haighe do chosanta; go bhfuil fonn ort luighe faoi chosa do Namhuid; nach bhfuil eagla ort roimh na Pianta síorruidh ud,
a ta

a ta fo chomhair an pheacaidh. *Pluet super peccatores laqueos, ignis & sulphur, & spiritus procellarum pars calicis eorum.* Psal. 10.

Do mheas na Haithreacha Naomhtha thainic romhainn, go raibh an Urrnaigh cho riachtanach sin aca re na slanamh; ar mhodh, nach dteabh scith orrtha choidhthe acht ag Urrnaigh. Do bhi gluine an Righ bheannuidh *Dabhuidh* cho cruaidh re clar, ona bheth fíor ghuidhe De; shileamh a dheor cho lionbhur sin, ar mhodh, nach raibh ní ar bith re ar chosamhla a shuile, no re Tobar fíoruifge. *Exitus aquarum deduxerunt oculi mei.* Psal. 118. Bheireamh buidheachus chinnte do Dhia fo Ghrafa na Hurrnaigh thabhairt dho. *Benedictus Deus qui non amovit orationem meam a me.* Psal. 65. 20. Agus ní gan adhbhar; do bhrigh, reir mur dhearbhuaidhios St. *Chrisostom*, Gur bi an Urrnaigh Freamh agus Mathair gach Subhailce. *Virtutum Nutrix.* Gur bi an Urrnaigh bheathuidhios agus chudaighios Naomhthacht an Duine; agus amhail is mur bhios gach Cathair nach mbionn Balluidh daighne ná timchioll foscaillte fo chomhair gach Namhuid. Mur an geeanna, an Tanam, nach ndéan an Urnaigh, go mbionn sí fíorfhoscaillte fo chomhair Diabhail Iffrinn, agus fo chomhair gach Caithidh thugraid a chur orrtha. Dearbhuidh fos an Tathair ceanna, gur bi an Urrnaigh is featheach spioradalta don Anam. Agus amhail is nach feidir ris an Gcorp siubhal no aistir a dheanamh, acht re cugnamh na bhfeatheach: Mur an geeanna an Tanam, gan an Urrnaigh, ní thig leith siubhal no aistir a dheanamh a sligh a slanaigh.

Anna bhfocal, a Chríofdaigh, ní staid ar bith anna bhfuil tu ar talamh, nach bhfuil an Urrnaigh riachtanach agad. Ma ta tu a staid ná Ngrafa, ní ní ar bith is eifeachtuidh an do chudach air na peacaidh no an Urrnaigh. Ma ta tu a staid pheacuidh,
nil

nil sligh is fearr no i, an' eiridh as. Ma ta tu Tinn no Slan, a geogamh no siochan, Riaghalta no Miriaghalta, a ta tu anna riachtanuis; agus da bhrigh sin, is coir dhuit do shuile, do Lamha, agus do Chroidh thogbhail anna Cathreacha-Neamhdha, o dtig a nuile Chobhair. *Levari oculos meus in montem, unde venit auxilium mihi. Psal. 120. 1.*

Ma fhiafrann tu dhiom, a Chríofdaigh, an bhfuil se cinnte; ma ní tu an Urrnaigh, go bhfuadh tu o Dhia gach Grafa, a ta riachtanach agad? A ta se cinnte lan Dearbhtha; a ta Focal Chríofd mur bharanta agad, ag *Lucas* anfa 18. Cab. Mur a ndeir, go generalta ris an Tsaoghal; “Iarruidh” agus gheabha sibh, cuartuidh agus bearfar dhibh, “buailidh an Doras agus foisceoltar dhibh.” *Petite & dabitur vobis, querite & invenientis, pulsate & aperietur vobis. Lucæ. 11. 9.*

O, a Chríofdaigh, ca bhfuil air an Tsaoghal fo an fear-fiacha bheir Maitheamhnus generalta do gach aon iarrus e? Ca bhfuil an Bretheamh shao-rus an Profunach, ma agrann e? No ca bhfuil fear an Tsaibhris phreasal, an bochtan, an deirce diarraidhair; Nil a Thiagherna, acht thu fein a mhain, a ta cho Trocaireach sin, agus go maithionn tu dhuinn ar bfiacha, agus ar gcuirthe; Go bhfuil do Lamha sinnte on ionnmhus do Grafa phronnamh orainn, gach Uair agus gach Am iarrsuim e. *Petite, &c.*

Ní ordaighionn Dia don Duine bheth choidhthe na Throsgamh; Ní ordaighionn dho bheth choidhthe a deanamh deirce. Acht ordaighionn dho bheth choidhthe ag Urrnaigh. Agus go tuige? A ta, deir St. *Chrisost.* fo fhusacht an Urraigh a dheanamh. Ní he sin re radh, go nordaighionn Dia don Duine a Phaidrin bheth choidhthe anna Laimh; a Bheul a bheth fíor ghuidhe; no bheth a gonaidd air a Ghluinibh. A ta gach ní dhiobh

fo athtuirfeach aige. Acht fe ni a ta fe iarruidh ort, thu fein umhlamh anna lathair; do dhochus a chur anna Throcaire amhain; a mhaithios eibhail, agus a mholamh; Ni re Briathra do bheil amhain, acht re gluine agus ionnracais do Chroidh: Ma ni tu so, nil gnìomh Crìosdamhail ar bith dhean fus tu, nach mbeidh nionad Urrnaigh agad. Beidh deirce thabhairt, don mbochtan; cuairt air fhear an Tinnis; fuascailt dfear an leathruim nait Urrnaigh agad. Beidh faotharamh do bheatha go hionraice dhuit fein agus dod churam, nait Urrnaigh agad. Beidh do dheora guidh ar do shon; beidh hosnaigh guidh ar do shon beidh do chollamh agus do chomhnagh guidh ar do shon. Mur sin, a Chrìosdaigh, o nach niarran Dia orainn, acht diridh inn-tinne agus gluine Chonfias, Nil leithseeul ag Duine ar bith, Og no Sean, Bochd no Saibhir, gan Dia do ghuidhe, nuile Uair, nuile am, agus ann gach uile ait. *Orantes omni tempore.* Eph. 6. 18.

A ta dfiacha air gach Crìosdaigh beatha agus sompla Chrìosd a leanmhuin, cho maith is thig leis. Dfuing Crìosd buairt agus bochtaineacht air an Tsaoghal so, ionnus go leanfudh sinne a leighion ag fulang go foighideach gach buairt agus gach bochtaineacht thugrus Dia leigion orainn. Throisg Crìosd dha fhithid La air an bhfa-sach, ann sompla thabhairt dhuinne ar nantoil a chlaoidh, ag deanamh Troisge. An Oidhche roimh Crìosd Pais dfulang, chuaidh air uaighios an Urrnaigh a dheanamh, mur shuil go ndeanfudh sinne Aithris air, ag dol air uaighios an Uair a racham a gceann Urrnaigh; agus nir lor re Crìosd Urrnaigh a dhenamh; acht bhi fe cho fada sin ar Urrnaigh, go ndeacha fe a luige; gur eiridh Allus Fola air a Chorp go hiomlan. *Et factus est sudor ejus, sicut guttæ sanguinis decurrentis in terram.* Luc. 22. 44. O, a Chrìosdaigh, feach re uabhfias air do Shlanaitheoir, ag guidhe an Athair shiorruidh

shiorruidh no go dteacha se a luige air do shonfa, agus nach ndéan tu fein, air do shon fein Urrnaigh da loighiod. Ni thug an naduir don duine, acht dha shuil an Aithrid a dheanamh, acht ni lia porthuidh bhi a Gcorp an Tiaghearna, no fuil a bhi aige fileamh Deora Fola air son do pheacaidhse, a Chriofdaigh, agus ni shilionn tu fein urad agus aon Ndeor a mhain Aithridh, caoineamh na bpeacaidh ceanna; a ta seision dul a luige scanramh fo an staid Damannta anna bhfuil tusa; agus nil innidh da loighiod ort fein, agus tu air bhruach Iffrinn. O, go de mheud daille agus Misfhortuin an Duine, deir an Doctuir naomhda St. *Chrisostom*, do ni faillidh agus naimhbhrigh do mheaghain cho eascaidh agus cho eiseachtach ris an Urrnaigh! Dha mbeth fios agaibh air mead tairbhe na Hurrnaigh, ni racham Scith orraibh choidhthe, ar ndoith, acht ag Urrnaigh; Tairgse mise a mhineamh dhibh a nois a mbeagan Briathra; reir mur gheallus anfa dara Pt. doma Chomhra.

2. Pt. Bo lor a nubhramur, a Chairde, mur chruthugh air thairbhe agus air riachtanus na Hurrnaigh, agus chum sibhse ghluasacht le Gradh agus taithidh a dheanamh orthaidh; acht is beg e le eiseacht agus mor-chomhachta na subhailce fo chuir a namhail dibh. Dha ma liomsa a niu crionnacht sholamh, Beul Ordha St. *Chrisostom*, no deise labharrtha *Cicero*, ni thucamh liom, na dhiadh sin agus uile, leath brigh no luaidheacht na Hurrnaigh a mhineamh dhibh; Ma dhearcaim air gach cruatan agus air gach cruad-hchas, as ar fhuascail Dia o am go ham, gach duine thug aighe air re Urrnaigh, nait Seanamoir, se bfeidir liom na millte Leabhar a Scriobhudh air an ocaid fo. No ma dhearcaim air gach mor mhiorbhuille rinne Naoimh gach Aimsir re meadhain na Hurrnaigh, nait teagasc a dheanamh dhibhse, se lionfus me lan duabhsa fo an mor-chomhachta bheir Dia don Duine,

re meadhain na Hurnaigh; agus fo an fhaillidh mharbhbhthach do ni an saoghal don tiolaca Neamhdha so. Ma dhearcuim suas air na Flaithios, chise me Geatuidh na Cuirte so ag foscailt re glor an Duine; chise me an choraidh Ainglidh no fost. ag stad suas o mholamh De, ionnus go diurfudh siad Eisteacht Durrniagh na Naoimh ar Talamh, agus go nofralamh siad i mur Incens morluaich don Trionoid. *Auscultat Cælum orationes sanctorum. St. Aug.* Ma dhearcaim suam air Ifrionn, chise me Urrnaigh umhal an pheacaidh ag stopamh agus ag drud an Phoill so, bhi reidh ollmhuidh anna shlugtha. Ma dhearcaim air Ifrionn na Naithreacha Naomhtha, mura ta Purgadoir, chise me na millte agus na millte Anam a gimtheacht as agus ag ardaimh suas chum na Bhflaithios, mur Cholumain gheala dul a feilbh na Gloire; agus sin re meadhain Urrnaigh na ndaoine air an Talamh. Ma dhearcaim air a Ngrein, no air an Ghealuidh. chisfod iad na seasamh, agus ag stopamh lar a geurte, air impighe *Josue* le am go lor a bheth aige, buaidh do bhreth air a Naimde. *Stetit sal itaque in medio Cæli.——Obediente Deo voci hominis. Josh. 12.* Ma dhearcaim air an bhfhainge, chise me i air impighe *Mhaoise*, ag foscailt a mor-thonna agus ag deanamh-bealuidh thirim dho fein, agus da Mhuintir. Ma dearcaim air an Teinidh, chise me triur buachal a lar Fhuirneis chraosach *Bhabylen* a guidhe agus ag molamh De: Agus an lasair cheanna loisg na feirbhifidh bhi fadogh na Teine, gan i deanamh dioth no dolaidh dhoibhsion. Ma dihearcaim air lucht an Tinnis, chisfod iad faghail Slainnte ar impighb na Neasbol. Ma dhearcaim air na Marbhain, chise me iad ag aiseiridh, ar impigh *Elizeus*. Ma dhearcaim air na Deamhain, chise me iad da ndibert as na daoine, re Urrnaigh umhal na Heagluise; anna bhfocal, a Chriosdaigh, nil Speir, no Element, duil, no Creatuir

Creatuir ar Talamh, nach mbion, umhal don te ni Urrnaigh o chroidh; ar mhodh gur feidir a radh neinf heacht re St. *Aug.* Nach bhfuil ni ar bith, is mo buaidh agus luaidheacht, no an Urrnaigh, agus nach bhfuil ni ar bith is tairbhídh don Anam, no i. *Quid est oratione præclarior? Quid vitæ nostræ utilius?* Tract. de Missa.

O Urrnaigh, a thiolaca Neamhdha, is ibhinn don te dar Ceile tu; os tu fein bheir cobhair don mbochtan, bheir didion dfear an leathruim, bheir furtacht dfear an Tinnis, chuirios Solas air lucht an Dubroin, bheir neart do na Mairtirídh, chudaighios ionnracus na Cleire, ni mna oga geanamnuídh, thobhas dhuinn an Mhor-onoir, dhol a caint agus a comhra re Ardrigh an Domhain. Cia nach Ngradhochudh thu? Cia nach ndean fudh ceile agus leannan diot, os tu fein do ni ar síochan re Dia, agus fhuadaighios cloidheamh an dioghaltuis as a Laimh, an Uair a bhíonn se triall serios agus dicheannamh chuir orainn, tríd ar bpeacaidh? *Obediente Deo voci hominis.*

Scriobhuidh File falsa air an Dia breige *Jupiter*, go dtug se adharc a bpronntanus da bhuime, agus nach bhfuil ni ar bith thaisíteochudh uaithe, do Bhiadh no do Dhigh, Dor no Dairgíod, nach bhfadhamh ansa nadhaire so. *Cornuamalthææ.* Is feidir liomsa an ni ceanna a radh a niu ris an Urrnaigh, agus sin gan bhreig gan aibheil, gur adharc i anna bhfadhan an Críofdaigh gach ni thastaidios uadh, thaobh Anama agus Chuirp. *Oratio divitiæ inexhaustæ St. Chrysost.*

Os ni an Urrnaigh a ta mur sin cho brioghbhur eiftheachtach so; Ni gan adhbhar bheir an D. N. S. *Chrysologus* achafan geur don Mhuinnir, bhios failliach spadanta anna deanta. Go de bheir sibh, a deir se, a geageaoín air bhreis no air leathtrom, air bhuairt no air bhochtaineacht, air Easlaínte no aie Thinnios, agus bhur gcobhair

air bhur Laimh fein? Nach bhfeadann sibh aighe thabhairt air Dhia re Urrnaigh, agus go bhfuascolugh Se dhibh an gach cruatan, agus an gach cruadh-chas. *Quid de adversis quæritur qui sibi prospera non precatur?* Serm. 48. Go de bheir tusa, a pheacaidh, a deir *Chrisologus* ansa nait ceanna, a geagcaoin, nach dtig leat hanntoil do smachtamh, buaidh a bhreth air na Caithidh, no dibert chuir air an Diabhal; Nach bhfuil Ochair Pharrthais, an Urrnaigh, air do Laimh? Nach feidir feat re briathra do Bheil, stoirchisde na Ngrasa dfoscailt, mura bhfuadh tu na Tiolaca mhu-chus gach anntoil, neartoehus thu naighe gach Caithidh, chuirfios briseamh agus dibert air *Lucifer*, agus air a Shliote? *Orate ne intretis in tentationem, in tentationem vadit, qui ad orationem non vadit.* Ibid.

Criochonaidh me nois, a Chairde, agus is feidir fionn a radh gan faitios as briathra De san Scriop-tur, as raité na Nathreacha Naomhtha, agus re Ughdaras na Heagluise go hiomlan, gur sinn fein is cionnfatha, ma mheallann an Saoghal sinn, ma umhlamuid dona Caithidh, ma bheirionn an Diabhal buaidh orainn, do bhrigh nach ndeanamuid úsáid don Armus Neamdha ud na Hurrnaigh, eum bualamh thabhairt dar Naimhde; Guidhmuid, mur sin Dia, acht guidhmuid e o chroidh, guidhmuid e re umhlacht, agus crabha: guidhmuid e n nuile Uair agus a nuile Am; Acht go speisialta, Maidin agus Trathnona, tionfenamuid an La go maith, agus criochnamuid e mura gceanna agus gheabhamuid o Dhia a nuile Chobhair ansa Tsaoghal so, agus an Ghloir shiorruidh ansa Tsaoghal eile. *Amen.*

S E R M O N XII.

ON THE NECESSITY OF WORKING OUR
SALVATION.

Quid enim prodest homini, si universum mun-
dum lucrétur, animæ vero suæ detrimentum pati-
atur?

Go de an mhailh don Duine an Saoghul mor do
gnodhugh ma chaillonn Anam. Brithra Ierghior
ag Mattha, anla 16. cab. 26. ver.

BRiathra iad so, a Chairde, a ta lan dfrinne,
do brigh, gur be Ughdar na firinne Criosé,
a déir iad; acht mbeasfadh nach gcreidíonn
Criosdaighthe na haimfire so iad; no ma chreidid,
nach ioghantach an neamhsuim do níd do leas a
Nanama? A ta daille na ndaoine cho mor agus
fin, go nglacaid a nuile chúram so neithe mo-
menteamhail an Tsaoghal so, agus go ndeanaid
neamhbhrigh do shalbhríos siorruidh Paírthais. Cu-
irim sioghnuise na firinne so air lucht na Sainte,
chuartuighíos Muir agus Tar, an mbog, agus an cru-
aidh, agus nach smuainíonn air Atharach, La no
Oldche, acht go de mur chruinneochudh siad Or,
no Airgíod, Buaibh no Capuill, no Saibhríos neam-
bhúan an Tsaoghal so, agus do ní dearmud iom-
lán da Nanam. Is sioghnuise air an fhirine so lucht
na Druise, chaillíos a suaimhníos, agus a rásta, chú-
iríos a Slainte, agus a Bhfortún, a Gclu agus a Meas
a gconntaobhairt mur gheall air Phleásur falach mo-
mente. Cuirim fos sioghnuise na firinne so air gach
aon agaibh fein, a Chairde, go de mur chaithíos sibh
bhur

bhur Saoghal agus bhur Slainte, a Seirbhis na Colla, agus gan Seirbhis air bith do dheanamh don Anam. Go de liacht pirjacail, agus dainseur, buairt agus anro, a dteid sibh thríd, Chum Seirbhis agus fasamh thaibhairt don Cholainn, agus go de cho spadanta neamhageantach, agus faraor, cho Annamh is theid sibh a gceann na Sacramente do ghlacamh, no Seirbhis. De do dheanamh? Go de meud na leisge bhios oraibh Aifriónn na Saoire no na Domhnaidh deisteacht? Go de mheud bhur gceahraidh ag dul a gceann Urrnaigh? Go de cho Annamh is ní sibh Trosгамh, no Deirce? Na mealltar sibh, a Chairde, ní re fuaire no re Mainneacht rachus sibh an bealach chumhang chruaidh ud thrialus go Parrthas acht bheirim mfocal dibh, gur be an Road díreach e. bhearfus sibh go Hiffríonn. Is air an naimhbhrigh do ní sibh do bhur Slanamh, is mian liomh tracht a níu, tar eis ma chomhra ruinn ann dha Pt. Ansa cheud Phointe trachta me air an riachtanus a ta againn air leas ar Nanama do dheanamh. Ansa dara Pointe, air mheud na failligh do ní an Duine a nocaíd a shlánaigh. *Ave, &c.*

1. Pt. Ceist agam oraibh, a Chairde, cia an cheird a ta cho riachtanach sin, ionnus gur coir do nuile Dhuine a foghlaim agus a beth aige? Go de an cheird no an ealaigh a ta cho Onorach tairbheach sin, ionnus gur coir do gach Duine a Saorthugh agus a leanmhuin? Bhearfad féin freagra air bhur son, agus dearbhuim dhíbh, go bhfuil ceird agus ealaídh bhur slánaigh; go bhfuil an ealaigh fo na hobligaid choitchíonn air an chinne Daonna; Is urus a cruthugh, as an Aithne thug Dia don Tsaoghal, a bpearsuín *Abrahm*, ansa 17. Cab. do leabhar *Gen.* mar a ndeir. *Ambula coram me, & esto perfectus.* Lean an casan cumhang ud threoruis go Parrthas, agus foghlaim ceird do shlánaigh; amháil is mur dearfudh se Nil acht aon Rod, aon Bhealach, aon Chasan a mhain ann, agus

agus e sin cumhang cruaidh, threorus go Parrthas : Agus is re cruatan agus griongal mor, ghebbam suas ann : Cia be nach mbion eolach cleachtach air an mbealach so ag cuir frian re nanmhianaibh, agus ag cleachtamh na subhailce, beidh se ar seachran siorruidh o Fhlaithios De, agus is se Ifrionn deireamh a chursa. *Quam angusta porta, & arcta via est, quæ ducit ad vitam, & pauci sunt qui inveniunt eam?* Matt. 7. 14. Os a cheann, so, a ta mile luigheachan ag *Lucifer*, agus ag ana fhloite roimhain ansa mbealach ud, chum toir measg agus seachran chuir orainn; agus eireochaid leo, acht mur raibh eolus agus tairidh ag-ainn air an chasan chumhang ud na croithche; agus go de mur dheanfuim so? A ta, a Chrifdaigh, ag coimhlionugh na naitheannta, ag smachtamh ar nanmhiannta, ag scrios gach droch chleachtamh, ag deanamh na Haithridh. So an Rod, so an Tsligh threorus go Parrthas; so an cheird, so an ealuidh a ta noibligaidd chinnte air an gach aon a foghluin, agus a beth aige; agus gach aon a ta nainbfios air an ealaidhin so, nait ardamh suas, air Dheaslaimh Chrifd, se Rod gheabhus se, an Bealach leathan go Ifrionn : A nait a bhfuadh se Pianta siorruidh mur luach Saothair. *Quam lata porta, & spatiosa via est, quæ ducit ad perditionem, & multi sunt qui intrant per eam.* Matt. 7. 13.

A ta drung airidh ann, leanus da leighios, agus Daoine eile leanus don dligheamh, cuid dona Daoine na dtailleamhrich, agus Daoine eile na ngreasaiddhe; bi Daoine eile ann, nach leanan Atharamh do cheird no dealaighin, acht bheth a Gol, agus a Gimirt, tugtha do Mhionna Mora, agus do Phleasur salach na Colla; A ta gach ceird, agus gach ealaidh dhiobh so particulartha ag an Mhuintir leanus iad, agus da bhrigh sin, nilid coitchionna ag gach Duine : Gidheadh a ta an ealaidh so ar slanaigh, cho coitchionn ag an Tfaoghal,

Tsaoghal, ar mhodh, nach bhfuil aon neach saor onna obligaid. So an cheird do mhuin Iosa Críost don Oigf hear ud an Tsoifgeil, an Uair a dfafruidh dhe, Go de an ní do dheanfudh, an duithche Pharrthais do shaorthugh? *Quid faciam, ut habeam vitam æternam?* Matt. 19. 16. A ta air Chríost, na Haitheánta do choimhlonugh. *Serva mandata.* Matt. 19. 17. So an cheird, so an ealuidh bhearfus thu amhain, go Parrthas. So an ealaith bhi Eoin B. dfoghluim deich mbligha-na ar fhichid ar an bhfasach, nait nach raibh do bhiadh no do bheatha aige, Acht meas na Gcran, agus Uisge na bhfuaran; nach raibh deadach air a Chorp, acht craicinn beathaidh Allta. So an cheird dfoghluim na Heasbuil ona Maighister Críost; agus ag munamh na healaighne so don domhan, chaith siad a saoghal, a mbuairt agus a dtroblóid, a ngorta agus a nanró, no gur chríochnaigh siad a geursa. Is mur Ghradh air an ealaith so threig Ríghthe, agus Prionsáidh, Iarrluidh, agus Duibheidh, Mna-oga, agus Sean-mhna a nduithche, agus a bhfearann, a Saibhrios, agus a sodhcual, agus ghlacadar uird chrabhuidh; ionnus go mfeidir leo a Nanam do shlanamh. *Si vis in vitam ingredi, serva mandata.* Anna bhfocal, nil Naomh, no Bannaomh, a Chríostdaigh, a feilbh na Gloire, nach i an cheird so dardaigh go Parrthas; agus ar an taobh eile, ise easbhuldh na ceirde so bheir air na millte milliun Anam a bheth a niu da fúisteamh, agus da dtuairgin da ndoth agus da losgamh a linnte Teintidh Iffrinn. *Ignis & sulphur & spiritus procellarum par calicis eorum.* Psal. 10. 7.

Dearbhuidh an Spiorad Naomh an fhirinne so dhuinn, re Beul *Sholamh* Mhich *Dabhidh* Eceles. cap. ult. Mar a ndeir, *Finem loquendi pariter omnes audiamus.* Scuridh, a deir se, da bhur gcaint, agus da bhur gcomhra, tugaigh Eisteacht ghrian

ghrinn do na Briathra fo, do bhrigh, go bhfuilid
 brighbhur riachtanach; agus fo mur deir iad,
Deum time, & mandata ejus observa, hoc est
omnis homo. Biadh Eagla agus Creathnamh
 oraibh roimh Dhia, agus coimhlionaid Aitheann-
 ta, fo cuing agus obligad gach Duine. *Hoc est*
omnis homo. No mur mhinios St. *Hieronymus* na
 Briathra ceanna; Is uime fo chruithidh Dia a
 nuile dhuine, Leanaidh St. *Bern.* an text nios
 fuide, agus tairngidh as an Argument chritheaglach
 fo; Mas anna shlanaigh chruithidh Dia gach uile
 dhuine, gan fo, nil acht Naimhni ann nuile dhuine.
Ergo si hoc est omnis homo, absque hoc nihil est
omnis homo. Serm. 20. in Cantic, 'Ta tu do Pha-
 pa no Deasbog, lan do chrionnacht agus dfogh-
 luim, acht mur leanaidh tu ceird do shlanaigh,
Nihil es. Ni fiu Trumpa gan Teangha thu.
 Righ no Prionfa thu, a ta flaitheamhail comhach-
 tach, a niomad do Thiortha agus do Reuguin a
 geilleamh dhuit. Ma ni tu dearmud do cheird
 do shlanaigh, ni fiu ni ar bith thu. *Nihil es.* A ta
 tu Uasal Onorach, lan do Shaibhris an Tsaoghail
 fo, agus ni tu naimhbhrigh do shlaime Danama.
 Nil tu acht Bocht Uiriseall a bhfioghnuise De. *Ni-*
hil es. A ta tu Og, Urrughanta, Treitheach, Gasta,
 lan do Neart agus do Mheisnigh, acht ni chui-
 onn tu fuim annsna subhailce, no nealaigh do
 shlanaigh, a ta tu fuathbhur, graineamhail, a
 bhfioghnuise De. *Nihil es.* A ta tu Dfear-oibre ro-
 chumafach, ni tu faothar agus solar dod Chlainn agus
 dod Churam; Acht ni tu dearmud dona Deadh-
 oibreacha, agus do shlanamh Hanama; Ni fiu
 broth do shaothar, agus is se Ifrionn do thaille,
Nihil es.

A Nuair a labhrus Iosa Criofd, no na Heasbuil
 san Scrioptuir air an Ghloir shiorruidh gheibh na
 firein, goirid ar uairibh 'Tuarastal dhi, *Merces.*
 Matt. 5. 12. Ar uraibh eile, fodhmhur, *Messis*
quidem

quidem multa, Matt. 9. 37. Agus a nait eille, goiridh siad Coroin dhi, *Reposita est mihi corona justitiæ*. 2. Tim. 4. 8. Agus go tuige; A ta, anna chuir a namhail dhuin, cia be re ar mian an luach saothair so na bhfirein dfaghail, go gcaithfe se Obair a dheanamh da cheann; *Unusquisque autem propriam mercedem accipiet, secundum suum laborem*, 1 Cor. 3. Cia be re ar mian Coirce no Orrna bhua in annsa Bhfomhur, go gcaithfe se siolchur a dheanamh annsa Nearrach. *Quæ seminaverit homo, hæc & metet*. Gal. 6. 8. Agus nach gcuirthar Coroin air an Tsaighdiur a niadh an Chatha, acht a reir mur Throid se air a shon a nam na Troda. *Nemo coronatur nisi qui legitime certaverit*. 2 Tim. 2. 5. Ceist agam oraibh, a Chairde, an dtiurthugh sibh fein a Thuarastal don Bhuachaill no do Chailin, air dheireamh a Dtearma, nach è mhain, nar chuir cor cruaidh orrtha fein, acht fos, go mbiabh a Lamha faoi na gorios ar feadh na haimfire? An feidir Dfear Tighe ar bith a bheth ar Mire cho mor sin, agus go mbeth suil aige re Fomhur a bhua in annsa Bpaire nar Threoibh se, agus nar Chuir se? No an feidir daille oho mor agus sin, a bheth air an Tsaighdiur, bhi La an Chatha ag Imirt, agus a Gol, go gcuirfidh Coroin air Trathnona air son a Chrogacht. *Nemo coronatur, &c.* Go deile, a Chríofdaigh, ni he a mhain o eiridh go luighe, acht fos o thus na Bliaghna go dti deireamh, go de an Tfeirbhis do ni tusa dod Ard mhaighistir Críofd, ionnus gur bhfu rhu do Thuarastal dfaghail air deireamh aimfire? A ndean tu siolchur na subhailce a naimfir carruidh do bheatha, ionnus go mfeidir leat Fomhur na Gloire bhua in a ndeireamh do Shaoghail? An Dtríodionn tu naighe Naimhdé Hanama, mura ta, an Diabhal, an Saoghal, agus an Cholainn, ionnus gur bhfu rhu Coroin a chuir ort a ndiadh do Bhais, ar son do Chrogacht? Go de an cruatan chuirios

chuirios tu ort fein, chum buaidh a bhreth air na Caithidh? An smachtan tu do Theangha a naimfir na Feirge, gan Scanail thabhairt dod Chomharfainn? gan an Bhreag a chuir air, mur an fhirinne? A nait Dia do mholamh, agus buidheachus thabhairt do anna Thiolaca, nach e ni do ni tu, a mhallugh, agus a imdheargamh, ag tabhairt Dia agus Criosd, agus ag do thiomain fein do Dhiabhail Ifirinn, nios minice no do ni tu do Choistreagamh? An gcuirionn tu smacht air do Chraos, no air hainmhian a Nuair a theid tu go Toigh an Oil? No an bhfagann tu e go raibh tu ar Misge? Thusa, a pheacaidh mhallaidh, a ta dod uanfart fein a riamh mur so, annsua lochta, do rinne neamhsuim don Urrnaigh, don Tsaoire, agus dona Sacramentidh, beidh tu ag fuil ris an Luach saothair ceanna fuair na firein, agus na Naoimh thanic romhad; Chaith a saoghal re Urrnaigh, re Trosgamh, re Cruatan, agus re Crabha; rug buaidh air a nanmhianta, agus air gach Caithidh eile; beidh tusa, deirim, fuil ris an Choroin cheanna fuair na Mairtridh, dhoirt a gcuid Fola air son a Gcreididh, agus gan tu seasmhach anna aon Phointe dod Chreideamh? Gan umhlacht agad do Dhia, no da Eaglais; Ni he sin, ni mian leat Saothar no Cruatan do chuir ort fein re ealaighin do shlanaigh dfoghluim, acht ni tu neamhsuim dhireach dhe, reir mur thairgfios me chruthugh anfa dara Pointe doma Chomhra.

2. Pt. Leighmid ag Lucas Soibhisgeal, go ndeacha Criosd ar Cuairt chum Lazarus, daithbheodhaidh se o Bhas an sna Laithe roimhe sin, tar eis a bheth ceithre La Morgthuidh rotaigh anfa Nuaigh; agus anna dheirbhshearacha Martha agus Muire Magdalen; agus gur ghlacadar e go fonnbhur, luathghaireach; gur ghleusadar Diner ro chostasach dho. Ghalac Martha a niomad saothair agus triobloide ag cur orduigh air an

N

Teach,

Teach, agus ag gleus Bidh agus Biotaille. Acht *Muire Magdalen*, as ar chuir an Slanaigheoir Seacht Ndiabhal an sna laithe roimhe sin, do bhualt a bheth a caoineamh a peacaidh faoi Ghluinibh an Tiaghearna; do nigh si a Chosa re na cuid Deora; afoit orbhuidh bhi aice roimhe sin nocaid pheacaidh, ag meallamh agus ag breagamh na Noig-fhear; do rinne nois Instrument a slanaighthe dhe. Reir mur fhliuchamh si Cosa an Tiaghearna re na Haithridh, do thriomiodhamh iad re na Gruaig mhuirnigh. Do rinne dearmud cuideamh no cughnamh thabhairt da Deirbshiur a ngleus a Bhidh. Chuir cul le nuile ni acht ealaidh agus leighion a slanaigh, ar modh, go ndearna *Martha* casaid throm orrtha, gur fhaig si trom na ngnotha uile orrtha. *Soror mea reliquit me solum ministrare.* Luc. 10.

Mheasfadh, a Chríofdaigh go raibh an choir ag *Martha*, gu ndearna *Magdalen* eugcoir orrtha, agus go nglacamh Críofd a pairt; Acht ma mheasair, is mor a ta tu meallta; Se fasamh fuair si o Chríofd, go raibh si glacamh a niomad faothair agus triobloide fo an Tsaoghal agus a deanamh dearmud don ni, bhi os ceann gach uile ni riachtanach aice, Mur da bhi leas a Hanama. *Martha, Martha, sollicita es, & turbaris erga plurima, porro unum est necessarium.* Lucæ 10. 41.

O! a Thiaghearna De, a nait a Labhrann tu cho trom so air *Mhartha*, bhi gnothuidheach a mhain an Bidh agus Feusta ghleus fo do chomhair, ann moran a dheanamh dhiot, agus anna Gradh agus a Cathranacht thaisbeonamh dhuit; Daidbhídh thu an Lo roimhe so, gur tu Mac De, a nam a raibh tu faoi dhioghmeas agus faoi tharcuisne ag an Cine Judaighe; a daidbhídh, do mhor chomhacht, ag iarruidh ort *Lazarus* dathbheodhugh. Go de deirfeadh re Muinntir na haimfire so. Nach

e a mhain, nach smuainid air an nì so, a ta os ceann gach nuile nì riachtanach aca, acht fos nach bhfuil nì ar bith, is lugh air a ndearcaid no e; agus go ndeinid a nuile nì bhios naighe a Nanama? Go de deirfeadh ris an Mhuinntir thuigios, agus ehreidios dfiacha bheth orrtha, faoi Phein pheacaidh, Aifrionn na faoire deisteacht, agus nach gcuirionn fuim no binn air, cuir a gcas go mbeth ag an Doras acca? Thuigios, a deirim, gur uime dordaigh Dia an tfaoire, agus an domhnach chum aire thabhairt don aon nì se, dhearbhuidhios Crìosd a bheth cho riachtanach so aca, agus nach bhfuil nì ar bith is lugh thig air a naire ansna Laithibh so no e; Nait Urrnaigh agus Aifrionn, a nait mofamh De, agus buidheachuis thabhairt dho anna Mhor-thiolaca air feadh na seachtmhuine, a se ceird agus ealaigh bhios aca a bheth a Gol, agus a Gimirt, a marcus, agus a garrbhuaic; nì bhionn do cheol no do chanamhain a Mbeul an Oig agus an Arfuidh, acht Mionna Mora agus Graofacht, Fearg agus fuath, agus Clu na Comharsann da gearreamh; so an cheird, so an ealaigh, leanus Chrìosdaighthe na haimfire so; a nait grim a bhreth air Bhriathra De, agus a Bprionntail anna Geroidhthe, go raibh aon nì a mhain riachtanach aca, mura ta, leas a Nanama agus gur buime chruthaidh Dia iad anna healaighne so dfoghluim. *Porro unum est necessarium.* A se leighionn a leanaid, leighionn an Anspiorad, easbhuidh Creididh, easbhuidh Crabha, neamhsuim annsa tfaoire, neamhsuim annsa Nurrnaigh, neamhsuim annsna Sacramentidh, neamhsuim an gach uile nì rachamh a dtairbhe da Nanam. *Omnes declinaverunt, simul inutiles facti sunt.* Psal.

13. 3.

O! A Chairde gradhach, dearcamh gach aon air a Chonfias, agus air an neamhsuim rinne sibh go dtì so air leas bhur Nanama, agus chite sibh, gur mo an Reasun a ta anna radh libh, mìle Uair, no

le *Martha*, go bhfuil sibh an ghnóthuidheach thimchioll an Tsaoghail, agus ag deanamh dearmuid do Fhlaitheamhnus; go bhfuil sibh ag deanamh aon ghnóthuidh a mhain, gan aon ní thastail on Gcolainn, agus ag deanamh dearmuid iomlán don Anam. Ca mheud Duine agaibh do ní Aithris air *Mhagdalen* ag deanamh an pheacaidh, agus, Oh, ma thruaighe, go de a loighiod agus ní Aithris urrtha, ag deanamh na Haithridh? Go de liacht Diabhal dhibrios an Fhaoisidin ghlan as an Anam, mur dibreamh as *Magdalen*, agus go de loighiod a ghlacus an iocshlainte so ris an ollmhugh cheart? O dhaille os ceann gach daille! O Mhire an Chine Daonna! O, a Chairde, mas mian libh ibhnios parrthais dfaghail, mur *Mhagdalen*, deanaidh Aithris urrthe, ag nighe Cosa an Tiaghearna re bhur Ndeora, agus re bhur Naithridh, re bhur Lorghniomh agus re bhur Nosnaigh. Smuainidh gur re Cruatan agus re Gringiol, re Urrnaigh agus Crabha gheabhus sibh an luach saothair ud na bfeirein, mura ta an Ghloir shiòrruidh. Ní ta misse diarruibh dhibhfe agus damh fein. *A Nainim an Athair, agus an Mhic, agus an Spiorad Naomhtha. Amen.*

SERMON

S E R M O N XIII.

ON DEATH.

Memorare novissima tua & in æternum non peccabis. *Ecclesiast. 7. 40.*

*Coimhnidh air do chriocha deighneach, agus ni dheunfair
peacaimh go brathach.*

CIA nach bhfuil ni ar bith ansa Tsaoghal so is coitchiona no an Bas, do bhrigh, go fiubhann go laitheamhali eidrinn o Thigh go Tigh, go bhfuadaighionn ris an tog mar an arfuidh, agus go dtairnionn iad anna Huaighe, an uair is lugh do shilid. Maife, na dhiadh so agus uile, nil ni ar bith, is eusguidheacha da ndeantar dearmud, no don Mbas. *Nihil ita quotidie homines ut mortem vident, nihil ita obliuiscuntur ut mortem.* St. Eucher. Epus. in Paren.

Is ioghantus mor so, gan amhrus, agus gan ni ar bith ar an Tsaoghal air a ndearcamuid, nach gcuirionn an Bas a namhail dhuinn. Ma dhearcamuid fuinn air an Talamh, deirfe an Talamh linn, nach bhfuil ionnainn, acht Cre agus Luathramhan. *Memento homo, quia pulvis es, & in pulverem reverteris,* Gen. 3. Ma fheachamuid suas air an Aidhir, dearbhoidh an Taidhir dhuinn, nach bhfuil do bhuanthus ann ar mbeatha, acht urad le fiodan gnithe. *Memento quia ventus est vita mea.* Job. 7. Mi dhearcamuid uainn air an Fhairge, agus air na Srothana, cuirfid a namhail dhuinn go nimidheann ar naimfire, agus ar Saoghal tharan

gan mhothugh, air aiste an tsrotha. *Omnes morimur, & quasi aquæ dilabimur.* 2 Reg. 14. Anna Bhfocal, nil taobh da dtionntomuid nach bhfuil Iomhaigh an Bhais as ar gcomhair; Maife, naimhdheoin gach oiduis agus gach rabha dhiobh fo, a ta daille na ndaoine cho mor agus sin, nach bhfuil ni ar bith is luaithche da ndeinid dearmud no don Mbas. *Nihil ita obliuiscuntur ut mortem.*

Scriobhthar air an Righ Naomhtha *Jofias*, go dtug fo deara an mheid Iomhaigheacha Dee-breige bhi anna Righeachi acht Losgamh agus a Scrios, agus go ndearna roimh adhlaca dona Mairbh, dona Haltoracha agus dona Teampuill anna mbidis. Molaidh go mor an Scrioptur an ni beannuidh do rinne an Righ fo, agus dearbhuidh go bhfuair o Dhia, mur luach Saothair, Sonus agus Seun a bheth re na linn, Siochan agus Cathranach a bheth eidir a Mhuinntir, agus Dechríoch a bheth air a bheatha. Mura gceanna, a Chríofdaigh, mas mian leatsa buidheachus De do thilleamh, no Decríoch a bheth air do bheatha, dean Aithris air an Righ Naomhtha *Jofias*, scrios agus dibir as Teampull Hanama na Dee-breige a ta dod mheallamh, mura ra, na Dubhailge agus na Lochta. Dibir as Teampull Hanama Dia-breige na Sainte, agus an Taingheall a ta agad air an Tsaoghal. Diber as Teampull Hanama Dia-breige na Feirge, agus na Druise: Cuir anna nait cnamha na Mairbh, se fin, gnath-choimhne an Bhais a bheth go síorraidh an do Chríodh, fo an Meadhan, fo an Tsligh bhearfus ort do bheatha leasamh, agus buaidh do bhreth air na Lochta, reir mur thairgfios me Chruthugh anfan ghear Chómhra is mian liom a dheanamh dhibh. Acht iarramuid ar dtus cughnamh an Spíorad Naomhtha re eiderghuidhe na Maighdine *Muire. Ave, &c.*

Se Stuideur chinnte bhios ag namhuid choitchi-
onn an Cine-daonha, eagla an Bhais, agus an
Bhretheamhnais bhuain as ar Gcroidhthe, ionnus
gur bhfusaide dho buaidh do bhreth orrainn. Nait
an Bhrethamhnais chruadaluidh agus an cheint
imeorus Criosd orrain niadh ar Mbais, cuiridh se
Trocaire De as ar gcomhair, ag dearbhugh dhuinn
nach bhfuil Dia scrupullta, agus nach gcuirionn se
suim a neithe beaga. Nait an Bhais, a ta gach Uair
a brath orrain, geallaidh Slainnte agus Saoghal
fada dhuinn, brosluidh finn chum a pheacaidh,
ag insin dhuinn, go bhfuil am gu lor againn anna
Haithridh dheanamh agus ann ar mbeatha lea-
samh. Acht an Uair a bheir an Lion timchioll
orainn; an Uair a tharingios sinn a nduibhegan
an pheacaidh; Nuair do threigios Dia finn trid
ar gcuirthe, bheir an Diabhal ar Scornaigh orainn;
thig an Bas, da ndearnamur dearmud go dti sin
gan mhothugh orainn; themid gan ollmhugh,
gan Aithirdh anna chuntuis, agus on chuntus go
fior-iachtar Iffrin. *Ducunt in bonis dies suos, &
descendunt in infernum viventes.*

A ta so follus as an modh ar air mheall an Tan-
spiorad ar gceudh Mhathair *Ebhe*; Oir, a Nuair
a chruithidh Dia ar sinser *Adhamh* agus *Ebhe*,
rinne Maighistir dhiobh air gach ibhnios agus air
gach Torrtha bhi a Bparrthas, Acht Crann na
Haithne a mhain, Agus ionnus nach mbriseamh
fiad an Aithne chuir se orrtha, se sin, glan blas do
Thorrtha an Chrainn so, chuir an Bas os a gcomh-
air, mur sciath-dhidion, agus mur dhaidhneacha
naighe gach caithidh. *In quacunque die come-
deris ex eo, morte morieris.* Gen. 2. 7. Acht
mur do chonaire an Diabhal, go dtiurfadh coimh-
ne an Bhais orrtha bheth umhal do Dhia, agus
gan an Aithne so bhriseamh, dhiber gan mhuill
an Desmuaineamh so as a Gcroidhthe, ag dearbh-
ugh dhiobh, nach raibh baoghal ar bith Bais or-
tha,

tha, cuir a gcas go miosfugh an Tubhall fo. do bhi crosta orrtha *Nequaquam moriemini*, Ibid. Acht go de deiridh dar sinser as an treus, agus an easumhlacht fo rinneadar naighe dhilighe De? A ta, a Chriosdaigh, gur chaill siad Aibid na Ngrafa chuir Dia fona Nanam; Chaill siad an sceimh Neamhdha, do cruthaobh leo; An Tanaam bhi na Phearrla Uasal lonrach, reir Iomhaigh agus chosamhlacht De, gur Thionntodh an peacamh i, anna beth dubh, smarrthuidh, glonnmhur, reir Iomhaigh agus chosamhlacht an Diabhail. Ona mbeth na Maighistir air an Bparrthas Talmhuidh fo, agus na Noidhrigh air Pharrthas Nimhe, dibriudh iad lom-nochtuidh gan Arramh gan Eadach air feadh an Tsaoghail; agus chailliodar a gceart air Fhlaitheamhnus. Nait a bheth faor air an Mbas, agus air gach Tinnios ar feadh a Dtearma air an Tsaoghal fo; mur bhar pionuis air a neasumhlacht thainic Tinnios agus aicideacha orrtha fein, agus air a lurg na ndiadh: agus da dhruim sin an Bas. *Sicut per unum hominem, peccatum intravit in mundum & per peccatum mors.* Rom. 5. Is mor an dioghaltus fo do rinne Dia air *Adhamh* agus *Ebbe* trid bhriseamh aon Aithne a mbain; agus nach mo no sin an dioghaltus dheanfus se air an Mumanair, air nach dteid stad no comhnaigh, acht a briseamh Aitheanta De ar feadh a mbeatha? Sibhsé lucht na Mionn Mor, thug Dia Ordarnh agus Aithne dhibh, gan Ainm thabhairt gan Abhar, agus nach e ceud Chosfragamh do ní sibh oraibh fein air Maighdin, Dia agus Criosd do thabhairt, agus bhur Nanam a phronnamh don Diabhal. Sibhsé lucht na Druise, ca mheud Uair a chrois Dia oraibh a bheth ciontach ansa bpeacamh fo? Agus nach measfadh gur luach saothair mor a ta re faighail agaibh cheann Aithne De do briseamh, namhaid a dheanamh do Dhia, agus camra da bhur Nanam do Dhiabhail Hfirinn? Ní dhearna

dhearna *Adhamh* acht aon pheacamh a mhain, agus mur bheth meud na Haithrihb rinne dha cheann, bo dhe Iffrionn a luach saothair; agus an measan tusa, a pheacaidh mhailaigh, rinne mile peacamh Marbhtha ann do bheatha, agus nar shil urad agus Deor Aithridh air a son, go nimeocha tu saor air Iffrion? Nir bhris *Adhamh* acht aon Aithne, agus dibreamh e as Parrthas; Bhris tusa na deich Naitheante, ceud agus mile Uair, agus gan Urrnaigh gan lorghniomh a ta full agad re ibhnios Fhlaitheamhnus. Nil smuianeamh no dearcamh agad go dtucaidh an Bas, ar nos an Ghadaigh, an uair is lugh do shilios tu, agus ma bheir se ort ansa staid dhamanta anna bhfuil tu, gur be Ifrionn is loistin shiorraidh dod Anam, *Ignis & sulphur & spiritus procellarum pars calicis eorum.* Psal. 10. 7.

A ta an Duine o Naduir bocht anmhunn easbhuidheach, agus tuca don Olc. *Homo natus de muliere brevi vivens tempore. repletur multis, miseriis.* Job. 14. 1. A ta an Duine bocht thaobh a thuicse, do bhrigh, go bhfuil se lan dainbhios agus darraid. A ta se bocht thaobh na Colla, do bhrigh, nach bhfuil innte acht Fuirneis lan dainmhian. Sac Cre, agus Suinc lan do Lobhadas. Maife, naimhdheoin gach dioghbhail agus gach easbuidh dhiobhso, a ta an Duine cho lionnta Duabhar agus do ghlor dhioghmhaoin, amhail agus gur be fein Creatur is iomlaine agus is neamheasbhuidhte ar bith. *Cunctis diebus suis impius superbit.* Job. 15. 20. Acht Ceistagam ort, a dhuine bhoicht, geineamh on Talamh, a mhiic an Luathramhan, rug amh a bpeacamh, a bhi do sclabhuidh ag an Diabhal, nios taoisce no bhi tu do Mhac ag Hathair fein, go das a bhfuil tu deanamh Broid agus Iomarcaidh? *Quid superbis, terra & cinis?* Eccles. 10. 9. Go das fo dtugann tu tarcuisne no mimodh don Fhear ud eile, ta bocht no uirisioll, agus gur anann

anann Amad da ndearnamh sibh, mura ta an Luathramhan? *Quid superbis?* &c. Ma ta scifion a ftaid na Ngrafa, agus tusa a bpeacamb, is fearr eifion mile Uair no thusa cuir a gcas go bhfuil tu do Righ no do Phrionfa; do bhrigh, go bhfuil scifion a bfobhar De, agus tusa dathainne do Theinidh Ifrinn, a reir an cheirt Neamhdha. *Melior est canis vivens, leone mortuo*, Prov. 9. 4.

Acht an maith leat sceula d'faghail, a Chríofdaigh, cad fo mbionn na Daoine ar talamh re run dioghaltuis? Go das a mbid ar Misge re ngradh an Tfaibhris? Go das a mbid tuca do Chraos, agus do gach Anmhian? Cad fo ndeinid camra da Gcolainn, re Druis agus Adhaltranuis? Go das a mbid tuc do Mhionna Mora, do Ghadaigheacht, agus do bhreaga? A ta, deir an Faigh Ríghreamhail, do bhrigh go ndeinid dearmud don Bhas. *Quia non est respectus morti eorum, ideo tenuit eos superbia, operi iniquitate & impietate sua.* Psal. 72. 6. O, pheacaidh Mhifhortunaigh! Go das nach smuainionn tu, go mbeidh an Cholainn sin, fo bhfuil tu a nois ag deanamh a niomad curaim, na biadh Piafa agus Cnuog, faoi Cheann gearr Aimsir? Go mbeidh an Tanam, acht mur ndeinidh tu a niomad Aithridh, dha strachailt agus da dhraigail ag na Diabhail go fíor-íachtar Ifrinn. Da bhrigh sin, fosgail do shuille a nam, tionntaidh air Dhia, agus dean an Aithridh. Glac comhairle St. Aug. Coimhne an Bhais a bhíeth go fíorruidh ann do Chroidh, agus do Sabhaluidh thú air an bpeacarn. *Nihil sic revocat hominem a peccato, quemadmodum jugis mortis recogitatio.*

Do bheir Dia ansa Scrioptuir Clu agus Teastas do Job, nach raibh Duine ar an Talamh cho ceart agus cho ionraice ris: Go raibh eagla de anna Chroidh, agus nach ndearna riamh Oic. *Numquid considerasti servum meum Job, quod non sit similis ei in terra, homo simplex ac rectus, ac timens Deum,*

Deum, & recedens a malo? Job 1. 8. Do bhi *Job* na chomhnaidh a Dralamh Phaganta na *Hus*, measg Paganaidh agus lucht adhrath na Deebreige, nait nac bhfaiceamh acht iomad peacaidh agus droch shompla. Nait nach raibh Leighionna na Scrioptuire, Oidios na Bhfaighibh, no Solus an Chreididh. Maife, Naimhdheion gach mibhontaiste dhíobh so, ní raibh eagla air a chneastacht a dhearbhuigh a bhfioghnuise an Tsaoghail. *Non peccavi.* Job. 17. 2. Acht go de mur thanic do *Job* a bheth cho Ionraice cneasta so? Go de chudaigh e on bpeacamh? Bheir se fein Reasun tabhachtach uadh; mura ta, Coimhne an Bhais agus na Huaighe a bheth do ghnath anna Chroidh. *Dies mei breviabuntur & solum mihi superest sepulchrum, non peccavi,* Ibid. Amhail agus mur deurfudh se, thug coimhne an Bhais agus na Huaighe oram, mo chlaonnta stiurugh, mantoil do smachtamh, agus gach peacamh graineamhail do sheachna. *Non peccavi.* O, a pheacaidh, an Uair rachus tu air do chuntus go barra uabhfásach na Trinoide, eireochaidh *Job* mur fhioghnuise adhaighe, agus deurfa leat, go bhfuair tu Sompla agus oidios na Gcriosdaighthe eile; go bhfuair tu Solus agus eolus an Chreididh; gur Ol tu do Uisge Thobar na Ngrafa, cho lionbhur agus ghlac tu Sacramentidh De; go bhfuair tu Seanamoir agus Teagasg mhinich; Cad fo bhfuilir, deurfa se, a niadh gach mor-bhuntaiste dhíobh so, teacht a bhfioghnuis an Ardbhreithidh, lan do lubhra do pheacaidh. Nach naireach dhuit mise nach bhfuair do bhuntaiste ann ma shlanamh, acht coimhne mhinic an Bhais a bheth ann mo Chroidh; a bheth a nlu ag dul suas ar Neamh, agus tusa fuair a nuile mheadhan do fheabhus, bheth tuitim re Tromualach do Pheacaidh go fíor iachtar Ifrinn. O, a Chriosdaigh, ionnus go rachfa suas neinfheacht re *Job*, coimhnidh go minic, nach bhfuil annad, acht

Dústa,

Dústa, agus Luathramhan. Tochait Huaigh re iomad smuaintigh an do Chroidh, agus dibeoraidh uait gach gne pheacaid. *Non est vitio diversorium, in quo versatur mente sepulchrum.* Pet. Damianus.

Leigh, a Chríofdaigh, an Sean-tiomna agus an Tiomna nuadh; Fiafraigh do gach Diadhaire bhi ansa Neaghluis; Leigh gach Mor-obair do Scriobh na Haithreacha Naomhtha; chise tu gur Leighionn chinnte do gach cuid diobh. Cia be re ar mian Debheatha do bheth aige, agus buaidh do bhreth air na Lochta, gur riachtanus dho gnathchoimhne an Bhais do bheth anna Chroidh. *Nemo memoriam mortis habens, poterit aliquando peccare.* Climacus Grad. 6. Dearbhuidh St. Basil, nach bhfuil iocshfainte naighe Nimh an pheacaidh, no Leighios air Eallainte a Nanama, is eifeachtuidh no smuaineamh tairbheach an Bhais. Agus nach bhfuil Seanamontuidh no Oide eoluis ann leas ar Nanama chuir romhainn, is fear no na Mairbh. Agus go tuige? A ta, ma dhearcann tu annsa Nuaigh, chise tu innte, mur anna Scathan, an tamud da ndearnamh thu, mura ta, an Luathramhan. An chríoch do gheabhus tu, mura ta, an Bas, An id eireochus dod Cholainn, mura ta, a bheth na biadh Piafa agus Ciorog. *Putredini dixi pater meus es, mater mea, & soror mea vermibus.* Job. 17. 14.

Mar do ghuill air an Duine Chraosach Sraibhir ud an Tfoisgeíl a dhearbhrathaireacha, bhi na dhiadh air an Tsaoghal, thiacht go Tigh na Bpian, anna raibh se fein da Cradh agus da Losgamh a linnitibh Teimntidh Iffrinn. *Crucior in hac flamma.* Luc. 16. 24. Ghuidh se Abraham go durachtach Lazarus chuir air ais anna Tsaoghail, ann rabha thabhairt doibh a mbeatha a leasamh, agus na peacaidh threigin. *Mitte Lazarum.* Ibid. Nir lor dho, Abraham a rad ris, go raibh Maoise agus

agus an Eaglais aca re na Dieagafg. *Habent Moy-
sen, & Prophetas, audiant illos.* Ibid. Oh, ní lór
fin, Athair *Abraham*, ar fe, ní thiurtham aon
Nduine anfa domhan orrtha na peacaidh leigion
diobh, mur dteidh Neach dona Mairbh dha dteag-
afg. *Sed si quis ex mortuis ierit ad eos, pœni-
tentiam agent.* Ibid, Go deile, a Chairde, fea-
chamaoid go de an Teagafg bheir na Mairbh fo
dhuinn. *Memor esto judicii mei, sic enim erit
& tuum. Mihi heri, & tibi hodie.* Eccles. 38.
23. Smuainidh, deir an Marbhan, go bhfuil tu
triall anna Siorruigheacht, anna bhfuil mise; Nach
bhfuil moment dod Aimsir dult hart, nach foiscidhe
thu e don Uaigh; go bhfuadh tu Bas mur fuair
mise, agus fin nios taoisce no shlios tu. *Mihi heri,
& tibi hodie.* A Ne agamsa, agus a Niu agadfa,
Ni dheir fe, a Niu agamsa, agus a Marach agad-
fa: Agus go tuige? A ta, nach dtugan Spas an
La Maraigh dhuit? do bhrigh, a deir fe, gur fei-
dir an ní ceanna deiridh dhamhsa Ne, eiridh dhuitse
a Niu. *Tibi hodie.* A Ne chuir mise críoch air
gach folas Shaoghailta. *Mihi heri.* Chuir me Cul
ma Laimhe ris an Tsaoghal, agus re na dhiogh-
mhaoineas: Nil cinnteacht ar bith agadfa, nach
neireochaidh an ní ceanna dhuit fein a Niu. *Tibi
hodie.* Mise, chidh tu an fo Bocht, Granna, Lom-
nochtuidh, gan Fuill gan Féoil, acht ma chual
Cnamha loma, bhi me Beo, Laidir, Tapaiddh.
mura ta tusa. Bhi agam Saibhrios; Onoir agus
Ibhnios; Do bhi agam Sgeimh, Uaile, agus
Foghlaim mura ta agadfa; Acht an Uair is lugh
do shlios, Chreach an Bas me, agus do sgarus re
gach ní ann ar mho mo dhuil Smuainidh thusa, da
bhrigh fin, gur gearr no go nimthidh an ní ceanna
ortsa. *Mihi heri, & tibi hodie.*

Sin Seanamoir na Mairbh do na Beo, agus is
Marbh an te, as nach mbioinfudh si biodhgudh
agus corramh; do bhrigh, gur Seanamoir i bhoi-

nios re hadhbhar; agus chuirios as comhair gach aon an crìoch a ta nan do. Is marbh, a deirim, thaobh De, a ta an te nac Geosgann gach Sompla laitheamhail aca so, do chuidh na millte Duine da bhfuadach go obann as an Tsaoghal, so agus gan urad agus am aca a Nanam thaibhairt do Dhia, no do *Mhuire*. Ni shabhalann a Noige, a Nurramhas a Neart, a Sgeimh, no a Saibhrios iad air ghath Mharbhtach an Bhais. Dearc, mur sin, a Chrìosdaigh, re fuile an Creididh, agus chise tu Iffrionn Beuil-fhoscaillte, ann gach aon a shlugamh, gheibh Bas a staid an pheacaidh; smuainidh air na Piann-ta siorraidhte a ta fo chomhair gach aon, leigios a leas ar Cairde; nach nollmhughionn e fein fo chomhair an Phuinc ud, air a bhfuil a Shonus no a Dhonus Siorraigh. Tog do shuile chum na Bhflaithios, a Chrìosdaigh, agair agus guidh an Tard-righ, Grafa na Haithridh firinnidh thaibhairt dhuit, Coimhne an Bhais a stampail an do Chroidh, mur shuil, go scarfa na peacaidh; go mbeth De-chrìoch air do bheatha, agus go mbethea rann-phairteach ris na firein annsa Ghlòir Shiorruigh. *Ni, &c.*

SERMON

S E R M O N XIV.

ON DEATH.

Memorare novissima tua & in æternum non peccabis. *Ecclesiast. 7. 40.*

Coimhuidh air do chrischa deighneacha, agus ní dheanfair peccamh go brathach.

A TA Eifeacht agus Oibriudh Ghrafa De cho mor, agus cho brighbhur sin, ar mhodh, go dtionntaighionn an peachach is mo ar bith ona lochta; agus go ngluaiseann e anna Haithridh. Go dtionntaighionn na Grafa sinn ona peacaidh, is fúrus a chruthugh, as an Atharamh, agus as an Aistreamh ioghantach do thug air *Mhuire Mhagdalen*; Ona beth Uaibhreach, rinne i umhal: Ona beth Druiseamhail, Droch-bheatach, rinne i geannamnuidh Debheathach; Ona beth Saoghalta, Santach, rinne i Riaghalta, Craibhteach Anna bfocal, aon Bhraon do Ghrafa De dhiber an suath Diabhal, rinne camra da Hanam. *Apparuit primo Maria Magdalene, de qua eiecerat septem demonia. Mat. 16. 9.* Agus a ta so cho firinneach sin; ar mhodh, nach bfuil da neartmhaire is bhios Grafa De ionnainn, nach lughaide bheir na peacaidh buaidh orainn. *Quanto magis regnat in unoquoque gratia, tanto minus regnat iniquitas. St. Aug.*

Ní lugh no so an teifeacht a ta a Ngrafa De ann ar ngluasacht anna Haithridh: Mur is follus as an eagnach thruaghanta, na hofnaidhte umadamhla

agus na ceatha Deora bhiabh go siorruidh, fileamh as fuile an Rìgh chomhàchtuidh *Dabhid*. Ni fuaithe chualaidh an Prionsaumhal so o Bheul an Fhaidh *Nathan*, an Sciurfa bhi Dia thriall chuige fo pheacamb an Adhaltranuis, ann ar thuit se; no fhreagair se guth na Ngrasa, dubhairt ris an taobh fìgh, *Dhabhidh, Dhabhidh*, go de so rinne tu? Dhiol tu do Mhaighistir agus do Chruthaigheoir, mur gheall air Phleasur Momer-te re Mnaoi Fir eile. Tionntaidh air Dhia, agus tabhair Cul don bpeacamb. *Noni tardes converti ad Dominum Deum tuum. Eccles. 5. 7.* Ni fuaithe; a deirm, Mhuscail an guth Neamhdha fo an Tàithridheach Rhigheamhail fo as suan an pheacaidh, no theilg dhe Aibid Riogha, chuir se Sac garbh no Eadach roin re na Chneis, sgread se air an Tiaghearna, dagair a Throcaire, agus rinne an Aithridh, ni feachtmhuin no Mi. Blighain no Ràithche, acht ar feadh a Shaoghail. *Et peccatum meum contra me est semper. Psal. 50.*

O mhor mbiorbhuille Ghrafa De bheir an tionn-togh agus an tatharamh so air an bpeacah! Ni caraid do Dhia, don te, bhi na sclabhuidh ag an Diabhal, agus Noidhre air Ifrionn. Go deile, a Chrìosdaigh, go de mur gheibhiom o Dia na Grafa so, a ta cho riachtanach fo againn ann ar mbeatha leasamh, agus anna Haithridh a dhenamh? A ta gnathichoimhean Bhais, agus ar Geriocha deigh-neach a bheth stampalta an air Geroidhe, agus ni eugail dhuinn nach bhfuidhmid an Tiolaca mor-luach so, reir mur thairgfios me Cruthugh anfa Chomhra is mian liom a dheanamh dhibh a Niu, tar eis a ruinn an 2 Pt. Gluaisidh coimhne an Bhais sinn anna Haithridh. Sin an 1 Pt. Gluaisidh coimhne an Bhais sinn an ar Mbeatha leasamh, agus ann Deghniomhartha a dheanamh. Sin an 2 Pt. Acht iarramuid ar dtus cughnamh an Spiorad Naomhtha, &c. *Ave, &c.*

I. Pt. Is maith bfeidir re gach Teagasg agus re gach Punc eile, leigion don bpeacach dhul ar aighe a suan mharbhbhach an pheacaidh, Acht a ta Muinin cho mor sin agam as brighbhuireacht an Phuine so, mur a ta, coimhne na Momente deignuidh ud an Bhais, air a bhfuil an Tsiorroigheacht dfaghail go maith a Ngloir, no go holc a Bpian-ta Iffrin; ar mhodh, an te do dhearcamh air an Bpunc ud, agus nach ndeanfudh Musglamh ris, gor mo mheasfainn e bheth Marbh no na Chol-lamh, do bhrigh, nach bhfuil taobh ar bith air a ndearcaidh an peacach ansa Moment ud, nach bhfaicidh abhar Uabhfas agus Eagla. *Circumdederunt me dolores mortis. Ps. 17. 5.* Ma fheachann se suas ofa Cheann, (deir St. Grigheoir) chise se Cloidheamh faobhrach an cheirt Neamhdha ag bagar air, agus gan imtheacht aige air Fhaobhar, ma bheir air a staid pheacaidh; Ma dhearcann se fios faoi, chise se Iffrion Beul-fhoscaillte anna shlugtha. Stigh ann fein chise se Aibhneacha na Nole, na tromchoirthe do rinne se, reidh anna bhaite. *Torrentes iniquitatis conturbaverunt me. Psal. 17. 5.* Air gach taobh dhe, chise se sluadh Diabhal reidh ann Anam dfuadach go Hiffrion. Ansa Bpunc ud, beidh troid na Spioraid Ndeamhnaigh nios eruadaluidh, a nionsaigh nios deighne, agus a gcaithidh nios Lionmhuire, agus nis minoidh. O Phuine, O Mhoment dhioghbbhaluidh! Cia an Duine ar Mire re ar feidir collamh air chneadha Anama ma smuainion Ort? Cia nach nigheamh nois a Chonfias re Tom-dheora na Haithridh, ar cheaste go mbaitheamh Aibneacha na locht e an La ud. *Torrentes iniquitatis conturbaverunt me.*

Scriobhuidh *Claudius Paradinus* air Pheinteir airidh, suair Saothar mor, go de an modh a dtairneochudh Pictuirduine, a bheth lan do dhoilghios agus dimnidh. Se Chonaircios do rotha Rheinteail, bhi deanta do Rafuir, agus Duine Jar

an rotha, crith Cosa agus Lamha air, do bhrigh, nach raibh imtheacht aige do thaobh ar bith, gan ra Rasuir so mionnspolluidh do dhenamh dhe; Mheasfadh, a Chriofdaigh, nach ar bhfeidir ris smuaineamh air ni ar bith, bo eifeachtuidh no Cas an Fhir so, anna chuir a namhail dhuinn, ann scanramh, agus an critheagla, anna mbion an Duine, a Nuair a bhios a Ndainseur, no a Bpiriacal mhor. Oh, a Chairde, ni raibh acht sugramh a Gcas an Fhir so, dha mbeth Rasuir an Tsaoghail uile na thimchioll, bharramh an chruadh-chas anna mbi-onn, an peacach a Bpunc an Bhais. Oir annsa Bpunc sin, cia ann ni nach mbeidh na ngeur Rasuir naighe an pheacaidh? Cia an ni nach mbeidh faobhrach anna ghunnta? Cia an ni nach mbeidh nabhar eagla agus uabhfas aige? Cia an ni nach mbeidh Armaill e le Misfortun an pheacaidh do mheadamh. *Et pugnabit cum illo orbis terrarum contra insensatos.* Sap. 5. 21.

Leighimid annsa Scrioptuir Dhiadha, go ndeachaidh an Faigh falsa *Balaam* a mallamh Pobaill De; agus go ndeacha Aingheal a Naraicis, agus Cloidheamh nochuidh anna Laimh, ann dioghaltus a dheanamh air. *Evaginato Gladio.* Num. 22, 23. Acht, an bhfuil fios agaibh, ca dtarrla an Taingheal air an Fhaigh thubuiSTEACH se? A ta, mura leighimid ansa nait cheanna. *In augustiis duarum Maceriarum.* Ibid. Anna gcasan chaoll Chumhang eidir dha Bhalla. *Ubi neque ad dextram, neque ad sinistram poterat devitare.* Ibid. Do tharrla air e nait nar bhfeidir ris tetheamh, no imeacht. Nir bhfeidir ris dhul ar aighe, do bhrigh go raibh an Taingheal anna shligh, re Cloidheamh ofa Cheann Ni mo no sin, bfeidir ris dhul ar ais o chuinge na sligheamh. Nir bhfeidir dho imeacht daon taobh, o uirde na Mballuidh. *Neque ad dextram, neque ad sinistram.* Ibid. Oh, is cruaidh an Cas so, anna raibh *Balaam*; ni raibh imeacht aige do thaobh

ar bith, agus gan Fear a chughanta re faghail. An ni ceanna, deiridh do *Bhalaam*, eiridh go laitheamhail don pheacach a Bpunc an Bhais. Oir bi fe ar fubhal a fligh na beatha, mur *Bhalaam*, a naighe tola De, no go dtig fo dheireamh anna Phuinc chaol Chumhang ud, a ta eidir an Aimfir agus an Tffiorruidheacht. *Inter angustias hujus sæculi & alterius.* Raulinus. Do chidh an sin Cloidheamh an cheirt Neamhdha ofa Cheann, agus fhobhar agus a ruinn a neinfheacht ag bagairt air, fo an bpeacamh. *Evaginato Gladio.* Go de dheanas tu an fo, a pheacaidh mhalluidh, nil imeacht agad do thaobh ar bith; ni feidir leat a dhul ar ais, no bheth Beo a righis, da maill leat e; do bhrigh, go bhfuil do Chorp Claoite, an tfligh cumhang; Dia dioghastach, agus a Fhearg os do Cheann. Go doile, ca racha tu, no ca dteithigh tu? *Quo a facie tua fugiam?* Psal. 138. Oh, a pheacaidh mhalluidh, a ta briseamh Aitheanta De riamh o Rugamh thu; Nait Urrnaigh agus Aithridh, bhios tuca do Mhionna Mora Nait Gradh De, no do Cnomharsann, a ta Baite a Ngradh an Tsaoghail fo; Do ni Camra dod Cholainn re Druis agus Adhaltranais; chaillios do Mhaoin, agus do Shubstainte, do Shlainte, agus do Reasun, re Craos, agus Misge; nach stopann o Bhreaga, no o Chulchaint, o bhriseamh Saoire, no Troisge; gur be do Stuideur cinnte, Fearg De do thilleamh; Dha bhfoscolugh Dia nois do Shuile, ionnus gur leur dhuit an phiriagal, agus an dainseur anna mbeidhir a Moment an Bhais, an feidir a radh, nach bpleasg-fudh nois do Shuile re iomad Deora agus Aithridh? An feidir a radh, nach reabpugh hucht re Croidhbhrugh agus doilghios, fona huile do rinnis? Dearc air St. *Hilarian* ar bharchreatha a Bpunc an Bhais, tar eis a bheth deith agus tri-fiehit Bliaghain ris fein air an Fhasach, a molamh De, agus a deanamh leas Anama; agus gan Deadach air, an seal fin,

fin, acht Sac garbh; nach raibh athiaramh Leab-
tha aige, acht an Talamh cruaidh lom-fhuar;
agus gur be a loistin, an fad sin, Mur dhear-
bhuidhios St. *Hierom*. Uaigh Thalamhan, agus
gur chosamhla i re Uaibh dhuine Mhairbh, no
ionad comhnuidh dhuine Bheo. Dearc air *Ar-
senius Magnus*, agus e uile ar bar-chreatha, ag
fmuaineamh air an Bpunc ud, tar eis gach Pian
agus cruatan thug dho fein, re Trosgamh agus
Urrnaigh ar feadh a bheatha. Dearc air an Abba
Naomhtha *Elias* ag dul an eugcruth, re iomarca-
Eagla roimh chontabhairt an Phuinc ud. O! a
Chairde gradbach, agus a lucht Eisteacht, dearcaidh
air bhur mbeatha fein, agus air bheatha na Naoimh
ud, agus chife sibh, gur mo an tabhar Eagla a ta
agaibhse, mile Uair na acafin roimh an Mbas.
Chaith siadsan a Saoghal agus a mbeatha a Seir-
bhis De; Acht se chaith sibhse bhur Saoghal a
Seirbhis an Diabhail, agus na Colla. A ta *Muire
Bhantiaghearna*, an Chuirte Ainglidh, agus Naoimh
Pharrthais na lucht dlighe pleadait air son na
Naoimh ud, a Bpunc an Bhais; Acht ni chuirfidh
aird no binn oraihbse, acht uardis chuir sibhse orrtha-
san, re linn bhur slainte. Tiuca siad go fonnbhur
naraicis anmana na Naoimh ud, anna mbreth a
feilbh na Glorie, Acht se thiucas sluadh Deamhnaigh
naraicis bhur Nanamasa, acht mur leasaidh sibh
bhur mbeatha, agus mur ndeunaidh sibh an
Aithridh. *Pones eos ut elibanum ignis, Dominus
in ira sua conturbabit eos, & devorabis eos ignis.*
Psal. 20.

Ag teacht don Easbol Pol go Cathair Troas,
do chruinnidh Poball an mhor daoine na thimch-
ioll, agus bhi dha dteagasg, no go dtainc cuid
mhor don Oidhche. *Protraxitque sermonem us-
que ad mediam noctem.* Act. 20. 7. Do thuit
Collamh trom air Bhuachaill Og, dar bhainim
Eutychius, ar mhodh, gur thuit on Teach-ba
anna

anna Talamhan, agus gur Marbhugh e. Do scanraigh an Pobal go hiomlan, agus do stad *Pol* da Sheanameoir. Acht Easbuil ro Naomhtha, go das nach gcricheann tu do Theagasg? Go de bheir ort a bheth nois ag stad, agus gan an Poball leath shasta? Bheir St. *Chrisostom* freagra dhearg-snuidh air an Gceist so, go ndearnaigh an Marbhan ionad Phoil, agus gur lor do Sheanameoir Bas an Oganuidh so, ann neamh-chinnteacht na Huaire, fuath an Tsaoghail, agus an Aithridh do Theagasg dhuinn. *Pro doctore casus fuit.* Oh, maife, go de liacht Duine gheibh Bas obann go laitheamhail os bhur gcomhairfe, agus nach ndean sibh urad is consrudh dha Cheann. Nach coimhneach libh gur Bas fuair bhur Nathaireacha agus bhur Mathaireacha, agus bhur sinser uile? Nach bhfaicionn sibh bhur lucht gaoil agus bhur gcomharfa faghail Bhais go laitheamhail air gach taobh dhibh? Maife nil Bas dhìobh so, nach Seanamontaidh e, theugasgus dìbh, fuath thabhairt don bpeacamh, bhur mbeatha leasamh agus an Aithridh a dheanamh. *Pro doctore casus fuit.*

Dearbhuidhan Serioptuir Diadha go ndearnaigh cnamha an Phatriarch *Joseph* Seanamoir agus Faisidine tar eis a Bhais. *Et ossa ejus-visitata sunt, & post mortem prophetaverunt, Eccles. 49. 18.* Ag imtheacht don Phopall Adhbra as bruid na *Hegyp-ter* thug *Marise* na Cnamha so leis. Do bheir *Lyp-pomanus* so dear an so, go dtug an Mhuinntir bhi Egrionna ualaidh throma Dor agus Dairgiod, agus Dolmhaithios na *Hegyp-te* leo, agus nach rug *Marise*, mur do bhi se Crionna, Dionnmhughas leis, acht Cnamha *Joseph*. *Tulit quoque Moyses ossa Joseph secum. Exod. 13. 19.* Oh! Go de mheud an Churaim agus na Muirne bhi ag *Maioise* fo an Taisge so? Chuir Cofra costasach na dtimchioll, agus dùmchair iad neinfheacht re Airc an Cbunnarrtha, agus do niamh siad Seanamoir laitheamhail

eamhail dho. *Et post mortem prophetaverunt.* Acht go de mur bhfeidir ris na Cnamha loma so Seanamoir do dheanamh? No go de an Teagasg do niamh siad? A ta, a Chairde, an Uair a foiseoltuidh an Cofra, anna raibh Teaise agus Cnamha an Marbhain, do Chriothniomh an Poball roimh an Mbas, mile Uair nios mo, no dha mbeth siad ag Eisteacht ris an Tseanamontuidh bo chomafuidh ar bith. Do bheireamh feuchaint air Chnamha Criona an Marbhain so orrtha, umhlamh do Dhia bhi cho comhachtach sin, agus go mfeidir ris an Beo dheanamh Marbh, agus an Marbhan dathbheoadh. Do bheireamh feachaint air Luathramhan *Joseph* orrtha, neamshuim a dheanamh don Tsaoghal, fuath thabhairt dona lochta, agus a mbeatha leafamh. Do Theagasgamh an Luathramhan so dhoibh subhailce eugsamhail na humhlacht; do bhrigh, a Nuair a dhearcaidís orrtha, go Gcoimhneochadais gur Luathramhan a Mathair, agus gur ann Luathramhan tionntochar iad. Anna bhfocal, bheireamh feachaint mhinic air Chnamha loma *Joseph* orrtha a mbeatha mhirighalta leafamh, agus an Aithridh a dheanamh; ar mhodh, go dtaibhsior dhamh, go gcluinin na Cnamha loma so *Joseph* ag muidheamh agus ag broslamh an Phoball Adhbhra go minic. *Pœnitentiam agite; pœnitentiam agite;* Deanaigh an Aithridh.

Ni gan abhar, nach dtugann Dia fios na sgeula don Duine, air an Lo no air an Uair gheabhus fe Bas; ionnus, mur deir St. *Aug.* go mbeth se ollmhuigh, so chomhair an Bhais gach Lo agus gach Uair. *Latet ultimus dies, ut observentur omnes dies.* St. *Aug.* Hom. 13. Dha mbeth fios ag an bpeacach air La no air Uair an Bhais, leigsiudh frian re nanmhianta, ni rachamh sgith air, acht ag deanamh an pheacaidh, agus ni chuirsiudh umhail no aird air an Aithridh, no go drigeamh an Lo so. Dha mbeth fios ag an fhirein air Uair an

an Bhais, dheanfudh faillidh dona Deghniomharrtha, bheth nios mainneachtuidh annsa loirghniomh, agus a fiolchur na fubhailce. Maife, da bhrigh so, ni thugan Dia fios no sgeula don Duine air an Lo ud, ionnus go dtuirfudh an peacach cùl dona lochta, go mbeth an firein dithchiolach annsa Chrabha, agus ionnus go mbeth na peacaidh agus na firein reidh, ollmhuidh, fo chomhair an Bhais gach Uair agus gach Am. *Latet ultimus dies, ut observentur omnes dies.* Oh, a Dhuine bhoicht, a ta baite riamh annsna peacaidh, da mbeth fios cinnte agad, gur be Niu do La deighneach; da mbetheadh dearbhtha go bfuidtheadh Bas fo cheann beagan Uairibh, is dithchiollach a bhetheadh, gan amhrus ann leas Hanama do dheanamh. Bheurfa Aisic gan mhuill a gcuid na Comharfann; bheurfa maitheamhnus dod Naimhde; chuirfeadh fios ar Shagart eolach cneasta, dheunfa Faoisidin iomlan ann do pheacaidh, Ghulfea agus Chaoinefa, Sgreadfa air Dhia, dheanfa an Aithridh. Nil ni dhe fò nach ndeunfa, ar ndoith, da mbeth fios agad, gur be so do La-deighneach. O, Maife, a Chrìosdaigh, an dithchioll ceanna dheunfa air an Ocaid ud, dean a nois e, agus gan Fhios agad, nach i so Huair dheighneach; agus gur ùime cheilios Dia fios na Huair ort, ionnus go mbethea ollmhuigh gach aon Uair. *Latet ultimus dies, &c.*

Chuala sibh a nois, go de mur thairingios coimhne an Bhais an peacach anna Haithridh. Eistidh annsa dara Pt. go de mur ghluaiseas sinn anna ndeghniomharrtha.

2. Pt. Cia go raibh an Faigh falsa *Balaam* na Dhuine mhallaidh miriaghalta, agus na threaturach naighe De, nir mhor ris, air a shon sin, Bas na bfirein dfaghail, agus Dechrìoch a chuir air a bheatha; agus da dhruim so, ag feachaint La aithridh do Mullaigh *Emic*, ar Chlainn *Israel*, dubh-
airt

airt fe na Briathra fo. *Moriatur anima mea morte iustorum, & fiant novissima mea horum similia.* Num. 23. Do bhi beatha an Duine fo go hoid, cia gur mhian ris Bas maith dfaghail. Bo mhian ris a bheth na pheacach ar feadh a Shaoghail, agus na Naomh a dul an Bais. Oh, ma thruaighe, go de liacht *Baluam* nois air an Tsaoghal fo, bhios da nunfaiat fein, mur na Muca a muilleoig an phecaidh, agus re ar mian Bas Naomhtha, beannaidh dfaghail? Go de liacht Duine Uaibhreach, Santach, Druifeamhail, Mormhionnach, Bruidhneach, Breugach, Bradach, nar stop a riamh o ghne ar bith peacaidh, agus na dhiadh fo agus uile, nach mor leo an Luach-saoth-air ceanna dfaghail, fuair na Mairtirdh, dhóirt a gcuid Fola ar son a Gcredidh *Moriatur anima, &c.* Ni neamhchosuil iad fo re Oglach, air ar cuireamh ceist; Cia aca bfearr ris a bheth na Righ chomhachtach Shaibhir mur *Chræsus*, no na Dhuine bhocht, mur *Shocrates*? Bhfearr liom, ar fe, bheth ma *Chræsus* re linn mo Bheo, agus mo *Shocrates*, re linn mo Bhais. *In vita Cræsus, in morte Socrates.* Mura gceanna, ni mor re Críofdaighthe na haimsire fo bheth na Ndrunceiridh, na Striopacha, agus na Ngadaighe re linn a Mbeo, agus re linn a Mbais a bheth na Naomh agus na bhfirein. Oh, is fe so an mian eugcironna, fe so an Duil gan taibhe. Is fíor, gur feidir do Dhuine, De-bheathach Droch-bhas dfaghail, agus a Lung a bhathamh a geuan an Bhais, tar eis thiacht sabhaillte go di sin. Is feidir, mura gceanna don bpeacach is mo ar bith, tiontogh air Dhia re linn a Bhais, agus a shlanamh; mur deiridh do Ghadaigh na Laimhe Deise. Gidheadh ga coitchionna, (beir grim air fo, a Chríofdaigh) agus go formhor, beidh an Bas mur an mbeatha, *Qualis vita, finis ita.* Agus go tuige? A ta, go bhfuil an Bas agus an bheatha cho gaolmhur fin, go bhfreugruid a cheile

cheile, ar mhodh, na bhionn an bheatha go maith, beidh an Bas go maith; agus ma bhionn an bheatha go holc, beidh an Bas go holc. Da bhrìgh sin, cia be re ar mian fios a bhèth aige, go de an Bas gheabhus fe, nil aige, acht dearcamh air a bheatha, agus biadh fe cinnte go formhor, go mbeidh a Bhas mur a bheatha. *Ei non bonus est finis, cui semper mala fuerit vita; e contrario vero, qui bene vixerit, bene moritur.*— D. Heironim. ad Damasum.

Ma fhiubhalaim measg scaile an Bhais, ni baoghal damh olc, air *Davidh* an Rìgh. *Si ambulavero in medio umbræ mortis, non timebo mala.* Psal. 22. 4.

Acht go de is Scaile don Mbas, a Chairde? A ta an bheatha, deir St. *Aug.* *In medio umbræ mortis, id est, in medio hujus vitæ, quæ est umbra mortis.* Bi an scaile cho cosamhail sin ris an ni dar scaile e, Ar mhodh, nach mbionn scaile an Chapuill ag an Duine, no scaile an Duine ag an Geapull. Mura gceanna don Mbas agus don mbeatha. Agus da bhrìgh sin, ma bhionn, an bheatha Naomhtha rìghalta, beidh an Bas bean-naidh taithneamhach; agus ma bhionn an bheatha maillaidh miriaghalta, beidh an Bas damannta Diabhalthuidh. *Ei non bonus est finis, &c.*

Teagasgaidh an Teasbol *Pol* go foileur an fhirinne so, ag cur beatha an Duine a gcomh-chosamhlacht re aimsir na curuidheachta, agus an Bas re aimsir na buana; ad radh, go mboinfiudh an Duine re linn a Bhais, gach ar chuir fe re linn a Bheo. *Quæ seminaverit homo, hæc & metet.* Gal. 6. 7. Ionnus go mboinfiudh Duine Cruineacht, is coir dho Cruineacht do chur. *Quæ enim seminaverit, &c.* Mura gceanna, a Chrìosdaigh, an te chuirios ar feadh a bheatha Siol an Uabhair, na Sainte, na Gadaigheachta, an Fhuatha, na Feirge, na Mionn Mor, agus an Ithiomra, boinfiudh re lin
P a Bhais,

a Bhais, toramh na mallacht agus na locht ; Mura ta, Pianta fíorruidh Ifrínn. Ar an modh gceanna, an te chuirios re linn a Bheo, Siol na humhlacht, na foighide agus na Cathranacht, boinfe re linn a Bhais Toramh na Subhailcibh agus na mbeannacht, mura ta. Gloir agus ibhinios Fhlaitheamhnus. *Quæ seminaverit, &c.*

An Leighion so Theaguisce an Teasbol *Pol*, Teagascuidh mura gceanna na Heasbuil eile, ní he mhain re Briathra, Acht fos re gníomh agus sompla. Agus da dhruim so, goiridh St. *Hilarius* síoladoraidh na síorraidheacht díobh. *Satores æternitatis*. Banann Oidhche agus La dona Heasbuil ag imtheacht ar feadh an Domhain, ag Siorghul, agus ag Siolchur. *Euntes ibant & flebant, mittentes semina sua*. Psal. 25. 6. Acht go tuige na Heasbuil bheth Siorghul mur so? Oh, faraor ní nach ndéan tusa; a ta, a caoineamh a bpeacaidh. Go déile, go de an Siol do chuireamh fiad? A ta, Siol, an Creididh, ag Teagasc an Tsoisceil; Siol na Cathranacht na Hurrnaigh, an Troscamh, agus gach Subhalice bhi riachtanach aca fein, no ann slanamh an Phobuill. Agus do bhrígh gur chuireadar re linn a Mbeo Siol na Ngrafa agus na Mbeannacht, boineadar re linn a Mbais, Fomhar na Gloire a Bhflaitheamhnus. *Venientes autem venient cum exultatione portantes manipulos suos*. Psal. 125. 27.

Scriobhuidh *Joannes Torres*, air Fhalsunach airidh, chuaidh ann Aon aigh cheannach Afail; tar eis a bheth cuartamh dho nunn agus a nall, dfiafraigh Oglach dhe so dheireamh, go de bhi fe dhiarruidh? A ta me a giarruidh Afal, ar fe; Nach sin go lor dhiobh as do chomhair, ar an Toglach. Ní he a leithid so a ta me dhiarruidh ar an Falsunach, Acht Afail air a mbeidh Earbull breadh sciomhach na Peacoige. Ar mire ta tu ar na Toglach. Ní me ta ar Mire, ar ah Falsunach,

ach, acht sibhse na peacaidh, re ar mian Earbull dhealrach na Peacoige, mura ta De bhas, a bheth air bhur mbeatha - bhruideamhla, mhiriaghalta. Agus ca bhfuil Mire ar bith is mo do Dhuine no shiltion go bhfuidh se Tuarastal gan a thilleamh, go mboinfidh se Cruineacht na Ngrasa re linn a Bhais, nar chuir a riamh, Acht Cogal na locht re linn a Bheo? Go bhfuidh se Bas maith, tar eis a bheth riamh na pheacach? Ma gheibh, is breugach St. *Pól*, dhearbhuidhios dhuinn, go mbeidh an Bas reir na beatha. *Quorum finis erit secundum opera eorum, 2 Cor. 11.*

Mur sin, gach aon re ar mian Decrioch chuir air a bheatha, glachamh se comhairle St. *Aug.* *Conscende tribunal mentis tuæ, & esto Judex.* Te steach go cloiseud Hanama, goir do Chonstias an cuntuis; agus breathnuigh, go de mur dumchair tu thu fein an Toige, a meodhan Haoise agus ann harfuidheacht. Ann raibh tu umhal do dhlighe De; no tathaidheach air na Sacramente? Ar leigh tu faillidh an Hurrnaigh, no ansa Naifrionn? A ndearna tu eugcoir air do chomharfuinu anna chlu no anna Mhaoín; agus ma rinnis, an dtug tu safamh annsa dolaigh? Anna bhfocal, ar iomchair tu thu fein mur is coir do Chriosdaigh thaobh De, agus na Comharfan? *Conscende tribunal mentis tuæ.* Ma gheibh, tu a mach go raibh do bheatha go holc, agus go bhfuil amblaigh a lathair, agus nach ndearna tu riamh Aithridh no Lor ghníomh. Bi cinnte lan dearbhtha, a deir an Doctur Oirdheirc St. *Bonaventure.* Go mbeidh do Bhas damanta, malluidh, agus gur be Iffrionn deireamh do chursa. *Hoc teneo, hoc verum puto, quod ei non bonus finis erit, cui semper mala fuerit vita. De contempt. sæculi.*

Do chuir an Timpire comhachtach *Cæsar Augustus* Siege re Nathair *Pherusum*, agus tar eis a gabhala re neart, cheann nar umhsaigh an Baile

dho air an cheud Shumons, thug Ordamlh generalra, a raibh annsa Mbaile fo chuir uile ionn Bais. *Moriendum est.* Thainic Muinntir an Bhaile, eidir Fhear agus Mhnaoi lathair an Impire fo, cuid diobh re preasantuidh Mor-luaich, an chuid eile Sgartuidh agus a Garrtha, Gul agus a Caoineamh ag iarraidh ceathreamhna, a Nanam do Sparail. Ni raibh gar ann; ni bhfuair Atharamh do Fhreagra, acht go gcaitheamh siad uile Bas dfaghail. *Moriendum est.* Maife a Chairde, na Briathra ceanna dubhairt an Timpire fo re Muinntir *Pherusium*, deirimse libhsé e Niu, mur theachtaire o Dhia, go dtug Ard Impire an Domhain breth Bhais bhur naighe, agus nach bhfuil imeacht ag neach dha mairionn on mbreith fo. An righ, an Prionsa, an Bocht agus an Saibhir, an Teagluifeach agus an Tuata; Caithfe uile Bas dfaghail. *Moriendum est.* O Maife, a pheacaid, os ni cinnte an Bas, go das nach stiurann tu do bheatha, reir dhlighe De, mur aon ag a mbeth Suil re Bas Uair eigin? *Si es mortalis vive ut mortalis.* Go das fo bhfuil tu dul air haighe, agus ag cranramh annsna lochta amhail is nach mbeth Dia thuas, no Ifrionn Shios, no fuil re Bas Uair eigin agad? *Vive ut mortalis.*

Tionntaidh ort fein, a Chrifodaigh, agus tabhair rabha minic dhuit fein, ag radh Brithra an Impire ud, Caithfe me Bas dfaghail. *Moriendum est.* Ma bheir cruatan an Tsaoghail, no imiortus an Diabhail ort, cuid na Comharfan do shantamh. Abair leat fein, go croga, seasmhach, ni Shantochad ni dheanfus dioghbhail dom Anam, agus gan fhios agam, ca fada mo theurma air an Tsaoghal. *Moriendum est.* Ma thairgionn an Cholann do chlaonamh ann Misge, ann Druise, no Feirge; Meamhruidh na Briathra ud ann hinntinn, caithfe me Bas dfaghail, agus mucha siad teas na Flantola. *Moriendum est.* Ma thairgionn
an

an droch Chuideachta re na Nimpigh, no re na ndroch Shompla, do tharraing anna pheacaidh; Abair go ladair, feasmhach; ni racha me dtreus air Dhia, agus gan fhios agam ca fhad uaim La an chuntuis. *Moriendum est.* Ma chuirionn an Spiorad Naomhtha an Desmuineamh an do Chroidh, Aifioc a thaibhairt a gcuid no Comharfan, buaidh a bhreth air gach leannan peacaidh da bhfuil tu tucca, an Aithridh a dheanamh. Freagair e gan mhuill, do bhrigh, go mfeidir, gur be sin an rabha deighneach bhearfudh dhuit. *Moriendum est.*

Criochnocha me an comhra so ris an Mbas Damanta fuair Prionsa na *Salerno*, reir mur Scriobhus an Tathair foghlumtha *Damianus* air; Do chonairc an Prionsa so Lasarach neamhghnathach ag eiridh as Cnoc *Etna*, agus dubhairt se ris an Mhuinntir do bhi na thimchioll; Is gearr no go bhfuadh Duine comhachtach eigin Bas. Do bhi an Prionsa fo annsa nam gceanna Baite a bpeacamh na Colla, agus tuca do niomad lochta. Nuair a thainic an Oidhche, chuaidh a Chollamh re na Mhnaoi luighe, agus an Oidhche ceanna, gan fiu an Tinnis fein do rabha, do fuair Bas Obann. O dhuibhegan bhreithe De! An Uair a shil agus mheas an Prionsa ud gur an Duine eile thainic an rabha fo, agus nach chuige fein: Is an sin thug an Bas an ionfaigh dhibheirgeach, dhioghbbhalach air. Feachaidh re truaidhe, a Chairde, an staid anna bhfuair e. Cia deirfudh ris an Uair a chuaidh a luighe, nach neireochudh se slan? Cia deirfudh ris, go rachamh se an aon Phunc a mhain on leabuidh go Hiffrionn? Maise cia aige bhfuil fios nach neireochuidh an ni ceanna do dhuine eigin da bhfuil an so lathair? An bhfuil leusa na teurma airidh ag aon Nduine agaibh air Anam, Acht urad ris an Bprionsa nd? Nil, gan Amhrus, agus da bhrigh sin, acht mur mian libh an Bas bhreth faill oraibh mur rinne leifion, bigi go cinnte ollmhuidh so

ehomhair an Bhais. Acht mur mian libh bheth
 rannphairteach a Bpiantha siorruidh Ifrinn, anna
 bhfuil an Prionsa Mifhortunach ud. Na Col-
 luidh, agus leanan peacaidh fo bhur Gconfas. Anna
 bhfocal, a Chríofdaigh, a ta tu a staid pheacaidh
 Mharbhtha, no nil? Ma tair, siafruighim dhíot
 an e do thoil Bas dhfaghail ann? Deurfa tu, gan
 amhrus, nach e; maife go deile? Cad fo ar mian
 leat bheth Beo anna staid, ann nar mhaith leat Bas
 dhfaghail? Ní cinnte Dia bheth thuas na gur be
 Ifrionn is loistín do gach aon gheibh Bas ar staid
 pheacaidh Marbhtha. A ta se dearbhtha go bhfuil
 tusa Bas; A ta se neamhdhearbhtha an Ait; an
 Modh, no an Uair a gheabhair e. Mur sin, Nuair
 nach bhfuil aon Uair saor agad o chontabhairt,
 deun maith don Uair a ta lathair agad, anna bhfuil
 an Trocaire Neamhdha da farail fein ort. Acht
 ní Trocaire na Pardun re faghail gan an Aithridh,
 da bhrígh sin, buail hucht, síl do Dheor, biadh
 Fuath agus Graim agad air an bpeacamh, abair na
 Briathra fo. O, Thiagharna De, a Shlanaitheoir
 agus a Chruthaigheoir, Ghradhaighim thu os ceann
 gach ní; Goillidh oram o Chroidh Fearg do chur
 ort, agus geallaim dhuit go seasmhach re Cugh-
 namh do ghrafa, gan Fearg do chuir ort o fo suas,
 agus loir-ghníomh do dheanamh annsa Nole do rin-
 nos. Pardun, a Thiagharna, Pardun don Bpeacach
 becht fo. *Benedicite Dei Omni. &c.*

S E R M O N XV.

AGAINST SWEARING.

Ante omnia autem Fratres nolite jurare.

Os Ceann a nuile ní, a dhearbhrathaireacha, na tugaidh Mionna Mora. Briathra an Spiorad Naomhtha ag St. Seum. annfa 5. cab. 12. v.

BHeir Criofd Uisceul dhuinn ag *Matha*, anfa 13. cab. air Ehear-tuighe, ehuir Crúintheacht mhaith ann Ithir; agus go dtainic a namhuid ar shiubhal Oidhche, agus gur chuir se Cogal measc na Cruineachta. A Nuair bo mhian re na Sheirbhísidh an Cogal a phiocamh, agus a dhibert Aistidh, chrios se ortha sin da dheanamh, no go dtigeamh La an Fhómhuir, acht an sin, diarr orrtha beirtinidh dheanamh don Coghal, agus a Lofgamh. *Alligate ea in fasciculos ad comburendum.* Matt. 13.

Se chialluighios, a Chairde, an Fear-tuighe so an foisceil, Dia uile chomhachtach; Se chialluighios an Chruineachta so chuir se a Nithir na Heagluise, ní he mhian, na Daoine Debheathacha eneasta. Acht fos, gach sligh agus gach meadhain eifeachtach thug se dhuinn re haighe ar slan-aigh; mura ta iomadulacht na Grafa, na Subhailce, agus na Sacramentidh; Se chialluighios an namhuid ud, thanic ar shiubhal Oidhche, agus chuir an Cogal measc na Cruineachta, an Diabhal, chuirios annfa Neagluis ní he mhian, na Droch-dhaoine, Droch-bheathacna, acht fos na peacaidh,

na

na dubhailce, agus na lochta. *Venit autem inimicus ejus, & super-seminavit zizania in medio tritici.* Matt. 13. c.

Oh, a Chairde, go de feabhus na Cruineachta chuir Iosa Críost ionn bhur meascfa? Go de liacht meadhain eifeachtach thug se dhibh re haighe bhur flanaigh? Ca mheud Uair spreug se bhur Gconsfias re na Ghrafa, na peacaidh sheachna, an Aithridh agus ann Urrnaigh, a dheanamh, an Fhaoisidin do Thathidh, agus Corp Chríost a ghlacamh? Acht mo mhíle urnaighe, go de liacht Uair thig an Namhuid an Diabhal agus chuirios Cogal an pheacaid bhur Measc. Agus ma chuir se riamh an Cogal so, se mheasúim, o thus an Tsaoghail go di nois, nach ar bhfeidir ris a chur níos minicidh, agus níos iomadamlha no air a Nuair so. Ar nabhar a nam ar bith dha dtanic a riamh, ar bhfeidir ris na lochta bheth níos iomadamlha, na dubhailce níos coitchionna, na peacaidh níos madramhla no air a Nuair so? *Et quoniam abundavit iniquitas, refrigescet charitas multorum* Matt. 24. 12.

Acht measc gach peacaidh chuirios an Diabhal eidrinn, a ta aon pheacamlha a mhain ann, o nach bhfuil Og, na Sean, Uafal no Isiol saor, mura ta peacamlha na Mionn Mor. So an peacamlha dhamnuighios na millte Anam, agus tharaingios iad go Hiffrionn. So an peccamlha shlugus na Leanaba a neinfheacht ris an geidh; Is luaithche bhios fios aca a Nanam a thabhairt don Diabhal, no do Dhia, agus no iad fein do Choisreagamh. A ta Beul gach Duine cho deunta agus cho cleachtach sin air Mhionna Mora ar an Uair so; ar mhodh, nach dtig leo Sceula dinfin, no Focál Sugurtha radh gan Mionna Mora; Nach dtig leo ceist a chur, no freugra thabhairt urrtha, no foirt gnothuidh ar bith do dheanamh gan Diabhal, no Dheamhan Droch-ite, no droch-athchuinge bheth air a Thu

no air a Dheireamh. Nil Duine ann a nois, is Comasuidh agus is fearamhla, no an te is mo do ni Blasphem air Dhia, agus mallamh air fein. Nil peacamh ar bith eile do ni an Duine nach mbionn naire no scath air fona dheanamh go foscailte, acht an peacamh so; Acht mheasfa go bhfuil Onoir mhor dho, no luach-faothair re faghail aige cheann athuis agus masla thabhairt do Dhia gach Uair don Lo. Ata gan amhrus luach-faothair re faghail aige; Acht se luach-faothair e, an Teanga mhallagh ud bhios maslamh De, bheth dha Doth agus dha Lofgamh a Mboirb Theinnte Ifrinn.

Alligate zizania in fasciculos ad comburendum, &c.

Maife, os peacamh na Mionna Mora, at a choiomaduil agus cho dioghbhalach so; Is mian liomsa niu tuadh an Tsoisgeil chur air fhreimheach an Chrainn mhallaidh so na Mionn Mor, mur shuil go dtiucamh liom a dhibert as Gardin na Heagluise. Ni thairgfios me dhenamh, tar eis na Comhra ruinn ann dha Pt. A ta Toramh an Chrainn so na Mion Mor, go holt, do bhrigh go bhfuil se peacamhlach. Sin an cheud Pt. A ta se go holt, do bhrigh, go dtairnionn dioghaltus De air an Mhuinntir bhios tuca dho. Sin an dara Pt. Acht do bhrigh, gur Crann e so sgar a gheuga cho farfui sin, agus chuir a fhreimheach cho daighion sin a Gcroidhthe na Ndaoine, ar mbodh, gur re Mor-chomhachta De a mhain, is feidir a dtarraing. Maife mur shuil go ruinnfiudh se na Comhachta so liomsa a Niu, anna Chrainn so do dhibert, tugamaoid aighe ar fein re ederghuidhe na Maighdine *Muire*, ag radh an. *Ave Maria, &c.*

1. Pt. Ni feidir, a Chriosdaigh, dha mbeth fos ag na Daoine. go de an ni e an peacamh, no an dioghbharl thig as, go mbeth siad cho liethe anna dheanta agus a ta siad; agus go specialta peacamh, ann nach bhfuil pleasur no tairbhe ar an Domhan.

Domhan don Duine, mur a ta peacamh na Mionn Mor. Is se is peacamh ann, sinuaineamh. Briathar, no Gnionh, do nithior naighe tola no Aithne De. *Dictum; factum, vel concupitum contra legem Dei.* Peacaidh an Duine o smuaineamh, a Nuair a smuainidhios air dhroch ni, agus bheir se toil anna dheunta, dha mbeth comhachta aige. Cia be dhearcus air Mhnaoi, deir Crisofd ag *Matha*, agus shantuidhios anna Chroidhe cuid do bheth aighe dhi, ar son nach ndean se an Gnionh a ta se, ar a shon sin, cionntach a bpeacamh na Druise. *Qui viderit mulierem ad concupiscendam eam, jam mœchatus est eam in corde suo, Mat. 5.* Peacaidhmid o Bhriathair re Mionna-eithe, agus Breige, re Culchaint, agus ithiomra, re Blasphem, agus Mionna mora. Agus peacaidhmid o Ghniome, a Nuair do nimid na Droch-ghniomhartha a ta toirmisce orainn o Dhlighe De, no na Nadura. Nois, dha gcuirthidh uile an Tsaoghail uile air aon bhall, mur a ta, Tinnios, agus Eslainte, Bodhtaineacht, agus Anroth, Plaigh, agus Gorta, Scanail, agus Droch-mheas: agus gach Olc eile dar bhfeidir re inntleacht dhaonna thuicsint no smuaineamh; ni fiu brodh iad, nil ionnta acht Sugramh, bharramh an uile agus na dioghbhala do ni aon pheacamh a mhain marbhta do Nanam. Agus go tuige? A-ta, go dtiontaidhionn an peacamh marbhta an Duine is aille agus is onoraidh ar bith, ana bheth Uiriseall, Diblidh, Tarcuisneach. Nait a bheth na Mhac ag Dia dho ris an mbaisteamh, agus ris na Grafa, go ndeanann Oidhre air Iffrionn, sclabhuidh agus mac don Diabhal dhe. Caillidh se ris an bpeacamh, toramh na Hurnnaigh, an Troisge, agus gach Deghniomh eile do ni se. Dibribh an peacamh na Grafa, na subhailce, agus tiolaca an Spiorad Naomh as a Nanam. *Qui peccat in uno multa bona perdit. Eccles. 9. 18.* Tionntuidh an peacamh an Tanam

Tanam ona beth na Phearla Uafal aluinn ; reir Iomh haigh agus chosamhlacht De, anna beth na Peist fhuathmhuir, ghlunmhuir, air choma, agus air chosamhlacht an Diabhail. *Argentum tuum versum est in scoriam.* Isaïæ 1. Marbhuidh an peacamh marbtha an Tanam, marbhuidh na ceudfa loitidh an tuicse ; anna bhfocal, ris an bpeacamh caillimid Dia. O Dhuine dhona, do ni an peacamh, a Nuair chaillios tu Dia, ni bhionn fios do bhreife agad ; callidh tu an maithios Siorruidh, ionnmhus na Ngarafa, Oirchiste na Trocaire, agus gan acht dioghbhail agus eashuidh, reir mur deir an Doctuir naomha St. *Aug.* a Saibhrios agus a Solas na Cruinne, gan Dia. *Non est mihi bene sine te, & omnis copia quæ Deus meus non est, egestas est.*

Sin agaibh a nois, a Chairde, folus beg air Nimh agus air Naduir an pheacaidh, agus ma chruthaidhim dibh gur peacamh na mionna mora, ar ndoith, beidh glunn agus grain agaibh oraibh fein, fo liacht uair is rinne sibh an peacamh fo. Ar ndoith, beidh critheagla agus scanramh oraibh roimhe dhioghaltus De, fo gach Uair a mhasla sibh e re bhur dteangha malluidh : Dheanfa sibh, ar ndoith, Aithreachas annsa bpeacamh fo, agus tairgfe sibh gan tuitim ann nios mo ? Acht mur ndeunaidh, ni thig liom a radh gur Chriosdaighthe sibh, go bhfuil binn agaibh air ibhnios Parrthais, no fiollamuidh ar bith re Trocaire De.

Chuala sibh cheanna, nach bhfuil smuineamh, Briathar, no gníomh, nithear go toileamhail naighe Dhlighe De, nach peacamh e, agus go formhor, gur peacamh Marbhta e. Maife, acht mur bhfuil na Mionna mora naighe Dhlighe De, ni feasach mise, go de an ni a ta naighe. Bheir Críost ag *Mattha* annsa 5. cab. Aithne agus Ordamh Dhuinn gan Mionna ar bith a thabhairt. *Ego autem dico vobis, non jurare omnino.* Agus ni he mhain
go

go dtoirmiscionn orainn Dia no Críofd thaibhairt mur Mhionna, acht fós, gan an Taidhir, no an Talamh, Ceann, no Cos, Cloch, no Maide, thabhairt mur Mhionna. Acht go tuge? A ta gur be Dia chruithid iad, agus go dtaisbeonaid a mhaithios agus a mhor chomhachta. *Neque per Cœlum, quia thronus Dei est, neque per terram, quia scabellum est pedum ejus, Matt. 5.*

Oh a Thighearna, mas cinnte nach bhfuil se ceadmhach againn, urad agus Creatuir thabhairt mur Mhionna, go de eireochus don Mhuinntir, deir go donn dana, Dar Dia uile chomhachtach, Dar Iosa Críofd, agus a niomad mionna malluidh eile, nach dtig liomsa a luadh gan Críothnamh, agus Gruag ma Cheinn eiridh na seasamh. Manam don Diabhal, agus go mbeiridh se leis me, agus ofa cheann so; clonfidh tu mile, *God damn my soul, God's blood and wounds*, a mbeul na Muinntire, nach moide go bhfuil níos mo don Mbeurla aca. Ann dtig libh a radh, go bhfuil siad so saor o pheacamh, agus ní peacamh is lugha no Blasphem naighe morgacht agus maithios De? Ann dtig libh a radh, nach bhfuil siad a staid Dharmanta, agus nach e Iffrionn deireamh a geursa, acht mur leasaidh siad a mbeatha, agus mur ndeana siad Anthreachus laidir annsa droch usaid so do nid Dlinn Naomhtha an Tighearna. *Ego autem dico vobis, non jurare omnino. Matt. 5.*

Leanaidh an Teasbol St. Seum. lorg a Mhaighistir Críofd annsa 5. cab. da liter, mur gerosann air an Tsaoghal os ceann gach nuile ní, mionna ar bith do thabhairt. *Super omnia autem, fratres mei, nolite jurare.* Na leigemid aon Fhocal dona Briathra so fo lar. Os ceann gach nuile ní, a deir se croisim oraibh mionna thabhairt. Amháil is mur dearfudh se; Ní coir dhibh faoi Pheinbhur Ndamanta; mionna ar bith a thabhairt Acht mur dtiurfa riachtanus mor oraibh e; agus an sin fein,

fein, is eigin dibh firinne agus ceart bheth agaibh.
Jurabis in veritate, judicio, & justitia. Jer. 4. 2.

Nil fios agamsa, a Chairde, go de bhur meas air raite an Easbuil, acht se shilimse, agus leigh me ant Seantiomna agus an Tiomna Nuadh, nach ar bfeidir ris peacamh ar bith da ghraineamhla mur a ta, Feall no Murder, Adhaltranas, no Gadasgheacht, a chrosamh orainn a mbirathra nios durachtuidh, no mur chrosus orainn, mionna ar bith thabhairt. Os ceann gach nuile ni, deir se, na tugaiddh mionna. *Super omnia nolite jurare.*

Uch, Easbuil Naomhtha, is a naiscidh a ta tu Cainnt, agus ni lugh liomsa, is dioghmhaoin an ni dhuit a chrosamh air Dhaoine na haimsire so, mionna mora do thabhairt, agus go bhfuil a Mbeul agus a Tteangtha cho deunta sin air mhionna mora, ar mhodh, go measfa, nach ar fhoghluim siad atharamh do Phaidir, agus nach raibh atharamh air a Naire, o thainic siad as an Gcleabhan, acht tabhairt mionna mora. Nil staid, no gairm, Og no Sean, faor air an bpeacamh so. Ni bhfuair an Diabhal a riamh, a mhian air an Tsaoghal nios eifeachtuidh, no re meadhain an pheacaidh so. *Omnes declinaverunt, simul inutiles facti sunt.* Psal. 13. 3. Acht mur gcurrthar cosg gan mhuill, a Chairde, air an Olc so; acht mur leighiostar an Phlaigh so, a ta cho leithiodach so ann bhur measg Acht mur dtairngtheair a nam as na freimheacha an Crann malluidh so na mionn mor, an feidir a radh nach dtiucaidh an dile an dara Huair air an domhan? No nach dtiucaidh Teinidh as na Flaithios, Loisgfios agus Dhofios na Poibleacha, reir mur deiridh dona Cathreacha mora Sodom agus Gomorra trid a bpeacaidh? *Non est qui faciat bonum, non est usque ad unum.* Psal. 13. 3.

Chidh sibh a nios, a Chairde, go de geire an Dlighe a rinne Criosd naighe na mionna mora. No-

Q

lite

lite jurare omnino. Agus niadh Criosd, go de mur thaobhuidhios an Teafbol St. Seum. Os ceann gach ni, gan mionna ar bith a thabhairt. *Super omnia, nolite jurare.* Ni feidir, mur siu, a radh, gur Clann umhal do Criosd lucht bhriste an Dlighe fo; Ni feidir gur Chrìosdaighthe ceart an mhuinntir a bhios tuca don bpeacamh fo. Maife, ofa cheann fo, na deith Naitheanta d'fag Dia againn, anna m'beth mur Riaghail ag ar Gcon-fias; ordaigh dhuinn annsa dara Haithne, gan Ainm De thabhairt gan abhar. *Non assumes nomen Domini Dei tui in vanum.* Exod. 20. 7. Se sin re radh. nach coir dhuinn Ainm Naomhta De radh no luadh, acht a Nuair a bheum da mhollamh agus da ghuidhe: Nach coir dhuinn a luadh, acht re Reverence agus Onoir. Agus os ceann gach ni, nach coir dhuinn a thabhairt mur mhionna, acht re fìor-riachtanus. *Non assumes nomen Domini, &c.*

A ta an Tainim milis fo an Tighearna, bhios tusa thosail ann do Bheul malluidh, a pheacaidh, re linn do phasun agus tfeirge, re linn do m'hire agus do mhifhoighide, da d'ugann tu Eafonoir agus Macla, nait Reverence agus Umhlacht, ghoinios tu ann fìoghnuise annsa Mbreig, cho minic ris an Fhìrìne; cho m'ordhalach Glormhur sin; ar m'hodh, nach Lamhuid na Haingle, a ta os ceann an Duine a gceim dignid agus Onora, an Tainim Naomhta fo a luadh no Chìos, gan iad fein a chur air an Ngluinibh, agus a neadan d'falach: Agus fos Deamhain Ifrinn, neamhdheoin an fhuath a ta aca air an Tighearna, thèid air a Ngluinibh, an Uair a dhlonid Ainm Iosa. *In nomine Jesu omne genu flectatur, caelestium terrestrium & infernorum.* Philip 2. 10.

O Ainm Sholasuidh Iosa, chuirios Ulghairdeas air Fhlaitheamhnus, chuirios Critheagla air If-
frionn,

frionn, Adhraighios na Haingle, agus onoraighios a nuile Chreatur, acht an Duine. O Dhuine mhal-laidh, ca ndeachaidh do Chiall? Ca ndeachaidh do Chreideamh? Ca ndeacha do Mhothugh, an Uair a bheir tu Easanoir agus Massa Dainim Glormhur Iosa? An Uair a ni tu Instrument do dhamnaigh don Ainim so, air a bhfuil a mhain do shlanamh? An Uair a bheir tu gan chotamh, gan Chriothnamh, Dar *Iosa Críost*. Is cosamhail nach dtuig-ionn tu, go de bhios tu a dhennamh, is cosamhail nach dtuigion tu go de dhioghbhaluidh an peac-amh, mionna mora do thabhairt, no go de mheud an dioghaltuis a ni Dia air lucht no mionn mor. Acht na binainbsios nios fuide. Bhearsa mise Solus dhuit air annsa dara Pt.

2. *Pt.* Chum go dtuigfeadh, a Chríofdaigh, go de meud agus graineamhlacht peacamh na mionn mor; Nil agad acht dearcamh air mhor-dhacht De, do thaobh, agus air naimh-brigh an Duine, don taobh eile, agus air Throcaire agus air mhaithios De don Duine; Gur be an Dia so Chrúthaigh Neamh agus Talamh; Gur be an Dia so Ardriogh agus Stuirtheoir an Domhain; Gur be Stuideur chinnte bhios aige, a nuile shoirt maithios a dheanamh don Duine; ionnmhus na Ngrafa a ruinn leis, agus Oidhre dheanamh dhe air Righeacht Nimhe. Agus air an taobh eile, gur be ni an Duine, Creatúr bocht anmhunn, lan Doirnn Cre, Sac lan do Lobhfadus, agus biadh Piaffa agus Cnuog. *Dixi putredini pater meus es, mater mea, & soror mea vermibus.* Job. 17.

Ma dhearcann tu mur so, a deirim, air Dhia agus air an Duine; agus air gach Olbliagaid a ta ag Dia air an Duine; beidh ioghantus ort fo mhinaduracht an Duine; go mbeth se cho liethe ann Fearg a chuir air Dhia, agus bhionn se; agus go

speisialta, re peacambh, a ta cho masluigheach air Dhia, agus cho mithairbheach don Duine, mur a ta na mionna mora Beidh ioghantus ort fo mheud na Foighide, do ni Dia ris an Duine. Nach seriosann e don Talamh; No nach loisgeann e re Teine as na Flaithios, an Uair a Lamhuidhios Athais agus masla thabhairt do re na Theanga mhalluidh, niadh gach maithios do ni air. *Quid est quod debui ultra facere vineæ meæ, & non feci?* Isa. 5. 4.

Tiugfa sibh liom air so, a Chairde, nach feidir gníomh a bheth nios graineamhla, no dha mbuail-eamh, no dha masluidheamh Duine Athair. Agus gur mo no sin a ris an choir, dha dtairgfiud sclabhuidh bocht diblidh, bualamh no maslamh thabhairt da Rígh, no da Thighearna. Bheth fuaith agus grain agaibh air an Fhear so, sheachonugh sibh a chuideachta; agus ni he sin a mhain, bo bheg libh aon Phionus da mheud gheabhamh se.

Maise, so cas an Duine bheir mionna mora. Bheir an Mac mirathuil so Easnoir don Athair shíorruid do tharaing e as neamhni; buailidh an sclabhuidh salach so trom-bhuillidh marbhthacha da Theanga air Ardrigh na Cruine, do ni dramhaltach faoi na Chosa do Fhuil Uafail Iosa, an Uair bheir se e mur mhionna, Ceusuidh Criosd an dara Huair, agus cuiridh a Chneadha ar fileamh. Ni se Treus a naighe-De, ag briseamh a Dhlighe, Fuagruidh Cogamh air Dhia, a Nuair a bheir se e fein, no Creatur ar bith eile, da namhuid an Diabhal. Bheir se dulan De, a Nuair iarrus air. e Fein, no Creatur ar bith eile, a dhamnugh. Ni bhionn do sgath no deagla air roimh Mor-chomhachta De, acht mur bheth se na Dhia Cloiche no Maide. Anna Bhfocal, do ni Olc naighe gach Maithios, do ni an Tiaghearna air. *Expectavi ut faceret uvas, & fecit labruscas.* Isa. 5. 4.

Nar leige Dia, a Chairde, go bhfuil Treaturach malluidh ar bith bhur meafga, theid a Dtreus mur so, air a Chruthaidheoir. Agus ma ta, an feidir a radh, nach mbionn fuath agus grain agaibh air, so Easanoir agus Masle thabairt do bhur Nathair? An feidir a radh, nach neirighionn Gruaig bhur Gceinn, a Nuair a chidh sibh Iosa Críosd da Cheusamh agus da Chascairt re Teangtha malluidhe na Mhuinntire so? Ni Clann umhal do Chríosd sibh ma fhuilionann sibh a Mhasla, acht mur dtairge sibh, an meid gur feidir libh, barramh chuir air an Mhuinntir so, bhios da strocamh agus da ghearramh. Agus mur dtigidh libh a gcosgamh, silfe sibh, ar ndoith, bhur Ndeora re trúaighe fona mire. Caoinfe sibh, ar ndoith, a neinfheacht re Críosd, Ghuil Deora Fola da Shuile agus da Chneis, Caoineamh peacaidh na Muinntire so a ta Niu da dhibleamh agus da mhaslamh. *Videns civitatem flevit super illam.* Lucæ 19.

Na samhail, a Chríosdaigh, go bhfuil me meudamh an pheacamh so, thair mur ta se ann fein, agus o Naduir; Nilim, gan amhrus. Ni thig liom leath uile agus mailis an pheacamh so chuir a Namhail dibh. Ni peacamh is lugh e, no Naomhathuis, agus Blaspheme naigh Naomhthacht De. Agus ca bhfuil an peacamh bheir barr Olcuís air pheacamh na Blaspheme, no na Naomhathuis? Ca bhfuil an peacamh thairngios feirfa agus dioghaltus De air an Duine, mur pheacamh na Blaspheme, agus na Naomhathuis? Nil gan amhrus. rinne Dia foighid re *Baltazar* Rígh Uaibreach na *Babilon*, ann gach Craos agus Adhaltranus, ann gach Tiorantus agus Anfhlaithios, ann gach Feall agus Murder, rinne se. Acht eho luath is Dordaigh se na Sothuidh beannuidhte, do Robail Athair as Cathair *Jerusalem*, thabhairt an Clair chuige, chum go nolfadh se Pein, agus

a Chuirteiridh malluidh Fion afa, chonaire fe annsa Moment cheanna, Lamh ar an Mballa Scriobhugh a bhreth Dhamanta. *Mane, Thecel, Phares.* Dan. 5. 25.

Se as Blasphem ann, a Chriosdaigh, Easonoir no Macla thabhairt do Dhia; no da Naoimh. Agus an feidir dhuit, a Dhuine macla thabhairt nios mo do Dhia; no Ainim Naomhtha bheth ann do Bheul, air tus agus deireamh gach Focail? Agus a bheth dha thabhairt mur mhionna a Bhfior agus a Mbreig? An feidir dhuit Dia mhaclamh nios mo, no a Nuair a Phronnus tu tuach a chuid Fola, da namhuid an Diabhal? Ni feidir, gan amhrus, agus da bhrigh sin, tiuca La an chuntuis; tiuca an La a niartha tu air *Lazarus*, mur Dhuine Shaibhir an Tsoisgeil, Braon beg a chuir as barr a Mheir, mur fhuaramh dod Theangaidh, bheis da doth agus da losgamh, a mboirb Theinnta Iffrinn. *Crucior in hac flama.* Lucæ. 16. 24. Tiuca an la anna mailleochuidh an Chlann a Naithaireacha agus a Mathaireacha, fo gan cosgamh chuir orrtha a nam, on bpeacamh so, Agus fo an droch Oideas bheirid dhoibh, re gach droch ite agus mor-mhionna bheirid as a gcomhair; Tiuca ann La anna mailleochuidh na Seirbhifidh a Maighistir, agus a Maighistreas, fo gan smacht a chuir orrtha, ona bheth tuctha don bpeacamh so; Tiuca ann La a mailleochaidh an Chomharfa, an Chomharfa eile, fona tharraing anna pheacaidh fo. re na dhroch Shompla; Tiuca ann La anna ndearfa lucht na mionn mor, gur bhfearr leo gur belamh a beurfuidh iad, a Nuair a Chloinsios siad an bhreth dholasach ud, bhearfus Bretheamh na mbeo agus na mairbh orrtha; Imthidh romhaibh, a Dhrung mhalluidh, annsa lasaracha chraosach ud Iffrinn mur Luach-saothair air son bhur Mblasphem, agus bhur mionna mora. *Discedite a me, maledicti, in ignem æternum.* Matt. 25. 41.

Nil taobh ar bith air a ndearcaim air an te bhios tuçtha do mhionna mora, nach bhfaicim gur diol Deora agus Truaidhe e; Nil imtheacht aige air Phianta fíorruidh Iffrinn annsa Tsaoghal eile, ma gheibh Bas gan Aaithridh. Agus tairngidh serios agus dioghaltus De air fein annsa Tsaoghal so, go formhor. Mura ta Tinnios, Aicid, Buairt, Breis, agus Bochtaineacht: Mur gcreididh sibh mise, creidfidh sibh, ar ndoith, an Spiorad Naomhtha, dhearbhuideas: An te bheir mionna minice, a deir fe, lionaidh Anam dona lochta, agus ni sgarfuidh sciurfa re na Theighleach. *Vir multum jurans, replebitur iniquitate, & non recedet de domo ejus plaga. Eccles. 23. 12.*

Os a cheann so, an te bhios tuçtha do mhionna mora, dibridh e fein ona Sacramente, do bhrigh, nach feidir Abfoloid thabhairt don te, bhios cleachtach air an bpeacamh; agus nach mian ris a bheatha leasamh. Tairngidh na mionna mora drochmheas agus Scanail air an te bhios da dtabhairt; Ni fhagann siad meas Criosdaigh air; Ni mian re Duine Cneasta ar bith Cuideachta chuinnbheal ris an te, bhios tuçtha don bpeacamh so; Ni dhearcann, go minic, Cia aca bhios aige Fíor no Breug: Agus da brigh sin, bheir go formhor a mhionna eithe.

O, Cheannaighne, agus a lucht-deulala na haimfire so, dearcaidh re Uabhfas, air an staid dhainfeuruidh ann bhfuil sibh. Ne, nach leur libh, go mbionn sibh cionntach go minic a mionna eithe, a Nuair, a dhearbhuighios sibh re mionna, gur Chosain bhur gcuid Earraidh an Urad so dhibh, agus sibh cinnte, ansa nam gceanna, nach ar Chosain, no a leath urad. Agus sibhse, a lucht Ceirde gheallus go heuscuidh na Neithe bhi os air bhur Laimh, bheth reidh anna leithid so dam; agus ni he mhain, a gheallamhain, Acht cuiridh sibh Seula air re mionna; an feidir libh a sheunamh,

sheunamh, nach gcuirionn sibh fìoghruise Breige a leith De? nach dtug an sibh mionna eithe? *In multitudine juramentorum, non deest mendacium.*

Oh, a Phobuill Chrìosdamhail dearcuidh re uabhfàs air staid dhainseiridh bhur Geonfas. Do chidh sibh, nach feidir Duine ar bith Shaoramh air, pheacamh, bhios tuatha do mhionna mora; agus nach peacamh mur gach peacamh do ni fe, Acht Naomhathuis agus Blaisphem. Agus chidh sibh, go de an sciurfa chuirios Dia air lucht na mionna mora anfa Tsaoghal so, agus annsa Tsaoghal eile. Agus Oh, mo mhìle truaighe, chise annsa nam gceanna, nach bhfuil neach agaibh fein saor, gan Cupa agus a niomarca Dol do Nimh mharbhtach an pheacaidh. Chise sibh, go de Dhoimhne, agus chuir an Crann malluidh so na mionn mor a fhreimheach ann bhur Geonfas. Chise sibh, go de leitheaduigh agus a ta an lubhra so bhur measg. Acht ag feuchain air staid ghlunmhuir, agus Easlainnte mharbhtach bhur Nanama, tairgfe sibh, ar ndoith, sibh fein do ghlanamh on lubhra so; Iarrfa sibh leighios. *Vis sanus fieri?* Joan. 5. 6. Ma iarran, so Crìosd (*sumat Crucem*) reidh anna thabhairt dibh, so Leigh agus Doctuir bhur Nanama, agus a Lamha sinnte a Geran na Croithche, an flainte Anama agus Cuirp thabhairt dhibh. Acht is eigin dibh bhur geneadha a nighe air dtus, re Uisge na Haithridh. Sin an iocshalaint, a ta Crìosd ordamh dhibh, naighe gach Loit agus gach Golar. Acht is pàirt don leighios, fuath a bheth agaibh air a Ngalar, diubhaltamh dho, o so suas feasta. *Ecce sanus factus, noli amplius peccare.* Na cluinn-tear atharamh do mhionna as bhur Mbeul feasta, acht dar go dimhin, no dar go dearbhtha. Ma ni sibh so, gheabha sibh luach-saothair o Dhia annsa Saoghal so, agus anfa Tsaoghal eile. *Benedictio Dei Omn. &c. Deput Benedictio cum Cruce.*

SERMON

S E R M O N XVI.

ON THE PASSION.

Percussi eum propter scelus populi mei.

. Do Loit me e trid Pheacaidh mo Phobuill. Briathra an Athair Neamhdha ag *Isaias*, annsa 53. cab. 8. ver.

IS fíor fin, Ardriagh uile Chomhachtuidh; is fíor gur Loit tu Haon-mhac Críofd; Loit tu e an Taobh stuith; agus Doit tu e an Taobh muith, An Taobh stuith re buaireamh Inntinne, agus re Smuaintidh Dolasacha; Agus an taobh muith re Pianta Eugfamhla. Loit tu a Cheann re Coroin Spiona, a Lamha agus a Chosa re Sparruidh; a Dhruim agus a Ghuaille re Sciursaidh; Agus Loit tu a Chroidh re Sléigh: Anna Bhfocal, ní dheachaidh comhnaigh or tacht da Loitiudh, nó gur Mharbhuis e air an Gcroith. *Propter scelus populi mei, &c.*

Acht Athair shorruidh, go de an Choir a rinne Haon-mhac Críofd? Go das fo bhfuil tu da chur an Bais? *Quid enim mali fecit?* Matt. 27. 23. An bhfuil Duine ar bith is Naomhtha nó Críofd? Nach e an Tuan e, air nach bhfuil Sal nó Spot? Nach e Haon-mhac fein e? Se, gan amhrus. Maíse go das fo bhfuil tu da Loitiudh, agus da Loitiudh cho dioghbhalach fin, ar mhodh, gur chosgar agus gur chríohtnuidh an Talamh agus an Taidhear, agus an Naduir go hiomlán? *Quid enim mali fecit?* Is fíor, a deir an Tathair shorruidh, go bhfuil mo Mhac Naimhchionntach; Nach ndearrna

ndearrna ni ar bith a riamh naighe mo thola;
 Gidheadh, as meud a Ghradh air an Chine Daonna,
 ghlac a bpeacaidh air, Ghlac se as Laimh safamh
 thabhairt dhamhsa annsna mor Choirthe rinne siad
 maighe; da bhrigh sin, a ta se na Dhearg-namhuid
 agam; fuagraim Cogamh feasta air; nil dioghal-
 tus da diuca liom, nach ndeanfa me air, no go
 Marbha me e, ar son Peacaidh an Phobuill. *Prop-
 ter scelus, &c.* Chi sibh, mur sin, a Phobuill
 Chriosdaighe, gur biad bhur bpeacaidhse agus
 peacaidh an Chine Daonna thog an Fhearg so
 agus an Fuath eidir an Tathair siorriudh, agus a
 Mhac ro Ghradhach Criosd; Chi sibh, gur be
 an peacamh is abhar, re Ughdar na beatha bha-
 samh; gur be an peacamh Cheus Aon mhac De.
Propter scelus, &c.

Foscail a nios, a Chriosdaigh, Suile do Chreid-
 idh, agus chife tu do Shlanaitheoir da Loitiudh
 hid do pheacaidh: An cheud Uair anfa Ngairdin,
 mar do chuir Allus Fola da Chneis. Chiefe tu e
 dha Loitiudh an dara Huair ag an Mbarra, a dtigh
 na Cuirte, re Sciurfaigh. Chife tu e fa dheoigh air
 Sliamh Caloeir, mura bhfuair Bas Scanalach na
 Croitheche. Sin na 3. Pt. dheanfus suim agus ruinn
 ma Chomhra. Leanamuid e gach bealach Dholafach
 diobh so, acht leanamuid e re tuile Deora
 ann ar Suilibh, iomad Osnaigh ann ar Gliabh,
 agus re fion dholas Croidhe. Irramuid na Grasa
 fo air an Spiorad Naomh, re eadarghuighe *Mhuire*,
 a Mhathair dholafach, &c. Ave.

1. Pt. Is dimhin, a Chriosdaigh, nach bhfuil
 dioghbhail ar bith is mo, no Ole re faghail, is
 feidir a chuir geomh meas re Ole agus re Urchoid
 an pheacaidh, os cinnte nach ar bhfeidir an diogh-
 bhailso a Leasamh, no Safamh thaibhairt ann,
 Acht re Bas Chriosd, an dara Pearfa don Trinoide;
 Is cinnte nach bhfuil Salchar no Spot, is donighthe
 no Salchar an pheacaidh, Nuair nach feidir a Nighe,
 acht

acht re Fuil Uain De. Acht, cia a Nait, no an Uair thionsgain Mac De leighios a dheanamh air Urchoid an Pheacaidh, no an Salchar so do Nighe? Aa ta, a Ngairdin na *Nolives*; So an cheud ait ann ar Loit Criosd e fein ar sgath peacaidh an Phobuill. *Propter scelus populi mei percussi me.* Thainic se anna Ghairdin uaignidh so, Agus sin fa Noidheche roimh Bas dfulaing; Am anna raibh an. Naduir uile a ndorchadas; agus amhail is mur deurfainn, a Gculaidh chudhaigh fa an Mbas Sganalach bhi dha thriall dho. Am ann nach raibh ni ar bith re teirmeasg a chur air a Dholas, no re Ninntin a thogbhail ona smuaintidh im-nigheacha, a bhi fona Chroidhe: So an Ait anna raibh Criosd na Bhretheamh air fein, agus na Cheusadoir a neinfheacht, thug ligan, amhail is mur deurfuinn, da dhubron agus da thuirse, ag smuaineamh air Mhi-naduir an Duine, air ghraimeamhlacht an pheacaidh, agus air iomadamlacht na Bpian bhi na Cheann; ar mhodh, gur bhfeigin do reabugh a mach annsna Briathra truadhannta so; Nil Seafamh agam re meud ma Thuirse. *Tristis est anima mea usque ad mortem.* Matt. 26. 38.

Sea, a Chriosd, a Righ an Dombain, ar ndoith leig tu do Thuirse a mach go lor, a nois; sin do Chroidh briste; ar ndoith Ghuil tu go lor ar son peacaidh na Muinntire, nach Nguileann fein aon Ndeor ar son a bpeacaidh; agus nach smuaineann air do Phais. O, ni lor re Mac De so, a ta se ar ti-e fein a Loiteamh mile Uair, nios mo, ar sgath an Phobuill. *Propter scelus, &c.* Dearcaidh air a Chneis baite Nallus Fola; Feachaidh na Srothain a ta fileamh as a Bhail, agus as porrhuidh a Chuirp go hiomlan. *Factus est enim sudor ejus sicut guttæ sanguinis decurrentis in terram.* Luc. 24. Foiscclaidh bhur Geroidhthe, a Chairde, agus glacaidh ionn Sothaighe bhur Nanama an Fhuil Uasal so a Nardrigh, a ta da Doitamb air bhur

bhur son. Na leigidh aon Bhraon fo lar don Fhuil Morluaich fo, bheus mur Iocshlainte ag bhur Nanama, acht is gníomh dodheunta dhibh freastal togbhala thabhairt dhi, do brígh go bhfuil si teacht cho iomaduil sin, ar mhodh, go nabair an Doctuir Naomhtha St. Bern. Gur Ghuil Criosd re nuile bhall da Cholainn. *Membris omnibus fleuisse videtur.*

Ni thug an Naduir don Duineacht dha Shuil re haighe Gola, acht thug an Mor-ghradh a bhi ag Criosd air a Phoball, agus meud na Dula a bhi Aige fuascailt doibh as sclabhuidheacht an Diabhail, na millte tuile deora. Nir lia Pórrthuidh a bhi anna Chorp, no Ribe Gruaige air a Cheann, na Trom dheor Fhola a bhi Sileamh uadh. *Membris omnibus fleuisse videtur.*

Ni gan abhar, ar ndoith, a Thighearna, a ta tu fulang gach Mor-pheanaid dhiobh fo? Ni gan fath, ar noidh, a ta tu dol a Luige, agus ag Urrnaigh cho fada fo? Ni gan abhar, a ta Tuile Deora mur fo re do Ghruaidh, agus Allus Fola re do Chneis? Ni gan abhar a ta Dolas agus Tuirse cho eug-samhail fo ort? O ni headh, a Chairde, dha mbeth gan atharamh dabhar aige, Acht gur Dhiol Judas, Fear da Dheisciobail fein e, ar dheith-bpighne-fichead, agus gur sheun Ceannfuir na Neasbul Peadar e. *Ter me negabis. Matt. 26.* Naice fo teitheadh naireach na Ndeisciobal eile; An Dolas eugsamhail, agus a Dubron do bhi air a Mhathair Muire. Nach ar mhor na habhair Tuirse agus Dubroin do Chrísd, gach ni dhiobh fo? Bo mhor, gan amhrus; O maíse, a ta abhar eise aige, níos mo míle Uair, mura ta, go bhfaicinn go Soilleir neamhdheoin gach Mor-pheanaid a ta se dfulaing air son peacaidh an Phobuill, go Ndaimeontar míle agus míle Pearsa, fo aon Nduine slaineochar, don Phobull ceanna. *Multi sunt vocati, pauci vero electi. Matt. 20. 16.*

Gur

Gur lia Duine bhi deanamh Seirbhise don Diabhal, bheurfudh Pianta fíorruidh dhoibh mui Luach-faothair, no dho fein, bheurfudh Solas fíorruidh dhoibh a Bhflaitheas. Ca haonamh a Chroidh a reabugh, agus a Leadhamh anna Chliabh, re iomad Dolais agus Tuirse, Nuair a chi se thusa, a Ghadaigh, bhios a Stuideur go laitheamhal diogh-bhail a dheanamh dod Chombarfainn; dod tha-bhairt fein suas ar Slabhrudh don Diabhal, tar eis e fein dod scaoileamh re Nallus Fola? Ca hoanamh e bheth baite Niu a Dtuirre agus a Ndubson Nuair a chi se thusa, a ghiolla ud ele, gach La ar Misge, agus gan tilleamh agad o Ole ar bith, re linn do Mhisge? Oh, a pheacaidh, dha gcloin-fea do Shlanaightheoir an Oidhche ud roimh Bas, buain Macalla as na Clocha, ris a neugeaoin thruadh-bheulach ud an Fhaigh *Isaias*. *Ergo in vacuum laboravi, & vane fortitudinem meam consumpsi.* Isa. 49. Is truadh mo Chas, a deir se, fa naisce a ta me cathamh mo shaothair; is diogh-mhaoin Murrnaigh; Is dioghmaoin mo Ghul agus mo Dheora, Is dioghmaoin mallus Fola. *Ergo in vacuum laboravi.* Acht go tuige a Thigh-earna, fo bhfuil tu ag eugeaoin mur so? Go de bheurfudh, do thurus a naisce agad? Nach ar son an Chine Daonna a ta tu dortamh do chuid Fola, agus nach bhfuil siad fein ar a shon agad? Oh, is air a son, acht go de an tairbhe a ta dhamh ann thaobh na Dturcach no na bpaganach, agus go Ndaimeontar iad uile; do bhrigh, nach gereid-id, agus nuch ngeillid dhamhsa? *Quia non credit in Nomine Unigeniti Filii Dei.* Jo. 3. 18. Mas ar son an Chine *Judaighe* a ta me ag iomch r Mor-ulach na Croithehe. Oh, mo mhile truaidhe, a ta siad uile mo threugbhail, ni slaineo-char acht fíor-bheugan aca. Mas ar son na Gortoid-aighthe a ta me dortamh ma chuid Fola, deir an Fhirinne shíorruidh liom, cia go bhfuil cuireamh aca

uile triall go Flaithios, gur beg aca thuosus; **Cia** go bhfuil feusta Mor-luaich na Gloire ollmhuidh fona geomhair, nach racha an treas Fear diobh da ghlacamh. *Multi sunt vocati, pauci vero electi.* Matt. 20. Oh, go de an diol truaidhe, Slanaith-eoir an Chine Daonna a Gul agus a Geur-chaoineamh ar son peacaidh na Muinntire nach sileann fein aon Ndeor, agus nar Ghuil a riamh ar son a bpeacaidh. Ebheth Sgartuidh agus a Garrtha air an Muinntirr, nach dtugan Aird no Freugra air, si-neamh a Lamha a Gerann na Croithche anna Muinntire nach ndéun urad agus Amharc siar air. *Vocavi & remissis.* Prov. 11. 14. Acht Athair shiorruidh, ar dhruid tu do Chluasa agus do Chroidhe? Ne nach Gcloin tu gach Osna-Mharbhtach, a ta ag Haon-mhac? Ne nach bhfuil tu ar ti Cobhair no Furtacht ar bith thabhairt do? O! A taim, ar se, cuirfod Aingeal as na Flaithios tabhairt Meisnigh dho. *Apparuit Angelus de Cælo confortans eum.* Lucæ 22. 22. Dubhairt an Teachtaire Ainglidh so leis, a Righ Nimhe agus Talamhan, go de bheir tu cho Dolasach Tuirfeach so? Ar son go mbeidh do Phais neamh-thairbheach ag Moran Gidheadh a ta Cor-chriofdaigh maith ann, bhoinfios Toramh agus tairbhe aistich; feuch an Crann so na Criothche, a ta riamh go dti so faci Tharcuisne, agus faoi Mhi-mhodh, beidh se feasta a Mor-mheas agus a Nonoir, ar feadh an Domhain. Imperidh agus Righthe, Dúibheidh, agus Prionsaidh na Talamhan; Leicse siad a Gcoroin faoi Chosa an-Chriann so, agus rachaid go Huirileall, umhal air a Ngluinibh deanamh Adhramh agus Onoir dhith; Glac so, a Thighearna, mur shasamh an do Mhasa. *Apparuit angelus, &c.*

Acht, go de an riachtanus a bhi ag Aingeal theacht tabhairt Furtacht do Cheannfuirt na Naingeall, Nuair a ta se a gcomhachta an Duine, nios
mo

no do sholas, agus dfurtacht thabhairt dho, no an Chuir Ainglidh ule? Nil an Slanaitheoir a giarruidh do sholas an Tsaoghail so, acht a Phais dhul a dtairbhe don Chine Daonna, agus ni thig leis na Haingle sin a dheunamh; ar nabhar nach ar a son a dfulaing se Pais, acht air son inne; Mur sin, is air ar Laimh inne a mhain a ta an Phais a dheanamh tairbheach; Is orainn a mhain a ta se a giarruidh Solais, agus Compoirt, ann gach Peanaid agus Dolas, a ta se dfulaing. Tugamaoid sin do, a Phobuill Chriosdaighe, go tapuidh; na leigemid e a Bpein nios fuide: O Loit feision a Chroidh re Gradh orainne, tugamidne Gradh iomlan dho naighe; agus a reir mur shil feision Deora Fola, do gach ball da Chorp Naomhtha, ar son ar bpeacaidhne, Sileamhmidne Trom-dheora na Haithridh, a caoineamh a Phaife agus na peacaidh ceanna; leanamur Criosd go dti so anna Ghairdin leanamid e nois anna Bharra. Ni air a Drrachta, me annsa dara Pt.

2. Pt. Chonarcamur Criosd ar ball annsa Ngairdin, baite anna chuid Fola. Chidhmid a noia e annsa Mbarra Measc Robuiridh agus Gadaighes agus tri shoirt Lamha dha Loit, mura ta, Lamha an Treatuiridh do Bhraith e, Lamha na Mbreith-eamh a Thlig e, agus Lamha na gerochairidh chuir an Baife e; agus sin uile ar son peacaidh an Phobuill. *Propter scelus, &c.*

Acht Cia e an Duine malluidh so, fuair aige fein Criosd do Brath? Ar ndoith, is *Turcah* na *Paganach* e? Ni feidir a radh, nach raibh se nios Fuileachtuidh no na Leomhain agus na Beathuidh Callta na Cuilleamh; Oh, mo thruaighe a Chairde, ni Duine is lugh no Easbul chuaidh a Brath Righ na Neasbul; Ni Duine is lugh na Sagart, chuaidh a deunamh Feille air Ard shagart an Domhain; Di mor go bhfuil tri Huaire o dardaigh a Mhaigistir e, ann Dignid Righeamhail Shagartacht,

tacht, agus thug se comhachta dho dhul a Teugasg an Tfoisceil ar feadh a Tsaoghail; Acht nait so chuir a Ngniomh, se chuaidh se Brath agus a Diol a Mhaighistir, re na Namhuid. *Quid vultis mihi dare, & ego vobis tradam eum.* Matt. 26. 16. O Shaint, a pheacaid mhalluidh; Is iomdha figh Mi-nadurrtha mhuinios tu don Duine. Is mor a dhall tu an Teasbull so, chuaidh a Diol Chriofd; a Diol Shaibris an Domhain air dheich bpighnne siethad. *Quid vultis mihi dare.*

Sin chugaibh a nois Judas, na Cheaninfuirt air Thrupa malluidh, dul a gabhail Chriofd; agus mur nach raibh Aithne aca air, Tair na Heasbull, thug se mur Chomharatha dhoibh; An te da dtiurthugh se Pog, gur be sin Criofd; agus do rinne, mur sin, Comharrtha Marbhta agus cogaidh, A deir St. Aug. don Chomharrtha Sioghchan a agus Comainn bhi riann a riomhe ag an Tsaoghal. *O signum sacrilegium, ubi ab osculo, incipitur bellum, & per pacis indicium rumpitur pacis sacramentum.* O Threaturaigh mha-laigh, ni fada go bhfuair tu an ni thuill tu; mura ta, thu fein do Chrochamh; agus ar ndoith, nir bhfeidir Croachaire basuileamhnuidh no thu fein dfaghail, an gníomh cho tubuisteach ris so a dheapamh. *Et laqueo se suspendit,* Matt. 27. 6. O Judas, Judas, Is mor a mhill tu, ni aon Ole a mhain a rinne tu? Dfagaidh tu mur eisiomlair ag an Tsaoghal a Ndia a Dhiol ar bheugan. Eisiomlar, faraor, is minic da ndeuntar usaid. Acht Cia hiad an Mhuinntir do ni Margamh cho tubuisteach so? A ta, a Chairde an Mhuinntir Dhílios a Nanam, chofain cho daor so do Chriofd, air ni beg Suarach. Diolaidh Fear na Sainte a Shlanaitheoir, go minic, air ni is lugh no deich Bpighinn-fhichead Diolaidh Fear na Druise an Tardrigh air phleasur Salach Momente. An te thig glacamh Chuirp an Tighearna air droch staid, Diolaidh agus Brath-idh

idh Criofd ar mhodh nios graineamhla agus nios milltidh mile Uair, no mur rinne Judas. *Factus est reus Corporis & Sanguinis Domini.* 1 Cor. 11. 27. O Judas, Judas, is mor a mhill tu re do dhroch Shompla, fa on Domhan.

Tar eis an Drung mhalluidh fo ghabhail Chriofd, cheangladar e re Corduigh agus re Slabhruidh. O! Go de an Sgeul uabhfach fo Mac De bheth ceangailte mur Ghadaigh? Bheth da Dhragail agus da Thosail ar Slabhruidh, ag Peaca Rogaraidh? Acht is se fo an ceangal tairbheach ag an Chine Daonna; ar nabhar, mur beth an ceangal agus an cuibhreagh fo cuireamh air Chriofd, bheth sinne ar Slabhruidh ag an Diabhal, mur bhi mur a riamh roimhe. *Qua libertate Christus nos donavit.* Gal. 4. A ta dha shoir Slabhruigh ann, a deir *Dabhidh* an Righ, mura ta Slabhruigh na Hantola, ni slabhuighe dhinn dar ndroch chlaonnta; agus Slabhruidh na Bpian; mura ta, Teine shiorruidh dar mbruith; agus lasaracha craosach dar Losgamh a Bpifun dhuimsidh dhoro cha Iffrin; Maife, ionnus go Saorfugh Criofd sinn o gach Slabhruidh aca fo, ata se fein ceangailte Niu re Slabhruidh. Ta Criofd goite na Phrifunach, ionnus go saorfugh sinne o Phrifuntacht. *Qua libertate Christus nos donavit,* Gal. 4.

Leanamaois a nois an Prifunach Righeamhail fo anna Bharra, no go bhfaiciom an fheoil-chuma tugamh air. Toigeamh leis go Tigh *Caiphas*, cuireamh Garda duballta air Righ na Naingeal, a bhfioghnuise na Ndaoine agus na Naingeal; Nir lor leo fo, tar eis Pucog a chuir air, Bhuail siad do Dhornaibh e annsa Neudan, agus dubhairt siad leis, trid Sgig agus Magaibh, tamhuis, a Chriofd, cia bhuail thu. *Prophetiza nobis Christe, quis te percussit.* Matt. 27. 68. Nir fhagadar Ribe Gruaige air a Cheann gan Tarraing, agus theilgeadar i faoi na Chosa; agus mur bharr Mioscuise

agus Tarcuisne, Chaitheamh siad Rìgh a dheanamh
 Dhe trid Mhagamh; chur siad Coroin Spiona air
 a Cheann, agus Gas Giolcuidh mur bhata Rìgh-
 eamhail, ainn Laimh. O Rìgh Nimhe agus Ta-
 lamhan, Is Daor a ta tu ag ioc na Geoirtha nach
 Ndearna tu. O Maife, ainnfa Nam gceanna a
 bhfuil na Haingle molamh Chrìosd annsna Flaithios
 ag radh Daonbheul, Molamh dhuit, a Rìgh an
 Domhnaigh, is tu ta Beanuidh. *Sanctus, sanctus,*
Dominus Deus Sabaoth, A ta an Cine Judaighe
 ar Talamh air aon Ghair, a giarruidh an Neamh-
 chionntach so a Chrochamh. *Tolle, tolle, cru-*
cifige eum. Matt. 27. Foilli a Mhurdaroraith
 na Feille. Go de so is mian libh a dheanamh?
 Nach dhuigean sibh cia ata agaibh? Nach gèreidi-
 onn sibh, gur be Crìosd Mac-De e, agus an Dia
 ceanna a ta Bhflaithios, ar son a Dhiadhacht bheth
 Niu faoi Bhrat agus Folaighthe faoi na Dhaon-
 nach? nach Smuaineann sibh go dnuicaidh se Lo
 Eigin mur Bretheamh oraibh; agus ma ni sibh
 droch bheart air a Niu, go Naifeoruidh e an La
 ud? Acht go de bheir me Caint? Nil Aird aca
 oram; mèud na dibheirge agus na miosceuse a
 bhi aca eum Caìosd, dhall se a dnuicse, ni bfuith-
 ear atharamh do Chaint uatha, Acht togthar leis
 Crochtar e. *Tolle, tolle, crucifige eum.* Jo.
 19. 15. O, Phobuill malluidh, ni raibh athar-
 amh do Mhuinin agam asuibh, rinne sibh mur do
 ni an Poball coitchionna gonaigh, se sin, gur
 deacair a geosg air an ni chuirid rompa; Acht
 feuchamaid go de dheunfus na Bretheamhain ris
 an Bpriosunach Glormhur so? Ni air a Dtrachta
 me anfa treas Pt.

3. Pt. Sea, a Shlanaitheoir an Chine Daon-
 na, o se do thoil gach Sclabhuidheacht dhiobh so
 Lùlaing ar sgath peacaidh do Phobuill. *Prop-*
ter scelus populi mei. Ar ndoith, a ta tu Sa-
 bhalta, fcasta, o dfaga tu Lamha an Rable
 mhalluidh?

mhalluidh? Ar ndoith, na Bretheamhain, dar coir ceart agus cothrum a chuinnabheal do nuile Dhuine, Saorfuid thusa on Daor-bhruid anna bhufuil tú? Acht foilli, a Chairde, feuchamaoid ar dtus, Cia hiad na Bretheamhain a ta air Chríofd, O, a ta, *Annas agus Caiphas*. Ard-thagairt an Phobuill, *Pontius Pilate* Governoir na Rioghachta: Na *Scriobhidh* agus na *Pharisinidh* Doctuiridh Diadhachta agus Dlighe. Maith iad, dar leat, Och, mo thruaighe, ní Maith nil ionnta uile, deir St. *Chrysoſt*, acht Peaca Bitheamhnuidh. A ta siad dall ona bpeacaidh; ní fear dhoibh a leas chuir Faction agus Intrest Saoghalta mearamh air a Ninntinn; nil do run aca, acht a nuile thoile-eugcoir a dheanamh air Chríofd. Mheasfa nach naibh atharamh do chomhion aca, acht Críofd do Robail dá Chlu, agus da Anam a neinfheacht.

Acht Ceist agam oraibh, a Pheaca malluidh, go de mur thig Cas Chríofd bhur Lathairse? Cia rinne Bretheamhain daoibh os Ceann Ard-bhretheamh an Domhain? No Ce thug comhachta do Dhuine os ceann De? O, a ta Dia fein thug cead iomartus doibh air Mhac, air son peacaidh an Phobuill. *Propter scelus populi mei percussus cum.* O, Ard-bretheamh na Mbeo agus na Mairbh, ma thaisbeon tu Humhlacht agus dfoighid a riamh, ar ndoith, sa Niu e? An feidir dhuit thu fein Uiríleamh níos mó, no dhul faoi chomhachtana Muinntire, ag nach bhfuil comhachta ar bith os do chean? dhul faoi Bhretheamhnais na Munntire, air ar choir dhuit a bheth do Bhretheamh? *Obſupreſcite Cæli ſuper hoc, & portæ ejus deſolamini vehementer.* Jer. 2. 12.

Acht fiafraim a nois dona Bretheamhain. ma deist siad an Cas, go de an Chuir rinne Críofd, fo bhfuil siad da chuir an Bas? *Quid enim mali fecit?* An cheann a Raidhearc thabhairt dona Daill, no a Siubhal dona Bacuidh? Ar ndoith, ní
Coir

Coir fo? Ni headh, gan amhrus; Maife, ann
 cean lucht an Lubhra a Leighios? No na Mairbh
 Daith-bheodh? "No na Diabhail a ruagamh, a
 ta sibh dho? Ar ndoith ni Locht fo? Maife, an
 cheann gur Ghoir se Mac De dhe fein? Ma seadh,
 ar ndoith, ni Breug dho e? Ar bhfeidir re Duine
 sa Domhan, acht re Dia a mhain, urad Umhlacht
 agus Foighide thaisbeonamh, naimhdheoin gach
 eugcoir naimhdheoin gach Tuailios, naimdheoin
 gach Breauga, agus gach mionna eithe rugamh
 Naighe ag an mbarra fo. Nir bhfeidir acht re
 Dia a mhain, deir an Doctuir Foghlumtha *Ter-*
tul, an urad so deugcoir dfulaing; agus gan a
 ghnuis Aistreamh, gan Claochlo dath, misfa-
 samh no misfhoighid a thaisbeonamh do thaobh ar
 bith, *Nihil de impatientia hominis imitatus est.*
 Bo ghnathas dona Judaighe, ar impigh an Pho-
 buill Choitchionn, Anam thabhairt da rogha Pri-
 sunach, Uair annsa Mbliaghain. Nuair a chuir
Pilaid Ceist orrtha, Cia aca Thoighfiudh siad
 Criosd no *Barrabas*, Oglach a bhi Stigh ar son
 Feille agus Roboracht? Se dubhairt siad Daon-
 bheul. *Non hunc sed Barrabam* Jo. 18. 40.
 Nil binn againn air Criosd. Is fear linn *Barrabas*.
 Oh! A gcualuidh aon Nduine a riamh a leithid
 fo do romhain? Fiorghadaigh na Righeachta da
 shabhail, agus an Duine cneasta da dhaoramh; Sos-
 mharbhtha na Ndaoine da shaoramh, agus an te
 Daith bheodhaidh na mairbh da Dhaoramh agus
 da Thligion. *Obstupescite Cæli super hoc.* Ta
 ioghantus orraibh, gan amhrus, a leithid fo do
 Mhire a bheth ar Dhaoine ar bith? Agus ni lugh
 liom fein. Acht nil abhar ioghantuis againn, ma
 dhearcamaoid air an droch-romhain ghlacamaoid
 fein go laitheamhail; Nuair a thig Caithidh air
 an Duine an peacamh a dheunamh, deir na Grafa
 agus Dlighe De ris anna chroidh, ma ni tu an droch-
 ghniomh fo, tuillidh tu Fearg De, tairneochaidh
 tu

tu a dhioghaltus ort; Diolfa tu do chuid do Pharrthas. Deir an Diabhal agus ann Antoil ris, an taobh eile; Te ar haighe; na biadh faitios ort; ni buighioll duit Dochár ar bith thiacht as. Go de ni an Duine Dona an fo? Go de an Romhain a ghlacus se? O, a ta, ann ni ceanna rinne na Gudaighe; bheir se Cul do Dhia agus Aighe air an Diabhal glacaidh se Pleasur na Huaire sin mur Romhain, air aoibhinnios agus uile mhaitheas Pharthais. *Non hunc; sed Barrabam.*

Nuair a bhios an Tathair Feargach air ti a mhac a Sciurugh, theid an Mhathair Maothchroidheach sabhail an mhic, agus glacaidh go minic na Buillidh air a Guaille fein, fo, a Chairde, Cas Chriofd, agus ar Geas inne Niu; bhi an Tathair siorraidh a Bhfeirge le na Chlainn, an Chine Daonna, corra mor agus 4000 Bliaghain; Thainic Criofd Niu, mur Mathair Ghradhaigh, eidir inne agus Fearg Athair, agus ghlac air fein na Trom-bhuillidh thuill sine trid ar bpeacaidh, *Propter scelus populi mei.* Maife, ni raibh acht Sugra anna bhfuair Criofd do mhasla agus do mhimhodh go dti fo, bharramh na Bpianusa agus na Heasonora a ta siad thriall dho a nois. Is feafach sibh, nach feidir Easonoir no masla nios mo thabhairt do Dhuine ar bith, no a Stripeail Lomnochtuidh La Marga no Comhchroinnidh, agus a Sciurail. O, maife, a Chriofdaigh, feuch a Niu air Slanaitheoir an Chine Daonna, ma thig leat dearcamh air re iomad Deora, agus chise tu e Lom nochtuidh. Gan Snaithe Eudaigh air a Chorp, agus e Ceangailte do Phosta; agus sin a lathair De, agus an Tsaoghail; lathair na Naingle, agus na Ndaoine; laithair a Chairde agus a Naimhde.

O, a pheacaidh, dha bhfaicfeá an Drung Neamthrocaireach a bhi na thimchioll Suile mire anna Gceann, Coip chubhair re na Mbeul, re neart Dibheirge

Dibheirge agus miosguise Lau-doirnn do Sciurfa a Laimh gach Fir aca, agus iad ag comórdais, cia aca fein, is diogbhaluidh, agus is triome bhuaileamh Buille air Chorp Naomtha an Tslanaitheoir; is ann sin thuigfeá, go de meud Uirchoide an pheacaidh, chosain cho Daor fo Dardrigh na Cruinne. Ni lugh no cuig mhile Buille buaileamh air, agus ni lia Buille no Lot rinneamh air a Chorp, ar mhodh fo dheireamh, nar fagamh ball faor dhe; agus nach raibh aca acht cneadh chuir ar muin cneadhe. *Supra dorsum meum fabricaverunt peccatores.* Psal. 128. 3.

Sea Athair shiorruidh, ar ndoith, a ta tu fastanois? Ar ndoith choimhlion tu do dhioghaltus air Haon-mhach? Muchuidh, ar ndoith, na tuillte. Fola-so ta fileamh as a bhaill, Tfearg ris an Phoball? agus ma ta, nach lor leat a bhfuair se, feuch, Cia ann ball da Chorp is feidir leat a Lot go nuadh? Mas air a Cheann leagfus tu an Buille, nach bhfuil fe na Chriathar cheana ris an Georoin Spiona? Mas air a Lamha, no air a Chofa thairneochus tu do bhuille, nach bhfuil siad toillte trasna re Tarnidh geura? Mas air a Ghuaille, no air a Druim a ta tu dearcamh? Nil Urrlach diobhtha nach bhfuil Treabhtha re Sciursuidh trenna: Anna Bhfocal, chaill se Cruth agus Deilbh Dhuine, ar mhodh, nach feidir Ainim fein a ghuirim daon Bhall dhe. Is direach a bhaist an Paigh *Isaias* e anfa staid so. *Vir dolorum.* Fear na Ndolas. *Cap. 53. 3.* Do bhrigh, nach raibh Ball da Chorp nach raibh nabhar Dolais aige.

Nois, a Chairde, ionnus go Geriochnochainn an stair dholasach so na Paife. Tar eis Criold dheanamh Urnaigh ar son a Naimhde. *Pater, dimitte illis.* Lucæ 23. 3. Tar eis a Mhathair a chur ar churam *Eoin* Easbul. *Mulier, Ecce Filius tuus.* Jo. 19. 27. Tar eis Parrthas a gheallamh-
ain

ain do Ghadaigh na Laimhe deise; dubhairt do Ghuth ard *Consumatum est*. Se sin, gur chrioch-naigh se on Obair fa dtainic se, mura ta, an deor is lugh da chuid Fola a dhortamh ar son an Chine Daonna. Ag radh na Mbriathra fo, thainic claochlo an Bhais air; agus ag claonamh a Cheinn, dfag an Tanam e. *Inclinato capite, emisit spiritum*, Jo. 19. 20.

Ni luaithche a Deug Ughdar na Naduire no Chonsgair agus criothnaigh an Naduir uile; dfalaigh an Ghrian a heudan, chaill si a Solus; Nir bhfiudh leith a beth na fioghnuis air Mhurder a Cruthaigheoir; Bhi smuid air na Reullta; Bhi Eclips air ann Ghealuidh; bhi Dorchadas air an Tsaoghal uile. Chuaidh gach duil a Gculaigh chumhaigh fo Bhas an Ardrigh. Phleusg na Clocha; Sgoilt na Craian, bhi ainimbhidh na Talamhan air aon ghair; Anna Bhfocal, ni raibh Creatur sa Domhan narchlaochlo agus nar chonsgar Acht Croidh cruaidh clochach an Duine. O Anam Mhisfhortunaigh an pbeacaidh, go de meud do dhaille? Nach bhfaicionn tu na Hainimhidh Bruideamhla a Garrtha agus a Sgairtidh, agus gan Osna no Deor air do Ghruaidhse? Feuch na Cairg geacha a reabugh agus a sgoillteamh, agus do Chroidhse gan mhaothugh, gan mhothugh; O a pheacaidh, Nuair a thucas Criosd mur Bhretheamh an Lo deighneach, agus nochtas a chneadha don Tsaoghal; agus dearfus se leat; Se Tuabhar agus Tanfhlaithios chuir an Coroin Spiona fo air ma Cheann; se do Dhruis agus do Mhighluine stroc ma Dhruim, agus mo Ghuaille; Se do Shaint agus Heugcoracha cheangal ma Lamha don Chrainn fo; Se do Leisg ann leas Hanama dheanamh; chuir na Spiarruidh fo ann ma Chosa; Se Tsearg, agus do run dioghaltuis fhaith an Tseigh fo ann ma Thaobh; Se do Chraos agus do Mhimheasaracht thug oramfa beth a Gol Domhus agus

agus Viniger. *Tu es ille vir.* Is tu, is tu, a pheacaidh, rinne gach Creuchta dhiobh, so oramh o Cheann go Cois: *Tu es ille vir.*

O! A Chriosdaigh, a chofain tu cho-Daor fo don Tslanaitheoir, bi fein ar a shon aige. Na treig an Maighistir maith Criosd, mur gheall air na Droch-mhaighistrigh fealltach, an Diabhal, an Saoghal, agus an Chlainn. Stiuir do Bheatha reir Dhlighde De, ionnus gur bhfiudh thu Toramh na Fola fìoruaife fo Dortugh air do shon, Dfaghail, Plaintail na Subhailce nait na Ndubhailce na Deoibre a nionad na Lechta. Biadh Dolas Croidh ort fo do pheacaidh, agus glàc run iomlan gan a bheth Cionntach anta nios mo. Ma ni tu fo re Dochus a Dirocaire De, gheabhuidh tu trid luaidheacht na Paife, a nuile Chobhair o Dhia annsa Saoghal so, agus an Ghloir shiorruidh annsa Tsaoghal eile. *Amen.*

SERMON

S E R M O N XVII.

ON THE JOYS OF HEAVEN.

Non sunt condignæ passionēs hujus temporis ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis. Rom. 8. v. 18.

Meassuim nach fiu na neithe fhuilinamid sa naimsirfe a lathar, an gloir foilseochhar dhuin.

IS ne cinte è ria radh nach fiu insin no araimh buairt no dolas an tsaoghalse a gcomeafs ria Solas parthuis: do bhri go bhfuil aoibhnus agus Solas parthuis Sioruigh, docrioghnidh, agus nach mar rin cruatan no dolàs an tsaoghalse acht began laòthibh. Cuir agcas go bhfuileonamh duine tairt, agus ocrus, teas, agus fuacht, agus gach ni ispianamhla no cheile ar feadh aon lae amhain, ar cuntar go meabh se sonna, Seanamhail na dheidh fo ar feadh a Shaoghal; nach niomchora se gach ni diobhso go funbhar foideach? Dheanamh gan amhrios Masteadh god-de anni Saoghal an duine acht aon lo. amhain, no moment fos, a gomortus ris an tsiorgach. Ni fiu mar sin na neithibh fhuilinamid ar an tsaoghalsa an ghloir foilseochar dhuin an sin tsaoghal eile. *Non sunt condignæ passionēs hujus temporis, &c.*

Ma fhiafrian tu dhiam, a Chrìostuigh, god-de an n' gloir De, no god-de an mhaith ata ria fadhail a bparthus; Cabhfuil ante reiar feadir an cheistse dfu aseoil nis fearr no S. Pol, do bhri, gur hardaibhe an nateas bhflaithios. *Raptus est usque ad tertium Cœlum.*

S

Mar

Mar cuinarc fe a nuille ni do bfeidir ria Suil dha-one ar bith dfaicsint. Mafseadh fe deir fe leat, go bhfuil ioabhnis agus ulmhaitios pharthuis comh doaridh, doinsian sin, ar mhogh, nach gualuigh cluas, agus nach feadir ria intlacht an duine smuainamh na neithibh ata ria faghail ag ante, ghraidhis Dia agus chomhlionus aitheantaibh. *Nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit quæ præparavit Deus diligentibus se.*

Uch is duine donna mar sin nach ngraidheochamh Dia agus gur be fein an maithis os ceán gach maithis. Is duine ar mirre nach geuideochamh aitheanta, agus mur ndéinigh, nach bhfaican fe gnúis De go brath. *Si vis in vitam ingredi serva mandata.*

Leigh, a Chríostuigh, an Scrioptuir diadha o thus go deramh: leigh beatha na naoimh, marata nafaidhibh, na hapstoil, na Martrialdh, na Confessuridh, air a dtrachtann an Scrioptuir cheana. Ni thig leat a Sheanamh arnoith nach raibh daoine ar bith bfear ciall agus thuic Saint nona naoimhse do bhri go raibh Spiorad De intabh. Mafseachaidh tu go Soleir nach raibh drung an san domhan aga raibh tarcuisne agus dimeas nis mo air an tsaoghal, no air Saibhris, no air phleasur ar bith no bhi occafon. Agus ar an taobh ele, chaidh tu nach raibh daoine an fian domhan aga raibh geall agus duill a ngloir De nis mo no do bhi Occafon. Ar mhodh, nar dhuilt siad a nuile ni dfulint mar gheall aran ngloir cheana. *Non sunt condignæ, &c.*

Bheir an tapstal Pol follus duiun ar na morphiantibh dfulling siad anna leittir chum an phobuill abhra Do ceasadh drung diobh, a deir fe, agus nir chiu-radar suimm ana mbas, mar Shuil go mfeadir leo eiserigh ria Chríost dfulling drung elle tarcuisne, agus Sgiurshudh. Ceanglamh iad ria Slabhriugh, tiligamh iad a bprisuin; do gaibhudh do clochibh urraibh, do gearradh iad na bpiosaibh o cheile; do

do marbhadh iad ria cloidheamh. Do bhi siad, ar seachran anun sa nall, ja grac nibh caorach, agus gabhar. Do bhi siad dol amugha ar feadh fasuighib, agus fleibhtibh. Sin agad, a Chríof-duigh, pairt dona neithibh dfulling na naoimh thanic romhad; Acht is beagiad bharraibh na morphi-antibh dfulling siad mar gheall ar ghloir De. Och, mathruaigh god-de loghad is fhulionis tuffa, is tu fuil ris an ghloir ceana. Ma geibhtar aoibhnis phartuis ar urrid Saothar is ghlaccas tuffa, bo drung amudeach, agus ar Mirre na naoimh ud, cuaidh thríd thinidh agus uisge da Saotharamh; No ata tuffa ar dearg Mhirre nach ndéin dithchiol nis mo an tu fein do Shlanamh. *Transivimus per ignem & aquam, & introduxisti nos in refrigerium.*

Is ní dearbtha nach bhfuil cruthudh ar bith is fear air an luach is fiú neithe, nó air an meas bhis ag duine air, nó an dochar agus an Saothar ghlacasse na thimpial anna tharuint ar a laimh. Agus fos nach bhfuil beallach ar bith go parthus is fuiralte no Scompla na noomh thanic roemhan do lean mhuint: is mian liomse aniu chur os bhur gcomhar-se go hath gear meud an Mheas agus tangheall do bhi ag na naoimh anallud air ghloir De; agus god-de meud an taothar do ghlac siad mar gheall air an ghloir cheana. *Ave, &c.*

Cuiridh Chríof ag S. *Mattha*, san 13. cab. rioghacht nimhe a geosulacht ria ceanuigh, chuaidh ag iaruidh pearlaigh martha: agus anpar tharlaidh pearla mor luaidh air, dhiol se araibh aige, agus do cheanuigh se e. Se chialois, a Chairde, an pearla so gloir fhlaithionuis, agus se chialis an ceannigh ud, an Críofuigh cneasta debheathach, nach Sparalain saothar nó costus an ne fein do shlanamh. Cia reir mian athria do dheanamh air, is riacht anach do ar dthus, fios dfaghail god-de is luach don phearla ud. Acht biabh se cinte gan sgeaia diaruigh air lucht gradhidh an tsaoghalse. Ar nabhar gur gnas

doibh meas do bhrieth ar ni, reir mar bhin fe bon-
tasteach, no mibhiontagh occa a lathair : ar son na
neathibh ata ria teaght, doni siad neamshuim diobh.
Ni feas don duine talmhuigh na neithibh thig o Spi-
roid De, mar adeir S. *Pol*, oir is amuideacht ris
iad : agus fos ni feadir a bhfios do bheth aige, do
bhri gur go spioradailta an heantar iad. 1. Cor. 2.

Is uimhe fo nach dtugan an Scrioptuir atharagh
dainm air an muintir ag a mbion an gra mor air an
tsaoghallsa acht amudain, agus leanibh do bhri nach
mbion an do cheil ag an leanamh, no agan amudan
differ do dheanamh eadir pearla loghtach agus cloch
uasail ; agus go minic is mo an Speis do chuiridh a
Nalican beg gan bhri, no ansian phearla is uaisle,
agus is costafudh ar bith. Mar a gceana eighris don
druing ag mbion an gra miemassagha air an tsaoghal-
so, is mile mo an Speis do chuirid an alicain bhog-
the, namhbhuain a tsuibhris, no an ionnus na gloire.
Do ni siad neamshuim comh mor sin daibhnis phar-
thuis, ar mhodh, nach e abhain, nach ndiolfudh si-
ad a bhfuil occa ana cheanagh, acht ni ghlacann
siad Saothar da loighad mar gheall air. *Inventa
una pretiosa dedit omnia & comparavit eam.*

Na iar fios mar sin, a Christuigh, air amudain
an tsaoghallsa, god-de is siu pearla na gloire, no
ghlabhuidh ta thu fein mealta. Acht iar Sgeala
air naoimh an doimhan, os leo fein amhain do thig
fios na firinne do thabhairt duit ; do bhri go raibh
Spiorad De gha stiuramh gur be leighion cinte mhu-
ain an Spiorad Naomh doibh, gurab eagin do nu-
ille dhuine, riar mian suaimh nis agus solas dfag-
hail a bparthus, breis, buairt, agus leathrom dfui-
laint ansan saoghalso—*Omnes qui pie volunt vivere
in Christo persecutionem patientur.* Do dhearbuigh
an spiorad ceana doibh, nach bhfuil acht sgeula
gan bri, agus alaam gan tabhacht ansan saoghalso,
agus da dhruimso, ni raibh domheas occa air
Shaibhris, no air ulmathis ar bith, acht urrid ria
ileach.

ileach.—*Arbitraber ut stercora, ut Christum crucifaciam.*

Nil cruthu ar bith is fear air an nì bhios an ar Nintin no ar gnhiomhart habh, no air an duill bhios again an nì, no an Soathar agus an dòchar do ghla-camid na thimpio!—*Ex operibus eorum cognoscetis eos.* Masteadh ma dhearcán tu, a Chrìostaigh, air an saothar, agus air an sclaihbhuig hacht d'fùlling an Drung or shiolruigh ar griedeamh, mar ata na habfdail, chifidh tu gur cheanuigh siad-flaithamhnus ria Saothar a lamhaibh, ambail is deirfuin, agus ria ail-lus a malligh. Uch! god-de liaght uair d'fùlling siad tairt, agus occrus, teafs, agus fuaght, tuirfe, agus ealbhuiddh colluitta, persecution, agus bochtanaght. Uch! god-de liaght siubhal, agus astar do-rinnidh siad thrid reguin comhithaghibh agus nasìun bharbaredh an Sollus an chreidim theagasg doibh. Uch! god-de liaght flaibhrudh riar ceang-lamh iad, liaght prìsoun an ar tligamhiad. Liaght priacal ana raibh siad ar Muirr, agus ar tìr o anfhlaithis Tiranach, agus o naimhde a gireididh. Ana bhfocal, an raibh sclaibhiaght, no boghtanacht, ulc, no anro, ria faghail nar fhuling na naoimhse. Acht god tuige, a Chrìostaigh, ne nach raibh Collun daone ag na Hapstoilse deanta d'fuill. agus d'feoil, mar ata agadsa? Ne nach raibh urrid fuil occa o Naduir a saibhris, agus a Suaimhnois, a gcuide aght, agus a gcomh lodar is ata agadsa? Do bhi gan amhris; acht do cuiradar druim a laimhibh ria gach nì diobh so, as an dochus do bhi occa, go bhfuid siad o Dia na nait, saibhris, agus aoibhnus pharrthuis.—*Expectantes beatam spem, et adventum magni Dei.*

Tiontodh anis do shuilibh, a Chrìostaigh, ona Haspuil air nà Martiridh, an drung chroga ud chuaidh roimhan go parthus trid thinigh, agus uisge, mar laibhrais an Scriptor, *Per ignem & aquam.* Se sin ag fuillint gach nì do bfeidir ria Maicel

Naimhdibh, no ria intleaght mhalluigh Tiranach do leagint urthabh, chisidh tu measg na druinge so fhuil, agus fir, an tog, agus an Seana, an tuasil, agus an tísil, an boght, agus an saidhbhir, ag cuibh sin ria cheile ana grochte, agus ana gceasta, ana mbathu, agus ana losgu. Chis tu cuid diobh da rostanh ar greidibh, da mbruith a georridh, gha dtarruint edair aghaidh, agus gha dlígan mar bhia an beathibh altaidh; Acht ní is ioghantach, no fo ní chuais och, no oisna, maig, no eagnach as sbeul na muintirfe. Se bhi siad go solibhir fasta, ag radh abhram molta De, chion gur bhfu iad na mor piantaibhse dfeilint ar athon.—*Quoniam digni habiti sunt pro nomine ejus contumeliam pati.* Act. 5. Nach gruthin gníomhartha na naomhsó an gra agus an meas do bhi occa air duighthe parthuis; agus go raibh siad cinte ris an aspu Pol, nach siu aithne na nís na neithe fhuilnamid ar an tsaighialso ag comortus ris an pearla ud na gloire. *Non sunt condigne passionis hujus temporis, &c.*

Feagh anis a Criosdaigh ria uafas ar morpiante na Martiridhsó agus feach an fian am ceana ar an druing, da ngorin an Eaglais Confessuridh. Is fíor nach ardhoirt siadso a gcuid folta ar son Chríost; acht do bhi siad reidh ana dheanta, gha geasfuidh iad ansian occaid. Do bhi a mbeatha comh cruadalach sin, agus na neithe dfeilling siad caomh sadalach sin, armhoah, gur feadir liom aradh, gur tfeilling siad nis mo noma Martiridh fein. Agus go uigge, ara go geuiramh an tuadh, no an clóidhamh; an tinní, no an tuigge, an croich, noan greideal, criagh ana ngar amir ar phillod na Martiridh, acht do mbharudh beatha cruadalagh na confessuridh ní uair, no la, mi no raighite, acht ar feadh a Saoghla.

Ata an duine o Naduir tucca an focal agus Sa-famh thaibart da Colluin acht se bheiramh na Nacuph so nide cra agus cruatan da Colluin. Ata an duine

duine o Naduir tucca an gra do bheth aige ar faibhris, air Onoir, agus ar Uach taranacht. Acht se do ghlacamh an drung so marroghan boghtoinacht nat Saibhris, tarcuilne nat onora, agus uirisleacht nat uaghtar an acht. Nat pleasfuir Cathraghibh, agus Bailtibh mora, Se theabh siad ar uaignis an Sleibhtibh, agus fassiaibh: mar nach raibh docuideagh, occa acht beithibh alta; nach raibh do bhia occa acht Mhaifs na gerann, no lufs na talmeun: agus nach raibh do dhich occa acht uifge na bhfuaran agus ca bhfuil ni is pianamhla ag an duine, no a bheth a gcogabh go cinte ria na naduir, agus ria na chlaonta. No ca bhfuil ni is dotheanta agan duine, no do bheth an san tsaoghalso, agus neamhdhuil do beth aige a nuila ni Saoghalte? Nach feadir aradh ris an muintirfe, go ndearnadar athris go dirach ar an gceannidh criona ud an toisceil, gur dhioll siud araibh occa, agus gur cheannuidh siad pearla na gloire. *Inventa una pretiosa, &c.*

Ata se cinte, a Chríostaigh, gurbe grassa De do neartaigh, agus do throri na naoimh ud anfin mbealach cumhan cruaidh do ghaibh siad. Ata se fos cinte go bhfuil na grassa ceana ria faghail agadfa, mas siú thu é. Agus ní lúdh ata se cinte, mardtargidh túsfa athris do dheanamh orraibh, nach mbiantu ran phartach an san luach saothar do fuar siad.—*Non coronabitur, nisi qui legitime certaverit.*

Ni e sin na radh, go bhfuil dfiache ar duine dhol narracis a namhud, agus bas dfullint ar son a creidigh, mar do rinadar na Martiridh acht ata dfiachaibh orrain, ma castar foi na laimh sin, mile bas dfuillint, Nios thoisge no do Sheanamist aon phunte amain dar gcreidamh. Nil se dfiachaibh air an duine duiltamh do Saibhris, a chut thabhart ris an tsaoghal, ria gach cuideacht, agus ria gach cathamh amfure, mar do rinnidh na Confessuridh. Acht ata dfiachaibh air, gan angheall comh-mor scu do bheth aige aran tsaoghal, ar mhodh go ndeimfu se
darmud

darmud do Dhia, no da Annam. Gan a bheth comh bailte sin a ngradh faibhris, ar mhodh, nach leur do fuascailt far an lathruim, no cunamh ris an mboghtan. Ata se dfiachaibh ar an uile dhuine diultamh do gach droch cuideacht, agus cur suas do gach cathamh amsirre thairneochudh an peacudh gan ni ar bith san saoghalso do chur a go meas re gloir De, no ria leas hanaama. *Quid prodest homini si mundum universum lucretur, & animæ suæ detrimentum patiatur?*

Ana bhfocal, a Chriostaigh, mur dtig leat athris go deirach do dheanamh ar na naoimh ud, leann a Siompla comh fogus is thig leat. Go Specialta na glac bealach contrarga ar bith don mbealach doleig ann siadsan: no manir, beidh tu ar Seachran Scoruigh o parthus, agus a se Ifrion decrabh do chuirsa. Ma ta run dierach agad hannam do shlanamh, is egin duit os cean gachni aithanta De agus na heagluiffe do coemh meud; thusein diomchur go cneasta riaghalta an gach gairm an ar tholigh Dia do chur. Ma nidh tu so, is feadir leat misneach agus dochus do bheth agad, go mbeidh tu san partach ris na naoimh a ngloir pharthuis. Na ata misse diarraigh dibhse, agus damh fein, &c.

F I N I S.

To the Most Reverend and Reverend
The ROMAN CATHOLIC BISHOPS and CLERGY
of IRELAND.

My Lords, and Gentlemen,

SENSIBLE of the distinguished encouragement I have experienced for a series of more than twenty-five years, in my business as a Bookseller, but more particularly as Publisher of Catholic Works—I take this opportunity of expressing to you my grateful acknowledgments. I feel, in consequence, a ~~great~~ pride in stating, that—through your sanction and support, I have printed and sold a greater number of approved Catholic Books than any other individual in my line;—nor have I ever been sparing of attention or expence, to render those I have published correct, and complete as possible;—the pre-eminence my Editions have gained, justifies me in this assertion.

I FEEL it therefore a duty I owe my Patrons, as well as a justice to the Public at large, to apprize them, that a number of my copies have lately been put into circulation, and continue to be printed, by persons—not interested in the Catholic Religion, being unconnected with its Communion; whose object is—to derive a temporary emolument from the character of my publications, without regard either to execution, or, what is more essential—and what renders such publications more dangerous—the care requisite to prevent misrepresentation, or other errors, in points of Faith and Doctrine:—a circumstance which calls for the vigilance of every Catholic, but more particularly those who are its hereditary guardians;—tending also to bring disgrace on the character of printing in this country, to advance which my best endeavours have always been exerted.

AN intimation of these facts, I have no doubt, will be sufficient to guard you against such counterfeits;—and, through you, I doubt not the different persons concerned in the instruction and diffusion of the principles of the Catholic Religion, will be rendered equally watchful:—a slight comparison with my publications, will serve to detect the spurious Editions I allude to.

I HAVE now at press, an Octavo Edition of THE MISSAL, rendered portable, principally for the convenience of Clergymen residing

siding in the country. I am also making arrangements for a Folio Edition, which I propose to print in a superb style, and will publish by Subscription.

JUST published, a new Edition of THE HISTORY OF THE FRENCH CLERGY, reduced to Duodecimo, to render its circulation more general. Price 3s. 3d.

I remain,

My Lords, and Gentlemen,

Your Grateful and

Obedient Servant,

P. WOGAN.

OLD-BRIDGE,
Dublin, May 1795.

C A T A L O G U E

O F

ROMAN CATHOLIC BOOKS

SOLD BY P. WOGAN.

	s.	d.
DR. GEORGE HAY's Sincere Christian instructed in the Faith of Christ, 2 Vols. —	6	6
— Devout Christian instructed in the Faith of Christ, from the written Word, a most valuable Work, — — —	6	6
— Pious Christian, with Cuts, —	4	4
— Scripture Doctrine of Miracles displayed, in 2 Vols. with an elegant Frontispiece and Title, —	6	6
	The	

BOOKS SOLD BY P. WOGAN.

	s.	d.
The Instruction of Youth in Christian Piety, 2 Vols.		
8vo. by Gobinet, — —	6	6
Bona Mors, or the Art of Dying Happily,	0	4
A Collection of Discourses on the various Duties of Religion, — —	6	6
An Essay on the Rosary of the Name of Jesus. A new Edition, much improved, by the Rev. J. O'Connor, D. D. To which is added, Clarkson's Introduction to the Rosary of the Blessed Virgin, with Cuts, — —	3	3
Ditto, abridged, — —	0	6½
Missale Romanum, 4to. with all the new Feasts,	16	3
Ditto, neatly gilt, — —	1	2 9
Ditto, in Turkey Leather, — —	1	10 0
The Office of the Dead, Latin, with Musical Notes, — —	2	8½
Manning's Moral Entertainments, — —	4	4
Shortest Way to end Disputes about Religion,	2	2
The Commandments and Sacraments explained,	6	6
Decalogue explained, in 52 Discourses, — —	2	8½
Catechism for the Adult, — —	3	3
Catholic Christian instructed, — —	2	2
Fleury's Historical Catechism, — —	2	2
Practical Catechism, — —	2	2
Parsons's Christian Directory, — —	4	4
Morality of St. Augustine's Works, — —	3	3
Divine Offices of the Laity, 2 Vols. — —	11	4½
Instructions for Confession and Communion, with proper Prayers, by the Rev. Mr. Gother, — —	1	1
Abridgments of the Christian Doctrine, — —	0	6½
The Select Offices of the Blessed Virgin Mary, — —	1	1
True Wisdom, — —	0	4
Four Maxims, — — — —	0	4
Preparations for Death, — — — —	0	4
A Net for the Fishers of Men, — — — —	0	4
The Downy Bible, Royal 4to. — —	1	14 1½
The Life of St. Teresa, — —	6	6
Pasterini's History of the Church, — —	6	6
A new Edition of the Supplement to the Breviary, — —	1	7½
Reeve's History of the Bible, — —	5	5

Thomas

BOOKS SOLD BY P. WOGAN.

	s.	d.
Thomas a Kempis, — — —	1	1
Office of the Holy Week, — — —	2	8½
St. Augustine's Confessions, — — —	2	2
Rituale Romanum, — — —	1	7½
Blath's Paraphrase on the Seven Penitential Psalms, — — —	1	1
—— Sermons, 4 Vols. — — —	13	0
Burlet's Lives of the Saints, 12 Vols. 8vo. — — —	4	11 0
—— Remarks on Bower's Lives of the Popes, — — —	1	7½
The Letters of Pope Clement XIV. (Ganganelli)		
2 Vols. complete, — — —	7	7
Daily Exercise, large, with Cuts, — — —	4	4
A new Edition of Grenada's Sinners Guide, 8vo. — — —	6	6
Office of the Blessed Virgin, in English, — — —	4	4
Introduction to a devout Life, by St. Fran. de Sales, — — —	2	8½
Evening Office of the Church, — — —	3	3
Sincere Christian's Guide, by J. Gother, — — —	1	7½
Life of Christ and the Blessed Virgin, — — —	1	1
Small Daily Exercise, — — —	1	7½
Gother's Instructions for the Afflicted and Sick, — — —	1	1
Ward's Cantos, 8vo. — — —	6	6
The Rev. Dr. Troy's Pastoral Letter, — — —	2	2
Office of the Dead, English and Latin, — — —	0	8
Spanish Homer, — — —	1	1
Poor Man's Catechism. A most useful Book of favourite Acceparation, — — —	2	2
Bossuet's Exposition of the Catholic Doctrine, — — —	1	1
Entertainment for Lent, — — —	1	1
Holy Court, — — — — —	1	2 9
A new and correct Edition of the Doway Testa- ment, — — — — —	3	3
Virgin's Nosegay, — — — — —	1	1
Clayton's Vindication of the New Testament, with Cuts, 3 Vols. — — — — —	9	9
Dr. Carroll's Address to the Roman Catholics of America, — — — — —	1	1
The Holy Life of Benedict Joseph Labre, who died at Rome, 1783, — — — — —	2	2
Key of Paradise, a new Edition, — — — — —	1	7½
Ditto, gilt, — — — — —	3	3
Garden of the Soul, — — — — —	1	1

